

Lei 8,25

Florian Oprea • TAINELE UNUI DOSAR

977

Editura Dacia

FLORIAN OPREA

Tainele unui dosar

Coperta de IOAN HORVAT BUGNARIU

FLORIAN OPREA

TAINELE UNUI DOSAR

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1977

Rog cititorul să nu-şi închipuie că are de-a face cu un „roman" de spionaj. „Fleuve noir" sau „Rororo Thryllers" n-au decît să-şi epateze cît vor cititorii blazaţi şi amatorii de fantasmagorii întru biciuirea nervilor, cu isprăvile unor Kerni prefabricaţi, îmbuteliaţi, etichetaţi „senzaţionali!" Tauffer, cel de aici, arată nici mai mult nici mai puţin decît aşa cum l-ar defini un om familiarizat într-ale profesiei lui.

In rest, nu-mi rămîne decît să spun că dacă lucrurile povestite nu s-au petrecut într-un singur caz, ci în două-trei, ele nu sînt mai puţin adevărate. Iar cititorul la curent cu uluitoarele progrese pe care le face azi ştiinţa şi tehnica îşi va da seama că, tot ce eventual pare în aceste pagini de domeniul fabulaţiei, deja s-a întîmplat ieri. Această ultimă remarcă nu se vrea altceva decît o constatare: şi Dinu Bunea ar vrea să spună fără strîngere de inimă „Et in Arcadia ego". O spune, dar inima lui sîngerează.

„Sînt mulţi oameni cari, alergînd după o trăsură, îşi închipuie că fac drumul mai uşor“

N. IORGA

1. *LA REVEDERE, COPII!*

Coborî din mașină fără să mai aștepte restul și se năpusti în trombă în holul prelung al Gării de Nord. Așa-i cînd o iei din loc la marea viteză: telegrama din Viena sosise al dracului de pe neașteptate și nu era timp de pierdut. Slalom, nu cine știe ce artistic, printre grupurile compacte de călători. Vi s-a-ntîmplat vreodată să nu vă stea cineva în cale cînd vă grăbiți? În fine, un ceferist cu vestă de protecție în roșu acrilic.

— De la ce linie pleacă Orient-Expresul?

— Șapte. Dacă-l mai prinzi...

De prins, l-a prins. Sigur, de coadă. Așteptă cîteva minute să se mai împuţineze pe culoar fluturătoarele de mînuțe și batistuțe (în definitiv trebuia să-și mai tragă și sufletul, nu?), apoi începu să ia în răspăr măruntaiele monstrului. Se opri cale de-o bere — surprinzător de bună, surprinzător de rece pentru primele minute de călătorie — și dă-i bătaie spre vagonul 5. Mai ales că Ploieștiul își și trimisese înainte cîteva tandemuri de rezervoare scînteind argintiu în lumina după-amiezii. Luarea în primire a cabinei 10. La naiba, nu robinetul lavaboului scrîșnește, ci sabotul pe bandaj. Dar mai e puțin pînă-n gară. Exact cît să te-ntinzi un pic pe cușeta de jos, pentru cîteva fumuri. Comod. Cum o fi ară-

tînd tipul? Un fluierat, apoi numai după ușoara legănare constați că monstrul s-a urnit din gară. E o plăcere să te știi pe mîna unui mecanic de-a-ntîi. Dar cum adică, omul nu mai vine să facă-n ușă toc-toc, toc-toc? Ba uite că a sosit și ciocănește ca la carte.

Dinu Bunea aruncă restul țigării, închide fereastra și deblochează ușa. În prag un bărbat de statură mijlocie, bine clădit sub costumul gri-petrol, ochi gri-petrol, pe la tîmple un pic gri și nu prea petrol. „De unde naiba-l știu? Unde-am mai văzut eu dantura asta de boxer aproape nelalocul ei într-un zîmbet de asemenea finețe?“

— Complimente Klarissei...

Păi da, și glasul ăsta de bas care abia murmurase cuvintele consemnului. Dinu îi face loc, noul sosit intră — „Ia te uită, fără nici un fel de prezentări“ —, scoate din servietă un tranzistor și cabina se umple de ritmul ăla dat dracului din *West Side Story:* „E-atît de bine în America“...

— Mă ierți, pentru orice eventualitate... Va să zică, dis de dimineață ești la Viena, Dinule!

— Va să zică ne cunoaștem?

„Dar chiar așa, la Dinule? Și de unde? Străinul — ce naiba? parcă n-ar fi chiar de pe altă planetă — își dă seama că nu mă prea pot aduna, și de-aia se-amuză cu zîmbetul ăsta pîn'la urechi“,

— Mai înoți noaptea, pe lună, la Agigea?

Trăsnet în toată legea pe cer senin, de vacanță. Asta era, deci, povestea de acum zece ani! Rîse:

— Ileana nu mai bea cu mine șampanie... Dar dumneata, Anton, te mai exersezi în *il dolce stil nuovo?*

— M-am lăsat păgubaş. Nu toată lumea îl poate concura pe Petrarca...

(Agigea, noaptea cu lună în premieră mondială, cărare bătută cu icusari de argint pe oglinda întunecată a mării. „O luăm puţin pe cărarea asta?“ „Hai!“ Poate Ileana n-ar fi fost atît de promptă dacă... şi dacă n-ar fi băut stropul ăla de şampanie. Peste un sfert de ceas tremurau în bătaia brizei răcoroase dinaintea grănicerului care, desigur de „mişto“ şi pentru că-i plăcea Ileana din profil, vroia morţiş să le verifice identitatea „numai la post“. La doi paşi de ei, şoseaua. Se oprise o maşină şi de la volan coborîse Anton: „M-am gîndit că poate n-ar fi rău să-ţi dau o mînă de ajutor, tovarăşe caporal...“ „Mulţumesc, să trăiţi!“ I-a „salvat“ şi pe deasupra i-a mai şi dus pînă la Costineşti. A doua zi, i-o prezentau lui Anton pe Laura, asistentă la italiană. Aşa au început săptămîna aceea splendidă colindînd Dobrogea în lung şi-n lat, ei învăţînd istorie pe la toate cetăţile antice, iar Anton — poezie în *il dolce stil nuovo*. Anton şi Laura, bucureşteni, el şi Ileana la „Petrol şi gaze“, nu se mai văzuseră de atunci...)

— M-am schimbat mult? întrebă Anton.

— Da' de unde! Numai că sfîntul Pafnutie al meu trage la aghioase în loc să-mi vegheze memoria.

— Ce să-i faci, vremea nu iartă. Dar consolează-te: dacă n-aş fi citit dosarul, probabil nici eu nu te recunoşteam.

— Mersi de compliment. Dar cum se face că nu vine cineva din echipă?

— Păi dacă totul s-a declanşat atît de brusc datorită duduii Klarissa! Operaţia de la Bucureşti a

început abia aseară. Şi cine ştie ce mai poate interveni. Oamenii au oricum de lucru pînă peste cap. Trebuia să se repeadă cineva şi pînă la Timişoara.

— În tot cazul, mi-ai făcut o surpriză plăcută.

— Şi eu mă bucur mai ales că-mi vine mai uşor să te rog ceva. Dar ia spune, cum stai cu odihna?

— Nu prea grozav. De ce?

— Nici eu. Şi dacă mă ajuţi, n-o să stăm nici atît. Uite despre ce e vorba: m-am familiarizat cam în fugă cu tot ce e scris, înregistrat, comentat din toată povestea. Pentru mine e foarte importantă însă impresia directă, luată pe viu, de la sursă. Oricît de clar şi detaliat, un text e din capul locului sortit să obtureze ceva din esenţial şi am senzaţia că îmi scapă o grămadă de lucruri. Omul de la Timişoara lucra numai cu Bally? A fost sau nu „atestat" de cineva din „centrală"? Dacă a fost — nu întreţine în vreun fel oarecare şi o legătură directă cu centrala?

— Habar n-am!

— Mă rog, astea sînt numai cîteva întrebări, şi toate vizînd direct un singur aspect al problemei. Ca să nu mai vorbesc de o mulţime de alte implicaţii, aparent de amănunt. Şi asta pentru că e greu să-ţi dai seama perfect ce rol joacă o simplă rotiţă dacă nu eşti familiarizat cu funcţionarea întregului angrenaj. Înţelegi? Mi-aduc aminte că odinioară, ascultîndu-te vorbind, îmi spuneam că trebuie să ai un formidabil spirit de observaţie. Altfel n-ai fi putut da atîta culoare gagurilor tale. Ce-ar fi să-mi spui şi mie, dar aşa, ca între vechi cunoştinţe, fără formalism, întreaga tărăşenie?

— O.K. Dar sînt pe jumătate mort de foame și dacă nu înghit ceva, povestea asta o să mă coste și cealaltă jumătate.

— Parcă și cu mine stau cam așa lucrurile. Și cum n-am chef să te am pe conștiință, hai la vagonul restaurant. Fac cinste.

Colț tihnit în salonul aproape gol. Chelnerul adună cu un aer mîhnit urmele dezastrului. Ar fi putut jura că cei doi nu vor mînca nici jumătate din cît le-a pus dinainte. Dar tipii erau în stare de orice, numai și numai să-i infirme lui pronosticul.

— Un măr, o feliuță de trapist, un coniac, o cafeluță?

— Cum vrei mata. Dar cafeaua să fie cafea. Și dublă.

Bolul de supă era plin ochi de cafea-cafea, tare, fierbinte, amară, în stare să scuture un elefant amorțit. Dar Dinu se făcu că nu observă.

— ...Și, cum spuneam, continuă el, iată-mă instalat în hotelul „Palas“ din vestita metropolă occidentală. Într-o seară mă înapoiez agale dintr-o raită prin oraș și Brunhilda cea blondă (așa o botezasem în sinea mea pe ochioasa recepționeră din schimb) îmi înmînează un plic. Eram și surprins și intrigat, pentru că nici nu-mi trecuse prin minte că exceptîndu-l pe prietenul meu John Matheos, angajatul unei firme comerciale, aș mai avea și alte cunoștințe. O eroare era exclusă: pe plic, discret xerografiat, numele meu. Învîrteam plicul între degete și nu știam ce să fac. Urc în cameră și, după o ultimă ezitare, îl deschid. Spre surprinderea mea, înăuntru nu găsii decît o carte de vizită: „cineva“ ca-

re-și declina doar prietenia cu John, nu și identitatea, îmi propunea o întîlnire la cocheta braserie „Bristol“, din apropiere.

A doua zi, la intrarea în braserie, mă abordează un tip între două vîrste, mină flegmatică, înalt, elegant, care se prezintă: Kent, și mă invită cu reținută cordialitate înăuntru. Am fost conduși spre un separeu rezervat. Aici, după un schimb de gentile banalități, dădu drumul la o adevărată rafală de întrebări. Cum nu depășeau un anume cadru general, iritarea pe care o simțeam crescînd în mine fu treptat temperată de un cocteil de amuzament și curiozitate: unde naiba vrea să ajungă? Începui deci să-i răspund politicos și aparent calm, presărînd ici-colo cîte o expresie metaforică, a cărei ambiguitate îl descumpănea vizibil. Deh! Domnul Kent nu prea era tare în nuanțe ... În cele din urmă, simțindu-se probabil depășit, bravul meu interlocutor schimbă tactica: procedă la un adevărat tur de orizont asupra vieții mele (cam pe tonul lui: „ Ehe, te știm noi ...“) după care îmi spuse:

— Șeful meu, care vă apreciază în mod deosebit, ar dori să vă vorbească. Vă roagă să-l scuzați. Nu se simte bine, stă în pat și n-a putut coborî să vă întîmpine personal.

M-am lăsat condus de domnul Kent. Un ascensor cu tăblițe „Private“ și numai cu două butoane ne duse glonț la ultimul etaj al hotelului. Ușa ne-o deschise un malac cît toate zilele, evident abia coborît de pe ecranul unui film american cu gangsteri. Peste tot covoare și o tăcere de auzeai cum i se bălăngăne gorilei pistolul la subțioară. Iată-mă introdus într-un living-room elegant. Ferestrele mari,

în gondolă, cu jaluzele trase, pereții vopsiți în dungi verticale portocalii, comoda, vitrinele, canapeaua, fotoliile, măsuța joasă și biblioteca sculptată — toate din același lemn de nuc, lucios — parcă n-aveau alt rost decît să-ți ia vederea. Pe canapea, într-o frumoasă pijama de mătase, sub pledul de yak, stătea lungit un bărbat roșcovan, cu părul rar, lipit grijuliu pe creștet. Cînd am intrat și-a ridicat privirea de pe cartea din față pironind-o asupra mea. Descoperii că avea ochi muștar-verzui, cam în ton cu dinții îngălbeniți de tutun pe care și-i dezvelea mereu într-un zîmbet de circumstanță leșinată sub melancolie. Cu un gest moale, m-a invitat să mă apropii. Poate melancolia zîmbetului, poate gestul tipic de suferind m-a tulburat, făcîndu-mă să schițez un salut pe care l-am taxat mental ca exagerat de respectuos.

— Încîntat de cunoștință, Dinucule! spuse omul în pijama folosind un diminutiv pe care-l cunoșteau doar cîțiva intimi.

Asta chiar că m-a lăsat perplex. Dar inflexiunile onctuoase, voalate nazal din glasul domnului Tauffer — așa se prezentase — mi-au adus brusc în memorie neliniștea încercată cîndva, lîngă cușca unei menajerii, unde o colosală panteră bengaleză se gudura lîngă gratii, pîndind apropierea mîinii unui ochelarist aiurit și imprudent.

Retrasă alături, într-un colț de fotoliu, ședea picior peste picior o tînără cu trăsături fine, în ovale prelungi. Parcă o cunoșteam de cînd lumea și de-aia aș fi băgat mîna-n foc că nu e răsărită din răzoarele țării ăleia. Răsfoia calm „Constanze“ — o revistă ilustrată elvețiană. O privesc mai întîi cu coada

ochiului, apoi franc, de jos pînă sus. Cupura completului din jerse oliv, gesturile supravegheate, discrete, îi dădeau un aer de distincție înnăscută. Mă fixă direct, cu o îndrăzneală care se voia la fel de firească, nonșalantă, ca și a mea. Zîmbet și privire în care să tot deslușești amestecul de atenție versată, plictis profesional, un dram de interes și o scînteie de promisiune.

— Dragă Klarissa — i se adresă Tauffer cu o rituozitate înghețată care anula intimitatea lui „dragă" — permite-mi să-ți prezint pe domnul profesor Dinu Bunea, prietenul lui John Matheos, și viitorul nostru prieten. Nu-i așa, domnule Bunea? — se răsuci spre mine „omul în pijama", voind parcă să sublinieze că e mîndru să decline onctuos insinuarea lui „Les amis de nos amis sont nos amis", în timp ce eu derulam mental inversul silogismului: „Dacă Matheos vă e prieten, îmi dau seama ce prieten îmi este mie!"

— Da, domnule Tauffer — răspunsei cu oarecare întîrziere, înclinîndu-mă. Ca să fiu sincer, mă cam blocase puțin felul acesta neobișnuit de a începe convorbirea cu un străin. Dovadă că începusem să calc în străchini — faptul că nici n-am observat mîna (după gustul meu prea delicată, prea cu giuvaeruri) care mi se întindea. Klarissa fu nevoită să se îndrepte ea spre mine pentru a-mi ura un „Bun sosit" murmurat cu voce joasă. Pe cît era de caldă, vocea nu-mi displăcea. Aproape că nu observai cînd „patriarhul în pijama" îl expedie cu un gest părintesc pe domnul Kent, devenit inutil acum. Veni rîndul meu să înghit o porție de paternalism grijuliu: „Sper că-ți place la noi... Sper că te simți

bine... Ah, dar ce spun! Încă nici n-ai apucat să te familiarizezi... Abia de-acum înainte, pam-pam-pam, pam-pam-pam.. Desigur, te va fi surprins invitaţia mea, dar cum John a trebuit să plece la Malatapa — deh! Ce să-i faci! N-aveam altul mai bun ca el pentru combinatul acela chimic model — model pentru o ţară africană, desigur — ceva începuse să şchiopăteze — deci am apelat la el... Dar a acceptat numai după ce l-am asigurat că ne vom ocupa noi de prietenul lui, căruia îi datorează atîtea... Bineînţeles, mai încape îndoială? Fără nici o obligaţie desigur, consideră-ne doar mandatarii scumpului nostru prieten John..."

— Din păcate — se scuză cu o mină dezolată Tauffer adîncindu-se între pernele canapelei şi uitîndu-se la ceas — nu-mi pot oferi plăcerea de a rămîne acum mai mult împreună. Eh! Treburile, treburile! În schimb, domnişoara o să-ţi stea la dispoziţie. Te va însoţi peste tot, îţi va arăta tot, ca să te simţi cît mai bine în oraşul nostru. Te asigur, poate fi un ghid excelent...

Asta da, zic şi eu covor de surprize-bombă: Maior John... O să te însoţească peste tot... Doar *Les amis de nos amis*... consideră-ne doar mandatarii scumpului nostru... o să-ţi stea la dispoziţie... Jocul începea să mi se pară pe cît de intrigant, pe atît de ispititor.

În definitiv, ce-am avut şi ce-am pierdut? Deşteptul ăla de John chiar că-mi promisese marea cu sarea în numele vechii noastre prietenii — şi fusese la toartă, ce naiba. Treaba lui ce are cu ei. Eu nu-mi luam nici o obligaţie. Aşa că... Nu eram tocmai chior să nu-mi dau seama ce învîrt, dar nu-mi păsa.

Vor ceva, să încerce! Doar n-am băut măselariță să mă ducă ăștia de nas.

Anton interveni cu involuntară crispare:

— Eu n-aș fi fost chiar așa de sigur.

— Mersi! Și ce-ai vrea să-ți spun? Că prea eram încrezut? Că de cînd mă știu mă cam băgam unde nu-mi fierbea oala? Că odinioară montam cîte o chestie trăsnită de-l lăsam praf pe John? Că eram și eu convins, nu numai el, că mă atrage aventura în necunoscut, insolitul, riscul?

— Bine, bine, acum chiar că n-are rost să-ți fac proces de intenție pentru precocitate. Zi-i. Și?

Și Klarissa se ridică din fotoliu protestînd cu un surîs:

— O, vă asigur, domnul Tauffer glumește. Mă tem că îmi exagerează calitățile . . .

Cu un gest de satisfacție, Tauffer trase un sertar și scoase un teanc de bancnote, oferindu-l pe jumătate discret, pe jumătate ostentativ Klarissei, care îl strecură în poșetă de parcă nu-i da cine știe ce mare importanță. Apoi, ne întinse mîna și ne expedie cu un afectuos „La revedere copii!"

Urmînd-o pe Klarissa, iată-mă în stradă, în fața unei elegante limuzine care ne aștepta. Urcarăm. Seară caldă, cu transparență purpurie, de început de toamnă. Rulăm molcom pe lîngă șirul de castani de pe bordură, printre care Klarissa îmi arăta impunătoare clădiri al căror nume chema în memorie istoria, domuri, cîte un meterez de cetate, magazine de pe acum scăldate în stridentele focuri de artificii ale imenselor reclame multicolore, monumente, muzee.

— În vila de colo se află o pinacotecă splendidă: exclusiv pictură spaniolă şi flamandă. Odată, tot admirînd un Dionysos înconjurat de bacante andaluze, am fost uitată în sală şi mi-a dat drumul abia poliţia, la vreo două ceasuri după închidere cînd am acţionat sistemul de alarmă . . .

Klarissa rîde încet, parcă amintirii, şi rîsul ei e o cascadă învăluitoare, catifelată de tonuri joase, calde. O privesc din profil cum conduce atent dar degajat, puţin aplecată înainte. De fapt, totul la ea dă senzaţia de catifelat — privirea ochilor întunecaţi, umezi, tenul proaspăt, de culoarea mierii, curburile mătăsoase ale pielii întrezărite prin tăietura decolteului.

— Păcat că acum e închis. Dar nu-i nimic, ne găsim noi timp într-una din zilele următoare. Şi apoi, pentru astăzi cred că ajunge familiarizarea cu noua reşedinţă.

Noua reşedinţă? Hm! Nu reacţionez însă în nici un fel (de ce i-aş oferi handicapul de a mă arăta surprins?) şi mă mulţumesc să-i contemplu ovalul fragil al feţei, părul vaporos, cu luciri albăstrii, dar tăiat scurt, aproape băieţeşte, şi probabil avînd aceeaşi aromă de fruct exotic a parfumului ei discret.

— Nu spui nimic?

Aha, va să zică tăcerea mea o contraria. Îi zîmbii la rîndu-mi şi murmurai:

— *Mon enfant, ma soeur, songe à la douceur . . .**

Întoarse spre mine arcul mirat al sprîncenelor:

— *L'invitation au voyage?* Îţi place Baudelaire?

---

* *Copilă, soră dragă, visează clipa tandră . . .*

Ia te uită! Domnişoara n-are numai glazură! Dar nu mai apucai să răspund: din piramida de lăzi a camionului din faţă se rostogoliră cîteva portocale; o fetiţă, un fluture mare roz, se năpusti de pe trotuar drept în faţa Mercedesului. Automat, apuc cu dreapta partea de sus a volanului, trag pînă la refuz spre mine, apoi cu stîngul apăs pînă la fund frîna. O zdruncinătură, şi maşina urcă pe trotuar, proptindu-se cu aripa dreaptă într-un chioşc de ziare pe care-l zguduie, făcînd să cadă prin parbriz un suport de lemn pentru reviste; cîteva grăunţe de securit mi se înfipseră în piele. Arunc suportul şi abia acum o privesc pe Klarissa: are o faţă de parcă şi-ar fi vopsit-o în alb, ca un clovn. Apoi zăresc rochiţa roz a fetiţei dispărînd în goană undeva dincolo de chioşc.

— Linişteşte-te, îi spun Klarissei care tremură nestăpînit, noroc că mergeam încet...

...Peste o jumătate de oră, maşina se oprea în faţa unei clădiri impunătoare. Intrăm într-o curte cu brazi falnici, retraşi, spre a face loc unor boschete de trandafiri de-a lungul aleii; cîteva trepte şi iată-ne într-un hol întunecos, apoi într-o luxoasă cameră de oaspeţi. După aerul închis, îmi dădeam seama că aici se stătea rar. Cîteva clipe se scurseră în tăcere. Apoi Klarissa se scutură, îmi zîmbi, mă invită să iau loc, trase draperiile şi deschise larg ferestrele.

— Te rog, aşteaptă o clipă...

Dispăru undeva în stînga, probabil spre o baie, de unde se întoarse cu o trusă, cîteva flacoane, o faşă, vată.

— Mîna!

Se așeză pe capătul unei canapele moi, de piele, și-mi fixă mîna pe marginea fotoliului. Cu gesturi parcă nesigure o șterse de sîngele care începuse să se usuce, apoi deschise trusa, luă o pensetă și abia am simțit-o cum îmi extrage vreo două grăunțe minuscule de securit. Încercă un surîs infirm.

— Știi, acum n-ai să mă mai poți uita niciodată.

Izbucni în plîns. Era, desigur, detenta nervilor îndelung struniți. Se aplecă și-și lăsă tîmpla pe mîna mea, în timp ce eu îi mîngîiam încetișor părul negru-albăstrui.

— Hai, liniștește-te, n-a fost mare lucru. Așa cel puțin nici tu n-ai să mă uiți. Ia ascultă, Klarissa, continuai văzînd că nu încetează, ce Dumnezeu, în casa asta nu se poate asculta un pic de muzică?

Îmi zîmbi printre lacrimi, se ridică, deschise o combină-bar, turnă o licoare roșiatică în două pahare și dădu drumul la picup. O melodie simplă, cu un ritm lent, umplu încăperea. O priveam ca printr-un ochean întors cum traversează zveltă, plutind, covorul cel mare, cum se apropie de fotoliul meu, cum se înclină ceremonios. O clipă mai tîrziu, dansam strîns înlănțuiți, de parcă ne-am fi cunoscut de cînd lumea . . .

2. *UNEORI MĂ ÎNTREB: CE CREZI DESPRE MINE?*

Zilele următoare se scurseră cu repeziciune de vis în escapade de tot felul, cu toate că, pînă atunci, evitasem orice formă de boemă. Diminețile

libere, după-amiezele — nesfîrşită încîntare alături de Klarissa pe care începeam s-o preţuiesc tot mai mult: muzee, expoziţii, parcuri, arhitectură şi istorie, escapade spre lacurile şi pădurile care împrejmuiesc metropola, reculegeri în intimitatea caselor memoriale. Seara frecventam localuri luxoase şi ne delectam cu tot ce putea fi mai rafinat în ale gastronomiei şi distilării alcoolului. Adesea intram în cîte un cerc de cunoscuţi de-ai Klarissei, mereu mai surprins de întinsele ei relaţii. Peste tot eram primit cu interes, deşi nu-mi ardea să mă fac remarcat, cu atît mai puţin să ajung în centrul atenţiei nu ştiu cui. Aveam impresia că sînt frustrat de liniştea şi tandreţea ceasurilor pe care le puteam petrece numai noi doi, că parte din farmecul Klarissei se risipeşte pentru indivizi nevrednici să-i deschidă portiera maşinii. Am cedat însă insistenţelor în parte rugătoare, în parte maliţioase, ale Klarissei: „Dragule, am promis să-ţi fiu ghid, să-ţi arăt tot ce ţi-ar fi arătat John sau domnul Tauffer. Sau eşti cumva gelos? N-aş vrea să mă satur prea repede de tine, şi-atunci prefer să te gust cu linguriţa..." „Bine, merg, dar vreau un premiu. Ce dai?" „În cîte sîntem astăzi? În cincisprezece? S-a făcut: dau cincisprezece linguriţe! Destul?"

Nu trecu însă mult şi ieşirile de seară începură să mă pasioneze. Mai ales că în localurile zgomotoase, ori foarte tăcute, sub tavanul cărora se aduna din abundenţă fumul albastru al ţigărilor. se întîlneau oameni din cele mai influente cercuri. Între o ţigară şi o ceşcuţă de cafea fierbinte sau un whisky se comenta formula viitorului guvern, se pierdeau averi sau se cîştiga un portofoliu. Se năşteau prie-

tenii sau se monta cîte un mic șantaj, se punea la cale cine știe ce „operație de dresare“ a opiniei publice, se sărbătoreau triumfuri sau se încingeau petreceri interminabile. Unele se mai sfîrșeau și cu cîte o încăierare de mai mare dragul. Aparent, numai vorbărie și pălăvrăgeală, anecdote politice, informații care circulau de la o masă la alta. Dar nu era numai atît... Se pare să perspicacitatea mea în a servi, rever pe diagonală, în acest ping-pong verbal cîte o minge venită de cine știe unde izbuti să-mi creeze o oarecare reputație. Mulțumeam destinului că mă împinsese odinioară, în studenție, să închei pariul acela cu John: îl cîștigasem, ajungînd cu sudoarea a doi ani de strădanii (îmi mîncasem pînă și vacanțele!) să-i cunosc tot atît de bine limba ca bunicul său. Acum nu aveam altceva de făcut decît să-mi ciulesc bine urechile: prezentat peste tot drept „prietenul domnului Tauffer“, mi se acorda de îndată încredere. Apoi, calm, parcă jucîndu-mă, „strecuram“ cîte o vorbă, o cifră, un nume, o insinuare exact acolo unde știam că așa ceva n-ar trebui să ajungă. De două ori amuzant: o dată potrivit binecuvîntatei legi de omorîre a plictisului — „Încurcă-i drace!“, și în al doilea rînd pentru că simțeam că e nostim să ți se mulțumească pentru „mana cerească“ lăsată să cadă la țanc, să fii privit cu teamă amestecată cu respect sau să-l vezi pe cîte unul ce eforturi face ca să ți se bage sub piele. Să zicem că un funcționar din Ministerul de Externe comenta plictisit și la modul general că e tot mai greu să te înțelegi cu africanii „naționaliști“ din Nigeria, Zair, Camerun, ori cutare altă țară unde „chiar azi în urma remanierii ministeriale am pier-

dut vreo trei prieteni"; nu-mi era greu ca peste trei ceasuri să-l întreb așa, ca în treacăt, pe agentul de bursă care-mi ținuse pătimaș, de curînd o adevărată prelegere despre splendoarea diamantelor, „o investiție mult mai sigură decît dolarul":

— Ei, cum merge? Încă n-ai sărăcit cumpărînd acțiuni „Diamonds Limited?"

— De ce? Compania anunță cantități în creștere și plănuiește investiții frumoase...

— Te pomenești că i-a consultat și pe noii miniștri?...

— Cum? Care miniștri? De cînd?

— De azi...

Nostim să admiri cum stupefacția îi acoperă tîmplele și buza de sus cu broboane reci de sudoare. Nostim să vezi cu ce viteză o șterge. Apoi cum a doua zi te prinde misterios de cot:

— Bem un Bourbon? Azi am dat mica lovitură plasînd ceva „Diamonds Limited". După cîteva ceasuri erau în scădere. Dacă vreodată vrei să-ți plasezi în siguranță ceva capital... Apropo, să-ți vînd și eu un pont: Robert de la „Globus" are un reportaj bombă de-l dă gata pe șeful grupării de centru. Asta-l saltă pe amicul tău Tauffer...

Îi răspund sibilin:

— Și pe chestia asta vrei să-ți dau și eu un Bourbon? Ai puțintică răbdare...

Mai trebuie să spun că micile secrete, indiscreții, cancanurile politice sau sentimentale ofereau filoane mai bogate în copioase amuzamente decît filoanele lui „Diamonds Limited"? Desigur, nu totdeauna nimeream la precizie, ori cel puțin nu totdeauna reușeam să-mi dau seama, cert e că după un timp

mi se căuta discreta prietenie, cu atît mai mult cu cît n-aş băga mîna în foc că domnul Tauffer ar fi sărit în plafon de entuziasm dacă-i ajungea la ureche fiecare vorbuliţă pasată şi plasată. Scurt, izbutisem să devin o componentă firească a faunei politice şi economice din cafenelele selecte ale capitalei.

În babilonul cafenelelor am cunoscut şi destui oameni nemulţumiţi că nu putuseră sau nu ştiuseră să profite la vreme, alţii într-adevăr nedreptăţiţi, ulceraţi că importanţa lor nu fusese apreciată suficient. Ca să fiu sincer, nu alcătuiau o companie după care să te dai în vînt. Mult mai interesanţi mi se păreau cei înşelaţi în speranţe şi aşteptări, şi în care eşecurile operaseră treptat modificări însemnate în concepţii. Dacă las deoparte sclivisiţii feciori de bani gata, teribil de antipatică mi se părea plevuşca de pletoşi angoasaţi metafizic, îngurgitînd toată noaptea cantităţi incredibile de cafea şi nicotină proastă. „Filozofii" aceştia dărîmau întreaga cultură, întreaga artă, jurau că pot produce alte sisteme, dar lăsau totul baltă îndată ce puteau să tapeze de o şampanie pe vreunul din mai-marii zilei, cărora, desigur, nu uitau să le cînte în strună. Aveam impresia stranie că de la micii zdrenţăroşi, care se încăierau pe străzi pentru un ban, sau pentru o bucată de pîine, pînă la marii proprietari de bănci, toţi aici păreau veşnic prinşi de interesele sau cîştigurile de moment. Peste tot numai goana după profit. Dar parcă frecventasem eu şi altă lume?

Cercul de prieteni ai Klarissei fu dintr-o dată înviorat de prezenţa unui tînăr cu un farmec dezarmant în ciuda aroganţei împinsă uneori pînă la impertinenţă. Se vede că aşa ceva avea mare tre-

cere pe piața cucoanelor ahtiate de „exotic". În cîteva săptămîni înlătură concurența, „eclipsîndu-și" auditoriul cu cîte o replică insolentă dar debitată cu cel mai angelic aer din lume *(How delicious!)*. Doamnele îi încredințară entuziast postul de star provizoriu și necontestat. Cît privește impertinențele — „oh bietul băiat, dragă! Dacă te gîndești cum o fi dus-o dincolo de «cortina de fier», mereu încolțit . . . *Mais quel esprit frais!*"*

Se-nțelege, asta după ce fusese cîntăreț, flotant prin barurile de noapte ale metropolei. Era un tînăr frumos, înalt, zvelt, mlădios. Cu gura mare, senzuală, trăsături subțiri, neobișnuit de mobile, ochi ficși. Se pricepea să improvizeze caricaturi amuzante, îndeosebi obscene, cu ușurința caricaturistului de profesie, nu-i lipsea simțul muzical și zdrăngănea pe deasupra și la ghitară, cîntînd cuplete de cabaret parizian interbelic, deosebit de gustate acum cînd le uitase toată lumea. Avea o rezervă inepuizabilă de bancuri sofisticate și povești rabelaisiene, citise mult, se vedea că devorase cărțile cu o poftă amețitoare. Și cu ce dezinvoltură se mișca pe covoarele moi ale sălilor de recepții, cu ce eleganță de ex-ofițer de gardă, rătăcit într-o lume de cavaleri ai acțiunilor, ducea țigara sau cupa de șampanie la gură, ce flatante cuvinte avea mereu pe buze la adresa celor mai de temut! Cum nici fiii nababilor chimiei și mașinilor de calcul nu se mișcau cu mai multă siguranță, mai lipsiți de griji, mi-am propus să-i urmăresc evoluțiile îndeaproape. Ului-

* Dar ce spirit proaspăt!

tor amestec de prinț, clovn, infatuare, calm, miraculos prestidigitator și uneori, dincolo de o bruscă schimbare a atitudinii, frondă de desperados, concentrare epuizantă într-o retragere strategică, efortul unei „strălucitoare“ degajări laterale pentru a nu pierde teren. Și groaza. Groaza cu majuscule, de a nu trebui să o mai ia o dată de la capăt. Adică iarăși de la lagărul pentru dizidenți, sau de la mila concetățenilor. Căci, după cum am aflat ulterior de la Klarissa (ulterior pentru că nici în ce-o privește nu mă grăbeam cu descusutul, prefer totdeauna să-mi dau singur seama) . . .

Pauză — Dinu își aprinde încă o țigară — apoi reia: după cum am aflat ulterior de la Klarissa, tînărul ne fusese concetățean. Scurtă fișă caracterologică:

Mircea Brumaru. 29 ani. Scriitor, medic, ambele de improvizație. Tatăl avocat, apoi jurisconsult după căsătoria cu o țesătoare pentru a i se face „uitată“ mica moșie expropriată. Familie dezbinată. Mircea rămîne în grija mamei, vlăguită de o boală precoce, dar neiertătoare. Drama adolescentului care caută să se identifice originii, salvîndu-se prin proclamarea integrității morale a dublei obîrșii. Ajutat în aceasta și de o rudă a tatălui, pensionar, care-l sprijină cît și cum poate și care-l convinge că nu concursul de împrejurări poartă vina „frustrărilor“ lui ci mecanismul prefacerilor sociale. De aici tendința de a redovedi altfel, superior, de a

epuiza prin orice mijloace — doar are dreptul, calitățile „excepționale“ o dovedesc — tot ce-i poate oferi viața. O petrecere, o femeie, tandemul se repetă o dată și iar și iar, o călătorie în Occident, cererea de azil politic, redactată în termeni impresionanți (crede-mă, l-a mirat și pe Tauffer cînd i-a citit-o mai tîrziu), apoi internarea într-un lagăr pentru dizidenți. Mă rog, un pic de corvoadă (curățenia în latrine trebuie făcută cu rîndul, nu?) care îi stimulează la paroxism resursele de afirmare. Clovn, cîntăreț, cult, sensibil, abil, tenace, poliglot, este cules de un proprietar de local, în criză de interpreți gata să distreze clienții cîntînd, desenînd, făcînd glume — totul la comandă.

— Și aici intervine Tauffer, nu-i așa?

— Nu, Kent. El l-a descoperit. Domnul Tauffer l-a acceptat, și încă de parcă i-ar fi făcut un hatîr lui Kent. Se pricepe la oameni! Băutura, orgoliul de a trînti un cuvînt prețios, care să te înalțe în ochii interlocutorului, nu-i puteau plăcea domnului Tauffer. (Klarissa îmi aruncă o privire scurtă. Ia te uită, îmi face o aluzie? De băut, nu prea beau, dar un cuvînt... Așa, fetițo, dă-i înainte, ai stofă! Prefer să fac pe niznaiul nu fără a o fixa ironic, trîntindu-i după o pauză calculată:)

— Epilog: omul nostru e încercat mai întîi în calitate de croitor cîrpaci, specialist în întorsul pe dos al compatrioților „exilați“. Cum nu-i merge întot-

deauna — adică în cazurile mai interesante — cum se dovedește prea gură-spartă, hai să-l folosim în sectorul damelor, care oricum îl apreciază, nu?

Klarissa e ultragiată de brutalitatea spuselor mele, încruntătura îi trădează enervarea, dar se reprimă și cu jumătate de glas recunoaște:

— Fir-ar să fie! Cum de ai ghicit-o și pe asta?

Apoi cu o mîhnire neprefăcută:

— Uneori mă întreb: Ce crezi despre mine?

Îi alung jumătatea de sinceritate, jumătatea de iscodire cu o glumă, îmbrățișînd-o (asta chiar că aveam chef s-o fac):

— Bravo, nu-i rău dacă te întrebi. Deși eu, în locul tău, zău că aș fi ghicit...

...Uneori, porneam fantomatic prin parc, evitînd aglomerația și gălăgia, ori umblam, hoinărind la întîmplare, pînă noaptea tîrziu. Îmi plăcea să-i cercetez cu atenție pe toți oamenii care treceau pe lîngă mine încercînd să ghicesc ce fel de viață duc. Nu-mi venea ușor să-mi dau seama, cred că mai ales datorită faptului că lăsau impresia de a fi veșnic în goană. Cum după îmbrăcăminte (majoritatea înveșmîntați cam în același fel, arătînd în egală măsură prosperitatea și modestia) nu-i prea puteam diferenția cu exactitate, am ajuns la concluzia că de fapt și la noi veșmintele contează totuși puțin în aprecierea oamenilor, și că greutate mai mare au gusturile, ținuta, cuvintele, în sfîrșit — reacțiile personale. Am constatat cu surprindere în ce măsură extraordinară ritmul teribil de aici poate uniformiza reacțiile umane, transformînd în șabloane zîmbete, gesturi, modul în care se exprimă, masca-

rea plăcerii ori agasării de a întîlni pe cineva. De asemenea, modul brutal de a intra direct în subiect, fără a te sinchisi prea mult că poate interlocutorul se simte ultragiat. Duritate prost deghizată în franchețe. Pînă și în dragoste. „Iubitule, fă-mi te rog puțină curte — mă ruga cîteodată, parcă învinsă, Klarissa. E așa de frumos..." „Asta o spui de fiecare dată"? „Oh, nu fi nesuferit! Nici nu mai țin minte de cînd nu mi s-a făcut curte. N-ai observat? Aici numai adolescenții își mai pierd vremea cu așa ceva pînă intră și ei în hora vitezei". „Cum, într-o țară a civilizației, culturii și bunului simț ca a voastră să nu-i pese nimănui de o fetiță dulce ca tine? o zgîndăream eu făcîndu-mă că nu observ că i se înnourează privirea. „Nu-ți dai seama cît e de umilitor să fii tratată cu «Dacă vrei — bine, dacă nu — pa, păpușico!»?" „Dar e mai simplu, mai sincer așa, nu?" „Mai sincer? Sinceritatea reducerii la strictul primar? Franchețea agentului de asigurări. «Fiul dumneavoastră are brațul smuls într-un accident în care el poartă vina, așa a stabilit uzina, asigurați-vă dumneavoastră viața, altfel o va scoate el greu la capăt într-o bună zi». Sau graba cu care o șterg toți: «Păi nu-i treaba mea, este?» cînd unui bătrîn i se face rău pe stradă. Nici asta n-ai observat?" Într-adevăr, observasem, bănuiam și de ce, era însă interesant să-mi controlez opinia, totodată să mai aflu cîte ceva despre felul în care vedea ea, Klarissa, lucrurile. „Totuși, ar trebui să fie exact pe dos: societatea de consum dă un strict necesar oamenilor..." „Strict necesar? Așa ceva nu există!" „Cum nu există?" „Foarte simplu: o asemenea formulă ar pune în pericol consumul însuși,

întemeiat pe deviza «prosperitatea depinde numai de dumneavoastră» sau pe nenumăratele reclame: «Nou! Ieftin! Maşina noastră nu poate lipsi din nici o familie!». Totul pentru crearea unei mentalităţi, unei psihoze. *A avea*, nu *a fi*. Şi cînd psihoza devine colectivă, cînd se strecoară în sînul propriei familii, cînd tatăl aleargă înnebunit să facă rost de bani, iar copiii cresc în climatul lui *repede! repede!* fără să cunoască altceva, cum să-i convingi că altfel e omeneşte? Dar hai mai bine să mergem undeva. Altfel o să am o seară proastă" — încheia aproape invariabil Klarissa discuţiile de acest fel.

Aşa, deci! Lucidă, perspicace, în fond revoltînd-o nenumărate lucruri, dar grăbită să „iasă undeva", să se elibereze de bîzîitul nemulţumirii, să uite.

Remarcasem că îndată ce mă despărţeam de Klarissa, plecînd spre institutul la care lucram, apărea cîte o „coadă" care mă urmărea pas cu pas. Nu mă sinchiseam. După felul supravegherii bănuiam uneori că urmărirea era sau demonstrativă, deci de intimidare, sau stîngace. Oricum, prea bătătoare la ochi. Cînd totuşi „coada" mă agasa, din plictiseală îi mai jucam cîte un renghi. Odată mă prefăceam că vreau să scap de ea — alergătură, taxiuri schimbate, mari magazine în care „detectivul" înota disperat în mulţime ca într-o mare, ca îndată ce se oprea descurajat, să-i ies sub nas de după o coloană bătîndu-l protector pe umeri: „Hai, domnule, mă plictisesc, nu prea ştii regulile jocului de şah, mai bine bem un Cinzano!" Altă dată, prefăcîndu-mă convins că am izbutit, mă aruncam în cîte o cabină telefonică, formam numărul Klarissei şi-i recitam versuri din *Iubirile* lui Musset pînă vedeam că in-

dividul s-a strecurat în cabina de alături; atunci rosteam agitat, surd, însă destul de clar ca să fiu desluşit: „Nu pot, mă urmăreşte un individ dat dracului“, după care, cu o cheie, băteam toba în peretele despărţitor de care ştiam că e lipită urechea individului în timp ce fluieram cît mai sincopat în receptor. „Ce naiba faci acolo, Din?“ întreba Klarissa. „Dresură dublă: dumnealui îi argăsesc urechile, iar pe tine încerc să te fac să dansezi ca o senegaleză diseară. Ce zici, i-ai prins gustul?“ „Pentru Dumnezeu, lasă te rog prostiile. Dacă ai şti la ce te expui ...“ „La ce, mă rog?“ „La ce, la ce ... Las'că vezi tu diseară!“ schimba fata vorba.

Într-adevăr, după cîte o convorbire din acestea, „suspectă“, un timp se ţineau de mine cîte două „cozi“, iar la hotel sau la „rezidenţă“ observam după modificări abia perceptibile ale poziţiei obiectelor că mi se scotocise iarăşi prin lucruri — mai ales prin însemnări. Iar eu aveam grijă să le plasez suficiente „cuvinte încrucişate ...“ Închipuieşte-ţi, într-o zi am remarcat cu stupoare cîteva semne discrete de nivel pe mina de pastă din pix ...

— Mult curaj trebuie să fi avut de vreme ce te-ai lăsat condus într-un asemenea joc, observă Anton.

— Poate nu chiar curaj, cît, la început, curiozitatea pe care nu vedeam de ce nu mi-aş fi satisfăcut-o, iar mai tîrziu, după cum bănuieşti, prezenţa Klarissei a schimbat termenii problemei. La institut, ca şi în cercurile pe care le frecventam, se pomenea mereu numele prietenului meu, John, care dealtfel, mă şi invitase să-mi dublez cu ajutorul său călătoria de studii cu una de agrement. „Bătrîne,

banii nu sînt o problemă, am destui datorită unui mic brevet cumpărat de vreo trei firme, așa că vino, o să ne facem puțin de cap ca pe vremuri“ — îmi scrisese el în România, după ce-i comunicasem că voi sosi în noua lui țară cu o bursă de studii. La sosire nu l-am găsit: era plecat „undeva“ pe un șantier de la capătul lumii. Îmi lăsase în schimb un plic conținînd nota de hotel achitată și cîteva rînduri laconice:

„Dragă Dinule, nu spera că te las multă vreme singur: mă reped eu la tine. Pînă atunci, rămîi fie la hotel, fie (dacă-ți place harababura de holtei) în vilișoara pe care am cumpărat-o împreună cu un prieten. Afli tu curînd unde. Uite și cîteva «foițe» și încearcă să te simți aici cam așa cum m-am simțit eu de atîtea ori, la tine, în vacanță la țară“.

„Foițele“ — de fapt pe un cec, nu prea numeroase dar nici puține — nu m-au intrigat. Era un gest aidoma atîtor altele de odinioară cînd împărțeam totul, pînă la ultimul sfanț.

De la început îmi păruse însă curios faptul că preferase să-mi plătească hotelul și nu mă oprise direct la el, deși avea unde. După întîlnirea cu domnul Tauffer, situația se complicase, nu-mi erau clare raporturile lor și ardeam de curiozitate să aflu adevărul sau cel puțin un crîmpei din el. De ce se simțea obligat onorabilul Tauffer să suplinească absența lui John cu agreabila companie a Klarissei? Tauffer să fie coproprietarul vilei la care făcuse

aluzie biletul lui John? Dacă Matheos era în vilă „la el acasă“, cum să-mi explic impersonalitatea ei, sau mai precis lipsa fleacurilor familiare prietenului meu? Să fi luat, plecînd la Malatapa, și ultima pereche de ciorapi găuriți, și ultima revistă de chimie? (Biblioteca impecabilă, dar parcă achiziționată cu metrul, nu părea să fi fost cu adevărat cercetată de cel puțin cîțiva ani). Iată cîteva cuvinte încrucișate care cereau o dezlegare, iar mie-mi plăceau răspunsurile limpezi, nu ipotetice.

John... Cu John fusesem coleg încă din prima clasă de liceu. Un elev reținut, liniștit, străduindu-se (și mai totdeauna cu succes) să nu încalce prin nimic litera regulamentului. Amabil, vesel, întotdeauna, pus pe glume, destul de bun dansator, îi plăceau seratele, fetele frumoase nu-l plictiseau deși le trata mai pe toate la fel, ai fi zis puțin cam prea pe același calapod. Dacă mai adăugai talentul pentru limbi, reala pasiune cu care studia chimia, plăcerea lecturilor — și citea mult, temeinic, dar dînd impresia că nu avea intenția să se lase dominat, ci dimpotrivă, să domine el cultura — ai fi jurat că te afli în fața tipului predestinat unei prudente și tenace cariere universitare. Cu alte cuvinte, complet străin de aventura riscantă, de ambiția dobîndirii unei puteri oculte. Să fi fost în stare să-și mascheze cu atîta iscusință adevărata-i fire? Acceptase sau fusese constrîns de jocul acesta riscant (ocultul prin definiție presupune risc), dar cum să definesc poziția lui în raport cu Tauffer, cîtă vreme însăși activitatea lui Tauffer, deocamdată, putea la fel de plauzibil să îmbrace o gamă largă de obiective — de la spionaj sau contraspionaj economic

agentură generală de „protecție politică“ etc. și pînă la spionaj propriu-zis practicat în cadrul unei organizații oficiale sau semioficiale, să zicem — în interesul unei colosale companii multinaționale.

— Dar Klarissa? întrebă Anton. Nu puteai afla mai mult prin intermediul ei? Vreau să spun: urmărind-o cu atenție, căci îmi închipui că altfel avea de multe ori cîte un răspuns pregătit pentru orice întrebare.

Dinu rămase pe gînduri. Un zîmbet cald şi în același timp amar îi însoțea cufundarea în amintire. Părea că-i vine greu să se smulgă din valurile ei de imagini. Se apropie un ospătar, observînd paharele goale:

— Cu ce vă mai putem servi?

Dinu își privi întrebător comeseanul.

— Parcă n-aş mai avea chef de coniac, se eschivă Anton.

— V-am putea oferi un Murfatlar roşu excelent.

— Nu prea merge după coniac.

— Serviți atunci înainte un cașcaval pané. Meşterul Sandu face niște bulete de se topesc în gură. Cum ați prefera? Crocante sau cu mustăți?

— Mai degrabă crocante.

Anton desfăcu un nou pachet de țigări și fumară în tăcere pînă li se aduseră buletele și fu destupată aburita, îmbietoarea butelie de „roșu“. Ciocniră. Dinu vărsă o picătură din paharul său în farfuria goală. (Anton încercă o senzație stranie — caldă simpatie pentru îngînduratul om din fața lui, străbătută de o undă de mîhnire înfiorată — la priveliștea acestui străvechi gest de libație întru cinstirea cuiva drag, absent), apoi ridică fruntea:

— Așa mi-am spus și eu: Klarissa e singurul om prin care puteam afla cîte „ceva". Dar s-a dovedit a fi mult mai dificil decît crezusem.

— De ce? Bănuiesc că i se ceruse să te descoase cu abilitate. E normal ca o femeie să se arate curioasă, nu?

— Şi satisfăcîndu-i, sau prefăcîndu-mă că-i satisfac curiozitatea, aveam și eu dreptul să-i pun întrebări nevinovate . . .

— Întocmai!

— Numai că fata nu-mi punea nici un fel de întrebări, dimpotrivă, parcă se ferea ca de foc să nu-mi facă impresia că ar fi indiscretă!

— Înțeleg! Folosea o tactică mai rafinată: plimbi un om pe unde vrei și nu vrei, îi arăţi una, alta, și-l lași să reacţioneze.

— De lucrul ăsta mi-am dat seama abia după ce trecuse cîtva timp. Chiar a doua zi după întîlnirea noastră (era într-o duminică şi tocmai părăsisem arcadele impunătoare ale unei catedrale pentru a păși într-un bulevard încîntător, scăldat în soare), cum Klarissa mi se părea absentă, aproape rece, am abordat-o direct:

— Regret că-ţi stric frumusețe de duminică. Am impresia că ţi-ar fi plăcut să fii în altă parte, cu altcineva, dar ca angajată a domnului Tauffer . . .

Mă privise cercetător, cu o mînă imobilă, apoi:

— Că ar putea fi altfel, ai dreptate. Dar că aș fi angajata domnului Tauffer . . . Mai bine vino să-ți arăt ceva.

O luarăm la dreapta, după primul colţ, trecurăm prin vreo două străduțe și iată-ne traversînd un scuar. O priveam cum merge (nu mă mai luase de

braț...) admirîndu-i ținuta, eleganța fiecărui gest — ai remarcat, cred, că pe tocuri înalte și fără să fie la brațul celui de alături, o femeie nu prea știe să-și țină mănușile, o revistă? Dar în momentul acela de oarecare jenă, strecurată între noi de întrebarea mea brutală, încă demnă de admirație mi se părea naturalețea aerului ei calm, firescul umbrei de zîmbet din colțul gurii, deși în adînc o simțeam crispată. Ne-am oprit de cealaltă parte a piațetei, în fața unei vitrine nu prea mari. Cele cîteva mobile, plante ornamentale, tablouri, covorașe, masca unui șemineu, o veioză albastră, două-trei cărți și bibelouri — totul aranjat cu o simplitate plină de farmec și alcătuind un interior neobișnuit de plăcut și de intim. Între vitrină și ușa de intrare — o placă elegantă, nu prea mare, cu numele ei în argintiu pe cîmp negru și dedesubt, cu litere mai mari: ARANJAMENTE ȘI DECORAȚII INTERIOARE. Klarissa descuie:

— Fiți binevenit, domnule Bunea, în modesta noastră prăvălie.

— Noastră?

— Încă nu-mi ești asociat.

— Nu mă gîndeam la mine...

Klarissa trecu peste aluzie cu același ton glumeț:

— Numai eu hotărăsc dacă să te invit sau nu la o cafea strașnică și un strop de brandy.

Dincolo de ușă, un covoraș împarte încăperea, oprindu-se în fața a două fotolii joase de dinaintea biroului cu linii moderne, dar cu aer familiar. Pe cînd Klarissa pregătește într-un mic oficiu din spate cafeaua, admir cele cîteva apartamente miniaturizate, așezate pe o estradă foarte joasă care aco-

peră toată suprafaţa din dreapta covorului. Machete — reclamă dovedind priceperea decoratoarei de a găsi soluţii originale în aranjarea unor spaţii din cele mai diferite, de la garsoniera ingenios şi plăcut funcţională, exploatînd fiecare palmă de loc, şi pînă la vilele pretenţioase, cu saloane de epocă sau exotice, unde se jonglează, dimpotrivă, cu spaţii vaste. Deasupra machetelor, două menţiuni cîştigate de Klarissa cu prilejul unei expoziţii concurs.

— Un brandy de cireşe, sau un benedictin?

— Brandy.

Ne-am aşezat în cele două fotolii din faţa biroului, ciocnim în tăcere, sorb apoi din cafea:

— Excelentă, stimată maestră. Şi nici nu m-ai întrebat cum îmi place.

— Secretul meu de a cîştiga un dram în plus din încrederea vizitatorului fie şi numai cu o mică trataţie. Pe cînd, stimate domn, doriţi să vă decorez apartamentul?

— Aş prefera să intru de-a dreptul într-al dumneavoastră, desigur gata decorat.

Rîse:

— Te-nşeli, n-am decît garsonieră cu chirie, şi încă una cît o cutie de chibrituri.

Apoi, cu o mină dintr-o dată sobră:

— Ştii, aş vrea să limpezesc cîteva lucruri. După cum vezi, trăiesc pe picioarele mele, sînt independentă. John mi-a făcut unele servicii, mi-e prieten, domnul Tauffer m-a ajutat să-mi pun pe picioare magazinul. Cînd John a plecat în străinătate, a apelat pentru tine la domnul Tauffer şi împreună m-au rugat să-ţi fiu ghid în timpul meu liber.

Am făcut o mutră lungă:

— Şi cum maestra e ocupată pînă peste cap cu afacerile — pardon, am vrut să spun arta sa — o să-i rămînă atît de puţin timp liber pentru bietul de mine . . .

— Mai ştii . . .

— Îmi închipui că eşti mult solicitată . . .

— Din o sută de mii de comenzi am să renunţ pentru tine la una şi, dacă eşti drăguţ, poate la două . . .

Sună telefonul, Klarissa întoarse spre ea aparatul:

— Bună ziua, domnule, chiar eu . . . un apartament modern, sau stil? . . . mîine, să spunem la zece. Am cîteva mostre, poate vă convine vreuna, iar dacă nu, vom găsi împreună o formulă convenabilă . . . Atunci pentru ora zece. La revedere!

— Lucrezi şi duminica? o întreb mirat.

— Nu, însă era un client mai vechi, încercă ea o eschivă.

Un scrîşnet de frîne, şi Anton trebui să apuce din zbor butelia de Murfatlar. „Buşteni urmează!“ Frînarea mai scăzu şi trenul încetini lin spre gară.

— Îmi dai voie? Pariez că aş putea ghici următoarele momente ale celor întîmplate, făcu Anton zîmbind.

— Te rog . . .

— *Primul:* cînd a întors telefonul, i-ai reţinut numărul. *Al doilea:* luni dimineaţa ai telefonat la zece o dată sau poate de două-trei ori. Telefonul a sunat în gol. *Al treilea:* după-amiază v-aţi văzut. Convorbirea trebuie să se fi desfăşurat cam aşa: „Ei, cum a fost întîlnirea de la zece? Aţi căzut de a-

cord?“ „Nu tocmai, nu încă. Rămîne să-mi spună peste cîteva zile“. „Și eu care ți-am telefonat, pe la unsprezece, să te felicit! Dar n-ai răspuns...“ „Zău? Curios, n-am auzit, probabil vreun deranjament“. *Al patrulea:* ai tras concluzia că n-a fost la magazin ci în alt loc, deci convorbirea a fost trucată, deci nu era vorba de o afacere, iar cel care dăduse telefonul era fie o persoană despre care din motive sentimentale se jena să-ți vorbească, fie cineva cunoscut și care nu voia să știi că s-au văzut. Am dedus bine?

— Excelent! Se vede că ești profesionist. Parcă ai fi fost acolo.

Dinu turnă iarăși în pahare și, pe cînd gara Bușteni se clinti deplasîndu-se pe nesimțite în urmă, continuă:

— Iată sub zodia căror împrejurări au început legăturile mele cu Klarissa. Felul reținut al fetei, paradoxal, m-a cîștigat. Dumneaei nu arăta nici un fel de curiozitate pentru trecutul meu? Răspunde vag ori de cîte ori încerc să aflu cîte ceva despre ea? Foarte bine, duduie, puțin îmi pasă, n-o să te mai întreb. Nu te interesează nimic altceva în afara zilei de azi? Foarte bine, duduie, abolim și trecut și viitor, și dăm pinteni clipei! Adică nu, de ce? Pinteni înseamnă efort și efortul — o țintă. Or, noi n-avem nici una. Să ne abandonăm, deci, să ne ia clipa la remorcă. Și în definitiv nu datorez nimănui nimic, exceptînd cecul nu cine știe cît de mare de la John. Așa că la naiba Tauffer, la naiba suspiciuni, serile sînt albastre, lacurile le întrec în limpezime, concertele în legănare, muzeele îți taie res-

pirația cu atîtea frumuseți, cîte un jazz îndrăcit pune iar inima în a 3-a, fiecare nou om scos în cale de întîmplare e o experiență fascinantă, iar surîsul tău le întrece pe toate la un loc! Foarte bine maestre, trăiască fantezia! Și poate pentru prima dată din copilărie am lăsat de o parte orice fel de griji, de preocupări, cel puțin în afara institutului, muzeul nu însemna altceva decît un muzeu, concertul decît concert, un dans decît un dans, un partener de discuție decît un partener. Adică de fapt însemnau: la muzeu cu Klarissa, un concert cu Klarissa, un dans cu Klarissa, o conversație amuzantă era una la care asista și Klarissa.

Izbutisem să-mi intru atît de bine în noua piele, încît uneori nu mă mai puteam recunoaște. Tînărul acesta vesel, plin de umor, scînteind de inteligență și făcînd cu atîta tact și poezie curte Klarissei să fie oare același om pe care-l știu de mai bine de trei decenii? N-aș fi crezut!

Și apoi buna dispoziție e contaminantă, și încă în sensibil mai mare măsură decît agasarea, teama sau panica. Împotriva surorilor astea posomorîte psihioul, bănuitor, cel puțin încearcă să se apere. Dar voioșia, rîsul, o vorbă de duh îl surprind totdeauna fără armură, mai ales cînd le scaldă și un firicel de duioșie. După o jumătate de ceas de hoinăreală prin oraș Klarissei îi scînteiau altfel ochii; cît îi era de scurt părul, începea să-i fluture parcă fără motiv, desenul impecabil dar rece al buzelor se moleșea în cireașă sîngerie, iar doamna cu aer reținut, aristocratic, se preschimba într-o fetișcană în care făcea erupție bucuria de a trăi. Ei bine, trebuie să-ți mărturisesc că preferam de o mie de ori transfigu-

rările ei înlăcrimate ascultînd o fugă de Bach, fuga amîndurora noaptea, prin ploaie, cu picioarele goale pe cîte o stradă pustie... Ori țipătul de încîntare și spaimă (sincere!) cînd, luîndu-mi vînt înapoia ei, îi învîrteam amețitor scaunul în caruselul unui bîlci de cartier sărac...

Propria mea metamorfoză în petrecăreț lipsit de griji, care ia totul cu o dezarmantă nepăsare mă minuna; dar cînd la capătul a două-trei săptămîni o comparam pe Klarissa din primele zile cu aceea care mă aștepta să sosesc de la institut, inima începea s-o cam ia razna. Mă admonestam: Orgoliosule! Mîndria o să-ți mănînce capul! Vedeam însă aievea privirea Klarissei topindu-se, ca o lavă mistuitoare în a mea și puțin îmi mai păsa de mîndrie, de cumințile dojene ale suspiciosului alter ego pe care îl încuiam satisfăcut în dulapul cu ustensile de la institut. Știu, în general sesizăm mai ușor schimbările la alții decît la noi înșine. Dar cînd Klarissa îmi spunea: „Trebuie să plec pentru două zile în provincie. Un angajament nesperat, n-am ce face! Dar am să te caut la telefon, iubitule!“, nu mă mira, ci mă agasa. Însă știam lecția: se zburlea ca un arici dacă aș fi întrebat-o unde, ce are de făcut. Așa că n-o întrebam, mulțumindu-mă să încremenesc lîngă telefon. Uneori suna foarte tîrziu:

— Hai, spune, Din, mă visai?

— Da'de unde! Eram undeva, pe la Costinești. Vreo trei-patru studente, bronz sunător, ce mai, care mă credeau străin...

— Mincinosule! Și eu care-mi închipuiam . . . (Logica feminină e deconcertantă, nu?) Zbang, receptorul trîntit.

Apropo de deconcertare. Asta s-a întîmplat cam la o lună și jumătate după ce ne cunoscusem. Era plecată — prima „ieșire“ după vreo zece zile admirabile — îmi spusese: „Te sun eu“. „Încearcă măcar acum să-mi spui unde te pot găsi. Te chem eu“. Rîsul ei, cascada de tonuri joase: „Vrei să spargi tradiția? Așteaptă!“ Numai că în seara în care trebuia să aștept eram al dracului de prost dispus, deci și de înverșunat împotrivă-i. Și dete sfîntul să-l întîlnesc — pe cine crezi? — pe distinsul Kent.

3. *ÎMI PLACI, KENT, EȘTI UN DUR!*

— Ce surpriză, domnule Kent, nu v-am mai văzut de un car de ani!

— La dispoziția dumneavoastră! Dar singur, fără prințesă. Atunci tragem un scoth?

— Tragem.

Așa, deci „gorila“ lui Tauffer n-o înghite pe Klarissa. Perfect, aflu ceva despre ea. Ne-am instalat într-un separeu la „Colonades“ și Kent al nostru se puse vîrtos pe „tras“. Probabil „trăsese“ destul de bine și înainte de întîlnirea noastră, asta se vedea după fixitatea privirii; dar la „Colonades“, după cîteva runde forțate de scotch-uri înghițite fără o vorbă, parcă în dușmănie, căutătura îi deveni opactulbure. Conversația se lega greu, răspundea cînd

monosilabic, cînd printr-un gest stereotip cu mîna, a lehamite, cînd deloc. Tipul masiv, bovin, care m-a iritat întotdeauna. L-am luat pe departe:

— De cîtva timp nu-l mai văd pe Mircea Brumaru...

În loc de răspuns, o ridicare de umeri.

— Deștept băiat, ăsta o să facă rapid carieră!

De data asta un „Bah!" și fluturarea din mînă, traducînd la el disprețul.

— Nu-i rezistă nici o femeie. Se zice că nu-l întrece nimeni!

Un dublu „Bah!" și fluturarea mîinii îi este însoțită de un rînjet întărîtat. „Aha! Deci asta era! Avem și noi o parte vulnerabilă! Ne credem irezistibili în capital. Bine că știm!" Insist pe aceeași pistă, cu un oftat de prefăcută invidie:

— Ehei, cine știe ce fetiță fragedă de milionar topește acum pe undeva. Te pomenești c-o fi întins-o cu trufandaua aia de Christy Deesey... (O blondă mai mult spălăcită decît roz, de vreo 17 ani, neîmpliniți, mirosind mai mult a whisky decît a lapte, fiica unui mare „șef" sectant, pare-se iehovist, din regiunea Marilor Lacuri. Suferind de claustrofobie, „scumpul ei papà" o dispensase de „Turnul de veghere" și fetița se vindeca într-o „călătorie de studii" documentîndu-se copios prin barurile Vechiului Continent. Remarcasem în vreo două rînduri cum o sorbea din ochi — desigur fără speranță — „irezistibilul" Kent). De data asta lovisem la sigur:

— Bah! Povești. Misiune. Brumaru — prost. Într-o zi, ehhh! — și-și răsuci mîna în dreptul caro-

tidei, sugerînd cît de frumos își va frînge gîtul Brumaru într-o „misiune“ nu prea îndepărtată.

Se cufundă în tăcere și scotch-uri lăsînd fără răspuns cîteva noi încercări de a-l atrage în discuție.

— Am impresia că nu te prea înțelegi cu Klarissa...

— Bah!

— Și totuși mi-a spus acum cîteva zile că ai gesturi foarte nobile cînd joci biliard...

— Latină. Fierbinte. Dar aici (duse degetul și-l înfipse în părul din spatele urechii), prea rece.

— Zicea că dacă ai avea un pic de imaginație în plus...

Mă privi neștiind ce să creadă, cu un licăr de suspiciune în opacul bovin. Mai îngroșai puțin:

— Poate asta vroia să zică — și fu rîndul meu să duc degetul spre locul din spatele urechii. Izbucni:

— Tîrfă! Toate femeile sînt tîrfe! Acum e tare, dar cade ea aici! (înhăță convulsiv cu stînga aerul). Atunci o să meargă simplu: întîi oaah-ha, pe urmă chhh! (întîia onomatopee fu însoțită de un gest obscen, a doua de o elocventă sugerare a răsucirii gîtului și amîndouă de cel mai sinistru rînjet din gama lui personală).

Frumoasă filozofie, frumoase raporturi colegiale! Pentru prima oară încercai o senzație penibilă de sufocare, în timp ce cuburile de gheață din scotch parcă se topeau de-a lungul șirei spinării mele, și nu în paharul lui Kent.

Mircea Brumaru e în „misiune“ dar — şi o spune un profesionist care a văzut destule — curînd va veni o zi cînd nu se va mai întoarce. Klarissa acum e încă „tare“, dar Kent ştie prea bine că în lumea lor aşa ceva nu durează. Klarissa... Pentru o clipă o avui aievea în faţa ochilor, zîmbindu-mi cald, cum numai ea ştia să zîmbească, dar imaginea aceasta fu repede alungată de evidenţa rece, neiertătoare: rînjetul crud al lui Kent. Aventura, aşa cum uşuratic o socotisem la început, dispăruse, făcînd loc unui coşmar atroce. Şi de-ar fi numai fiara asta de Kent. Se uită la mine dintr-o dată scrutător şi stîlci îmbăloşat cuvintele:

— Ţi s-au cam aprins călcîile după Klarissa, aşa-i?

Scuipai într-o parte, dispreţuitor, fără să mă jenez:

— Aiurea! Nu-s tîmpit să mă leg la cap cînd nu mă doare. Băiete — făcui semn unui chelner — încă două scotch-uri. Îmi placi, Kent, eşti un dur! Tu n-o să-ţi frîngi gîtul niciodată pentru o femeie!

Rînjetul se schimonosi într-o satisfacţie tîmpă şi asta mă linişti: referirea la mine şi Klarissa nu era ecoul unei convingeri (a lui sau a altuia), ci o „pastilă“ aruncată aşa „ca între bărbaţi“. Băurăm, apoi îi arătai ceasul:

— E două. Ca să fiu la institut la opt, mă scol la şase. Trebuie să plec. Nu te deranja, iau un taxi.

Se sculă şi el, clătinîndu-se, neluînd în seamă protestele mele. Afară se dezmetici puţin în aerul ră-

coros al nopţii, păşea ceva mai ferm. Observînd că mă oprisem lîngă o rigolă, se întoarse şi mă apucă de braţ:

— Hai, te duc eu la vilă. Şi rînji iar: Sau ţi-e frică? I-am spus eu . . .

— Cui? l-am întrebat, dar Kent mormăi ceva nedesluşit trăgîndu-mă spre fordul lui negru.

Peste cîteva clipe maşina se smuci mugind înainte, ţîşni ca o nălucă printre o salvare care dubla o cisternă a salubrităţii, se împlîntă în faţa a două limuzine de pe culoarul de viteză şi aproape că muşcă asfaltul, iar eu a trebuit să-mi încordez toate puterile pentru a nu fi proiectat prin parbriz, cînd frînă dinaintea primului stop roşu. Ca un făcut, pe artera aceea, aproape din sută în sută de metri, cîte un stop. Şi toate pe roşu. După vreo patru se vede că răbdarea lui Kent se pulveriză. La al cincilea, apăsă pînă la refuz pedala acceleratorului, maşina săgetă printre umbrele repezi ale vehiculelor care veneau din dreapta, le ajunse din urmă pe cele care trecuseră ultimele stopul pe fîşia noastră de viteză, le depăşi dumnezeu ştie cum şi, urlînd, trecu peste încă un stop pe roşu. Am închis ochii aşteptînd impactul, dar nu se produse nici acum. În schimb, percepui încă un urlet, suprapunîndu-se peste ale noastre şi-n oglinda retrovizoare desluşii casca albă şi silueta în haină de piele a unui poliţist pe motocicletă care gonea în urmă. Kent înjură printre dinţi, motorul gemu mai ascuţit şi virajul strîns, pe două roţi, pe o străduţă îngustă din stînga îmi arătă că vrea să scape de „coadă". Viraj pe dreapta, urlet de frîne, urlet de accelerare, viraj pe stînga, simt că mă înfund pe scaun sau

bancheta se smucește în sus, înseamnă iar viraj pe două roți, apoi portiera îmi împunge umărul — iar viraj pe stînga. Kent nu mai înjură printre dinți, rînjește satisfăcut, îi place, dar frînează brusc, apoi țîșnește virînd din loc spre dreapta: în față cu sirena urlînd, silueta altei motociclete a poliției. Încă două-trei străduțe, începusem să cîștigăm ceva distanță, cînd la următoarea intersecție sîntem blocați de o coloană de camioane grele în care puțin a lipsit să ne înfigem. Cîteva secunde mai tîrziu, cele două motociclete ne flanchează. Polițistul din stînga, descălecînd:

— Taie contactul. Scoate cheia. Actele!

Kent taie contactul, scoate cheia, dar o păstrează între degete în timp ce duce dreapta spre buzunarul hainei. A descălecat și polițistul din dreapta și-și reazimă cotul pe fereastra mea deschisă, lipindu-mi spatele de banchetă. Înregistrez automat că s-a sfîrșit coloana de camioane în chiar clipa în care Kent împinge sălbatic portiera izbindu-l în plin pe polițistul din stînga care cade lovind sec cu casca lanterna din vîrful aripii. Fulgerătorul Kent vrea să bage cheia în contact, dar brațul polițistului care mă apasă cu cotul se destinde și cheia cade undeva între picioarele noastre. Kent sare din mașină în timp ce polițistul din dreapta (apuc să observ: roșcovan, cu pistrui, la vreo 30 de ani) îmi imobilizează cu stînga mîna pe care încerc s-o ridic scut, și pe deasupra ei îmi plasează un upercut îndesat care nimerește undeva între maxilar și laringe. Spătarul banchetei mă proiectează cu bărbia în volan, rămîn așa, incapabil să fac vreo mișcare, sufocîndu-mă dar văzînd, auzind, incredibil de clar, cum Kent

îl izbeşte cu piciorul în coastă pe poliţistul căzut. Un urlet scurt, apoi tăcere. Kent calcă din fugă pe mîna poliţistului căzut rezemată oblic pe rigolă (un trosnet înfundat), înconjură capota repezindu-se spre roşcovanul pistruiat care-i plasează o talpă la înălţimea stomacului, dar se rostogoleşte şi el, dezechilibrîndu-se, lîngă Kent. Kent îi restituie lovitura de picior, în faţă, nu prea tare însă, din cauza poziţiei. Deşi simplu sergent de stradă, se pare că roşcovanul nu prea are ce învăţa de la „antrenamentul special" al lui Kent. Încasează cuminte dar nu rămîne dator, şi cu o alonjă excelentă de stînga îl proiectează pe Kent într-o cabină telefonică de pe trotuar. E chestie de-o clipă să-i înfăşoare cablul flexibil de oţel în jurul gîtului: Kent horcăie, încearcă să-şi elibereze cu amîndouă mîinile gîtul, prilej pe care pistruiatul îl foloseşte pentru a-i înfige cu un icnet de satisfacţie genunchiul în stomac. Kent cade moale, pistruiatul îşi şterge fruntea şi se îndreaptă spre camaradul căzut. Acesta îşi venise în fire; încearcă să se sprijine pe mîna călcată de Kent, dar cade înapoi: braţul i-e rupt şi atîrnă nefiresc. Geme: „Ai grijă, Robert, tipul se scoală". Pistruiatul îşi trage camaradul de subsuori, îl reazimă de cabina telefonică în care Kent se căzneşte să scoată ceva din buzunarul de la piept: „Mi-o plătiţi voi doi, uite aici legitimaţia specială". Pistruiatul şuieră cu năduf ceva care în româneşte ar fi sunat „Dumnezeu' mă-tii, mă doare-n cot de legitimaţia ta" şi începu, de data asta rece, metodic, să-l piseze pe Kent. Curînd Kent încetă să geamă, apoi nici nu mai icni şi în tăcerea nopţii răsună numai cadenţa înfundată a loviturilor. „Robert, astîmpără-te. Dai de be-

lea". „Şi ăi trei copii ai tăi? Ticălosul ăsta te făcea îngeraş fără să-i mai vezi". Pistruiatul scuipă într-o parte, îngreţoşat, dar scuipatul era negru de sînge. „Cred că mi-a paradit vreo două măsele". „Robert — interveni celălalt sculîndu-se cu greu — ia vezi ce face tipul din maşină."

Bineînţeles că am făcut pe leşinatul.

— Crede-mă, a fost pentru mine a doua lecţie, de data asta tonică, pe care am primit-o în noaptea aceea.

Peste puţin o dubă ne căra la poliţie, unde în ciuda urletelor lui Kent (cam anemice: avea cîteva coaste rupte) ni s-au luat meticulos amprentele şi am fost băgaţi în două celule-cuşcă deosebite. Poliţiştii au făcut tot posibilul să întîrzie (cu vreo două ceasuri) sosirea unui doctor pentru Kent, care scuipa din ce în ce mai mult sînge, iar ofiţerul de serviciu îi rîsese în nas neîncrezător cînd Kent îi ceruse să telefoneze la numărul cutare ca să vadă cine e: „La ora asta? Aşteptaţi să se facă cel puţin 9. Nu-mi pot permite să scol din somn pentru dumneata o asemenea persoană".

Eram extrem de îngrijorat de urmările păcătoasei aventuri din noaptea aceea. Mă vedeam dacă nu dat în judecată, cel puţin expulzat în 24 ore. Şi pe directorul meu din România: „Bine, noi te trimitem să studiezi, să lucrezi, iar dumneata ce faci? Bei şi te baţi cu poliţia..." Să-ţi mai spun că n-am închis un ochi? Kent în schimb, după plecarea doctorului, sforăia. În sfîrşit, pe la 9, ofiţerul de serviciu intră în cuşca lui Kent: „Regret foarte mult confuzia de astă-noapte. Subordonatul meu crede că s-ar putea să se fi accidentat la mînă în altă parte

dacă nu depuneţi vreo plîngere la parchet împotriva colegului său. În ce vă priveşte, v-am pus la dispoziţie o maşină care să vă ducă la clinica pe care o doriţi. Şi încă o dată, regretele noastre". Cu mine a vorbit mai scurt şi mai aspru: „Sînteţi liber. Dar la prima abatere, vă expulzăm în 24 de ore".

De acasă am dat un telefon la institut, anunţînd că mă simt rău şi că probabil voi lipsi vreo două zile (nu mă puteam arăta cu vînătăi pe frunte, bărbie şi gît, nu?). M-am înfăşurat în comprese cu Burow, după care m-am cufundat într-un somn de plumb. M-a trezit spre seară, insistent, soneria. Deschid. În uşă, răvăşită, albă ca varul, Klarissa, fixîndu-mi cu ochi măriţi de spaimă capul. Mi-am adus aminte de pansamente, dau să mi le scot, ea însă se întoarce şi o ia la fugă spre o bancă dintr-un cotlon al aleii, pe care se prăbuşeşte plîngînd. O urmez descumpănit, ea se ridică şi mi se aruncă parcă deznădăjduită la piept: „Eşti întreg? Nu ţi-au rupt nimic?" O asigur că nu, mă sărută nebuneşte, parcă nevenindu-i să creadă de bucurie, vreau s-o trag spre casă. „Nu dragule, rămînem aici. N-aş vrea să se ştie că am venit". „Bine, dar sînt singur!" „Nu, dacă intrăm o să afle. Te rog mult, rămîi aici. Spune-mi, ce ai la cap? Ce ai la gît? Ce s-a întîmplat?" „Dar tu? Doar erai la 500 de kilometri? Cum de-ai venit?" „Te-am sunat aseară. N-ai răspuns nici dimineaţă, am dat un telefon, am aflat că erai cu Kent, că aţi avut un accident grav şi că unul din voi e în spital. Am alergat încoace sperînd într-o minune. Şi uite minunea, dumnezeule, nu tu eşti în spital. Hai, spune-mi odată, de ce eşti pansat?" I-am povestit totul, ea a desfăcut compresele să se

convingă, mi-a sărutat cu atîta blîndeţe şi duioşie vînătăile încît, zău, m-am simţit foarte stingherit, foarte vinovat apoi am condus-o pînă la portiţa din spatele grădinii, dînd într-o străduţă dosnică: „Dragule, mă întorc mîine. Cînd vom fi în vilă încearcă şi nu-mi vorbi nimic în legătură cu întîlnirea de azi. Îmi promiţi?"

Îngrijorat (de ce nu voia „să se afle" că a venit? Adică de ce să nu afle Tauffer?) dar şi obosit, m-am culcat. A doua zi dimineaţa, cum tot nu mă duceam la institut, am scotocit sistematic încăperile, pînă şi o debara izolată. Microfoane — de parcă „cineva" le-ar fi scăpat din fugă . . .

Bănuiam de multă vreme — adică, la drept vorbind, din capul locului — existenţa lor, şi o dată mai mult mulţumii în gînd Klarissei pentru reţinerea şi circumspecţia manifestată ori de cîte ori, în intimitate, discuţia risca să ia o alură prea personală. Vizita precipitată din ajun îmi dovedea nu numai puterea ataşamentului ei, ci şi faptul că nu dorea pentru nimic în lume ca altcineva în afară de mine s-o ştie. De ce? Simplu: dacă ţinea de „îndatoririle ei de serviciu" să mimeze afecţiunea, un adevărat sentiment nu putea fi socotit decît o slăbiciune, deci o gravă carenţă, o încălcare a unuia din cele mai stricte principii — neamestecarea „chestiunilor de serviciu" cu cele intime, personale, care, într-o împrejurare excepţională, ar fi putut compromite o acţiune. Doar nu poţi trimite cu nepăsare pe cineva, de care nu te poţi lipsi, într-o misiune cu puţini sorţi de izbîndă, cum sînt atîtea în „meseria" asta. Pe de altă parte, simpla cunoaştere a ris-

cului pe care-l înfruntă celălalt diminuează capacitățile de reacție ale celui „de acasă", îl fac să trăiască într-o continuă încordare care uzează mai mult ca orice. În ce-o privește pe Klarissa, ea *trebuia* să rămînă în toate privințele *disponibilă*. De aici reacția ei de tăinuire, de apărare a sentimentului pe cale de a se naște. Spun „pe cale de a se naște" pentru că era, evident, departe de a mă socoti un gen de alter ego față de care să nu cunoască rezerve. Sau, altfel spus, dramul de încredere pe care i-l inspirasem ținea exclusiv de intuitiv, iar luciditatea îi stopa conștientizarea.

De lucrul acesta mi-am dat însă mai bine seama în ziua următoare, cînd s-a arătat parcă mai „străină", mai distantă ca oricînd. Dacă ar fi început prin a mă întreba „Ce ai mai făcut în cele patru zile de cînd nu te-am văzut?!" însemna să-mi atragă din capul locului atenția asupra faptului că *acceptă* ca pe ceva împlinit caracterul duplicitar al relației noastre, asupra faptului că *se teme* (de microfoane, de consecințele vizitei din ajun etc. — vizită pe care dealtfel puteam băga mîna în foc că acum o regretă). Așa stînd lucrurile, fiecare cuvînt, fiecare gest n-a depășit prin nimic (dimpotrivă!) camaraderia convențională dintre un bărbat și o femeie care se simt bine împreună, și atît. Altfel zis, o întoarcere în exact contextul relațiilor de dinainte de vizită. Aveam deci destule indicii să cred că nu din cauza microfoanelor se poartă astfel, totuși, scoțînd-o din vilă sub un pretext oarecare, am constatat că se poartă întocmai *ca și cum* am fi înăuntru. Pînă și ritualului intimității i-a impus aceeași marcă: „Îl respectăm, îl acceptăm în toate detaliile — ex-

terioare, ca în orice ritual — dar fără să-l investim cu nimic din ceea ce ne angajează profund“ ...

M-a fulgerat o bănuială: nu cumva afară s-a temut de un microreceptor aflat asupra ei? Palidă speranţă, spulberată curînd de scotocirea discretă, dar eficientă a poşetei şi veşmintelor ei pe cînd se afla în baie. Nimic. Bănuisem inutilitatea acţiunii: nu i se putea arăta atît de manifest neîncrederea, încît să fie obligată să poarte un astfel de aparat. Sau în tot cazul, nu permanent. Oricum puteam avea certitudinea că ea doreşte să facă uitat „momentul de slăbiciune“ din ajun.

Trecură astfel două săptămîni.

Şi, dintr-o dată ceva precipită declanşarea unei avalanşe de evenimente.

4. *POLIMERI, POLUARE, MULTISPARKURI ŞI ... ARTICOLUL 311*

Într-o splendidă dimineaţă de vară, colegul şi „îndrumătorul“ meu de institut, Mark, mă anunţă că, în ceea ce-l priveşte, considera încheiată experienţa la care lucrasem împreună mai bine de trei luni. Mă întrebă apoi dacă am vreo rezervă asupra trecerii la faza finală a verificărilor — la holografie. L-am asigurat că n-am nici o rezervă, că am impresia că totul e pregătit pentru ultima analiză, şi iată-ne intrînd în „sfînta sfintelor“, camera holografului. Să încerc să-ţi expun în cîteva cuvinte despre ce era vorba. Ştii că în ultimii ani specialiştii sînt tot mai alarmaţi de una din formele cele mai

nocive ale poluării — deși în cercuri mai largi se vorbește despre ea mai puțin decît, de pildă, despre poluarea cu țiței sau cu reziduuri radioactive — și anume poluarea cu mase plastice. Închipuiește-ți mormane, munți de ambalaje uzate, „moarte", deșeuri ale fabricilor de prelucrare de piese, carcase, butoane, bușoane, cămăși, haine, mobile, covoare etc., care se produc și ies din uz într-un ritm infernal. Ce să faci cu toate reziduurile astea? O lungă serie de cercetări infructuoase și un „creier cenușiu" găsește soluția: realizarea unui material plastic care să poată fi „digerat" de bacterii, ca și hîrtia, redînd mediului înconjurător, după o, hai să zicem fermentație, elementele componente. Dar descompunerea durează mai mult decît în cazul hîrtiei, alte „eminențe cenușii" calculează costul noului material (sensibil mai ridicat decît al maselor plastice simple), costul (și el ridicat) al modificărilor tehnologice de adus vechilor instalații, mai calculează „foamea" crescîndă de fire, granule, plăci, fibre sintetice a industriei (mereu în avînt), a consumului de bunuri (la fel), foame care determină o proliferare incredibilă a uzinelor (și clasice, bineînțeles, și biosofisticate), ajungînd la concluzia că „marea descoperire" a plasticului digerat de bacterii n-a făcut decît să adoarmă vigilența, să îndepărteze soluționarea problemei. Între timp, pericolul poluării de acest fel lua proporții de care probabil nici nu ne puteam da seama.

— Dar calculatoarele? Nu pot evalua, oare, nici ele pericolul? întrebă Anton, vizibil mai preocupat de turnura aceasta a relatării.

Dinu rămase un timp pe gînduri, parcă neplăcut impresionat de întreruperea care, după el, nu ridica decît o falsă problemă, de prea multe ori discutată pentru a o lua în serios, apoi reluă cu o sinceră și de aceea necondamnabilă exasperare:

— Dar în definitiv cît știm noi despre ceea ce *biologic*, strict *biologic* vorbind, poate sau nu dăuna omului? Introducerea în calculator, să zicem, cu terminala DANGER — PERICOL! a tot ceea ce contravine mecanismelor biologice deja descoperite. Sau tot ceea ce este străin acestora. Și dacă stai să te gîndești că din păcate cunoaștem încă extrem de puțin, acest „deja descoperit" se reduce în ultimă instanță la *ceea ce ar tulbura echilibrul pe care îl cunoaștem*. Deci, inerent, calculatorul dă sentința: 0—1 flip — flop, cunoaștem — DA, nu cunoaștem — NU, DANGER!

Și ne conformăm. Deși știm că formidabila eră a electronicii rămîne în ultimă instanță tributară implicațiilor, consecințelor previzibile dar neexprimate ale celor mai noi legi descoperite, nu și ale acelora despre care încă habar n-avem.

Zîmbet circumspect al lui Anton. Dinu îl observă și se posomorăște:

— Am impresia că m-am îndepărtat mult de la subiect.

— A, nu, deloc! Îmi pare rău: la mijloc e o neînțelegere. Surîdeam amintindu-mi o discuție cu sora mea mai mică, o entuziastă a calculatoarelor. E convinsă că mîine va fi destul să ridicăm un deget, ca mașinile să se repeadă să rezolve totul în locul nostru. Dacă încă de pe acum nu știu ce mașină franțuzească se apucă să facă și poezii ...

Dinu rîse:

— Aha, Calypso! Mi-aduc aminte. A ticluit o poezioară despre iarnă acum mai bine de 10 ani, care a și fost premiată.

— Bine spus „ticluit"; și bănuiesc că mai degrabă a fost ticluită programarea mașinii, altfel pînă acum, în zece ani, s-ar fi găsit editori intrepizi care să scoată măcar o colecție de „poezie pură" electronică. Însă ca să-mi combat surioara, nu mă puteam rezuma doar la argumente logice, așa că am citit cîte ceva și despre vestitele calculatoare trinale YES — NO — MAY BE, anevoios de programat și numai în domenii foarte înguste...

— Propria noastră logică se folosește mai ales de relația simplă, de operații succesive acceptare — excludere, așa că nu e de mirare. Deocamdată mașinile trinale mai vegetează pe bancurile de probă, dar ziua de mîine le aparține lor și, desigur mașinilor quaternale.

Anton umplu paharele cu licoarea rubiniu-întunecată a lui Bachus. Dinu și-l ridică pe al lui și rîse: pentru surioara dumitale și mașinile ei, dar și ca Murfatlarul să rămînă Murfatlar...

— Mulțumesc! Iar eu închin pentru cercetările dumitale. Dar chiar că ne-am abătut mult: de fapt, ce v-ați propus să realizați atunci, cu Mark?

— Problema se punea cam așa: pornind de la deșeuri, resturi, ambalaje vechi de plastic mărunțite, trebuia să punem la punct un procedeu tehnologic economic și rapid de recuperare a acestora, de pildă în plăci izolante pentru construcții. Treaba nu era prea ușoară și ne dăduse mai multă bătaie de cap decît am fi crezut. O bucată de stofă sintetică nu

vrea să se „lipească“ de un rest de păpușă sau de un bușon de pastă de dinți, și pace. Mărunțind totul, am încercat o grămadă de solvenți sub și fără presiune, la cald și rece — nimic. În cele din urmă, fusese ideea mea să procedăm ca și cînd procesul de polimerizare prin care se produc materialele sintetice n-ar fi încheiat, și ne-am afla, să zicem, la penultima lui fază, adăugînd a zecea parte din greutate materie vîscoasă, nepolimerizată pe de-a-ntregul, reluînd, în prezența unui catalizator special, dar ieftin, ultima etapă.

Cuburile și plăcile astfel obținute fuseseră testate la rezistență mecanică și termică, la agenți chimici și totul părea că e-n regulă. Dar numai o amănunțită analiză holografică ne putea convinge că punctele de sudură între particule nu sînt superficiale, ci creează o unitate organică a întregului.

Iată de ce, după atîta lucru, așteptam cu emoție și îngrijorare hologramele. Mi-ar fi fost penibil să mă întorc acasă cu o experiență eșuată: dacă dădusem greș, erau puține șanse să găsim altă soluție în cele ceva mai bine de două luni cît mai aveam pînă la plecare.

Mark pregăti grupurile de laseri pe care urma să le folosim, în timp ce eu încărcai aparatul cu primul eșantion, centrai cîmpul magnetic pe axul fascicolului și băgai în casetă o placă sensibilă. Pe cînd Mark tot mai trebăluia la primul laser cu hidrogen, mă așezai la masă aprinzîndu-mi o țigară. „Eu mă chinui și tu te joci“ făcu zîmbind Mark. Abia mai tîrziu mi-am adus aminte năucit — năucit pentru că asta rezolva problema — de gluma lui Mark. În sfîrșit, Mark dădu drumul holografu-

lui, aparatul bîzîi scurt, apoi, fără a concentra fascicolul foarte „diluat“ al laserului, mării cu o treime tensiunea curentului, iarăși bîzîitul scurt, în sfîrșit — încă o creștere a tensiunii, bîzîitul, și holograma era gata. Mark scoase placa din casetă, îi îndepărtă învelișul și . . . stupoare: peste imaginea a ceea ce trebuia să fie relieful interior al cubului de plastic se suprapuseră în carusel parcă o mulțime de alte umbre. Totul semăna cu un film foto lucrat la un aparat care are blocat mecanismul de tragere a peliculei și suprapune mereu, în neștire. Mark ridică din umeri. „Placă voalată. Luăm alta“. Cu a doua placă se întîmplă același lucru, numai că de data asta peste imaginea cubului se suprapusese o singură imagine care — culmea! — deși slabă, parcă înregistrase o bucată din însuși profilul instalației holografului, cu o siluetă (desigur a lui Mark) aplecată deasupra-i. „Te pomenești că izolația plăcilor e de vină“. „Da, răspunse Mark, și placa devine sensibilă la cine știe ce refracție. Hai să luăm alt pachet de plăci“. Mark aduse din magazie altă cutie, iar eu fixai încă o dată instalația propriu-zisă. Dăm drumul, și iarăși scoatem o imagine suprapusă, atîta doar că parcă se schimbase cu ceva unghiul. „Ce naiba?! Și astea? Hai să mai facem una“. Mark puse holograful în funcțiune, se blocă și comutatorul de tensiune. Blajinul Mark înjură, îmi ceru un foc (fuma rar) și se apucă să scoată cu o șurubelniță plăcuța comutatorului. În mai puțin de un minut holograful fu în stare să bîzîie o dată și încă o dată. Cînd am scos placa, aproape să nu mai deslușim nimic pe ea — atîtea imagini se suprapuseseră, unele iarăși parcă învîrtite în jurul propriului ax. Era clar, nu plăcile

purtau vina. Şi Mark, reţinutul, distinsul Mark începu să coboare sfinţii din calendar cu aceeaşi pricepere ca şi Kent. Îl privii contrariat: „Atunci? care să fie cauza?“ Trebuie că Mark — spre norocul meu — avea complexul şefului care vroia să se arate atotştiutor, nu? pentru că fără să stea prea mult pe gînduri, zise doctoral: „Imaginile suprapuse circular arată că nu avem de-a face numai cu o refracţie întîmplătoare, ci şi cu o torsiune a razelor fascicolului în cîmp. Hai să vedem dacă nu străpunge intermitent vreo bobină de la lentilele electromagnetice finale“. Dar bobinele erau uniform încălzite de întrebuinţare, circuitele păreau să arate la control că au teferi tranzistorii, siguranţele, condensatoarele etc., şi după vreo oră, fără să fi găsit ceva, i-am mai dat drumul o dată. Pe placă — imagine suprapusă, dar iarăşi numai cubul şi un singur fragment din încăpere. Dacă lentilele electromagnetice finale sînt O.K., atunci poate s-o fi dereglat ceva din circuitul primar, din faţa ţintei, nu? Iarăşi, un timp, lucru încordat. Se făcu tîrziu după-amiază, dar degeaba. „Nu mai pricep nimic, se dădu bătut Mark. E un holograf ultimul răcnet, precis, docil, cum puţine sînt pe lume, dar nu vrea. Nu vrea, şi gata. Cerem poimîine asistenţă de la constructor“.

Am ajuns la vilă ostenit şi fără chef de nimic. Fiind plecată, Klarissa avea să apară abia în dimineaţa următoare, duminică. Dau drumul la televizor, fac o baie, ceva mai împrospătat mă aşez într-un fotoliu şi aprind o ţigară. În clipa în care apăs pe detenta brichetei imaginea pe ecran se tulbură şi pete mari, pale, încep să joace în fel şi chip. Sting bricheta, petele dispar. O aprind iar, într-o doară,

din nou luminiscențe opace. Fac gesturi mari, pe ecran se perindă umbre confuze, mereu altele. Sting, dispar și ele.

Dintr-o dată — ideea. Sar ca fript, aprind lumina, caut febril o șurubelniță fină și încep să demontez. Era o splendidă brichetă Multispark, cu minibaterie și aprindere electrică, în plus cu un circuit integrat pentru reglarea automată a descărcărilor și a detentei de gaz. Așa glăsuiau, cel puțin, reclamele. E drept, n-o cumpărasem. Găsisem vreo trei de exact același tip în vila lui John, și o luasem la întîmplare, pe cea care mi s-a părut mai grea: are mai mult gaz!

M-am pus pe lucru și curînd aveam să constat cu stupoare că bricheta propriu-zisă nu ocupa mai mult de o treime din volumul carcasei. Pentru a putea cerceta celelalte două treimi a trebuit să apelez la lupă și pensetă. Odată desprinse cu cazna două șuruburi microscopice, iată că jumătate din compartiment se risipește pe masă în zeci de plăcuțe translucide galben-murdar care stătuseră strînse pachet prin simpla juxtapunere. Lupa mă lămuri că aveam de-a face cu circuite imprimate hiperminiaturizat. Cealaltă jumătate o forma un alt pachet subțire, îngust, pe care nu l-am mai desfăcut, și un minuscul guler giroscopic care asigura o rotire de 360° și în toate direcțiile unui fascicol format din patru cilindri de grosimea unei mine de creion, dar a căror lungime varia între 3 și 8 milimetri. Compact lipiți pe lungime, cilindrii își introduceau unul din capete într-un disc de mărimea unui nasture de cămașă. Deși lupa nu-mi mărea nu știu cît detaliile, am putut remarca pe capetele libere ale cilindrilor o structură

fină care-mi amintea de poza din manualul de zoologie, reprezentînd numeroasele celule stranii, hexagonale, ale ochiului de muscă. Și exact axial un punct — după cîte am presupus, un capilar canon de ghidare.

— O întreagă miniuzină? remarcă Anton zîmbind.

— Dacă ții cont că pe o suprafață de un milimetru pătrat se pot imprima circuite totalizînd 25 de tranzistoare, că într-un volum de un milimetru cub pot încăpea cel puțin zece plăcuțe, deci 250 de tranzistoare, tiristoare, bobine, condensatoare etc., calculează cîte piese puteau intra în cei circa 6 centimetri cubi de plăcuțe din pachetul mai mare.

— Păi, ia să vedem... Așa... Un milion și jumătate? Cum? Sfinte Sisoe, e cu putință?

Dinu rîse:

— După cîte știu, azi lucrurile par încă mai incredibile. S-a ajuns la 25 de piese pe aria unui vîrf de ac...

— Mă întreb unde naiba o să se ajungă cu sofisticările astea?

Dinu sesiză în întrebarea lui Anton o undă de îngrijorare dar și de admirație nedisimulată. Rîse. Rîse cu încîntarea celui flatat de a ști că face parte din formidabila linie întîi a științei — cercetarea. Anton înțelese prea bine flatarea lui Dinu, de aceea, aprinzîndu-și o țigară, zise apoi cu glas moale:

— Voi, cercetătorii, aveți o pronunțată doză de infantilism. În fața unei iscusite găselnițe științifice vă bucurați și trăiți exact mîndria — de neînțeles pentru cei mari — a puștiului care mînuiește o jucărie complicată, un tanc să zicem, care-și zuruie

șenilele, întoarce turela, scoate flăcări pe țeavă, aprinde și stinge farurile. Te pomenești că în seara aceea, în fața „brichetei“ desfăcute, te simțeai copleșit de entuziasm: aveai dinainte una din minunile științei, nu?

Țintise bine. Dinu se posomorî, și Anton remarcă în sine că pentru a doua oară, involuntar, tovarășul său de masă reacționa conform aceluiași „paradox“ psihic infantil:

— Poftim! Acum două minute erai încîntat, desigur, că faci parte din formidabila armată a științei, iar acum lucrul ăsta te nemulțumește.

— Ei nu, mormăi Dinu, nu-i chiar așa! Apoi continuă cam acru: Nu te lua după romane. Nu fiecare cercetător are psihologia inventatorului ăluia din *Incognito* de Eugen Barbu, care născocește de dragul născocirii, fără să aibă habar de cei din jur și cine o să înfulece și cu ce garnitură noua mîncare de pește.

— Și totuși am cunoscut oameni atît de puternic atașați de ceea ce făceau, încît pentru un laborator pus doar lui la dispoziție au fost capabili să renunțe la tot: țară, familie...

— Nu zic că n-or fi fost, replică Dinu, dar eu, care privesc problema „dinăuntru“, o văd ceva mai altfel. Puținii pe care i-am cunoscut eu și care au procedat astfel făceau parte, calitativ, din stratul mediu al valorilor. Adică buni, chiar foarte buni, dar încă nu destul afirmați în comparație cu alții încît să-și impună punctul de vedere asupra cărei direcții să se îndrepte cercetarea, să se concentreze mijloacele materiale etc. De pildă, unul e convins, sincer convins că mai utile, mai rentabile ar fi cer-

cetările lui, dar pentru moment cel puțin, rezultatele efective nu-i sprijină poziția. Și dacă e din cale-afară de ambițios, sau dacă i se pare că e nedreptățit, neluat în seamă ori chiar persecutat...

— Ei, da, atunci, de dragul de a sări peste etape, de a dovedi celorlalți că a avut dreptate, că e o capacitate, „un creier" cum mai rar s-a pomenit... Ei da — continuă oftînd Anton — totdeauna mi-am spus că psihologia asta a muncii cu „creierele" e o treabă a dracului de delicată și-i înțeleg pe cei care se codesc să renunțe la parte din munca lor efectivă, ca să conducă toată „bucătăria internă" a unui institut.

— Cred și eu! Și cîte n-are pe cap un șef, probleme încă mai spinoase! Că, în definitiv, nu și-o pierde vremea cocoloșindu-și supușii, ca nu cumva, vezi doamne, să dezerteze!

— Mă rog, sînt mulți termeni care intră în ecuația unui „dezertor": mai întîi dezrădăcinarea, omul trebuie să se simtă cel puțin străin de țară, obiceiuri, spiritualitate, apoi să-l fi înrăit sau, hai să spunem, dezamăgit în general raporturile cu ceilalți — părinți, colegi, iubită și în consecință se simte părăsit, nu găsește în cineva apropiat un îndemn cînd e să dea piept cu greutățile; în sfîrșit, toate acestea să se grefeze pe un fond psihic mai slab, mai labil (am observat, paradoxal, că nemăsurat de ambițioși sînt tocmai labilii) și nu în ultimul rînd pe gusturile mai fistichii trezite în unii de apropierea superficială de cultură, plus că o anume propagandă străină a lui „tot ce zboară se mănîncă" are un cuvînt greu de spus. E drept, rar se întrunesc într-una și aceeași persoană atîtea „calități" — și

tocmai de aceea cazurile sînt rare — dar mă întorc și spun: totuși nicicînd nu facem destule eforturi pentru a-i înțelege cu adevărat pe cei alături de care ne ducem viața...

Anton turnă iarăși în pahare, mai comandă cafea, în timp ce Dinu aprinse o țigară.

— Dar observ că și acum tot Multispark folosești — făcu Anton semn spre brichetă.

— E Multisparkul cumpărat în aceeași seară de pomină, după ce demontasem bricheta lui John. Nu mă puteam dumiri dacă receptorul emițător de imagini putea fi pus în funcțiune și dinafară, fără să apăs detenta. Pentru asta aveam nevoie de un Multispark normal, ca să mă dumiresc asupra mecanismului alimentării. Așadar, cumpăr bricheta asta de serie normală și mă înapoiez. Pusă lîngă cealaltă era ceva mai scundă, cu aproape doi centimetri mai îngustă pe lățime și mai subțire aproape de trei ori pe muchie. O desfac și pe aceasta și-i scot pila electrică: o pilă-nasture de trei ori mai mică decît la Multisparkul lui John, și vizibil din alt material. Apăs într-o doară pe detenta brichetei lui John (pila era scoasă) și culmea! — flacăra se aprinde licărind vesel. Deci pentru aprindere bricheta cea mare mai avea o pilă, probabil incorporată sub clapeta detentei. Introduc cu grijă pila cea mare în lăcașul ei (observasem că are patru crestături, două pe inelul marginii și cîte una pe fiecare față), adun foițele din pachetul mai mare de circuite imprimate, îl introduc în caseta lui, apăs pe detentă — nimic. Înțeleg că probabil am suprapus alandala zecile de foițe: chiar cu lupa tot nu-mi dădusem seama care le-ar putea fi ordinea. Iau una din celelalte două brichete

din serviciul de fumat aflat pe o măsuţă într-un colţ al încăperii — îţi aminteşti, găsisem trei la fel şi o luasem pe aceea care mi se păruse mai grea — o demontez, era de exact acelaşi tip, scot cu atenţie „pachetul" cel mare, îl plasez în prima brichetă, apăs pe detentă şi — grupul celor patru tubuleţe „cap de muscă" începe să se rotească! Cum şurubelniţa cea mică şi lupa mă ajutaseră doar să constat că bricheta nu conţine nici un fel de casetă de înmagazinare a unor microclişee, era evident că înregistrarea nu o opera bricheta. Dacă numai cu al doilea „pachet", cel îngust, grupul de obiective (căci asta erau, o dovedeau imaginile suprapuse de pe holograme) nu funcţiona, însemna că acel bloc îngust de circuite juca rolul unui receptor pentru punerea automată în funcţiune a aparatului. Las bricheta fără carcasă înaintea mea pe masă, aprind o ţigară, dau drumul la televizor şi aştept — decis să nu mă mişc pînă nu mă conving dacă într-adevăr funcţionează la telecomandă. Nici nu mi se terminase ţigara, cînd westernul de pe ecran începu să fie mîncat de pecinginea unor pete lăptoase. Exact ca atunci cînd aprindeam bricheta! Mă uit la Multisparkul dezbrăcat de carcasă, şi iată-i obiectivele rotindu-se încet, fără zgomot, parcă pipăind de jur împrejur. Ceasul arăta ora 9. Deci exista un program precis de investigare. Ca nişte sinistre tunuri miniaturale, obiectivele se fixară asupra mea. Avui senzaţia că nevăzute tentacule mă împroaşcă din cele patru tunuri, mă disecă reci, scîrboase, în trei felii, iar undeva, nu prea departe, pe o placă apare un hidos şi străin Dinu Bunea. Dungi fine, paralele, cu fază aproape microscopică şi amplitu-

dinea răsfrîngîndu-se brusc cînd izbește conturul, mă „scriu" într-o pată de sineală dură, murdară, pe secțiunea urechilor, peste care se suprapun apele sîngerii ale feliei ce-mi taie pomeții și-mi dezvelește dinții în maxilare, iar deasupra, ca într-un colaj sinistru, se lipesc în galben fosforescent găvanele ochilor, fosele nazale, caninii și incisivii.

Fascinat, nu-mi desprind privirea de pe fascicolul de tunuri: mai pendulează șovăind orb (știu că nu sînt oarbe) în stînga și în dreapta parcă vrînd să prindă ceva care le-a scăpat, apoi cu o rotire în sus, spre tavan, încremenesc. „Nimic de semnalat". Controlul de rutină se încheiase.

Abia atunci, brusc, mă năpădește groaza. Groaza pentru ceea ce s-ar fi putut întîmpla. Dacă măcar o dată sistemul de alarmă s-ar fi declanșat pe cînd treceam prin fața postului de control de la intrarea în institut. Și s-ar fi declanșat dacă tocmai atunci miniholograful brichetei ar fi fost de la distanță pus în funcțiune sau dacă aș fi avut nenorocita inspirație de a-mi aprinde o țigară.

Cînd șeful biroului personal al firmei de care aparținea institutul, cu mutra lui de scribălău ieșit acum jumătate de veac la pensie și glas sincopat de caterincă, îmi atrăsese atenția: „Domnule Bunea, am impresia că nu știți ce-ați semnat. Luați formularul și reveniți peste două ceasuri"..., îi rîsesem în față și-i recitasem frazele acelea fără noimă, pe care abia îmi aruncasem plictisit ochii. Acum îmi reveneau în memorie — și cu cîtă nebănuită, aproape paralizantă putere.

„... Legile statului nostru, în dorința de a proteja împotriva oricăror indiscreții conținutul cercetărilor susceptibile de a constitui un interes național sau unul strict privat, potrivit prevederilor articolului 311 al Codului Penal, definesc drept acțiune de spionaj industrial, economic, sau privat următoarele..." Or, printre „următoarele", era enumerată și tentativa de a introduce în institut „fără permisiunea și controlul biroului de siguranță orice fel de aparataj electronic sau tranzistorizat, orice fel de aparat optic sau de înregistrat imagini pe altă cale, orice fel de dispozitiv putînd folosi la fonoimprimări sau detectări chimice și de ionizare".

— N-am, stimate domn, contor Geiger-Müler vîrît în rama de la pantofi, nici cameră Wilson în caninul cu care tocmai vă zîmbesc, iar în ceasul de la mînă am uitat să instalez telerecordingul personal!

Marioneta anacronică de dincolo de birou scîrțîise cu melancolie parcă:

— Dacă citiți mai departe, veți afla și cît v-ar costa imprudența de a vă juca o asemenea farsă...

Ei da, mai jos de 311 nu citisem și, recunosc, lectura m-a uluit: pînă și în cazul simplei tentative de introducere a unui „instrument nepermis de investigație", semnatarul instructajului — în virtutea acceptării sub semnătură a condițiilor — admitea dreptul companiei de a-i pretinde despăgubiri mergînd pînă la valoarea integrală a proiectului la care lucra, prin „valoare integrală" înțelegîndu-se și suma globală scontată lucrativ în industrie.

Fluierasem admirativ, apoi:

— Păi aici e vorba de milioane!

— Greşiţi domnule, miliarde! Dar, cum presupun că nu le aveţi, citiţi mai departe.

Și „mai departe“ aflam că dacă după confiscarea tuturor bunurilor, persoana în cauză rămînea totuşi insolvabilă (!?) atunci compania putea cere statului aplicarea articolului 243, stipulînd „încarcerarea între 5—10 ani“, în funcţie de gravitatea „actului“, cu alte cuvinte cît de dolofană era cifra daunelor.

Acum însă, amintindu-mi de întreaga istorie, mă lua cu frig doar cînd mă gîndeam ce s-ar fi întîmplat dacă microholograful — hai să-i zicem așa, deși nu era chiar un holograf propriu-zis, ci un aparat avînd la bază un principiu asemănător — ce s-ar fi întîmplat dacă ar fi fost găsit asupra mea? În cel mai fericit caz, chiar lăsîndu-mă în pace în urma intervenţiei consulului român, firma n-ar mai fi acceptat să împartă cu institutul din ţară dreptul de uzufruct al procedeului pus la punct de mine și de Mark. Deci, în cel mai fericit caz pierderea dreptului de folosință, anularea bursei și expulzarea. Și ce tapaj în ziare, ce copioasă mină de aur pentru presa de scandal! Manșete în capitale pe prima pagină: „Un așa-zis cercetător comunist prins în flagrant de spionaj!“; „Importantă afacere de spionaj industrial“; „Cooperarea — mască în slujba Spionajului Răsăritean!“

Era prea mult. „Mîine, domnilor — am mormăit printre dinţi — încheiem socotelile!“ Mai întîi cu scumpa, delicata, iubitoarea, discreta Klarissa. Pe urmă cu ceilalţi . . .

5. *LA DOI PAŞI DE RAI. „LUAŢI-L PE DOMNUL CERCETĂTOR LA ÎNTREBĂRI!"*

A doua zi dis-de-dimineaţă Klarissa apăru mai proaspătă, mai bine dispusă, mai fermecătoare ca oricînd:

— Chéri, somnorosule, dă-i drumul, pregăteşte-te, azi vreau să te duc la doi paşi de rai . . .

În maşină ciripi o mie de nimicuri încîntătoare, prefăcîndu-se că nu-mi observă răceala, nici că-i răspundeam monosilabic. Nu trecuse un ceas de cînd goneam şerpuit pe un drumeag mărginit de mesteceni ca într-o poveste rusească, şi iată colina din faţă — verde crud, fragil, macerat de margarete — rotindu-se lin la dreapta pentru a destinde brusc perspectiva deasupra unui lac azuriu, întins cît o zare curbată spre capete, printre pîlcuri de sălcii, castani şi plute.

Klarissa frînă pe panta lină, la cîţiva metri de apă:

— Cornul Albastru! Îţi place? Urîciosule, nici nu-mi mulţumeşti pentru surpriză! Ce zici? Uite cum tremură lumina apei pe baraca debarcaderului de colo şi pe sălcii! Întocmai ca în *La Grenouillère* a lui Claude Monet. Sau întocmai ca la Snagov.

„Snagov! Ce-i pasă uneia ca tine de Snagov?" Simţeam cum urcă mai puternic în mine valul de mînie rece, calmă, din ajun. Klarissa mă fixă cu atenţie, apoi, cu un vizibil efort:

— Fără doar şi poate, domnul s-a sculat azi cu fundul în sus. Nu-i nimic, poate reuşim, soarele, soarele, apa şi noi să-l binedispunem. Mult stimate

Domnule Morocănos, ce v-ar conveni? Prea tentantele hurii bronzate din paradisul de colo (arătă spre întinsele amenajări ale unui ştrand din dreapta), sau discreţia unui colţ rustic de colo? (arătă spre golfuleţele pustii încă apăsate de pîclă, departe, pe stînga). Poate v-ar măguli s-o vedeţi pe supusa dumneavoastră servitoare ieşind, „comme un baigneuse“ de Renoir, dintre trestii?

— Mulţumesc, Klarissa, nici una, nici alta. Trebuie să stăm de vorbă.

Vîsleam de vreo jumătate de ceas. Fără grabă, fără să fi scos un cuvînt. Îndreptasem barca închiriată departe spre stînga, unde nu ajungea nici uruitul şalupelor de ski nautic. După ce arar se aplecase culegînd horbota moale a cîte unui brăduţ de baltă, Klarissa se lăsă pe spate, păpuşă enormă abandonată soarelui cu ochii închişi şi genunchii strînşi sub rochia albă. În spatele meu, prova bărcii despica oglindirea alburie a unei scame din înalt şi prin limpedele oglinzii sparte vedeam lumina făcîndu-se miere, apoi dispărînd în adînc. Mă revolta incredibila tihnă de sărbătoare din jur pusă alături de gîndurile mele. Dar tăceam, nu trebuia să încep eu discuţia. În consecinţă, tot schimbînd direcţia, nici prea aproape nici prea departe de mal — lacul e întins, am unde manevra. În sfîrşit:

— N-ai vrea să-mi dai o ţigară?

„Aha! Nu moţăie, deci, la soare. Şi n-o cere decît ca pretext ca să spargă tăcerea“. Klarissa fuma rar, în momentele de aparte dispoziţie sau, dimpotrivă, cînd o preocupa ceva. Mă opresc, totul — apă, văzduh, barcă — încremeneşte, îşi ia o ţigară, i-o

aprind, apoi îi arăt Multisparkul auriu, cu fină canelură pe carcasă:

— Nu-ţi spune nimic?

Klarissa mă priveşte foarte atent, dar nu poate citi în spatele măştii de zîmbet — zîmbet şi-atît. Se destinde într-o eschivă, mucalită.

— *Cînd sînteţi bine dispus, afacerile merg strună. Cînd afacerile vă merg strună, sînteţi şi mai bine dispus. Multispark: pilă schimbată o singură dată şi un an întreg de excelentă dispoziţie!* Am reţinut fără greş, nu-i aşa?

Rîsul ei, gîlgîit, stins între catifele. „Licheaua! Se face că habar n-are!“ Dar continui să-i zîmbesc, apoi privesc licărul Multisparkului în palmă şi fără grabă întind mîna în afara bărcii. Apele freamătă înghiţind bricheta. Bag mîna în buzunar şi scot celălalt Multispark, mai mic, de serie:

— Aşa-i. Ai memorie bună, şi nu numai pentru reclama Multisparkului ăstuia. Ia spune, celuilalt, cam ce reclamă i s-ar potrivi? Hai, dă-i drumul liniştită, sper că n-ai la tine nici un microfon, ajungea atoatevăzătorul şi poate stereofonicul Multispark!

— Dinule, nu înţeleg.

— Nu înţelegi pe dracu'! Iubita sublimă care geme de plăcere în timp ce chibzuieşte cam ce să scrie în „raport“. Inegalabila amantă pe care „n-o interesează“ trecutul meu, adică cine sînt şi cine voi fi pentru că e sigură: un agent, codoş, trădător, ca ea sau ca nefericitul de Mircea Brumaru. Ei bine, păsărico — de joasă înălţime — ai dat în bară! Scumpii tăi stăpîni n-o să-ţi dea un pumn de dolari în plus.

— Ești prost, mojic și închipuit. N-avem ce discuta. Du-mă la mal.

— De ce, ți-e peste mînă să răspunzi?

— Ce să-ți răspund? Că ți-a intrat frica-n oase, că ești un pic laș!? Du-mă imediat la mal...

— Bine. Pînă acolo poate-mi spui la ce oră se punea automat Multisparkul în funcțiune? Sau dacă au ieșit perfect pozele scheletelor noastre în intimitate. Poate le „valorifici". Deși nu prea cred să iasă bani din așa ceva: or mai fi avut și alții ideea, dar cam degeaba: nimic interesant. — Apropo, splendid jucat în apariția aia după povestea cu Kent...

Mă privește cu ochi spărgînd orbitele, buzele nu-și găsesc astîmpăr (ură!) și izbucnește în hohote:

— Mojic, mojic, mojic! M-auzi? Du-mă la mal!

O duc spre mal. Sare înainte de-a atinge țărmul, bineînțeles pînă la genunchi în apă, în noroi.

— Ai grijă, îți cam mînjești rochița. Păcat, iubito, n-ai să mai ai prestanța obligatorie.

Mă privește asasin, tace, începe să alerge pe mal spre parking.

Siluetă albă în goană, poticnindu-se, pată albă clătinîndu-se neajutorat, fad, banal, fără nimic din minunea proaspătă de azi-dimineață. Mă simt ușurat — prima victorie — ei da, e mai simplu decît credeam. Acum o masă bună, mă-ntorc în oraș, îmi fac bagajele, trag la hotel. Arunc și celelalte două brichete ale lui John. La urma urmei, ce imagini au putut înregistra? Eu cu Mark în laborator, lucrînd. Nu, n-am să arunc amîndouă brichetele tip John: una din ele, fără „mărunțișurile" spinoase, am s-o rătăcesc mîine pe vreo masă. Nu, nu e bine: spațiul

gol din pîntecele ei ar trăda; mai bine rătăcesc Multisparkul ăsta de serie. Bun!

Ochii îmi cad pe sacoșa de la picioare, scoasă de Klarissa din portbagaj și așezată cu grijă între băncile noastre, pe fundul bărcii. Mă uit, Klarissa înaintează acum încet, departe. Strig totuși:

— Hei, Klarissa!

Flutur sacoșa, Klarissa se oprește. Întoarce capul. Stă în cumpănă. Șovăie. Pășește înapoi. Dacă n-ar fi ezitat cînd a întors capul... Barca e-nfiptă cu pupa în mal, Klarissa numai la cîțiva metri, fără să ia în seamă sacoșa pe care i-o întind, cu pleoape congestionate de plîns, cu ochii în ochii mei. Nu implorînd, nu disculpîndu-se, nu cerșind, ci doar fixîndu-mă, întunecați, grei. Mi se prăbușește în brațe.

— Dinule, Dinule, cum de-am putut să cred...

O susțin, firește, însă exact lucrul ăsta mă revoltă:

— Închipuie-ți, nici eu nu pricep...

— O, da, fii ironic, dar măcar nu mă fierbe. Spune-mi, ce s-a întîmplat?

— Sărmana! Nici prin minte nu-i trece! Așază-te, domniţo, să nu pici jos de surprindere!

Îi dau drumul pe bancheta ei, poate nu prea delicat, barca se clatină, desprinzîndu-se de mal, îi fac vînt împingînd fundul cu o vîslă. Oricum, în jur nici țipenie. Klarissa strînge marginile bărcii și mă ațintește cu ochi de cîine bătut. Și în șoaptă:

— De ce ai aruncat bricheta?

— Nu bănuiești?

— Despre ce poze-i vorba?

— Cum adică, doamna care-i încă tare, vorba lui Kent, nu știe?

— Ce să știu? Dacă-ți spun nu, ajunge?

Mai tîrziu avea să-mi fie rușine de acel „Cum dracu să ajungă?“ pe care nu l-am rostit cu voce tare, după cum n-am dat glas nici puțin meschinei continuări lăuntrice: „Și dacă-i spun secretul lui Polichinelle, ce pierd? Dacă însă are un microfon, Polichinelle își pierde hazul: în realitate, mă cheamă Dinu Bunea, presupus spion...“ Mă rog, probabil am simțit că pot să-i vorbesc.

— Uite, pe scurt: ieri trebuia să fac împreună cu Mark ultima probă pentru verificarea soluției noastre de recuperare a plasticului „mort“. Știi doar cu ce ne ocupăm de peste patru luni. Dăm drumul la holograf, dar pe lîngă imaginea în triplă secțiune a cubului de plastic, apar și cîteva imagini rotite ale laboratorului, ale noastre. De ce? Mă jucasem cu bricheta. Încă o probă, dar iar apare suprapusă pe placă încă o imagine, simplă, din laborator. Pentru ce? Nu mișcasem bricheta de pe masă. Apoi iar o probă, și încă una, încă... Imagini suprapuse, cînd rotite în carusel, cînd simple. De ce? După cum clinteam bricheta să aprind o țigară, să mă joc cu ea, sau lăsînd-o nemișcată. Noroc că Mark n-a făcut (era și greu) nici o legătură între holograf și culmea tehnologiei, extraordinarul Multispark, aparatul capabil să opereze și să transmită imagini în relief, pe trei secțiuni, aproape cu precizia holografului. Ăla pe care voi înadins mi l-ați vîrît sub ochi.

— Care voi?

— Taci, și ascultă: ai idee cam ce se întîmpla

dacă descopereau că am asupra mea o maşină de înregistrat imagini? O, imagini pe lîngă sonor, desigur! Bun! Să-ţi spun: Am semnat că iau la cunoştinţă că orice tentativă de spionaj industrial e pasibilă de 5—10 ani închisoare, dacă nu dau cauţiunea stabilită de companie pe măsura cifrei industriale de afaceri, scontate. Adică milioane. Eu nu le am, dar firma m-ar fi lăsat, cred, în plata domnului numai dacă statul român renunţa la calitatea de coautor al procedeului de recuperare a munţilor de sintetic. Adică la milioane. Eventual, să dea milioane dacă vrea să-l folosească. Magistrală lovitură, aşa-i? Iar eu — „spion comunist“ aici; şi dacă n-am „spionat“ pentru „acasă“ — Dumnezeule, ce inepţie! — atunci desigur se poate sugera că oricum, România fiind coautoare prin mine, nu pentru propria-mi ţară spionam ci pentru cine ştie care „interesat“ dispus să-mi deschidă cont în Elveţia. Aşa că: „Luaţi-l pe domnul cercetător la întrebări: cui a vîndut secretul?“

Klarissa nu mă pierdea din ochi şi, cu cît povestirea mea înainta, cu atît se înmulţeau indiciile că intră în panică. La început se posomorîse apoi în pupilele dilatate rînji groaza, în timp ce buzele între două muşcături sugrumau cîte un „Dumnezeule!“ Cînd terminai, încremenise într-o paloare ca de sfînt anemizat de El Greco. Brusc, avui senzaţia că de fapt *ea vede* cum stau în realitate lucrurile, nu eu, şi o nouă nelinişte mă încolţi.

— Ascultă, Klarissa, cum au ajuns brichetele în vilă?

— Nu știu, Matheos a plecat într-adevăr cu puțin înainte de sosirea ta. Abia în ultima vreme am intrat mai des în vilă.

— Bun! Altceva: spune-mi, unde și cum e organizată recepția imaginilor transmise de brichetă?

— Nu știu.

— Nu știi?

— Nu!

O lungă tăcere, și mai apăsătoare sub razele încinse ale soarelui. Apoi Klarissa:

— Cît de precise sînt imaginile recepționate de brichetă?

— Habar n-am. Ți-am spus: dacă nu vedeam imaginile suprapuse din laborator, nici n-aș fi bănuit ce țineam în mînă. E o pură întîmplare că placa holografului a prins imaginile transmise de Multispark. Dar neclaritatea lor, care l-a făcut pe Mark să creadă că ar fi vorba de un efect cauzat de dereglarea aparatului...

— Și holograful n-are nimic; nu-i așa?

— Într-adevăr!

— Ar fi grozav să poți deranja cît de cît aparatul înainte de a-l verifica mîine cineva. Dar ziceai că imaginile sînt neclare...

— Ei bine, asta dovedește două lucruri: întîi că holograful și Multisparkul au la bază principii asemănătoare, dar nu identice; doi: că Multisparkul ia și transmite imagini, dar recepționarea lor se face altfel și în altă parte.

Klarissa tresări:

— În altă parte?

— Păi dacă ar și înregistra, ar mai fi trimis în

afară impulsurile pe care le-a prins placa holografului? Nu prea ești tare în tehnică.

— Nu prea... Și totuși la dispeceratul tehnic n-am văzut nici un fel de fotografii.

— *Dispeceratul tehnic?*

Klarissa își mușcă buzele apoi continuă mai mult în șoaptă:

— Acolo se ține legătura prin radio cu cei plecați în misiune sau cu sucursalele; tot acolo se înregistrează ce transmit microfoanele din preajma persoanelor puse sub urmărire, se developează filme, se fac analize...

— Aha, înțeleg, și unde e centrul ăsta?

Ea șovăi, apoi cu un vizibil efort:

— Nu cred că adresa ți-ar spune ceva. Un cartier mărginaș de care nu cred să fi auzit.

— Altceva vreau să știu: cît de departe e „dispeceratul“ ăsta de institut? Cîți kilometri?

— Cred că vreo zece, sau aproape. De partea cealaltă a orașului...

— Păi pînă acolo nici n-ar putea bate microemițătorul Multisparkului. Cum tehnica asta abia acum începe să fie pusă la punct, am impresia că receptorul trebuia instalat foarte aproape, poate sub un kilometru.

— Sub un kilometru? Abia acum înțeleg: De aceea am fost delicat împiedicată să intru în noul punct din strada Franklin...

— Strada Franklin? Asta nu trece de-a lungul părții dinspre chei a institutului?

— Ba da! Postul de acolo a fost instalat acum vreo patru luni și învăluit de la început într-o neobișnuită discreție. Cînd am vrut din curiozitate să-i

trec odată pragul, Gazinski, care răspunde de el, s-a grăbit să mă ia de braț: „A, ce bine că te întîlnesc! Domnul Tauffer are urgentă nevoie de noi. Hai să mergem". Chiar m-a mirat atunci pentru ce fleac fusesem chemată. Acum însă îmi dau seama că era doar un pretext: Gazinski avea consemn să nu mă lase înăuntru.

Klarissa stătea dinaintea mea cu umerii căzuți — atitudine care dezavantajează orice femeie, chiar cățărată cu aproape jumătate de metru mai sus, pe povîrnișul malului, cum sta ea.

— De vreme ce te-ai întors n-are rost să rămînem aici, în picioare, ca într-o tragedie antică. Mai ales că ne jucăm rolul cam țepeni, și așa ceva atrage atenția. Poate n-ar fi prea șic să atragem niscai spectatori. Dacă tot te-ai întors, hai să căutăm un loc mai discret. Și pînă una, alta, poate-ți iei inima în dinți și-mi spui în sfîrșit cam ce învîrte domnul Tauffer.

Mă întorc în barcă și mă așez pe banchetă fără să-i întind mîna s-o ajut. O privire m-a convins că sesizase: s-a ghemuit pe bancheta din față adunîndu-și strîns rochia în jurul genunchilor.

Într-o jumătate de oră de vîslit încă nu se hotărîse să vorbească. Ajunși în labirintul foșnitor de papură verde înaltă, din colțul pustiu al lacului, ocolesc barca pneumatică a unui pescar solitar și pătrund într-un canal îngust care curînd se deschide lateral spre un ochi mai larg, pupilă imensă albastră,

mărginită la sud de gene compacte de sălcii. Curentul trebuie că era destul de puternic aici, de vreme ce papura rămînea subțire, fard pastelat pe marginea pleoapei, iar fundul deslușit clar prin sineala străvezie arăta un nisip curat, fără plantele acvatice din largul lacului. Și într-o parte — un ostrov de buzunar, abia desprinzîndu-se pe verdele decorului din fundal, petic de iarbă scurtă, moale, cu tiv din cuiburi de răchită pe marginea unei jumătăți din oval. Încerc să-l ocolesc — dar nu e nevoie: îl desparte de mal o fîșie de apă mai largă decît aș fi crezut. Trag barca la adăpostul unei tufe, sar pe mal și mă dezbrac fluierînd. După atîta vîslit e o plăcere să te întinzi la soare pe pledul de mătase al ierbii.

— N-ai chef să faci plajă? o întreb văzînd că se așază la doi pași, lîngă plasa deasă a unei răchiți. Vezi că-ți ține umbră tridentul ăla! adaug, arătînd minusculul medalion plasat exact la mijloc de cercurile ivite prin decolteu.

— Nu e trident, e un sfeșnic ebraic.

— Zău? Îmi închipui ce plăcere îi poate face lui Tauffer!

— N-are ochi mai buni ca tine. Și el crede că e un trident.

— Păi dacă nu-ți înfrunți șeful, ce rost are să-l porți?

— Are. E singurul lucru care mi-a mai rămas de la părinții mei adoptivi.

Așa a început să-și depene povestea.

6. *LA DOI PAȘI DE RAI. „AJUSTĂM ȘI REPARĂM ÎMBRĂCĂMINTE“. STATUETE DE TANAGRA. ACUM ASTA AR ÎNSEMNA, PRACTIC, SINUCIDERE*

...Mama îi murise la naștere, în '44, iar tatăl revenise de pe front doar ca să-i vadă mormîntul și ca să-și lase toată solda vecinilor care se și apucaseră să-i crească fetița. Niște evrei săraci, dar cumsecade, care mai aveau doi copii. Decorat la Cireșoaia, în primul război mondial, Rosenthal senior fusese lăsat să-și vadă mai departe de „Ajustăm și reparăm îmbrăcăminte“. Tatăl nu s-a mai întors de pe front. Ea, Klarissa a învățat încă de la cinci ani cum să țină un ac în mînă, și să scoată sailurile. Adică întocmai ca și frații ei adoptivi, veniți tîrziu pe lume, după marea criză, cînd croitorul putuse să-și înjghebeze o familie. Odată adoptată, Klarissa, a devenit de la cinci ani părtașă cu drepturi depline a celor două laturi ale existenței Rosenthalilor: nouă ore de muncă și patru de rugăciuni, de catehism ebraic Cînd a început școala, munca, e drept, s-a redus la 2—3 ceasuri; a continuat însă cu deslușirea semnelor ebraice și în cîțiva ani nu numai că se descurca binișor și cu scrisul, dar învățase pe dinafară capitole întregi din *Talmud, Cabală, Deuteronom*, pe lîngă o mulțime de rugăciuni rituale. În parte, asta a fost, mai tîrziu, salvarea ei: în 1955 apare mirajul unei modeste moșteniri, familia Rosenthal emigra, și în drum spre Brazilia, pe cînd se aflau în trecere prin Marea Metropolă unde aveam s-o cunosc, Klarissa se îmbolnăvește. Grav. Ro-

senthalii îi plătesc cu greu spitalul, dar trebuie să plece mai departe, urmînd ca fetița să fie trimisă spre Rio, după înzdrăvenire, de o evreică în vîrstă care ţinea un mic magazin de aşa-zise anticării. Aici îşi petrece convalescenţa; şi scrinurile, vazele, chilimurile şi bibelourile nu totdeauna „antice" plăcîndu-i mai mult decît aerul închis al dughenei de croitorie în care crescuse, îşi roagă plîngînd „mătuşa" să n-o trimită în Brazilia. Rămîne. Se duce la şcoală — îi place să înveţe — dar mai ales învaţă în jumătatea de zi pe care o petrece în prăvălie. „Draga mea, îi spunea «mătuşa», nu trebuie să aştepţi ca omul care-ţi intră în prăvălie să scoată din traistă un porţelan de Ostende: dintr-o privire trebuie să-ţi dai seama dacă e al lui sau mai degrabă furat; dacă are sau nu urgentă nevoie de bani; dacă e un cunoscător sau habar n-are de preţul vazei; dacă poate pricepe ori nu că nici pe noi banii nu ne dau pe uşă afară; dacă mai poate aduce şi altă dată ceva, căci e bine să te arăţi cît mai amabilă şi înţelegătoare cu un client care poate are şi el necazurile lui; abia pe urmă deschide bine ochii ca să nu iei un fleac ieri scos din cuptor drept statuetă de Tanagra. Drept să-ţi spun, eu încă n-am văzut una veritabilă, dar dacă te păcăleşte careva, nu-l alunga pe escroc dacă vine iar cu ceva, ci invită-l politicoasă să ia loc, cinsteşte-l cu o cafea şi încearcă fără să-l pierzi din ochi să descoperi prin ce anume semne ai putea recunoaşte la altul că umblă cu înşelăciuni. Şi mai învaţă, după cît de greu merg treburile, că preţul unui lucru pe care trebuie să-l vinzi de multe ori nu-l fixează decît portul, cuvintele şi firea celui pe care poţi sau nu

să-l convingi. Mai mult, ar trebui de cînd îl vezi să ştii cam ce anume vrea, iar dacă n-ai, cam ce anume ar dori în schimb. Cînd cineva îţi spune că de mult caută cutare lucru, nu i-l da pe loc chiar dacă-l ai: roagă-l să mai treacă peste două-trei zile şi, poate, deşi-i cam greu ai să-l serveşti; n-o să se uite la o mică sumă în plus pentru osteneală. De înşelat, nu înşela însă pe nimeni că Yahvé ne vede pe toţi şi chiar dacă mai închide cîteodată ochii, pînă la urmă viaţa rău cu mai rău plăteşte".

Nu mi-am putut reţine rîsul:

— După ultima povaţă presupun că mătuşica n-a prins prea multă osînză...

— Ei vezi, te-nşeli. Avea trei guşe. Numai că-i plăceau mai mult romanele de dragoste şi dulciurile decît să pună-n practică tot ce mă povăţuia cu osîrdie. Mai ales după ce-a văzut că, odată cu trecerea anilor, oamenii nu mai cumpărau ca după război scrinurile şi mesele ei vechi. Iar după cîte un serviciu desperecheat de porţelan vechi trebuia să colind cine ştie ce coclauri. E drept, am văzut multe, am învăţat multe, dar treburile mergeau tot mai greu.

— Pînă în ziua cînd, radios, în magazin a intrat nimeni altul decît distinsul domn Tauffer...

Faţa Klarissei nu mai exprima duioşia aducerii-aminte. Se crispă.

— Într-adevăr, nimeni altul decît distinsul domn Tauffer. Client promiţător, dar dificil. Şi pe măsură ce mă încălzeam intrîndu-mi în rol, parcă tot mai greu de mulţumit. Pentru cutare bombonieră de cristal mă întreba de ce cred că e de pe la 1870 cînd tăietura în rozetă dublă se mai folosea şi prin

1900, sau ce conţine nisipul de Murano deosebit de cel de Boemia. Dar plătea bine, deşi cu parcimonie. Mai tîrziu mi-am dat seama că nu din meticulozitate de maniac se aşeza uneori la măsuţa de lîngă vitrină cu vreo statuetă de bronz dinainte: asculta să vadă cum mă descurc cu cîte un grup de străini. Apoi m-a însărcinat într-o zi cu o „expertiză“ mai dificilă: trebuia să mă duc într-un oraş de provincie în care locuia un moşneag hirsut şi misogin, posesor al unei colecţii de faianţerie medievală de Praga, să-i cîştig încrederea şi să-i evaluez piesele pe care domnul Tauffer urma să le cumpere de la moştenitori după decesul bătrînului. N-a fost deloc uşor, dar după vreo 10 zile îi înmînam domnului Tauffer un adevărat catalog al celor peste 100 de piese din colecţie. Atunci mi-a propus Tauffer postul de consilieră artistică şi de secretară cu o remuneraţie sensibil mai mare decît izbutea să-mi ofere munca din dugheaua „mătuşii“. Am acceptat — ce perspective minunate îmi deschidea! — după ce domnul Tauffer a convins-o şi pe „mătuşa“ să-mi dea drumul în schimbul unei modice sume plătită lunar dintr-un cont deschis anume...

Aşa începuse pentru Klarissa o nouă existenţă, fascinantă la început: vizite prin castele scăpătate, evaluarea şi negocierea unor achiziţii pentru colecţia particulară a domnului Tauffer. Apoi, învăţînd stenografia, începu să asiste la unele din întrevederile domnului Tauffer *(Tauffer & Co, Import-export de tehnologii)* dar nu stenografierea discuţiilor îl interesa pe boss — mai eficace şi mai discret putea suplini un magnetofon — ci impresia pe

care vizitatorul i-o făcea Klarissei. Și într-o bună zi începură misiunile: „Vezi, draga mea, dacă tipul care ne-a vizitat (locuiește la hotelul Sheraton) e un om de încredere sau te pomenești că-i vreun ușuratic. Du-te cu Kent prin holul hotelului, prin restaurant, bar, vezi tu, și observă: cheltuiește mult, bea, umblă după femei, și mai ales cu cine se întîlnește, eventual cam și ce discută. Știi tu: «Spune-mi cu cine te-ntîlnești . . .» Pe urmă redactează-mi un raport cît mai detaliat. Nu mă deranjează — dimpotrivă — dacă-l faci cît un roman. Încă o dată: pe larg și încă mai pe larg . . ."

— La ora aceea Tauffer se ocupa exclusiv de „protecție" în probleme financiar-comercial-industriale?

— Nu, dar aveam s-o aflu ceva mai tîrziu.

— Probabil abia după ce te-au prins destul în angrenajul drumului fără întoarcere. Bănuiesc că la început erai grozav de încîntată de tine, de noua ta viață. Și că Tauffer a fost destul de abil să exploateze setea ta de afirmare, să mizeze pe „încurajarea dezvoltării personalității" tale — cam așa ar putea fi formulat principiul unei metode, nu? — mai ales că totul concura să-l sprijine: nesiguranța zilei de mîine, afacerile mergeau prost, „mătușica", singurul tău sprijin, sau, mă rog, singura ființă față de care viața te constrîngea la atașament, n-avea să trăiască încă o sută de ani; în sfîrșit, nesiguranță genera însuși negoțul de care te ocupai: de vîndut vindeau cei strînși cu ușa într-un fel sau altul, de cumpărat cumpărau cei prea necăjiți ca să cumpere un lucru nou sau, dimpotrivă și mai rar, colecționarii maniaci, prea avuți ca să aibă mereu nevoie de tine.

Sigur, te aclimatizaseşi, tînără fiind, relativ uşor situaţiei de străină într-o ţară străină. Dar aclimatizarea nu înseamnă integrare perfectă, or asta măcar cînd şi cînd se simte. Şi nu plăcut. Aha, încă ceva: aş paria că angajarea lui Tauffer cădea la ţanc şi din alt punct de vedere: un eşec sentimental care făcea să te crezi încă mai singură, încă mai fără mîini şi mai neputincioasă decît erai în realitate.

Klarissa mă privi cîtva timp fără să răspundă, cu trăsăturile încremenite, ca o mască. O mască personificînd exclusiv uimirea, demnă de galeria măştilor japoneze de Nô. Mă fixă cu o intensitate neobişnuită, apoi murmură gînditoare:

— Am impresia, domnule Bunea, că perspicacitatea dumitale, mirosită de Tauffer, l-a făcut să-şi dea seama că rapoartele mele cam băteau cîmpii. Rău. Rău, foarte rău pentru amîndoi. Dar ca să revin la avalanşa dumitale de presupuneri — surprinzător de exacte, în mare parte; trebuie să-ţi arăt că ultima e aproximativ falsă: nu s-a petrecut nimic altceva decît că în ultimele luni de lucru la „mătuşa" fusesem mereu vizitată de un student în drept. Extrem de fin, extrem de cultivat, extrem de timid — mă întrebam: ce naiba poate face un asemenea om ca avocat sau magistrat? Era însă singurul care-mi arăta şi respect, nu numai un interes exclusiv lubric, şi asta mă afecta. Mi-am dat seama că privea cu oroare (mai grav: fără să poată înţelege!) tot ceea ce însemna meschinărie, brutalitate, egoism, răutate, transformată din disperare sau din înclinaţie în armă de reuşită în viaţă. I-ar fi plăcut să se ocupe de numismatică. Dar familia, de generaţii ilustră în

drept, îl silise să urmeze tradiția. Prea slab pentru a se apăra, prea slab pentru a ne apăra; după mica vizită în familie, mi-am dat seama că venea la magazin pe ascuns, îngrozit de gîndul că ar putea fi observat. Nu mi-a fost greu — și nici cu prea multă părere de rău — să înțeleg că trăia un amestec de mîhnire și ușurare (explicabil pentru firea lui complexată) ori de cîte ori pretextam cine știe ce ca să-l îndepărtez fără menajamente. Asta m-a umplut de compătimire, dar și de dispreț.

— Mă rog, nu pun la îndoială spusele tale, însă ele nu schimbă datele problemei: *personalitatea ta era ultragiată*, și cu atît mai acut sentimentul solitudinii. Excelent teren de acțiune pentru Tauffer!

Klarissa își mai aprinse o țigară, trase adînc fumul și se lăsă pe spate, în bătaia soarelui. Cu pleoapele strînse fixa nesfîrșitul senin de deasupra. Nici o filozofie să realizezi amărăciunea pe care o încearcă. Și, legat de ea, sentimentul de nedreptățire, de frustrare — mediu biotic al răzvrătirii. Însă era una de fond, izvorîtă nu doar din ce aflasem pînă acum, sau o răzvrătire confuză, nediferențiată, zămislită de un lanț de derutante dezamăgiri? Poate de aici și nevoia de a o ajuta, de a o ocroti, convertită în intenția unui gest tandru. „Stai așa, băiete, ia-o ușurel. Ești chiar sigur că de ocrotirea ei e vorba, sau ai tu nevoie de alibi?“ Dar în domeniul ăsta, gîndurile înțelepte se vede că n-au altă menire decît să ațîțe plăcerea de a le nesocoti. Un gest moale, mîna întinsă spre a-i descheia nasturii rochiei albe și cuvintele murmurate: „Hai puțin în apă, să ne răcorim“. Însă nu fac gestul, iar cuvintele sună altfel:

— Ascultă, cum a început-o Tauffer ăsta?

Ea se ridică într-un cot, surprinsă probabil de întrebare, dar se dumiri fără să piardă vreme și rîse:

— E mult mai important să știi cu cine decît cu ce ai de-a face, nu?

— E mai sănătos să aflu cît mai multe.

Păli puțin și își întoarse fața spre liziera verde de dincolo de brațul de apă.

— N-am idee ce a făcut imediat după fuga din România. Cel puțin în anii imediat următori războiului. Cred că a încercat să-și ofere „priceperea" cînd unui serviciu specializat aliat, cînd altuia, dar nu prea inspira încredere: erau mulți de soiul ăsta care cutreierau pe atunci Europa. Cel puțin asta am înțeles din cîteva cuvinte adresate odată lui Gazinski: „Ți-aduci aminte, bătrîne! Domnul maior ne trimitea cinic în Legiunea Străină, și-acum a uitat! Ce mai curte ne face, are nevoie de noi..." Oricum, tot a pus mîna pe ceva bani, și prin '950 a deschis o mică agentură de protecție împotriva spionajului industrial și economic. Prin anii aceia tulburi de după război, cînd activitatea era încă departe de a reintra în normal, din Europa se scurgeau o grămadă de „creiere" peste ocean. Și, odată cu ele, o mulțime de tehnologii și procedee de fabricație. Tauffer a înțeles că decît să bați mii de kilometri pînă în cine știe ce colț din Statele Unite ca să aduni probe că inginerul „X" a „adus" și tehnologia „Y" a firmei la care lucrase în Europa, mai simplu e să-l „convingi" să nu plece. Or, pentru asta avea nevoie de oameni care să se preteze la „acțiuni de convingere", fără să-și facă prea multe scrupule. Deci, foști militari sau transfugi. Firma căreia îi asigura pro-

tecția n-a înregistrat timp de doi ani nici un fel de „hemoragie de creiere“ și agentura a început să fie din ce în ce mai solicitată. Bineînțeles că asigurase între timp și protecția propriu-zisă a documentațiilor tehnice împotriva ochiului indiscret al firmelor concurente. Cînd cu timpul „exodul creierilor“ a mai scăzut din intensitate, Tauffer asigura deja protecția unui număr apreciabil de companii.

Dar nu numai atît. Ca să-l înțelegi mai bine pe Tauffer, am să-ți povestesc un incident petrecut nu multă vreme după ce ajunsesem „cea mai inteligentă și capabilă secretară din lume“ — cel puțin pe atunci, și în ce mă privește Tauffer nu cruța superlativele-stimulent. Într-o zi, Tauffer mă chemă să asist la instructajul pe care îl făcea la doi dintre oamenii săi care urmau să plece în misiune. Și aflu cu stupoare că misiunea consta în a „pune mîna“ pe secretul preparării unui aliaj de la o firmă concurentă întreprinderii pentru care lucram noi. Culmea — planul operațional îl alcătuise după datele cuprinse în raportul pe care *eu* îl întocmisem despre cele discutate cu un inginer angajat la o altă firmă cu care eram în relații. Rînjetul de-atunci al lui Tauffer, scoțînd dintr-un dosar o hîrtie și vîrîndu-mi-o sub nas, cred că n-am să-l uit niciodată: „Uite ce-i, păpușica mea isteață: după cum vezi, firma pe care o protejăm se plînge că una din rețetele lor secrete le-a fost șutită de concurență. Cum? Greu de spus: au sustras-o pazei noastre de sub nas? Puțin probabil. L-au determinat pe unul din specialiștii firmei să «ciripească»? Mai degrabă așa stau lucru-

rile dar demonstrează dacă poți care-i, și încă repede. De prins, tot îl prindem noi cumva pînă la urmă, dar asta cere timp, și pînă atunci firma pierde milioane. Și dacă aflăm «ciripitorul», ăsta tot nu poate răscumpăra paguba. Noi ne-am asigurat protecția, din vina noastră firma pierde milioane, noi trebuie să acoperim paguba. Cum? De la concurență. Au și ei în cercetare ceva care-i interesează pe-ai noștri. Și dacă n-au roșit ca niște duduițe de pension, cum roșești tu acum, și au pus mîna pe ce nu era al lor, de ce ne-am codi noi? Păcat că n-am pus mîna preventiv pe ceva de la ei, învățătură de minte pe altă dată..."

Nu-mi putui reține un fluierat admirativ:

— Frumos! Deci protecție înseamnă contraspionaj, plus spionaj preventiv, ca să nu mai vorbim de presiunile, intimidarea, poate chiar șantajarea personalului „protejat".

Klarissa zîmbi trist:

— Ai uitat presiunile, intimidarea, șantajarea celor care fac presiuni, intimidează și șantajează personalul protejat...

— Atunci nu frumos, splendid! Mai spună cineva că domnul Tauffer nu e imparțial. Și didactic: „ce ție nu-ți place..." Apropo, nu s-a găsit nimeni dintre voi care să se sature de lecția asta?

Klarissa zîmbi din nou, parcă mestecînd chinină:

— Poate la început era cu putință. Nu știu. Acum asta ar însemna practic sinucidere. În ultimii zece ani, două cazuri: unul dintre băieți dispare, după ce i-a scris lui Tauffer o misivă trimițîndu-l la toți dracii — peste două luni a suferit un accident de automobil undeva, în America de Sud; al doilea,

ciudat, nu mai „dădea rezultate“ nici în cele mai elementare misiuni special montate pentru a-l verifica — în consecință, s-a intoxicat fatal cu o conservă de homar. „Lăcomia, copii! a oftat Tauffer. Și nu uitați că sînteți soldați. Un soldat nu mănîncă delicateţuri din astea, sofisticate“.

— Soldați?! Grozav! În care armată?

— A „apărării civilizației, culturii și credinței de molima comunismului“.

— Ia te uită! Te pomenești că ai și tu niscaiva galoane! (Klarrisa mă privi ca și cum aș fi făcut-o să umble cu ele goală, într-o piață publică. Făcu o sforțare, înțelesei că vrea să-mi decline gradul). Stai puțin! Lasă! Mai bine spune-mi cum de-a ajuns „armata“ asta a voastră să se ocupe și de anticomunism pe lîngă contraspionaj şi spionaj industrial?

— Tauffer este convins — ne-a spus-o de nenumărate ori — că una din armele inteligente, moderne ale concurenței e să-i ațîțe mereu pe muncitorii firmelor inamice prin intermediul socialiștilor, comuniștilor, sindicatelor . . .

— Deci, protecția înseamnă și „stați cu ochii, copii, pe sindicate, comuniști și celelalte organizații muncitorești“, nu?

— Așa-i . . .

— Mai dă-o-ncolo, asta ar presupune ca Tauffer să aibă o organizație uriașă. Or, sînt convins că nu are.

— Bineînțeles, dar asta nu înseamnă că ideile lui n-au plăcut consiliilor de administrație sau patronilor, mai ales că astfel a motivat el „măsurile forte“ luate în vreo două rînduri ca să împiedice declan-

șarea unor greve. Oricum, a convins oficialitățile că e un om sigur, care conduce o organizație serioasă și pe care se poate conta. Asta a devenit încă mai evident cînd, datorită strădaniilor Serviciului imigrare, Tauffer a izbutit să convingă cîțiva concetățeni „să aleagă libertatea" rămînînd în Occident. Interviurile din ziare sau de la radio n-au suflat o vorbă, dar asta nu înseamnă că încrederea în Tauffer n-a crescut aici. Apoi, după multiplicarea relațiilor economice și tehnice cu țările din răsărit, activitatea agenției lui s-a diversificat, ajungînd mai complexă. Lărgindu-și aria de acțiune, firmele i-au furnizat fonduri mai mari: de ce n-ar fi fost folosit și în noua conjunctură, de vreme ce dăduse rezultate satisfăcătoare la scară occidentală? Tauffer profită — au fost pierderi, dar proporțional cresc și fondurile — și iată-l în măsură să acorde uneori sprijin cuiva din vreo rețea oficială de informații, sau să negocieze date mai mult sau mai puțin întîmplător intrate în propria lui rețea.

— Mda, de aici un caracter nou, semioficial, al agenției, și, sînt sigur, gradele voastre neoficiale.

— Tauffer ține la ele.

— Îmi închipui. Megaloman sadea! Totuși foarte periculos, dacă-și permite să dispună de tehnică perfecționată — cazul Multisparkului, sau de cvasiumanitate — întîmplarea cu Kent.

— Nu uita că în mai bine de douăzeci și cinci de ani a avut timp să lege prietenii: sînt destui industriași, financiari, senatori, funcționari influenți care-l sprijină, care încă mai cred în oameni ca el.

7. *LA DOI PAŞI DE RAI. WONDERFUL MEAT FOR DOGS*

După suliţele cu vîrfuri fierbinţi care-mi cauterizau umerii înţelesei că amiaza era aproape. Mă întorsei lent pe spate închizînd ochii. Cercuri concentrice, roşii, mi se spărgeau sub pleoape învăluindu-mă în talazurile lor calde. După o lungă tăcere, brusc, în stînga, o cascadă de ţăcănituri seci, distincte dar abia auzite. Ce naiba — îmi trecu prin minte — exact ca ţăcănitul unui aparat de filmat. Întorc fulgerător faţa spre stînga şi privesc. Aha, patentele ei! Spre celălalt capăt al insuliţei, din trei părţi ascunsă cu răchiţi, cu spatele spre mine, Klarissa îşi scotea rochia. Armonia tulburător sculpturală a torsului uşor aplecat înainte, cu luciri de fildeş arămiu. O atitudine la urma urmei domestică, făcîndu-mă să înţeleg că dalta antică voise să redea în Venus Calipygene nu senzualitate, ci farmecul, graţia inegalabilă a momentului nespus de cast datorită intimităţii senine, fireşti. Dar Klarissa n-are nimic din feminitatea triumfător matură imortalizată de antic: prea aduce prin liniile parcă abia terminate, dezarmante, cu candoarea nedisimulată a adolescenţei. Şi cînd rochia albă pe cale de a-i părăsi trupul îi acoperi braţele ridicate şi capul, îmi dădui seama că nu Venus Calipygene, ci mai degrabă „Vară, lîngă rîu“ a lui Virgil Fulicea îmi umplea de tinereţe ecranul memoriei. Asta pentru o clipă. În următoarea, Klarissa îşi punea costumul — un simplu „Sumatra“ — flori de cais cu inocenţa naivă a rozului irizată de linii subţiri, argintii. O

privii cum se întoarce domol, apropiindu-se fără să-și dezlipească privirea din ochii mei, larg deschiși. Din nou o tristețe adîncă, surdă, mă invadă: ce știe ea de Virgil Fulicea, de emoția gestului candid, surprins de el într-o dimineață pe malul Tîrnavei, de uimirea lui Blaga în fața statuii lui!

Se lăsă domol, cu fața în jos, fără să mă părăsească din priviri, la vreo doi metri de mine.

— Ei, ce să-i faci, asta-i viața, pînă la urmă te obișnuiești cu orice...

Văzui cum între sprîncene i se ivește cuta atît de familiară mie pentru momentele în care ceva o irita. Nu răspunse. Întoarse capul și-i văzui umerii zguduiți de un spasm mut. Ce mi-ar mai fi plăcut să-i mîngîi, dar iarăși mi-am impus să nu mă mișc. Nu m-am mișcat, am așteptat să se liniștească singură, strîngîndu-mi pumnii pînă la durere. Într-un tîrziu, vorbi, tot cu fața întoarsă în altă parte și abia am putut să-i înțeleg șoapta:

— Crezi că doar tu ai da orice numai să fii la Snagov, nu aici?

Excelent! Nu Tîrnava Mică, ci Snagov! Ce contează? A înțeles și încă foarte bine. Nu mă miră că Tauffer și-a dat seama că mintea îi merge ca briciul. Tauffer! A fost de-ajuns să-mi vină în minte numele ăsta blestemat, și simții că duioșia îmi înghite iar un chintal de sare amară.

— Ce-ți pasă ție de Snagov cînd există Capri, sau, să zicem, Palma de Mallorca, Azore ori Tenerife?

— Palma de Mallorca?

O văzui tresărind, întorcîndu-se. Formidabil! Va să zică nimerisem ca orbu' Brăila. Mă felicit pentru

slăbiciunea de a fi pierdut destul timp distrîndu-mă cu reclamele publicitare de turism care inundă presa occidentală, dar numai o clipă. Ocazia nu trebuia pierdută, așa că adaug repede:

— Mă rog, dacă-ți trezește amintiri dureroase...

Mă privi cu o groază superstițioasă:

— Va să zică ai reușit să scoți ceva din mormîntul ăla de Kent!

— Hai să zicem, mormăii eu. Dar tare-aș vrea să am explicația ta, nu a lui.

Se ridică întorcîndu-se spre mine cu picioarele adunate turcește:

— Bine. În definitiv, nu m-ai așteptat pe mine ca să-ți pierzi fecioria la treizeci și patru de ani!

— Ușurel, ușurel, duduie. Nu te-am acuzat de nimic și nu-mi închipui că aș putea fi măgarul care să-ți pretindă la cei douăzeci și opt ai tăi să-mi fi așteptat irezistibila apariție. Pur și simplu vreau să mă dumiresc.

Oftă. A părere de rău, sau a ușurare? Greu de spus. Zîmbi mîhnit — dumnezeule, ce reacții și cum se regăsește! — apoi zeflemitor:

— Lucram de cîțiva ani la domnul Tauffer cînd domnia-sa și-a dat în sfîrșit seama că pe undeva ceva, șchioapătă. Randament aproape nul. Mai ales cînd să mă folosească — întocmai ca în cazul tău — ca momeală. Într-o seară mă invită — sesizezi ce onoare! — la un bar de mîna întîi, dar discret: „Klarissa, regret extrem de mult că am făcut o greșeală. Ești obosită. Și trebuia nu acum să-mi dau seama“. Eu izbucnisem: „N-ai decît să regizezi un accident de automobil sau o intoxicație cu ciuperci. Nu-mi pasă!“ „De ce? Viața e atît de frumoasă!

Crede-mă, e o prostie să uiţi că încă nici n-a început ca lumea, şi gata! şi renunţi la ea!“ Foarte mîhnit, domnul Tauffer. Părînd că nu-mi dau seama că din banii pe care mi-i dădea — destui, e drept — abia puteam să-mi plătesc garsoniera — auzi? o garsonieră, nu altceva! și croitoreasa: „Klarissa, te văd cam de mult schimbînd doar trei complete: cel de șantung verzui, cel de flanel castaniu și rochia de moar ardezie. Fă-ţi la Capello vreo două-trei toalete de stradă şi una de seară“. Dar Capello mă ruina pur și simplu, el o știa prea bine și zîmbea adăugînd încă un teanc de bancnote: „Uite, ai aici exact cît trebuie ca să-ţi duci Mercedesul învechit la magazin, acoperi diferența, și iei o Alfa-Romeo nouă. O fată ca tine trebuie să se plimbe doar într-un super-sport a-ntîia. Să mă plimb? Cînd mai aveam timp pentru aşa ceva? Cum să-ţi reglezi sufletul să guste o plimbare de dragul plimbării, cînd defilada prin parcul cel mare te obligă să fii cu ochii în patru: ai izbutit sau nu să atragi atenția domnului Cespedes tot trecînd pe dinaintea terasei unde soarbe tacticos un daiquiri? Simțeam că nu mai rezist. I-am spus încet, calm, dar cu ură: „Nu dau două parale pe o viață care nu-mi aparține nici cît negru sub unghie. N-ai decît să faci ce vrei, nu vreau să mai lucrez pentru tine“. „Sigur, am greșit. Trebuia să-mi dau seama că ești la vîrsta la care contează nu numai afirmarea cu orice chip, ci și roadele ei. Or, tu te-ai afirmat. Va trebui ca pe lîngă muncă să-ţi las timp să te distrezi după pofta inimii. Îţi promit că n-am să uit. Și pentru început, uite un bilet pentru o croazieră de trei săptămîni pe Mediterana cu «Arhimede». Pleacă peste

două zile de la Napoli. Clasa lux. După aceea, destinde-te zece zile la Palma de Mallorca. Plajă, pescuit submarin, echitaţie — tot ce vrei. Pe urmă încă două săptămîni, pe care petrece-le unde vrei și cum vrei. Uite banii. Cînd te întorci, vom sta iarăși de vorbă și mai vedem noi ce putem aranja. Serviciile tale îmi sînt necesare, dar nu vreau să-ţi încalc dreptul de a-ţi organiza cum vrei viaţa". Bun! Începusem de vreo cinci zile croaziera, cînd printre ruinele de la Byblos, din Liban, un coleg de pe „Arhimede" mă găsește cu glezna scrîntită, singură. Încercam, strîmbîndu-mă de durere să ies din labirintul dărîmăturilor, sinistru după ce apusese soarele. Se oferă să mă ajute. Nimeni nu-mi vorbise vreodată atît de senin și ceremonios, amabil și neutru, de parcă și-ar fi făcut numai datoria, ca James Calagh. Înalt, blond, sportiv — desăvîrșit exemplar de Cambridge. Arheolog pe deasupra. Pînă s-a lăsat cu totul întunericul mi-a vorbit despre hitiţi și caldeieni, despre Byblos, Baal și Fenicia, Astarteea și expansiunea grecească pe coastele Asiei Mici, Troia și nu mai știu cum îl cheamă pe neamţul care a descoperit-o, demonstrînd că Byblos se stinsese mult înaintea ei pentru a renaște meteoric dar numai cît ar clipi din ochi istoria, căzînd iarăși cu neamurile turanice în ruină. Cînd noaptea se lăsă de-a binelea, James s-a urcat pe o coamă de zid semnalizînd răbdător S.O.S. cu mica lui lanternă. S-a găsit să vină cineva din paza nesfîrșitului muzeu, și amîndoi m-au dus pînă la „Arhimede". Am vrut să plătesc omului, dar după mutra lui James am dat înapoi. A doua zi ne bălăceam amîndoi în piscina vaporului, seara mă invită la dans în barul de la

pupă, peste o săptămînă căutam împreună epave grecești sau feniciene lîngă Palma de Mallorca (el m-a învățat cum să mă descurc cu masca de acvanaut și mi-a făcut aici primul compliment: „Cred că fenicienii s-ar fi dat de bunăvoie la fund dacă ar fi știut că se-ntîlnesc pe aici cu o Astarteea ca dumneavoastră“). Peste încă o săptămînă James îmi vorbea tot cu dumnevoastră, roșind, și-mi arăta antediluvienele picturi murale din Tibesti. În inima Saharei numai noi doi, și James perpelindu-se în cealaltă despărțitură a cortului de lîngă Land-Roverul care ne adusese pînă aici. Dacă chiar vrei să știi, eu am dat la o parte pînza despărțiturii. A doua zi James îmi cerea solemn să mă logodesc și spre surprinderea mea n-am mai continuat călătoria, ne-am înapoiat cît am putut de repede la Tanger după verighete. Ultima săptămînă am petrecut-o colindînd Cazbahul, împrejurimile din o mie și una de nopți ale Tangerului, jurîndu-ne dragoste veșnică. Am hotărît căsătoria peste patru luni, cînd James avea să se înapoieze la Londra după o expediție arheologică în Kenia, pe urmele omului protoistoric și cînd avea să fie uns conferențiar. Abia mă întorsesem de două săptămîni „acasă“, cînd James mi-a trimis ultima scrisoare (scria în fiecare zi cîte una) care glăsuia cam așa: *Un număr vechi din „Illustration“, întîmplător uitat de cineva la masa mea de restaurant în Nairobi, m-a informat asupra amintirilor care, desigur, vă leagă de domnul Cespedes. Cum n-aș putea, în ce mă privește, să-i opun o amintire similară, și cum ar fi nedemn din parte-mi umbra vreunei involuntar gest de gelozie, primiți, stimată domnișoară, verigheta mea de logodnă dim-*

preună cu mîhnirea de a considera imposibilă realizarea proiectului nostru. Rămînînd al dumneavoastră, discret îndatorat, James Calagh. N-au trecut nici cinci minute de la primirea scrisorii lui și, pe cînd încercam să-mi explic cum de se rătăcise acolo, la Nairobi, singura fotografie pe care mi-o publicase o revistă, sună cineva: domnul Tauffer. „Ai idee, scumpă Klarissa, cam ce ți-aș putea aduce?“ Eram prea K.O. ca să-i răspund. „Privește, iată adresa la care vei deschide — ca răsplată a serviciilor pe care mi le-ai adus — un magazin propriu de amenajări și decorații interioare. Sper să nu nesocotești că am fost «fair play», și dacă vreodată vom avea nevoie de dumneata să nu ne uiți“.

— Or, lucrul acesta, bag mîna în foc, s-a întîmplat foarte curînd, nu-i așa?

Nu mă putusem reține să n-o întrerup, așa că am continuat:

— Ți-aduci aminte de singura vizită pe care ți-am făcut-o la firmă? Pe cînd făceai cafeaua, am răsfoit la marea viteză — nu te supăra, voiam să știu cum stai — agenda-calendar de afaceri curente de pe birou. N-am prea găsit mare lucru în ea și mi-am spus atunci că un buldog respectabil n-ar avea cum să mănînce trei conserve americane de „Wonderful meat for dogs“* pe zi din cît cîștigi...

Klarissa rîse trist:

— Într-adevăr, peste vreo două-trei luni primeam iar vizita domnului Tauffer: „Domnișoară Klarissa, îmi vine greu să recunosc, dar așa e: aș avea nevoie de serviciile dumitale în cutare problemă. Hai

---

* Hrana minune pentru cîini.

să spunem că, adunate una peste alta, treburile te rețin șapte, hai să zicem zece zile pe lună. În rest, n-ai fi dispusă, pînă îți vor merge afacerile mai bine, să-ți reiei vechile îndeletniciri?“ Ce puteam face? Și așa necazurile băteau la ușă. Mă și vedeam obligată să declar faliment. Totul fusese o splendidă iluzie. Și abil montată. Ce-ai fi făcut în locul meu?

Chiar: Ce-aș fi făcut? Singura soluție: m-aș fi adresat ambasadei române.

— Sigur, să mă adresez vreunui diplomat român, sugerîndu-i să-mi aranjeze întoarcerea în țară, nu? Probabil asta gîndești, deși taci. Dar mi-ar fi putut rezolva cît ai bate din palme problema? Asta cere timp. Să verifice. Să vadă dacă nu cumva e o cursă. Cine își asumă așa, din senin, o responsabilitate ca asta? Și dacă eram urmărită, ce mă aștepta? Or, eu știam că eram filată tot timpul.

Și iarăși îmi trecu prin cap că priveliștea din fața mea are ceva din idilicul tehnicolor al unei cărți poștale reclamă a unei agenții de turism: „Zile de neuitat pe marginea splendidului lac cu unde de cristal albastru“: o tînără cu forme delicat ispititoare, adolescentine, bronzată 100% natural, răcoarea siniliu-transparentă a apei, un fundal pointilist din miriade de tușe minuscule, verzi, bucuria nesfîrșită a unui soare prea auriu, prea limpede parcă pentru a fi real... O asemenea carte poștală vrea să sugereze destindere totală, triumful virtuților simple ale atotputernicei naturi, capabile să ofere măcar o clipă (surogat) de întoarcere în inocența și puritatea pierdutei vîrste de aur... În spatele tabloului, știu prea bine, stă la pîndă crisparea, sau poate o deznădejde (și măcar pentru moment) anesteziată

de resemnare. Resemnarea de a ști că totul e, ermetic și iremediabil, închis într-un cerc vicios. Cercul lui „de aici nu se poate ieși".

8. *LA DOI PAȘI DE RAI. „NU DESPRE ASTA E VORBA!" „DAR DESPRE CE?" „DESPRE TINE ..."*

Simt foarte acut toate acestea, totuși întreb încet:

— Și acum ce ai de gînd să faci? Crezi că nu există nici o soluție de ieșire?

Mă privi cîteva clipe, apoi expresia feței i se schimbă și continuă cu un gest de enervare:

— Dumnezeule, nu despre asta e vorba!

— Dar despre ce?

— Despre tine.

— Ia te uită! Va să zică: ce te faci, Dinule, după Palma de Mallorca?

Se înfurie de-a binelea:

— Totdeauna ești spiritual exact cînd nu trebuie? Sau ai vrea să-l iei mîine de guler pe Tauffer? Crezi că altfel m-aș fi întors?

— !?!

— Mai bine mi-ai aprinde o țigară, ceru ea mai domolită, pînă torn eu cafeaua.

Termosul păstrase cafeaua foarte fierbinte și sorbii aproape frigîndu-mă cîteva guri din lichidul amar, aromat. Mă simții imediat mai ușor, răcorit, în căldura amiezii de vară. Altădată un deliciu pentru Klarissa, ritualul cafelei îl îndeplini la modul

vizibil automat. Îmi zîmbi cald, învăluindu-mi ochii într-o privire blîndă, însă cu un aer de indescriptibilă mîhnire. Nu mă privise niciodată astfel.

— M-am zbătut de pomană. Hologramele astea sau ce-or fi am impresia că răstoarnă totul sau aproape totul. Şi doamne, niciodată nu mi-am dat atîta osteneală...

— Osteneală? Pentru ce?

— Pentru falsificarea dosarului tău.

— Zău? Şi am un dosar gros?

— Mai gros decît crezi, şi, din păcate, completat şi cu blestematele astea de holograme pe care nu le cunosc, deci nu ştiu cît pot fi de primejdioase. Dar dacă, fiind totuşi ceva experimental, nu e mare lucru de capul lor?

— Nu ştiu, poate. Oricum, aflu eu mîine. Dar hai să ne întoarcem la dosar. Bănuiesc că un dosar se alcătuieşte în vederea recrutării, nu?

— Nu întotdeauna. Nu oricine poate fi recrutat, dar, cum spune Tauffer, puţini sînt cei care îţi refuză un serviciu dacă îi convingi că seiful lor din „banca noastră de informaţii“ e „tot atît de sigur în păstrarea secretelor ca un seif elveţian“. Şi mai are o vorbă: „Plasamentele noastre umanitare garantează liniştea copiilor, soţiei iubitoare (cînd se mai întîmplă şi aşa ceva) şi mai ales a mamelor. N-aveţi idee cît de amabile devin şi de cîtă abnegaţie nu sînt în stare pentru salvarea copiilor iubiţi!“

Scrîşnii: „Ticălosul!“, gîndindu-mă cu strîngere de inimă la bătrîna mea mamă care-şi creşte gherghinele într-un sat de lîngă Oradea, ieşind de două ori

pe zi în calea poştaşului... Dar mă liniştii: Tauffer n-avea cum s-o şantajeze pe mama.

— Şi-acum, prima piesă din dosarul tău. Referatul lui John Matheos. Cuprinzînd cam tot ce-şi putea aduce aminte şi tot ce aflase despre tine. Apoi — partea cea mai importantă din referat — un amănunţit inventar de calităţi personale şi profesionale, convingeri, cultură, gusturi, preferinţe, slăbiciuni, puncte vulnerabile în alcătuirea ta psihică. A fost unul din puţinele referate care-mi stîrnise interesul, îl citisem şi recitisem cu atenţie; cînd Tauffer mi-a cerut părerea, i-am spus că e dificil să mă pronunţ atîta vreme cît concluziile sînt relative, pentru că se sprijină pe un text plin de contradicţii, chiar dacă greu sesizabile. „Adică?“ se mirase Tauffer. I-am citat din concluziile lui Matheos: „Dinu Bunea n-a făcut niciodată din politică o preocupare în sine. Pe primul plan, în cazul lui, stă cercetarea: restul îl interesează mai puţin, sau sporadic. Capabil de mari eforturi de concentrare, are apoi nevoie — datorită labilităţii — de deconectări tari, pe măsura efortului. Aceste două elemente primînd, alăturate scepticismului său flegmatic, se poate conchide că, departe de a fi fost vreodată tentat pasional de vreo ideologie, Dinu Bunea e în realitate mai degrabă indiferent în materie politică. Sau cel puţin obstacolul poate fi înlăturat fără efort prea mare, dacă se acţionează cu fineţe“.

— Va să zică aşa mă vede Matheos? o întrerupsei rîzînd.

— Aşa.

— Şi Tauffer?

— Tauffer m-a întrebat unde văd contradicţia. I-am amintit atunci de un pasaj din prima parte a raportului, unde ţi se înşirau datele biografice. Acum ceva mai bine de doi ani ai refuzat o bursă de studii în Statele Unite. Pe baza unui fragment dintr-o scrisoare de-a ta — „Trebuia să mă duc la yankei, dar mi-a pierit cheful" — Matheos precizase: „Bursă refuzată datorită vreunei noi idei pe care se grăbea s-o reliefeze. Dovadă — importantul studiu asupra polimerilor care apărea după vreo zece luni". „Posibil să fie aşa, i-am spus lui Tauffer, dar poate lucrurile s-au petrecut altfel. Tonul pasajului cu yankeii trădează mai curînd nemulţumire mascată în ironie, şi refuzul său mi se pare mai curînd legat de un interviu puţin binevoitor la adresa ştiinţei româneşti acordat lui «Washington Post» chiar de unul din directorii adjuncţi ai institutului american la care avea bursa. Interviul apăruse cu numai vreo trei săptămîni înaintea refuzului lui".

Hotărît, existau momente în care Klarissa mă interzicea de-a dreptul.

— Cum naiba ai reuşit să ghiceşti? Azi-mîine mi-e teamă că ajungi să-mi citeşti şi gîndurile!

Klarissa era vizibil măgulită.

— Ei, nici chiar aşa! Scapi din vedere un lucru: prin definiţie „banca de informaţii" trebuie să fie la curent cu tot ce se spune sau se scrie despre domeniile de interes. În cazul de faţă — ştiinţa românească. Deci informaţie, atenţie şi puţină intuiţie.

Auzi colo „puţină intuiţie", cînd de fapt bănuiala ei închidea un întreg fileu de intuiţii desprinse dintr-un raport care, oricît ar fi fost de detaliat, rămînea numai un raport.

— Și Tauffer cum a reacționat?

— Oh, el preferă să arbitreze în formule ambigue, oraculare, prin care un șef nu greșește niciodată. Parcă-l aud: „Posibil, Klarissa, posibil însă puțin probabil. Hm! În cazul lui Dinu Bunea va trebui totuși să reluăm totul de la capăt, controlînd fiecare dată". Acum, că tot stăm de vorbă despre refuzarea bursei, vreau să te întreb: chiar așa s-au petrecut lucrurile? Am impresia că deși în mare n-am greșit, explicației mele îi lipsea ceva.

Hotărît, Klarissa bătea toate recordurile. Pînă și în omisii avea dreptate. I-am spus-o, adăugînd amuzat:

— Mi-aduci aminte de americanul ăla de origine chineză, laureat Nobel pentru fizică prin șaizeci și ceva, care ca să-și expună pe înțelesul tuturora noutatea descoperirii a spus: „Domnilor, imaginați-vă o mașină care trebuie să dea o gaură în vid..." Bun! Uite cam ce contururi are gaura ta în vid: bursa mi se oferise nu chiar în domeniul meu de interes, sau, cel puțin, într-un sector ale cărui probleme nu mă prea entuziasmaseră. Ezitam, deci, dar aș fi acceptat totuși bursa, cînd într-o seară, la bibliotecă, mi-au căzut ochii pe „Washington Post". Că urma să mă ocup de altceva, mai treacă-meargă; cine vrea să facă pocnitori, n-are decît să învețe și acustică: poate îi ies muzicale. Dar să lucrez în parohia popii care mă afurisește, asta n-o mai puteam înghiți. Cum vezi, ai avut de două ori dreptate: și descoperind cauza principală, și știind că nu știi ceva. Adică invers decît în cazul lui Tauffer, care nu intuia că intuiește ceva.

— Dar care în schimb mi te-a dat pe mînă.

— Ah, habar n-avea pe ce mîini bune! Uite, sînt tot o vînătaie după gingaşele tale mîngîieri de răs...

Am făcut un plonjon eroic după capacul termosului care îmi zbura cam la trei paşi de cap, aşa că n-am mai adăugat „alaltăieri". Klarissa radia de revoltată ce era (femeile jubilează cînd le oferi prilejul să se arate în felul ăsta ofuscate), dar nu pentru multă vreme, căci se văzu curînd cum îi trecu o umbră peste faţă şi am ştiut că iarăşi revenea la blestematul de Tauffer.

— I-am spus lui Tauffer că prefer să aleg metoda liberei observaţii. A încuviinţat. Ştia că oricare altă metodă, angajată într-un fel sau altul, dă rezultate mai rapide, e drept, dar firile mai complexe ajung curînd să codifice „regulile" după care decurge „jocul", astfel că îşi controlează reacţiile pentru a da cele mai optime răspunsuri, în funcţie de convenţia temporară a jocului, iar nu potrivit cu autentica lor structură psihică. „Foarte bine, lasă-l pe Dinu Bunea să se dezvăluie singur. Timp este, doar stă aici o jumătate de an. Dar te angajezi la efort, nu glumă, Klarissa... Ştiu, ştiu, lasă, nu e nevoie să-mi spui: eşti convinsă că tu ai dreptate, nu Matheos. Mă bucură să văd cît de sportiv spirit de concurenţă ai..." De ce m-am angajat la aşa ceva, nu pot să-mi explic. Fireşte nu cu scopul bănuit de Tauffer, care şi atunci mi-a sunat fals. În sfîrşit, era pentru prima dată cînd luam o asemenea iniţiativă.

— Faimoasa ta intuiţie.

— Oh, lasă, iar începi? Nu vorbi prostii: dacă ai şti cu cît zel savant mi-am întocmit primele ra-

poarte! Cînd a început să nu-mi mai fie indiferent ce scriam despre tine am rămas perplexă: alcătuisem un asemenea hățiș de deducții și raționamente, încît eu însămi n-aș fi știut ce să cred.

— Și cînd anume am început să nu-ți mai fiu indiferent?

Klarissa încetă să mai mototolească marginea prosopului pe care pusese ceștile de cafea, își împreună mîinile în poală (cu umerii căzuți, mîinile dădeau impresia unor păsări vulnerabile) și mă aținti cu intensitatea aceea unică, a momentelor numai lîngă dînsa trăite, cînd aveam impresia că totul se prăbușește în mine cu un zgomot asurzitor și începe să se reclădească mai limpede, ca un cîntec. Spuse încet, puțin răgușit, dar foarte clar:

— Asta, Ducule, n-ai s-o știi niciodată.

Dacă în clipa aceea aș fi atins-o, cu siguranță s-ar fi tras înapoi. Așa că i-am lăsat taina rotundă, intactă, neatinsă nici de părerea unei mîngîieri.

Prin trestii trecu o adiere înfiorată care se stinse tot atunci și apa își luă înapoi, neștirbită, oglinda.

— Nu ți-e foame?

Clătinai din cap:

— Mai bine continuă. Tauffer nu-ți citise rapoartele?

— Ba da, însă pe rînd. Citește totul. Numai că între un raport și altul mai parcursese poate sute de acte, așa că nici pe departe nu putuse constata ce observasem eu judecînd *toate* rapoartele la un loc. Într-o bună zi mi-a cerut o prezentare sintetică a tuturor datelor adunate pînă atunci. M-am chinuit vreo două zile — nu puteam sustrage nici una din notele anterioare, deci trebuia să țin cont de tot

ceea ce se adunase în dosar; în cele din urmă ţi-am conturat un portret complex, dar extrem de prudent. Tauffer nu trebuia să ghicească — şi am pus la contribuţie toată priceperea, toată experienţa mea de pînă acum — că fusese astfel formulat încît să lase portiţe deschise pentru o cu totul altă interpretare a datelor deja cuprinse în rapoarte şi note, iar pe de altă parte trebuia să permită o dezvoltare ulterioară a trăsăturilor lui într-o direcţie cu totul nefavorabilă racolării tale.

— Şi Tauffer ce-a zis?

— Tauffer l-a pus în „dezbatere“ într-o microşedinţă a „departamentului operaţiuni“ recomandîndu-l apoi celorlalţi ca model exemplar de lucru.

— Excelent! Şi mai departe?

— Mai departe n-am de gînd să-ţi înşir cum a fost redactată fiecare din notele care au urmat ca pe nesimţite portretul cel nou, definitiv, să se dezvolte firesc din liniile primului portret. Şi mai ales să contrazică fundamental calităţile cuprinse în raportul lui Matheos. (Klarissa rîse destins). Cred că ţi-ai fi luat cîmpii să scapi de tine — atît de mult ţi-ai fi plăcut dacă îţi cădea în mînă! Pe scurt, te pictam cam aşa:

1. Bun specialist, deşi bun în adevăratul sens al cuvîntului va ajunge abia spre bătrîneţe. Deocamdată, cu toate că lucrează cu pasiune, din plăcere, cercetarea constituie pentru el nu numai un scop, ci şi un domeniu a cărui funcţionalitate trebuie reglată în aşa fel, încît să-i reliefeze la maximum calităţile, personalitatea. Creează deseori ascultătorilor impresia stranie că percepe la modul acut mai

degrabă *valoarea celui care vorbeşte,* decît *importanţa celor spuse.*

2. Preferinţa pentru neprevăzut, pentru aventură nu îşi are originea într-o reală predispoziţie nativă, ci în convingerea (naivă şi de amator, desigur) că tot ceea ce înseamnă aventură e şi spectaculos. Iar spectacolul, excentric sau nu, (or, Dinu Bunea se manifestă şi într-un fel şi într-altul) e pentru el *o modalitate complementară* de a ieşi din comun, de a se afirma. De fapt *necesar* complementară preocupărilor profesionale în care străluceşte, dar nu întocmai pe măsura ambiţioaselor aşteptări. Că într-adevăr în situaţii neaşteptate, critice nu excelează în inventivitate, în ingeniozitate, fără a mai vorbi de o deosebită prezenţă de spirit — o dovedeşte şi felul în care a reacţionat în incidentul cu Kent. Deci, departe de a dispune de calităţi şi predispoziţii specifice, Dinu Bunea *acceptă* un risc, nu îl caută şi nu îl provoacă. În concluzie — referitor la aceasta — mediocru dotat pentru împrejurări excepţionale.

3. Cultura, extinderea şi funcţionalitatea ei la Dinu Bunea. Excelentă (chiar neobişnuit de bogată) cultura literară, rudimentară în domeniul picturii, sculpturii, arhitecturii, dansului; relativ simplistă cultură muzicală (în acest din urmă domeniu mobilitatea sa se întemeiază în special pe percepţia imaginativă dezvoltată de frecventarea literaturii). Important corelativ psihologic: tot frecventarea literaturii — domeniu de creaţie prin excelenţă întemeiat pe erou, personalism, situaţii de excepţie — i-a stimulat (poate exacerbat) o dată mai mult dorinţa

afirmării. Corelativ secund: *dorință* nu înseamnă numaidecît și *posibilitate de realizare.* Supoziție (confirmată de unele reacții paradoxale, constatate de mine personal): el însuși uneori are momente de dubiu, e conștient că aspiră la performanțe care-l depășesc.

4. Din unu, doi, și mai ales supoziția finală din trei decurge, de fapt și preferința sa pentru ideile egalitariste și de stînga: conștient de faptul că dispune de calități excepționale, dar nu evident geniale, știe că în afirmarea sa poate fi stopat de indivizi *aproape* egali lui dacă nu realmente inferiori, dar care se bucură de protecție influentă. În orientarea spre stînga își mai aduc contribuția și cîteva corelative: originea modestă (complexele, mărturisite sau nu, din fața celor care au avut norocul unei „bune creșteri"; opoziția sau cel puțin neîncrederea față de valorile consacrate) și spiritul de frondă atît de propriu temperamentului său; atitudinea categoric ostilă a indivizilor deosebit de dotați dar săraci față de atotputernicia capitalului și a banilor. Indicii și reacții care verifică concluziile de mai sus în ciuda faptului că, după cum o arată toate informațiile, niciodată nu s-a manifestat în „stil propagandistic": a) în fața cîte unui produs nou, mai costisitor: „mă întreb dacă nefericiții din cartierul docurilor se pot bucura și de binefacerea asta a secolului tehnicii și confortului"; b) în fața anunțului vreunei noi descoperiri: „ai idee cam ce beneficii grase, suplimentare va mulge acum firma? Și cam cîți indivizi o să fie trimiși să taie frunză la cîini?"; c) reacții negative față de orice afișare ostentativă ori excen-

trică a luxului, sau bogăţiei, ca şi faţă de manifestările exterioare de respectabilitate, autoritarism, sau „fetişizarea“ modului nostru de viaţă; d) în sfîrşit, plăcerea de a schimba uneori cîteva cuvinte cu oameni de modestă extracţie (bătrîni, femei ieşite cu copiii la aer sau bărbaţi întîlniţi la un pahar, în drumul spre casă).

5. Referitor la fondul afectiv. Singurul ataşament durabil — sentimentul de profundă afecţiune pe care i-l poartă mamei sale. În legăturile intime se arată iniţial curtenitor, atent, părînd că gustă comodităţile şi avantajele unei relaţii stabile. Apoi intervin perioade de neastîmpăr, proastă dispoziţie şi iritare. Dacă împrejurarea face ca într-o asemenea perioadă să întîlnească (la o recepţie, de pildă) o femeie care să-i arate cît de cît atenţie, D.B. se schimbă ca prin farmec, devine strălucitor, intempestiv, cuceritor. Şi din acest punct de vedere labilitate de fond: se pare că femeile reprezintă nu un scop în sine (deşi de pe acum trece în cercurile de aici drept „un viveur“), ci un mijloc de verificare a puterii de a-şi impune personalitatea. Un fel de donjuanism al orgoliului pe care sensibilitatea feminină îl reperează imediat şi din capul locului; de aceea poate avea trecere în special la femeile care nu fac o problemă de conştiinţă dintr-o legătură agreabilă, dar de scurtă durată. Prea inteligent, prea mobil şi prea franc (îl plictiseşte şi-i repugnă să joace cît de cît teatrul constantului îndrăgostit — şi femeile nu iartă niciodată lipsa aceasta de prefăcătorie), nu poate încarna „eternul masculin“, deci nici o pasiune durabilă, devoţiune,

putere de sacrificiu etc. Mai degrabă contraindicat decît puțin eficient într-o acțiune implicînd sensibilizarea unei feminități.

6. Pasiuni și preferințe. Exceptînd setea de afirmare profesională și, în general, exceptînd slăbiciunea pentru femeile frumoase și cît de cît inteligente (în fața naivității, superficialității sau prostiei nu-și poate ascunde nici exasperarea, nici repulsia), banii exercită asupra lui D.B. o deosebită atracție. Lucru firesc ținînd cont de faptul că n-a avut niciodată destui sau în tot cazul suficienți pentru realizarea unor vise de tipul: un concediu petrecut pe un atol din Polinezia etc. Însă, cu toate că le știe valoarea, nu-i prețuiește — mai mult îi risipește fără să aibă aerul că i-ar păsa prea mult de ei sau de aceia care-i posedă. Explicația: îi place să se simtă pentru o clipă nabab, cînd poate și față de cine poate: încă o manifestare a orgoliului, frizînd fanfaronada. Îi place să viseze cum va arăta vila construită după planurile lui, înconjurată de multă verdeață și de o piscină circulară superfuncțională, cu largi spații pentru lucrările sale sau pentru o ideală și copioasă viață intimă. O face însă proiectînd-o într-un viitor îndepărtat, nebulos — dovadă suplimentară a unei megalomanii involuntar împinse pînă și pe planul visului.

Concluzii: deși bun, chiar foarte bun specialist, deși cult, inteligent, Dinu Bunea rămîne constant victima conflictului dintre posibilitățile reale de care dispune și ambiția afirmării pe toate planurile și la modul ideal a personalității. Exaltat, gata să se angajeze cu ochii închiși în aventură (adesea re-

petă dictonul lui Plaut: „Homo sum et nihil humani alienum puto“)*, este capabil de cele mai surprinzătoare schimbări de atitudine atunci cînd constată că măcar pentru moment împrejurările se arată defavorabile.

Poate fi conjunctural folosit; dar cum inteligenţa, mobilitatea şi inconstanţa îl pot face lesne să caute alt mijloc de afirmare atunci cînd crede că s-ar afla în pericol, este recomandabil să fie cît mai puţin iniţiat în cunoaşterea unor date de care nu depinde în mod categoric şi exclusiv viitorul său.

— Asta-i tot. Cam aşa sunau concluziile raportului meu. Ţi l-am redat numai în linii mari. Oricum, amănuntele nu contează.

„Asta-i tot!“ Ce simplu! Dar eu bănuiam cam cîte nopţi, cîtă frămîntare şi tensiune psihică îi ceruseră toate: hotărîrea de a-l înfrunta, ea singură, pe Tauffer şi întreaga lui organizaţie, apoi cumpănirea fiecărui cuvînt din portret şi jocul dublu, faţă de Tauffer, faţă de mine...

Şi totul pentru a mă salva, pentru a deruta agenţia, pentru a o convinge că, departe de a însemna o bună achiziţie, recrutarea mea ar fi mai degrabă un pericol. Greu de spus ce era în sufletul meu în acea clipă: aproape nu-mi venea să cred că fiinţa din faţa mea, atît de delicată, atît de firavă, care ştia cît riscă, avusese o asemenea îndrăzneală; că în spatele privirii acesteia limpezi, vulnerabile, se afla

* Sînt om şi nimic din ceea ce e omenesc nu mi-e străin.

inteligenţa care plăsmuise cu migală şi abilitate un asemenea uluitor plan.

M-am întors tulburat şi i-am luat uşor faţa între palme:

— Mulţumesc, Klarissa!

Ea închise ochii pentru a-şi ascunde aburul care-i umezise. Am sărutat-o blînd, apoi i-am şoptit la ureche:

— Şi iartă-mă. Iartă-mă, deşi eu n-am să-mi iert niciodată. Mi-era teamă de tine. Nu-mi venea să cred că poţi fi într-adevăr capabilă să... şi din cauza asta n-am înţeles ca lumea nici atunci, în seara aceea de după incidentul cu Kent, că...

Klarissa îmi înlănţui strîns braţele în jurul gîtului ascunzîndu-şi faţa în scobitura umărului:

— Oh, Dinule, Dinule!

(Glasul lui Dinu era sugrumat de emoţie şi, deloc în largul lui, Anton tuşi încurcat. „Dumnezeule, ce ţi-i şi cu viaţa asta! În mijlocul unui asemenea viespar, poate în chiar ajunul celei mai primejdioase încleştări pentru amîndoi, poftim! tocmai atunci se trezeşte să-şi dea drumul cînteoul fără pereche, pe care-l auzi o singură dată în viaţă! Iar eu, cătană bătrînă, nu-mi pot stăpîni oftatul şi mai că-i invidiez! Şi asta numai pentru că întruparea frumosului, iubirea, adevărata iubire... Ptiu, drace! Ia te uită, încep să filozofez ca o cucoană sentimentală!"

— Hai, Dinule, să mai cerem o fiolă din asta parşivă de Murfatlar!

Dinu consimţi cu zîmbetul puţin năuc al celui ce se trezeşte vîrît de-a dreptul sub un duş. Închinară fără un cuvînt, privindu-se în ochi, şi băură).

9. *LA DOI PAŞI DE RAI. MI-AI ÎNŞIRA LA* **DACĂ** *PÎNĂ-N CALENDELE GRECEŞTI!*

. . . Pe urmă am intrat în apă. Mai întîi eu, afundîndu-mă de cîteva ori, apoi prinzînd înviorat viteză, am dat ocol micului nostru ostrov. Ajungeam în dreptul unui golfuleţ, crescut adînc în ţărmul umbrit de răchiţi al insulei cînd am văzut silueta zveltă a Klarissei intrînd fără să şovăie, apoi, cînd mă zări, plonjînd în unde. Ajunsă din cîteva mişcări suple nu departe, declanşă rîzînd o ploaie de jeturi spre mine.

— Închide ochii, adormitule!

M-am cufundat înotînd pe sub apă în direcţia ei, dar şi ea făcuse acelaşi lucru şi curînd mîinile ni s-au întîlnit. Apa avea străvezimea aerului, ne uitam unul la altul cu ochi mari, asemenea unor peşti care se cercetează faţă în faţă cu atenţie, în timp ce în timpane răpăia înfundat zgomotul bulelor de aer ţîşnite din rîsul nostru. Am ieşit aproape sufocaţi, cu detenta unor dopuri, şi Klarissa se lipi strîns de pieptul meu. Trebui să foarfec zdravăn apa cu picioarele:

— Ajutor! Ştima lacului vrea să mă tragă la fund!

Klarissa se desprinse pufnind şi se răsturnă în plută, pe spate:

— Bine, pămîntean fricos. Apucă-te de umărul meu. De data asta, fie! te scot la mal!

Mă întinsei şi eu în plută apucîndu-i stînga cu stînga mea şi multă vreme am rămas aşa, privind aproape nemişcaţi cerul, fiecare simţind uşor lîngă umăr atingerea piciorului celuilalt. Era atîta pace,

atîta farmec, încît pe încetul mă umplu o tristețe ca de plumb. Dintr-o dată papura foșni scurt dincolo de canalul îngust, Klarissa își smulse mîna tresărind, și o văzui cum își ascunde înfricoșată bustul cu brațele, se întoarce și începe să înoate grăbit spre fundul golfulețului. Era numai o lișiță care se depărta și ea la fel de speriată. Dar chiar în clipa aceea îmi fulgeră prin minte că sărmana Klarissa nu-l putuse păcăli pe Tauffer. Am ajuns-o din urmă pe cînd, înfășurată într-un imens cearșaf plușat, își freca de zor părul.

— Mulțumește păsării ăleia că nu ți-a fost dat să mori de foame! (Observă însă preocuparea mea.) Ce-i cu tine, Ducule?

— Totuși ai greșit ceva în raport, și Tauffer e prea versat să nu-și fi dat seama.

— Ce anume?

— Ai pus prea mult zel afirmînd categoric că nu pot inspira sentimente durabile și profunde cuiva. Dacă Tauffer s-a putut convinge că într-adevăr ții la mine, atunci...

— ... a mirosit că totul e ticluit de la un capăt la celălalt, nu?! La început, azi-dimineață, exact de asta m-am temut și eu aflînd de povestea cu Multisparkul.

— Din păcate, așa și este. Altfel te-ar fi pus la curent cu rostul noii instalații.

— Doar îți spun că asta am crezut și eu la început. Dar nu-i așa: mai întîi că Tauffer n-avea interes să-mi influențeze propria „anchetă“, în al doilea rînd desigur e curios să compare investigația mea cu ceea ce se poate realiza printr-un procedeu tehnic perfecționat; să compare și, de ce nu, să

controleze informațiile prin confruntare. Și încă ceva. Îi plac micile lovituri de teatru prin care să ia piuitul celor din subordine. Cred că o să se umfle în pene grozav de măgulit după cît de stupefiată voi arăta cînd o să-mi pună în față hologramele și raportul analizei lor.

— Tot ce spui se întemeiază pe un singur „dacă". Dacă nu și-a dat seama ce simțim unul pentru altul.

— Tocmai de asta mi-a și fost frică. Dar gîndind la rece am ajuns la concluzia că e imposibil. Mi-am luat destule măsuri de precauție: adu-ți aminte de cîte ori, la tine fiind, te-am contrariat spunîndu-ți vorbe care ți se păreau cu totul nepotrivite gesturilor tale tandre: de fapt erau destinate microfoanelor. Pe de altă parte, în vreo două rînduri, cînd Tauffer s-a interesat cum decurge „misiunea" mea, m-am arătat plictisită, de parcă regretam că mă angajasem într-o treabă agasantă, și chiar l-am întrebat cu simulată naivitate dacă n-ar fi mai bine să vedem cum reacționezi plasîndu-te în grija altei colege inimoase, conform metodei rulării subiectului. Dar eram sigură de felul în care va reacționa Tauffer: „Dumneata, Klarissa, ai susținut că John a greșit diagnosticul, tot dumneata te-ai angajat să demonstrezi contrariul, deci trebuie să duci ancheta pînă la capăt".

— Și dacă ai fost totuși văzută atunci cînd m-ai căutat, alergînd din provincie, după aventura cu Kent?

— Aproape sută la sută că n-am fost văzută. Însă chiar dacă m-au observat, nu-i oare firesc să fi alergat, aflînd că ți s-a întîmplat ceva, pentru ca

tocmai astfel să te fac să ai mai multă încredere în mine?

— Da, dar îmi închipui că n-ai suflat un cuvînt despre vizită nici în raport, nici în vreo discuţie cu Tauffer.

— E adevărat, însă tot atît de adevărat e şi faptul că nu toate chestiunile de amănunt pot fi cuprinse în rapoarte.

Mîinile îndemînatice ale Klarissei aranjau în timpul acesta masa — gustări, un suc de roşii adus într-un al doilea termos, felii reci de friptură, cîteva fructe, o sticlă de vin roşu. Am mîncat fără grabă, în tăcere, apoi, cînd ne-am aprins în sfîrşit o ţigară la paharul cu vin care încheia masa, Klarissa îmi spuse cu o obidă abia ascunsă:

— M-ai întrebat azi, ironic, dacă m-am resemnat: ei bine, nu! Şi chiar dacă te îndoieşti de ceea ce într-adevăr simt pentru tine (e atîta minciună în meseria asta murdară încît e normal să te întrebi: oare cînd spune adevărul?), şi chiar dacă te îndoieşti de sentimentele mele, tot eşti dator să-mi dai crezare într-o singură privinţă: că vreau să mă întorc acasă şi să trăiesc şi eu o viaţă cît de modestă, anonimă, dar care să fie numai a mea. Mai mult, trebuie să mă ajuţi.

Nu înţelegeam de unde burzuluiala asta, dar nu-mi ardea de şarade psihologice. Şi cum în asemenea împrejurări un gest plus o glumă fac cît toate asigurările sentimentale la un loc, mi-am schimbat poziţia punîndu-mi capul pe genunchii ei:

— O.K., darling, it's all right. Numai că Multisparkul complică lucrurile. Dar mai ştii? poate că o să le simplifice mai mult decît credeam. Rămîne

de văzut. În ce mă priveşte, am tras o concluzie: în nici un caz nu trebuie să precipit explicaţia cu Tauffer. Am descoperit — întîmplător, nu? — că Multisparkul ăsta al lui Matheos mă deranjează, l-am rătăcit, de ce i-aş cere socoteală lui Tauffer? Cine solicită explicaţii e în defensivă, deci în inferioritate. De ce i-aş da satisfacţie lui Tauffer?

— Şi-atunci?

— Atunci te invit în seara asta la o splendidă partidă de vînătoare.

— Să vînăm ce?

— Microfoanele plantate mai peste tot la mine. Şi dacă rămîne vreunul, am şi pentru cazul ăsta o soluţie: un mic generator subdecibelic montat pe magnetofonul lui Matheos; trei piese pe care le introduc în circuit cît ai clipi! Doar microfoanele trebuie să prindă şi foşnetul frunzelor de afară, nu?

— Nu înţeleg...

— Păi, ne asigurăm măcar două-trei zile de distracţie, pe seama nervilor lui Tauffer. Şi îl obligăm să mişte, iritat, el primul.

— Deci în funcţie de armele pe care le foloseşte...

— Exact. Ripostă abia după ce îşi dezvăluie el atuurile.

— Numai că trebuie să fii pregătit. Poţi da o ripostă la înălţime abia dacă prevezi ce arme vor fi folosite împotriva ta. Să începem cu cea mai gravă alternativă.

— Bine. Să presupunem că Tauffer dispune cu ajutorul Multisparkului de informaţii complexe asupra fiecărei faze a noului procedeu la care am lucrat cu Mark.

— Stai puțin, Ducule. La ipoteza asta o să ne întoarcem ceva mai tîrziu. Indiferent dacă are sau nu informații complexe despre descoperirea voastră, tot le poate folosi ca șantaj. Problema e alta: în ce direcție poate folosi șantajul?

— Mă rog, să vedem:

1. Asta am mai discutat-o: n-aveți relații de „protecție" cu institutul cu care lucrez, dar Tauffer poate pune mîna pe o sumă grasă — hai să zicem pînă la 25% din valoarea globală a procedeului — dacă dă institutului posibilitatea să priveze România de dreptul ei de 50%.

— Stai, Ducule. Iar o iei prea repede. Firma care patronează institutul are relații destul de complexe și de durată cu țara noastră. (Remarcați, Klarissa a folosit formula „țara noastră"! Cum aș mai fi răsplătit-o pentru asta, însă, bineînțeles, n-am reacționat în nici un fel, ascultînd mai departe.) Îi convine sau nu firmei ca, pentru cîteva sute de mii, să renunțe la relații care, în totalitatea lor și în perspectivă se pot cifra la milioane?

— Păi la asta m-am gîndit. Numai că scapi din vedere un fapt important: indiferent de reacția firmei, Tauffer îi poate forța mîna. Imaginează-ți puțin un scandal de presă: revelații senzaționale plus cîteva holografii arătîndu-mă la lucru cu Mark... Firma ar fi constrînsă să salveze ce poate: nu-i dă un ban lui Tauffer, dar blochează întreaga cotă parte care ni se cuvine în valorificarea procedeului.

— Dacă lucrurile s-ar petrece astfel, Tauffer tot cîștigă: rămîi pe drumuri, deci la cheremul lui.

— Zău? Pe dracu! Nu-i cunoști pe-ai mei: sigur că la întoarcerea acasă ar trebui să dau socoteală,

și fii convinsă că m-ar scutura zdravăn pentru prostia mea. Auzi acolo, să-ți privezi țara de dreptul de a se folosi de munca ta, a fiului ei, după ce că ea te-a crescut, ea te-a format, ea te-a trimis, crezînd în tine, s-o reprezinți în străinătate. Mă rog, m-ar scutura zdravăn, dar îți închipui că oamenii în care cred — sînt ai mei, nu? — nu m-ar înțelege? Crezi că m-ar băga la mititica așa, ca să mă odihnesc puțin după strălucitele mele eforturi de aici?

— Îți arde de glumă!

— Hm, glumă! Ai impresia că *lor* o să le ardă de glume după o asemenea ispravă? Sau că o să-mi fie ușor să-mi reabilitez prostia? Pentru că, fii convinsă, verdictul lor o să sune cam așa: „Ai greșit, știm că îți pare rău, dar ne-ai pricinuit nouă, tuturor, pagube. Arată că știi să faci și lucruri bune, nu numai gafe".

— Și?

— Și o să trag pe brînci, să le dovedesc că, dacă ei au fost oameni, și eu sînt.

Așa cum stam, privind-o de jos în sus, îi urmăream cu atenție trăsăturile. După cum își schimba expresia, era clar că nu o mai preocupă nici Tauffer, nici cele discutate și — culmea! — am simțit atunci că într-un fel și eu eram absent în uluirile și reținerile ei succesive. Cînd vorbi, glasul ei cald șovăi între notele joase care-mi erau atît de dragi:

— Ești sigur că *ei* așa vor rezolva problema?

M-am ridicat de pe genunchii ei, privind-o drept în față.

— Și tu, în locul lor, cum ai fi rezolvat-o, mă rog?

Iarăşi licărul acela irezistibil în privirea ei, de data asta incitîndu-mă.

— Asta înseamnă că dacă m-aş întoarce şi eu...

— Ce, ai impresia că o să fii aşteptată cu temenele şi cu flori în gară? Fă întîi amenajări decorative la Bucureşti, gîndeşte-te la mobile, stofe, culori elegante, funcţionale şi ieftine, şi abia pe urmă recunoştinţa.

— Dumnezeule, aiurit mai eşti!

Se aplecă atingîndu-mi faţa cu obrazul, apoi reveni la distanţa dintre noi, aşezîndu-se turceşte:

— Hai *nazad*, cum învăţam eu odinioară în clasa a patra. Nu eşti destul de sistematic: oare Tauffer are interesul să forţeze mîna firmei? Asta ar însemna să publice holografii şi să-şi trădeze mijloacele tehnice perfecţionate de care dispune.

Ridicai din umeri:

— Astăzi peste tot mijloacele tehnice evoluează cu o asemenea rapiditate, şi el o ştie — încît nu-şi poate permite să desconspire un secret pe care nu-l poate mulge ani de zile. Te asigur că după întoarcerea mea la Bucureşti un Multispark de ăsta n-ar putea intra nesemnalat în institutul meu.

— Perfect. Hai să pun altfel problema: ce interes ar avea Tauffer ca, împotriva intereselor de perspectivă ale firmei de aici, să dea totul în vileag? Să presupunem că firma, pe care Tauffer oricum o va sonda, n-are mijloace (deşi eu cred că ar putea avea) să-l oblige să stea cuminte în banca lui. Tauffer ar miza numai pe două coordonate: să vîndă altcuiva, să zicem unei firme de peste ocean, procedeul (asta înseamnă fonduri, doar n-o s-o facă pe gratis) şi cu acelaşi prilej te compromite pe tine.

— Am discutat mai înainte: mă compromite, însă nu mă distruge.

— Știu. Dar el n-o știe. (Ia te uită! Ce revoltată poate fi duduia Klarissa!) O face considerînd că se răzbună pe tine. Pentru ce? Pentru că refuzi să-i accepți propunerile. Adică recrutarea. Nu uita că după raportul final el poate conchide că poți fi recrutat, dar că, date fiind trăsăturile tale de caracter, asta ar constitui o greșeală. Or, el cunoaște riscurile unei asemenea greșeli.

— Rămîne de văzut dacă l-ai convins. Să presupunem că da.

— În acest caz, numai dacă Multisparkul nu-i aduce suficiente date despre descoperirea ta și a lui Mark, el poate negocia lăsarea ta în pace. Adică să-ți ceară exact verigile lipsă în lanțul lui de cunoștințe care să-i permită vinderea în altă parte a proiectului, bineînțeles oferindu-ți, chipurile, o recompensă oarecare. Ar fi grav să i le dai?

— Ba bine că nu. Nici firma, nici țara noastră n-ar fi dispusă să piardă. E vorba de muncă, nu? Adică vreau să spun de investiții de decenii în dezvoltarea cercetărilor chimice și nu numai chimice.

— Mă rog, eu una nu mă pricep. Dar dacă presupunem (și Tauffer poate presupune asta) că o țară puternic industrializată, dotată cu o cercetare de vîrf, își propune să reconstituie etapele descoperirii voastre pornind de la datele de principiu ale brevetului? Cît timp i-ar trebui?

— Dacă specialiștii unei asemenea țări s-ar ocupa întîmplător în zone învecinate de cercetare, atunci le-ar trebui, în cel mai fericit caz, vreun an.

— Totuşi, după cîte ştiu eu, practica asta a „reconstituirilor“ e utilizată pe scară largă, nu?

— Aşa e. Mai mult, procedeele puse la punct prin „inducţie“ depăşesc numeric licenţele vîndute. Adică se cumpără numai ceea ce n-a constituit un domeniu de cercetare pentru specialiştii tăi, deci le-ar veni prea greu, sau imposibil să „reconstituie“ procesul, ori cercetarea s-ar dovedi mult prea costisitoare, pretinzînd şi mult timp.

— Totuşi, cum de „inducţia“ poate fi folosită nepedepsită pe scară atît de largă?

— Simplu. Ca să poţi breveta o invenţie sau un procedeu, eşti obligat să-l descrii în linii mari, ocolind bineînţeles cu abilitate punctele cheie. Nu descrii, să zicem, o etapă intermediară, dar sensul ei nu scapă „celuilalt“: el ştie că se porneşte de la B şi se ajunge la C. Ştie unde să ţintească, deşi nu ştie şi cum. Şi se pune pe lucru. În majoritatea covîrşitoare a cazurilor, chiar dacă se dă peste cap să reconstituie absolut identic fiecare fază a procesului, „celălalt“ tot nu reuşeşte decît o reconstituire asemănătoare, iar produsul final, deşi corespunde scopurilor pentru care s-au făcut atîtea eforturi, nu este decît înrudit produsului iniţial brevetat. De fapt, pe asta se şi mizează la urma urmei: dacă similitudinile prea bat la ochi din cale-afară — şi se mai întîmplă şi aşa — atunci pot interveni domnii în robe negre cu gulerașe albe de la Haga, şi treaba se poate termina al naibii de prost.

— Înţeleg. Dar în cazul procedeului vostru cum stau lucrurile? „Ceilalţi“ ar fi tentaţi să cumpere licenţa, sau să o reconstituie?

Întrebarea ei m-a cam descumpănit. De cîte ori nu altul, ci tu ești pus în fața a două alternative; chiar dacă bănui din capul locului pe care o vei alege, tot nu-ți poți reprima ispita de a cocheta măcar o clipă și cu șansa improbabilului: „ce-ar fi dacă totuși...?" Acum deși nu era vorba de o alegere ci de o apreciere, lucrurile nu stăteau deloc mai simplu: în ecuație intrau prea puțini factori, și fiecare precedat de cîte un „dacă": dacă „celălalt" avea specialiști cît de cît familiarizați cu procedee și tehnici înrudite, dacă era sigur că vor ajunge la o rezolvare asemănătoare în timp util, adică dacă suma pe care ar fi dat-o cumpărînd licența ar fi mai mare decît costul în timp al cercetării plus pierderile provenite din întîrzierea aplicării la scară industrială a procedeului... Am căutat să-i explic toate acestea cît mai limpede Klarissei care mă întrerupse cu un oftat de năduf:

— Uf, grozavi mai sînteți voi ăștia, oamenii de știință! Mi-ai înșira la *dacă* pînă-n calendele grecești. (Apoi mai blînd:) Ascultă, dacă ai conduce tu firma cu care lucrezi și „celălalt" ar fi pus la punct sistemul ăsta de reciclare a deșeurilor din plastic, ce-ai face? Cumperi licența, ori cauți „reconstituirea", adică o soluție asemănătoare?

A trebuit să mormăi:

— Caut. Cînd cauți există totdeauna o șansă să dai peste ceva mai bun. Ai chiar mai multe șanse, nu una...

— În cazul ăsta se vor găsi niște „ceilalți" care să gîndească la fel. Și atunci...

Am înțeles ce vrea să spună: „și atunci n-ar fi un preț prea mare să negociezi cu Tauffer liber-

tatea, adică libertatea noastră". Într-un fel avea dreptate. Chiar multă dreptate. Dacă mă gîndeam bine, soluţia mea şi a lui Mark era ingenioasă, dar într-un an un laborator bine utilat o putea rezolva în mod „asemănător". Deşi posibilă, vînzarea licenţei apărea astfel puţin probabilă. Ca specialist o ştiam bine, atît doar că pe lîngă doza de subiectivism şi aceea de imprevizibil pe care o conţinea aprecierea mea, mai intervenea un factor strict etic. Parcă mi-era jenă de mine — cred că din cauza faptului că mă temeam ca nu cumva Klarissa să mă înţeleagă — aşa că i l-am spus cu jumătate de gură:

— Vezi tu, e uşor să hotărăşti lucruri care te angajează exclusiv. În contractul cu firma de aici, eu nu mă reprezint numai pe mine, aşa că...

— Aşa că te-ai considera puţin hoţ chiar dacă licenţa nu s-ar vinde niciodată.

Am mormăit vinovat chiar fără să mă simt astfel:

— Stai puţin, găsim noi altceva...

Klarissa îşi schimbă poziţia pentru a ajunge cu ochii la înălţimea ochilor mei. Şi după cum i se lumină faţa, am înţeles că îi trecuse prin minte exact acelaşi lucru ca şi mie, aşa că mă îmbrăţişă rostogolindu-mi în ureche, cîntat, cu rîsul ei adînc:

— Păi un hoţ cinstit găseşte altceva...

Am întrerupt-o parcă temîndu-mă să nu priceapă lacul, păpurişul, aurul topit de sus:

— ... altceva mult mai interesant de făcut în după-amiaza asta minunată decît să-i pese de ce-o să vîndă Tauffer!

(„Interesant cum înfloresc, cum deformează, cum îşi caricaturizează oamenii fericirea, atunci cînd

vorbesc despre ea, perorînd cam cu trac, ca într-un spectacol de amatori — gîndi Anton în lunga tăcere care se instală. Dinu mai adăugase într-o doară, prea sec: «Cred că numai în după-amiaza aceea am cunoscut-o cu adevărat pe Klarissa». Două propoziții, poate singurele întregi. Strîmte, ca să intre în ele numai adevărul, și largi cît să spună mai mult decît însuși Dinu și-ar spune sieși. În rest, sînt convins că pentru a mă face să pricep *esența* întregii zile petrecute pe lacul ăla mai albastru decît era în realitate, Dinu s-a străduit să «ajusteze» spuse, trăiri (pe alocuri îi preia lui Tauffer stereotipiile verbale) —, fără a mai vorbi de gesturi și, ei, da, gesturile tandre, cine să le conteste ori să le pătrundă unicitatea, doar unicitatea scapă oricărui calcul sau oricărei imaginări a probabilităților? N-am decît să-mi închipui de ce «cu adevărat» a cunoscut-o abia atunci pe Klarissa: nu se mai tatonau, aveau acum încredere unul în celălalt — eu aș fi crezut, oare, în Klarissa? Poate nu, dovadă că nu eu eram acolo, sub soarele acelei amiezi, dar poate Klarissa pe care mi-o reprezint eu, nu Dinu, m-ar fi convins că pot crede — se iubeau, și nicicînd omul nu izbutește să fie mai EL — sau cum și-ar dori să fie — ca în dragoste, ori asta le dădea un apreciabil handicap față de toți Taufferii, și de aici incredibila lor convingere în reușită, fără de care nu se poate imagina unicatul acelei după-amiezi. Extrem de fragil, totuși, la rece și obiectiv, căci nimic nu depindea numai de ei, ci mai cu seamă de cîte încă nu știau că sînt și cîte încă mai puteau intra în joc. Și însăși pasiunea lor putea să nu fie sensibil îngustată? Ca profesionistă

a neîncrederii, a suspiciunii, a groazei pentru ce ştia că se poate şi în cazul ei întîmpla — doar prea se întîmplase altora — în clipele ei de hiperluciditate Klarissa nu-şi simţea oare siguranţa puţin cam prea procustian încercată?

Dmitri Karamazov — ori Zosima ?— greşea: nu e destul să păcătuieşti peste poate — la urmă, desigur conştient, pînă la mortificare — drept condiţie a deplinei răscumpărări. Or, Dinu n-ar fi dat prea multe parale pe aşa ceva. Deşi după-amiaza aceea fuse plătită de amîndoi cu vîrf şi îndesat, cu preţul tuturor îndoielilor, plus disimulata şi de aceea dureroasa nesiguranţă din atîtea alte zile. Şi totuşi cum să te apropii lor, să-i judeci, dacă n-ai devenit *atunci* tu însuţi? Iadul o fi pavat cu bune intenţii, dar degeaba dacă autostrăzile lui îţi rămîn străine şi nu te leagă nimic de ele!“)

10. *ZECE PUNCTE! EXACT ÎN INIMA ŢINTEI! BINE, BINE, VĂ LĂMURIŢI VOI!*

Atmosfera din spaţiosul birou al domnului Tauffer m-a descumpănit: senină, degajată, şi nici pomeneală de acea aşteptare uşor crispată care pluteşte în aer acolo unde urmează să se redefinească — şi nu oricum! — nişte raporturi cît se poate de precise. Cei trei bărbaţi tolăniţi cu cîte un scotch generos în mînă pe fotoliile joase, imitînd brunul vişiniu al pielii de Cordoba, hohoteau amuzaţi. Vrînd parcă să nu rupă firul şuetei, fără să se scoale,

Tauffer îmi arătă un fotoliu de alături şi umplu încă un pahar, pentru mine:

— Ia loc, prietene, şi distrează-te puţin cu noi — doar sîntem în week-end, nu? — pe seama migrenelor lui John Kennedy. Am impresia că sînt mai simpatice decît dedesubturile poveştii Jacquelinei.

La un semn, bărbatul din mijloc reluă, traducînd direct, într-o cursivă românească, lectura din „Time".

„Kennedy nu şi-a ascuns niciodată gustul pentru femeile frumoase, pe care le căuta din priviri în timpul «băilor lui de mulţime». Într-o zi, era în timpul conferinţei de la Nassau din 1962 — l-a uimit pe primul ministru britanic Harold Macmillan şi pe ministrul său de externe, domnul Butler, mărturisindu-le că, de cîte ori era nevoit să se lipsească de femei mai multă vreme, îl încercau nişte migrene îngrozitoare. Incredibilul număr al tinerelor persoane care n-ar fi dorit decît să vindece durerile de cap ale preşedintelui a contribuit fără îndoială la construirea legendei. Dar una din femeile care a trăit în micul cerc al Kennedy-lor a declarat: «Dacă toate femeile care pretind că s-au culcat cu John ar fi făcut-o într-adevăr, el n-ar mai fi avut nici măcar puterea de a ridica o ceaşcă de ceai.»"

Şi lectura a continuat astfel, amestecîndu-le în aventurile preşedintelui ca într-un dynamita-cocteil pe Marilyn Monroe, Kim Novak, Janet Leigh, pe lîngă o grămadă de alte ingrediente cu nume mai mult sau mai puţin sonore. N-am idee ce fraze iscusit întoarse din condei la începutul articolului le va fi stîrnit hazul. Dar acumularea penibilă, monstruoasă de braşoave şi adevăruri, care a erupt odată cu de-

pozițiile acelei Judith Exner, prezentată cîndva lui Kennedy de Frank Sinatra și ajunsă după ani în fața justiției, temperă sensibil buna dispoziție și dezumflă atmosfera în biroul lui Tauffer. O singură excepție — al doilea necunoscut, un bărbat trecut bine de 50 de ani, îmbrăcat cu mai puțină pedanterie decît ceilalți, care chicoti forțat, scîrțîit, dar încetă la încruntătura lui Tauffer. Acesta sorbi o înghițitură și aruncă o privire circulară, care se opri asupra întîiului necunoscut:

— Cam mult. Scîrboasă treabă, chiar dacă îl privește pe unul care prea făcea pe reformatorul popular. Mă întreb ce se ascunde însă în spatele „bangului“ ăstuia de scandal în afară de triplarea tirajului...

Înainte de a răspunde, bărbatul între două vîrste își smuci ușor bărbia spre umărul drept. Tic sadea, întovărășit de crisparea colțului gurii și de îngustarea ochiului drept. Îl remarcasem de cîteva ori și în timpul lecturii din „Time“.

— Probabil un ingenios truc psihologic: poate submina preferința americanului mijlociu, mai conservator, pentru o eventuală candidatură a ultimului Kennedy.

— Posibil. Dar nu-i numai asta. Aparent, desacralizezi un idol, făcîndu-l „mai om“. Însă „destăinuirile“ astea „senzaționale“ în realitate îi îneacă efigia faimei în cloaca banalului curent, mărunt. O „campanie“ bine ticluită mîine împotriva unui președinte în viață — și gata, însăși instituția pe care o reprezintă își pierde prestanța, ajungînd simplă fațadă funcționărească pe care oamenii să n-o prea ia în serios. Mă întreb cui servește toată povestea

asta... În sfîrşit, treaba lor... Domnule Bunea (Tauffer se ridică în picioare și întinse paharul spre mine, ciocnind) dă-mi voie să-ți prezint pe colonelul Winkler (ciocni cu bărbatul între două vîrste, de la mijloc) și pe maiorul Gazinsky (ciocni și cu al treilea).

Ciocnii și eu cu ei încheind astfel ceremonialul acesta voit intim şi neprotocolar al cunoaşterii. Tauffer continuă:

— Domnul Winkler, ca și domnul Gazinsky dealtfel, este unul din bunii noștri specialiști în problemele cercetării ştiinţifice şi ar fi încîntat să poată sta puţin de vorbă cu dumneata. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, v-aș lăsa să tăifăsuiţi o bucată de vreme...

— Regret că nu e și John Matheos aici. Sau poate l-au ajutat dînșii să pună la punct microholograful...

Gazinsky se foi vădit încurcat, Winkler afișa un zîmbet senin și de imaculată candoare, iar Tauffer izbucni în rîs:

— Zece puncte! Exact în inima ţintei !Bine, bine, vă lămuriţi voi...

Şi ieși din încăpere încercînd să fredoneze *The Barrels.*

Faptul că fusesem lăsat pe seama celor doi m-a impresionat neplăcut. Dar era întîia dintre surprizele pe care mi le rezerva ziua. „Deci Tauffer consideră că mă are atît de sigur la mînă încît nici nu catadicsește să se ocupe el însuși de mine?" Rostul fiecăruia din cei doi mi-era clar: Winkler probabil, „eminența cenușie", va conduce partida, iar Gazinsky, după cele discutate cu Klarissa, avea să inter-

vină cu „argumentele forte", de constrîngere — holografiile și benzile — abia cînd i-o va cere Winkler. Așa și era. Winkler deschise cadrilul în trei, transformînd zîmbetul puțin surprins de adineaori într-un surîs „fermecător" și calm:

— Nu mă îndoiesc că dacă ne-ați aflat micul secret, ca un specialist de mîna întîi ce sînteți nu puteți decît să apreciați aproape incredibila performanță tehnologică pe care o atinge.

Ridicai din umeri:

— Nu totdeauna miniaturizarea înseamnă și salt calitativ. Cine ar prefera un minitelevizor japonez cît o cutie de chibrituri unui confortabil ecran de cameră? Dar, în sfîrșit, ca să mă pot pronunța asupra calităților Multisparkului — și, sincer să fiu, din rațiuni tehnice nu prea cred în el — ar trebui să-i cunosc rezultatele.

Gazinsky tuși încruntîndu-se, și după cum se dezlipi de spătarul fotoliului înclinîndu-se înainte înțelesei că vrea să intervină. Winkler îl opri cu un semn ușor cu mîna.

— Cred că vă imaginați, domnule Bunea, că dacă a fost miniaturizat receptorul-emițător, aparatura de înregistrare introduce în mod automat în primul releu un amplificator . . .

— Excelent utilizabil numai dacă *toate* impulsurile ajung pînă la el suficient de puternice și de clare.

— Vă îndoiți de puterea de emisie a Multisparkului?

— Nu. Sau cel puțin nu de asta în primul rînd. Dar cum lucrează cu impulsuri de extrem de slabă putere, instalațiile micro-miniaturizate au nevoie de

o protecţie specială. Altfel ele se conturbă parţial sau cu totul pînă şi de bobina de inducţie a unui camion care trece pe stradă, ca să nu mai vorbesc de un posibil bruiaj provocat de variaţiile continue ale tensiunii în conductorii liniei de troleibuz.

— Dar pe acolo nu trece nici un troleibuz! răbufni stacojiu Gazinsky, călcat vizibil pe nervi de întorsătura pe care o luase discuţia.

Winkler îşi păstră surîsul angelic, în ciuda faptului că n-avea cum să fie mai vesel decît Gazinsky:

— Şi mai imaginaţi-vă şi progresul tehnic în materie de selectori de înaltă fidelitate. Desigur, etajul de amplificare e cuplat direct *după* un selector care v-ar insufla aceeaşi admiraţie ca şi Multisparkul. Dar în sfîrşit, n-are rost să discutăm departe de instalaţia pe care poate curînd o veţi cunoaşte şi dumneavoastră.

Discuţia nu avea de ce să mă încînte din cale-afară nici pe mine, după cum şi mai puţin mă încînta să descopăr fragilitatea speranţelor pe care totuşi le mai nutrisem: era clar, Gazinsky sărise în sus jignit că-i puneam la îndoială eficacitatea instalaţiei *lui*. Winkler îşi reluă revanşa, cu un zîmbet de data asta onctuos.

— Sper că, spre binele dumneavoastră, nu la institut sau prin intermediul cuiva de acolo aţi descoperit virtuţile brichetei . . .

— O, nu! Altfel n-am fi avut probabil plăcerea de a bea un scotch împreună!

— De ce? A, ne credeţi în stare să lăsăm la voia întîmplării pe cineva care foloseşte unul din obiectele prietenului meu Matheos? Orice s-ar fi întîm-

plat, soarta dumneavoastră ne-ar fi preocupat îndeaproape!

Licheaua! Para ironia cu care răspunsesem la amenințare cu altă amenințare, încă mai directă. Atunci ce naiba mai căutam aici? Mă așteptasem la o cu totul altă metodă, adică a zăhărelului, ofertelor, promisiunilor, persuasiunii, bineînțeles neuitînd și șantajarea discretă a loialității. Dar discretă, foarte discretă, numai cît trebuie. Ca nu cumva, prea speriat, „puișorul“ să se apuce să-și frămînte mintea ca să găsească un „antidot“ spaimei, adică să descopere că, la urma urmei, și jocul dublu e o soluție, chiar dacă nu prea fericită. La ultima întrebare ridicasem din umeri. Winkler mă fixă cu atenție și probabil ceva din frămîntarea mea a filtrat în afară, căci l-am văzut îngustîndu-și privirea ca pentru a strivi un licăr de măgulită satisfacție. Colțul gurii i se crispă concomitent cu bărbia molatec zvîcnită spre dreapta în ticul de care — mi-am dat seama — era conștient, dar îl socotea un discret blazon gestic de distincție. Cînd vorbi din nou glasul îi sună cu totul — deși abia simțit — altfel, mai unduios prelins și cu mai pronunțată tendință de graseiere. Și dintr-o dată am înțeles: omul n-avea ceva anume împotriva mea, ci voise pur și simplu să mă pună la punct, să-mi demonstreze că nu pot să-i țin piept într-un duel de replici — într-un cuvînt, că el e mai tare. Firesc, doar discuția mea cu „colonelul“ era urmărită de un „maior“! Mă fulgeră un gînd: în locul lui Tauffer, n-aș fi neglijat șansa acelui ultim și important control pe care ți-l poate oferi numai urmărirea atentă și degajată, de la distanță, a

reacțiilor în timpul discuției-cheie. Aveam să mă conving, nu peste multă vreme, că așa era.

Winkler îmi puse o sumedenie de întrebări despre trecutul familiei mele, despre anii de studenție, apoi despre munca de la institutul din țară, prieteniile, antipatiile, micile mele iubiri, gusturi etc. Controla încă o dată, cu minuție, totul — adică proceda la o ultimă evaluare a celor două „rapoarte", al lui Matheos și al Klarissei. În săptămîna pe care o avusesem la dispoziție, mă încercase o dată gîndul că datorită contradicțiilor dintre cele două rapoarte Tauffer va căuta să afle cine are dreptate. Așa că acum nu-mi rămînea decît să dau apă la moară caracterizărilor Klarissei. Circumspect, cu măsură, avînd grijă ca în aprecieri neesențiale s-o contrazic — altfel prea ar fi bătut la ochi o altă identitate, sigur suspectă.

Trebuie să recunosc că Winkler proceda cu multă abilitate. Căuta să dea chestionării un caracter cît mai plat, mai rutinier, mai anodin — tactica „destinderii pacientului", a „adormirii atenției" — ca apoi să strecoare, tot învăluită în cuvinte anodine, banale, o întrebare-cheie. Era bine informat; știa, de pildă, că avusesem unele neînțelegeri cu superiorul meu direct, șeful de secție Marius Carafu. Bineînțeles că n-avea nici un rost să-i conving că acele neînțelegeri erau lipsite de dramatism, pentru că le provocase diferența de optică în ceea ce privește tactica directă de realizare a obiectivelor temei cercetate. Dimpotrivă, în termeni cît mai neutri am lăsat să se înțeleagă că îl socot cam mărginit pe Carafu, incapabil să întrezărească dincolo de obiective imediate implicațiile lor de perspectivă. Cu alte cuvinte, slab într-ale strategiei. Termenii erau

neutri dar acuzaţia vădit exagerată — şi exact asta şi doream să întrevadă Winkler-Tauffer, nu de alta, dar le oferearn un motiv în plus să dea crezare acelor trăsături particulare ale orgoliului meu pe care, chipurile, le descoperise Klarissa. Şi tot aşa. „Dar nu-l prea agreaţi nici pe secretarul organizaţiei de bază. De ce?" mă întrebă mai tîrziu Winkler. Însă întrebarea nu ascundea o capcană pentru mine ci pentru Winkler, şi constatarea m-a amuzat secret. Căci nu-l interesa de fapt *de ce*, cît aştepta de la mine un răspuns care să consolideze opinia dublă Matheos-Klarissa, potrivit căreia politica nu m-a interesat prea mult niciodată. N-aveau de unde să ştie — şi nici colegii mei n-o ştiau — că relaţiile mele cu Ileana sînt numai rezervate, nu distante sau reci. Poveste veche! Ileana era prin anul patru iar eu în doi cînd izbucnise una din acele vîlvătăi romantice care nu se transformă neapărat în antipatie şi ranchiună mocnind pe-o viaţă cînd se sting flăcările. Ne menajam pur şi simplu, delicat şi cu discreţie, mica arsură cicatrizată — şi-atîta tot. Aşa stăteau lucrurile, dar ca răspuns la întrebarea lui Winkler m-am mulţumit să mormăi un „nu prea-mi place să-şi bage cineva nasul în lentilele microscopului meu. Văd şi singur ce-i acolo" —; răspuns flatant pentru el, desigur. Mă întrebă brusc:

— Aveţi idee cum s-a putut realiza microholograful nostru?

— Ca principiu tehnic?

— Nu. Îmi închipui că în mare îi bănuiţi funcţionarea. Voiam să spun: cine l-a realizat?

Bineînţeles, n-aveam de unde să ştiu. Şi spre nedumerirea mea — nu puteam înţelege ce urmăreşte

prin asta — Winkler începu un ditamai expozeu care dură aproape o jumătate de oră. Din cînd în cînd formula la modul interogativ cîte un corolar, așa că, tot din cînd în cînd, trebuia să arunc și eu cîteva cuvinte. Da, știu, pînă și bugetul american nu putea furniza cine știe ce fonduri laboratoarelor universitare. Într-adevăr, în America multe mari firme își pot permite să dispună de centre de cercetare mult mai însemnate decît chiar ale universităților de prestigiu. Desigur, din asemenea centre au parvenit majoritatea tehnologiilor de vîrf...

— Da, însă legea din 1958, *National Defense Education Act*, punea universitățile direct în serviciul Apărării Naționale. Americanii se speriaseră de avansul rușilor în tehnica spațială. Dar nu numai cercetarea universitară, ci și toate institutele firmelor particulaare își vedeau activitatea controlată de interesele lui *National Defense*. Acum realizați ce vreau să vă sugerez?

— Nu, mărturisesc că nu!

Winkler mă contemplă cîtva timp, și continuă triumfător:

— Asta vă putea sugera că minihograful nu e opera vreunui laborator universitar sau a unei firme americane, cum nu sînt șanse să fie nici a vreunui centru similar european, unde de asemenea autoritățile militare sînt la curent cu toate posibilele aplicații ale noilor descoperiri.

Nu-mi ascunsei uimirea:

— Vreți să spuneți că numai un mare monopol internațional...

— Exact. Numai cercetările unei asemenea organizații pot ocoli în mare măsură controlul. Închipui-

ți-vă un centru de cercetare plasat undeva în America de Sud și dispunînd de fonduri mai mari decît, să zicem, General Electric.

Nu mă așteptam ca organizația lui Tauffer să aibă relații cu un asemenea supermonopol. Dar Multisparkul o dovedea. Lansai un balon de încercare. De data asta Winkler răspunse onest, fără gomă. Nu, nu dețineau ei (adică grupul Tauffer) folosința exclusivă a miniholografului. Nu-mi putea spune nimic în problema asta. Matheos avea niște prieteni personali care... Dar îmi dau seama, desigur, că un asemenea supermonopol, cînd își propune să investească într-un anumit domeniu de cercetare, poate dispune de fonduri mult mai mari decît oricare stat, statul trebuind să-și drămuiască fondurile pentru „n“ domenii de cercetare. Da, citise și el eseurile lui Thomas Huxley despre pericolul unui mîine de coșmar, în care supermonopolurile internaționale ar putea institui o veritabilă dictatură militaro-bancară asupra „lumii libere“. Însă Huxley și alți intelectuali cam exaltați văd lucrurile prea în negru. Mai bine i-ar preocupa cum s-ar putea adapta mai lin, mai fără zguduituri vechile structuri ale lumii cu evoluția ei ineluctabilă. Statisticile sînt mai convingătoare ca orice speculație așa-zis umanitară: în ultimii 10 ani numărul supermonopolurilor internaționale s-a triplat iar capitalul lor (*nota bene:* doar aproximativ estimat!) s-a cvadruplat. Și apoi el, Winkler, este convins că eu, ca om de știință, îmi dau perfect de bine seama că, în ciuda aspectelor negative inerente (dar care început e ușor?), numai asemenea organizații internaționale și tocmai pentru că însăși apariția și existența lor e legată de

tehnologia de vîrf, numai asemenea organizații pot realiza visul dintotdeauna al oamenilor de știință: să aibă la dispoziție mijloace și fonduri practic nelimitate.

Nu vedeam încă unde vrea să ajungă, și deși simțeam mîncărimi pe limbă — doar problemele ridicate de el în discuții le cunoșteam foarte bine, mă intrigaseră și mă frămîntaseră destul — am tăcut. Ar fi trebuit în primul rînd ca Winkler să nu mai fie Winkler ca să realizeze că lucrurile acestea, mult mai complicate decît le înfățișa el în enumerarea lui elementară și expeditivă, sînt reductibile în esență la un mecanism primar stimul-efect. Dacă i-aș fi spus că apariția supermonopolurilor constituie doar o nouă formulă prin care un mod perimat de organizare economică încearcă să facă față ofensivei pe plan mondial a economiei planificate, ar fi urlat: „propagandă comunistă". Chiar dacă i s-ar fi pus sub ochi o altă statistică, ponderea economiei planificate în producția mondială din 1925, 1950, 1975, tot n-ar fi descifrat adevăratul sens al evoluției.

Dar, în fine, nu mă aflam acolo ca să-i fiu aufklärer lui Winkler, ci pentru a încerca să găsesc o soluție de ieșire din blestemata încurcătură în care mă băgasem cam prostește, căutînd totodată s-o salvez și pe Klarissa. Cît de elementar și deformat ar fi stăpînit Winkler ăsta fundamentarea ideologică a fenomenelor, nu e mai puțin adevărat că „umbla", ca și șeful lui, la implicațiile lor imediat politice — dovadă cum interpretase „destăinuirile senzaționale" din „Time", sau raportul stat-supermonopol.

N-aveam de-a face cu simpli „profesioniști" care-și văd cuminte de treburi, ci cu „specialiști în

funcție de o viziune". Trebuia cu atît mai mult să fiu atent. Așa că m-am mulțumit să dau din cap, chipurile cu înțelegere, compunîndu-mi o mină grav-preocupată.

Lovitura veni pe nesimțite:

— Mă bucur, stimate domn — mi se adresă Winkler — că sîntem perfect de acord asupra sensului fundamental de evoluție al omenirii. Ești un eminent specialist (ia te uită, mă tutuia!), deci aparții nu turmei, ci elitei de mîine, ce-ar fi să rămîi aici, în Occident? Numai aici ți-ai putea permite să dispui de toate mijloacele imaginabile și inimaginabile pentru a-ți afirma adevărata valoare. La început, bineînțeles, ai conduce numai un colectiv de cercetători să zicem, români — dar dispunînd de cele mai moderne condiții de lucru.

Asta era! Nu spion, ci renegat! Cred că numai în copilărie, cînd mă trîntise la țară un armăsar nărăvaș, mai trăisem asemenea senzație de năucire. Nu reușeam să mă adun: cum adică, Tauffer se reprofilează în manager științific?

Ipoteza asta, a rămînerii, nu-i trecuse prin cap nici Klarissei, nici mie. Sau totuși n-au încredere în mine și preferă să mă țină aici? Dar atunci cum de îmi dau pe mînă un colectiv? Aha, uite totuși o explicație: rămînînd aici, rămîne integral și patentul procedeului descoperit cu Mark. Asta să fie? Sau *numai* asta?

Winkler insistă:

— Ei, vezi că totuși nu ne e indiferentă soarta dumitale? Ce spui?

Îmi spun că o să dau de dracu' dacă nu sînt acum atent, iar cu glas tare prefer să tatonez, făcînd pe uimitul:

— Vreți să spuneți că îmi oferiți un angajament ferm?

— De ce nu?

— Unde? Cu ce obiective prioritare de cercetare? Din cine e format colectivul?

— Cîte întrebări! Și Dumnezeu a făcut lumea în șapte zile, nu într-una. De ce să te grăbești? După atîția ani de muncă și cu meritele dumitale ai dreptul la puțină odihnă, destindere, regenerarea forțelor, nu? iar colectivul — ar fi bine să ți-l alcătuiești singur.

— Cum?

— Aici, în Occident se află cîțiva oameni din care ai putea eventual alege. E drept, nu sînt chiar din specialitatea dumitale, dar... În sfîrșit, cel mai bun lucru ar fi să-i aduci din țară pe cei de care ai nevoie.

— Din țară? E chiar așa de ușor? Vă stă în putință?

— Domnule Bunea, îți sînt necesari oameni care să aibă întocmai convingerile dumitale și aceeași viziune asupra viitorului! Să fie convinși că însuși sistemul politic din țară, inexistența principalei forțe motrice a progresului — concurența, programele impuse arbitrar savanților puși în imposibilitatea de a-și alege liberi temele cercetării — toate acestea fac ca șansele lor de afirmare plenară ca oameni de știință să fie aproape nule acolo în comparație cu ceea ce le poate oferi Occidentul. Dumneata dispui de o remarcabilă capacitate de analiză: poți să te dedici

cîtva timp alcătuirii unui ciclu de sinteze care să demonstreze științific cauzele pentru care în țară cercetarea nu va putea cunoaște niciodată un randament ridicat datorită înseși bazelor birocratice ale sistemului. Noi îți vom da tot concursul, punîndu-ți la dispoziție date, informații, statistici — unele chiar cu caracter confidențial — pentru ca analizele dumitale să capete într-adevăr o argumentare temeinică. Îți vom oferi de asemenea toate cele necesare pentru a putea înfățișa, comparativ, situația și performanțele cercetării și tehnologiei din S.U.A., Japonia, Germania Federală, Franța, Anglia, Italia, Elveția etc. De asemenea vom aranja ca analizele dumitale să fie publicate în unele reviste cu profil tehnic și științific, în ziare de mare tiraj. Dar mai ales de mare eficiență se va dovedi reluarea adaptată a acestor conferințe în cadrul emisiunilor pentru România ale cîtorva mari posturi de radio — Europa liberă, Vocea Americii, Deutsche Wele etc. Avem peste tot prieteni cu concursul cărora putem pune la punct o acțiune complexă și de dimensiuni încă neuzitate pînă azi. Sînt convins că, inițiată sub numele dumitale, acțiunea aceasta va avea un formidabil răsunet în cercurile cercetătorilor români. De fapt și în acelea din alte țări ale Europei răsăritene. În cîteva luni vei fi nevoit să respingi multe din ofertele celor care ar vrea să lucreze în laboratoarele dumitale...

Winkler îi trăgea înainte, dar eu nu-l mai ascultam. Pur și simplu nu-mi credeam urechilor cum poate ăsta debita la nesfîrșit și cu atîta seninătate atîtea brașoave? Ar trebui să mă socotească naiv sau cretin de vreme ce-și închipuie că eu le pot înghiți

cu tot cu containerele ambalajului lor ieftin! Chiar presupunînd că aş accepta să „colaborez“ la campania asta de minciuni, calomnii abjecte şi propagandă deşănţată, folosind (sub controlul lor, desigur!) „date“, „informaţii confidenţiale“ şi „statistici“ trucate — chiar are impresia că oamenii de ştiinţă din ţară sînt nişte troglodiţi neinformaţi, creduli, care habar n-au de excedentul de cercetători din unele ţări puternic industrializate, de dificultăţile financiare ale instituţiilor de cercetare, de „exodul de materie cenuşie“, iar cînd eşti nevoit să pleci în „exod“ se pune problema libertăţii de cercetare, sau accepţi ce ţi se cere în schimbul bucăţii de pîine mai albă? Winkler ăsta chiar este convins că eu îmi cred colegii în stare să se repeadă ca muştele spre nişte inexistente „laboratoare Bunea“? Evident, nu pe asta conta el; îl interesa să rămînă aici integral brevetul si pe deasupra să organizeze prin intermediul meu o campanie propagandistică. Insistenţa pe care o punea în a mă convinge de utilitatea campaniei îmi dovedea că acţiunile politice de acest fel ocupau un loc deosebit în activitatea grupului Tauffer. Şi cum din toate soluţiile rămînerea acolo îmi surîdea cel mai puţin, trebuia acum să motivez plauzibil nerentabilitatea ei. Dar pentru asta trebuia, la început, să tergiversez, să negociez:

— Iertaţi-mă, dar revin asupra unei întrebări pe care v-am mai pus-o: ce firmă mă va finanţa?

— Întîi vom alcătui grupul, apoi poţi conta pe întinsele noastre relaţii. Mă gîndesc la un trust internaţional . . .

— Dacă ideea aparţine unui asemenea trust înseamnă că e dispus să deschidă imediat un cont pen-

tru înfiinţarea unui asemenea centru. Am înţeles bine?

Winkler nu ezită decît o fracţiune de secundă înainte de a-mi răspunde, suficient însă pentru a-mi da seama că minte.

— Ideea ne aparţine, iar trustul şi-a dat un acord de principiu.

— Condiţionat de ce anume?

— Fireşte, de alcătuirea unei echipe corespunzătoare.

Am rîs:

— N-aş putea spune că-mi garantaţi o perspectivă încurajatoare, ca să nu zic sigură!

Winkler se dilată de mirare.

— N-ai încredere în noi? Să presupunem că trustul cu care am discutat problema aceasta se dezice; dar fonduri putem chiar noi să-ţi punem la dispoziţie, pe lîngă cota parte pe care ţi-o va da firma de mase plastice dacă alegi libertatea.

— Domnule Winkler, aveţi idee cîte milioane presupune înfiinţarea unui centru de cercetare? Nu-mi face impresia că s-ar putea aduna prea uşor chiar dacă aţi depune eforturi serioase în acest sens.

— Va să zică nu accepţi ideea noastră...

Winkler se schimbase la faţă tot sucindu-şi gîtul. Interveni cu un rînjet sarcastic Gazinsky, fluturînd o mapă în care întrezării coli mari, lucioase, acoperite cu haşuri compacte şi în culori izbitoare — hologramele:

— Uiţi, iubite domn, că noi fixăm regulile jocului, nu dumneata!

Căutai să-mi compun cel mai serafic zîmbet cu putinţă:

— Mă amenințați? Credeam că între oameni cu aceleași convingeri se tratează altfel. Și în definitiv, cu două-trei holograme nu e deloc sigur că dumneavoastră ați putea reconstitui toate momentele-cheie ale descoperirii făcute cu Mark...

Gazinsky viră spre infraroșu:

— Două-trei? Păi numai aici am selectat 32, cele mai importante! O trufanda pe care firma ne-ar da o avere ca să rețină întregul brevet.

— Depinde. Numai dacă le-ar conveni ca pentru o jumătate de brevet să dea cu piciorul tuturor relațiilor de conlucrare cu România!

În acea clipă ușa se deschise și înăuntru, foarte senin, păși Tauffer:

11. *STAI PUȚIN, DOMNULE GAZINSKY, NU TE PRIPI!*

— Am impresia că nu l-ați lăsat pe prietenul nostru Ducu să-și expună punctul personal de vedere. Și văd că ați uitat cu totul de minunăția asta de scotch...

Tauffer se așeză iarăși în fotoliu și turnă în pahare, după care se întoarse întrebător spre mine. Va să zică nu greșisem bănuind că urmărește de undeva discuția.

— Vedeți, domnule Tauffer, campania aceasta propusă de domnul Winkler m-ar face mai degrabă cunoscut ca publicist decît ca om de știință. Un cercetător oarecare, de care n-a auzit nimeni sau aproa-

pe nimeni şi care caută debuşee extraştiinţifice de afirmare. Nu e cea mai fericită carte de vizită pentru iniţiatorul unei astfel de campanii. E nevoie de un om cu un anume prestigiu, al cărui rang să constituie o garanţie de seriozitate în lumea cercetătorilor. Ideal ar fi un savant cu destulă experienţă în organizarea cercetării, ale cărui analize şi statistici comparate şi comentate să aibă greutate, nu să pară scoase din mînecă. Sau măcar un doctor în ştiinţă, deci dispunînd de un titlu obţinut pe baza unor lucrări remarcabile.

— Eh, din punct de vedere al profesionalităţii nu s-ar putea spune că ai făcut o impresie prea rea...

— Mulţumesc, e un compliment amabil, dar o jumătate de brevet nu supleşte un titlu academic.

— Dar parcă nici cu doctoratul nu stai prea rău. Lucrarea, mi se pare, e gata, nu?

— Adevărat, dar aş mai avea nevoie de vreo două-trei luni pentru a dezvolta o idee pe care mi-au sugerat-o preocupările din ultima vreme. Şi iată-mă ajuns la capitolul „motive personale" pentru care nu pot accepta propunerea — altfel foarte ispititoare — a domnului colonel: nu-mi trebuie nici chiar un an întreg pentru a obţine în ţară titlul de doctor. Pe cînd aici ar trebui să iau totul de la capăt, ori asta cere timp. Iar eu deja mă aflu în întîrziere în comparaţie cu alţii. Dacă aş dispune acum de un doctorat luat în ţară, celor de acolo le-ar veni mult mai greu să pună la punct o replică la campania domnului Winkler. Aşa însă... Pînă şi firma care ar fi eventual dispusă să finanţeze proiectatul centru de cercetare, sînt convins, ar prefera

ca numele meu să fie precedat de minuscula particulă „dr."! Fără a mai pune la socoteală că . . .

Tauffer mă întrerupse cu un gest, ridicîndu-se:

— Domnilor, mă tem că domnul Bunea are dreptate. Cred că în punerea la punct a frumosului dumneavoastră proiect n-aţi ţinut cont de unele detalii importante — de pildă interesele strict personale ale prietenului nostru. Şi nu uitaţi că în munca noastră maximum de eficienţă se obţine nu pur și simplu cointeresînd pe cineva, ci adaptîndu-ne proiectele în funcţie de interesele celui care va trebui să le înfăptuiască. Propun să amînaţi pe altă dată discuţia. Domnule Bunea, ai fi de acord să mă însoțești într-o mică plimbare?

Jos, la intrare, Tauffer se descotorosi cu un semn de şofer şi se aşeză la volan. O zi mohorîtă, vîntul aduna şi risipea în rafale turme de nori nedecişi să-şi dezlănţuie şuvoaiele. Puţină lume, şi grăbită, pe străzi. Tauffer arbora un aer de veche melancolie, care nu-l părăsi nici cînd rupse, după un timp, tăcerea.

— Frumos cartier rezidenţial! arătă circular, cu un deget înmănuşat vilele respirînd liniştit sub bolte de verdeaţă. Şi totuşi poate am fost prea aspru cu Winkler. Ştiu, ştiu — se grăbi să continue văzînd că vreau să intervin — ai perfectă dreptate: şi eu, în locul dumitale, aş ţine să-mi iau mai întîi doctoratul.

— Nu-i vorba numai de asta, dar mai e cineva pe care dacă nu aş pregăti-o în prealabil . . .

— Ştiu, Dinucule, ştiu, e vorba de mama dumitale. Nu mai are pe nimeni apropiat . . . Se poate rezolva în cîtva timp . . .

Al dracului, le știi pe toate! Ia să-ți servesc eu una pe care n-ai de unde s-o știi! Tușesc încurcat pe urmă:

— Păi... Nu știți că mai e o ființă de care mă simt grozav de atașat și față de care am unele obligații, hm! ca să zic așa destul de serioase...

Tauffer învîrti brusc volanul pe dreapta și intră într-un vast parking plin de verdeață. Frînă scurt, apoi se întoarse ridicînd din sprîncene...

— O femeie?!?

Am înțeles că dădusem puțin în bară. Foarte simplu: dacă ai o iubită, de ce naiba nu-i scrii? Cam așa suna *de fapt* întrebarea lui neîncrezătoare. Trebuia să brodez mai departe:

— Lucrurile stau mai prost decît mi-aș dori. E încă măritată și cît durează încă divorțul — oo! e chestie de numai cîteva luni — trebuie să fim foarte precauți. Acum, de pildă, cîte un bilețel în corespondența cu un prieten comun...

— Așaaa! Și eu care te credeam prins nu glumă de nurii Klarissei!

Mă făcui că nu bag de seamă remarca și atacai frontal:

— Domnule Tauffer, hai să spunem lucrurilor pe nume. Vedeți, eu sînt un om căruia îi place puțin aventura, neprevăzutul în viața lui particulară, dar numai ca destindere în timpul liber. În rest, n-aș suporta ca bruma de intelect pe care o am s-o cheltui în alt domeniu decît acela în care simt că mă pot realiza mai plenar decît în oricare altul — cercetarea.

Tauffer surîse pieziş, fără să răspundă, întinse mîna şi luă de pe bancheta din spate o elegantă servietă-valiză în piele neagră, din care scoase o mapă.

— Hai să-ţi satisfac eu curiozitaea. Gazinsky n-a vrut, şi pace! . . .

Deschise mapa între noi şi începu să răsfoiască agale filele acelea de hîrtie groasă, lucioasă, cu haşuri violent colorate — desigur, mărite, hologramele Multisparkului. Printre ele, destul de multe îşi atenuau tonurile vii pînă la decolorare, iar în altele extrem de finele haşuri amplitudinale îşi pierdeau brusc desenul rectiliniu, se contorsionau, petele de culoare se încălecau frenetic deformînd contururile în mase incongruente de neinteligibilă pictură nonfigurativă. Aşteptam cu nerăbdare să le văd pe ultimele, conţinînd secvenţele-cheie, din sala holografului cel mare. Respirai uşurat: ultimele cinci-şase file nu mai arătau a holograme, ci a pictură abstractă sadea.

Aveam de ce să jubilez:

— Aveţi idee cam cîţi metri cubi or să mai treacă pînă la punerea la punct a Multisparkului?

— Metri cubi?

— Exact. Cel puţin 15×10^{12} din Atlantic în Mediterană, prin Gibraltar.

Tauffer rîse:

— Asta înseamnă cam cîţi ani?

— Doi-trei.

În maşină se făcu dintr-o dată o tăcere ţiuitoare: Tauffer învîrti cheia de contact tăind motorul, scoase din funcţie ventilatorul ionizant cu bîzîitul lui foarte monoton şi de aceea abia sesizabil, apoi închise şi radioul.

— Fii bun, Dinucule, și dă-mi termometrul ăla de pe parbriz.

Scot mîna prin geamul deschis de deasupra portierei și desprind elipsa din cauciuc (ar fi putut îmbrăca două monede a trei lei) în interiorul căreia se zărea prin parbriz tubul subțire al unui termometru. Tauffer scoase din bord o banană minusculă antrenînd un fir lung și o înfipse într-un orificiu al elipsei. Un buton apăsat, și din difuzorul radioului începu să se deruleze clar tot ceea ce discutasem de cînd ne aflam în mașină. Nimic din zgomotul străzii, nici o notă din varietățile muzicale transmise tot timpul la radio.

— Îți place? Din toate vibrațiile fonice care au ajuns la parbriz selectorul a ales *numai* frecvența vocilor noastre. Ce zici? Aproape mai grozav ca microhologramele. Dar ca să te convingi, uite!

Tauffer deschise iar servieta, și din teancurile de casete aliniate pe margine alese una de pe ultimul teanc. O introduse în casetofonul de bord. Și ca într-un vis urît, fui iarăși martorul discuției cu Mark, agasante și de pomină, din sala holografului cel mare Dumnezeule! Ce puteau conține celelalte casete? Se puteau oare reconstitui din discuțiile noastre toate datele tehnice ale brevetului?

— Nu, Dinucule, descoperirea ta și a lui Mark nu se poate reface numai din înregistrări și holograme. Nici nu mă interesează. Degeaba porți în buzunar un tenculeț de file în care, chipurile, dai toate elementele brevetului. Nu-ți folosește la nimic nici eventuala lor trucare, nici presupunerea că, la o adică, le-am vinde cuiva de peste ocean, dacă firma

de aici nu e dispusă să renunţe la ansamblul relaţiilor ei cu România.

Tauffer zîmbea, cu aceeaşi mutră de ulceros melancolic. De surprindere şi umilinţă îmi venea să urlu, să mă zgîrii.

12. *ŞI TOTUŞI MĂ VÎNDUSE, INEGALABILA IUBITĂ!*

— Nu, Dinucule, să nu te încrezi niciodată în oameni. Crede numai în slăbiciunile lor, care fac tăria celor cu adevărat puternici. Ai stofă, Dinucule, eu te-am simţit din prima clipă, şi nu după caracterizările lui Matheos, care supralicita un pic ca să-şi dea importanţă. şi nici după ale Klarissei care a oscilat, s-a contrazis, de dragul de a se învinge pe sine, de a-şi stăpîni slăbiciunea. Eşti scrupulos şi neiertător cu tine mai mult decît, să zicem, Winkler, ori asta te plasează în raza celor aleşi. Nu mă interesează cele cîteva sute de mii pe care le-aş obţine peste ocean cu *adevăratul* brevet. Mă interesezi tu, felul tău de a fi împrăştiat între convingerea de a sparge tipare în ştiinţă şi, în acelaşi timp, ca recompensă a valorii de a-ţi trăi *exact cum îţi pasă viaţa . . .*

Analizam febril, cu toate simţurile încordate la maximum, fiecare cuvînt al lui Tauffer. Sigur că avea dreptate: acel *exact cum îţi pasă* traducea *exact* dimensiunea erorii mele. Nu, există împrejurări în care inteligenţa cuiva, oricît de grozavă ar fi, este

constrînsă de anumite tipare. Ca la bridge, unde, chiar primind, inteligența trebuie să țină seama și de șansa celorlalți. Greșisem ignorînd că sînt singur în fața unei organizații complexe, dispunînd de mijloace tehnice de vîrf, greșisem — și lucrul ăsta mă durea cel mai mult — crezînd în Klarissa. Doar și ea intra în rubrica lui *a-ți trăi exact cum îți pasă viața,* nu? Dar n-aveam voie să scap un cuvînt din spusele lui Tauffer.

— ... Întoarce-te, Dinucule, în țară. Ia-ți doctoratul. N-ar fi rău, dacă ai vreo idee — și sînt sigur că ai — s-o vinzi românilor. Nu strică să-ți crească faima loialității, și asta îți asigură un nume! Dacă în anul care urmează te poți însura cu încă nedivorțata ta prietenă, cu atît mai bine. După asta, te întorci la noi. Abia atunci ideea deloc rea a lui Winkler va putea fi realizată. Apoi rezolvăm noi într-un fel aducerea mamei și soției, în sfîrșit, nu asta e cea mai importantă problemă. Cît despre viitorul tău, nu Winkler, ci eu ți-l pot garanta. Ai să te convingi peste vreo două-trei zile ...

Fac aici o paranteză. Peste trei zile, pe adresa mea de la hotel, primeam un elegant plic azuriu, cu antet reliefat în majuscule emailate, albastre, din partea băncii elvețiene Goldmars und Sohn. *Ne face o deosebită plăcere să Vă anunțăm că operațiile Dumneavoastră curente pot fi efectuate și în cadrul contului de care dispuneți la noi. Vă confirmăm formal cuantumul depozitului: 12 000 U.S.$.* Ei drăcie! Aproape a patra parte din premiul Nobel, visul oricărui pîrlit de cercetător!

Anton interveni zîmbind:

— Dacă ai fi încercat să „efectuezi“ atunci vreo operație curentă, probabil banca ți-ar fi trimis încă un elegant plic azuriu anunțîndu-te că „Pentru operația comanditată de Dumneavoastră, Vă rugăm să prezentați băncii care va efectua plata sumei în numele nostru un certificat de cetățenie occidentală“.

— Nu de operațiuni curente îmi ardea mie. Dolarii ca dolarii, dar în ce condiții! „Bătrîne — mi-am spus — mai rău nici că se putea: nu apostol într-ale hidraților de carbon, poliamidelor și polimerilor, ci Iudă cu diplomă! Tauffer s-a mai blindat cu o „mică probă“ a „sincerității“ tale în „colaborare“. Și la o adică... Dă numai, în țară, peste un anchetator zelos și tot atît de credul ca Toma, și explică-i că uite-așa, fără să fi dat nimic în schimb, Tauffer ți-a și plasat ia, acolo, un fleac de carnețel cu cecuri pentru 12.000 de U.S.$. Cine dracu' dă atît și *pe „ne ve“* unui ageamiu la recrutare? Joacă tare domnul Tauffer, nu glumă. Tacîm psihologic complet: încredere excepțională chipurile, tentație fabuloasă — dacă numai pentru început e vorba de o asemenea sumă, pe urmă... — fără a mai vorbi de sublimul, subtilul șantaj: fă numai pe nebunul, și dacă mai adăugăm o minihologramă-două la anunțul micului cont curent de la Goldmars und Sohn...

Fu rîndul lui Anton să-și încrețească fruntea:

— Mă bucur, că temerea legată de „Toma“ n-a precumpănit. Închipuie-ți: ai noștri știu foarte bine că în treburi de astea excesul de zel poate fi tot atît de dăunător ca și superficialitatea. Un eventual zel al primului anchetator n-ar fi fost înghițit ne-

verificat de eşaloanele superioare. Altceva mă miră: cum de n-ai înţeles jocul „separat“ al Klarissei?

— Separat? Hm, bine zis! Dar cum era să-l înţeleg? Tauffer îi dădea înainte, cu o ureche trebuia să nu scap un cuvînt, ailaltă ciulită la drăcuşorul care-mi arăta mai sub fiecare cuvînt cîte o trapă de dat într-un căzănel. Dar să mă întorc la discuţia din maşină.

După o pauză mai lungă, Tauffer continuă:

— Ştii, îmi pare bine de fapt — deşi asta ne va crea greutăţi suplimentare — că eşti serios ataşat afectiv de prietena din ţară. Mai ales că în ultima vreme am remarcat o oarecare schimbare în atitudinea, în dispoziţia ta sufletească. Nu te mai simţi bine aici? A început ceva să te plictisească? Sau e vorba de nemulţumirea pe care ţi-o dă pe de o parte regretul, pe de alta tentaţia de a rupe o relaţie care devine apăsătoare?

Glasul lui Tauffer şovăia, îngrijorat parcă — în realitate suspicios. Direcţia suspiciunii — Klarissa. Adorabila Klarissa, care mă turnase fără doar şi poate „ca să se asigure“. Pe pielea mea! Ce noroc că nu-i la doi paşi! Răspund totuşi pe un ton care-mi garanta că Tauffer putea fi sigur că nu-mi cred urechilor.

— Zău? M-am schimbat? De ce? Pentru că am distrus un Multispark?

— Mă rog, mă rog, asta e explicabil. Ţi-ai dat seama că nu e în regulă ceva cu bricheta şi ai vrut să vezi despre ce-i vorba. Eu mă refeream la relaţia cu Klarissa. Ştii, nu trebuie să-ţi faci nici un fel de complexe . . .

— Complexe? De ce? I-am cerut eu ceva? Am obligat-o, i-am propus ceva?

— Excelent! Îmi place! Judeci ca un bărbat! Numai că ea îndeplinea o anumită misiune...

— Ce-mi pasă?! Trebuia să mă distrez cumva în timpul liber? Trebuia! Mărturisesc, fata nu m-a plictisit. Știe să distreze de minune!

Tauffer mă înghionti ușor, foarte ușor, delicat, și-mi făcu cu ochiul. Apoi se posomorî dintr-o dată:

— Încă o dată, mă bucur că nu te-ai atașat de Klarissa. Dar ce spun! Ți-ar fi și greu s-o faci. Înțeleg prea bine: vrei totuși să fii cavaler, chiar dacă uneori ți-a călcat pe nervi. Așa cum ar fi degradant pentru ea să-ți spun *tot* adevărul. O parte, oricum, din istoria ei tot e bine s-o știi. Doar discutăm ca între bărbați! Fată inteligentă, cu vederi largi, însă puțin exaltată. Nu e o crimă să ai labilitate sentimentală, nu? Și oamenii de felul ăsta trebuie să trăiască... Ne-am spus: fără să forțăm nota, de ce nu i-am da prilej să se distreze, fiindu-ne utilă? Un timp a mers bine, deși, recunosc, nu excepțional. Cu toate că fete de felul ei prind totul „din aer" și se comportă ireproșabil. Un timp am crezut că scăpările, erorile ei, vor diminua odată cu experiența. Ca brusc, într-o anume împrejurare să aflăm că a făcut o „criză" în fața unui așa-zis arheolog (în realitate, bănuiești cam cu ce se ocupa și de ce se interesa tipul!), pe scurt, i se plînge că e nefericită, că nu mai poate îndura tensiunea, că dacă nu se însoară cu ea e hotărîtă s-o sfîrșească, în fine, îi face niște jumătăți de mărturisiri — altfel cum ar fi crezut că se poate convinge de sinceritatea ei? A fost destul de precaută și n-a

împins „confidențele“ pînă în pragul compromițătorului. Practic, atunci nu puteam verifica absolut sigur în ce măsură a spus sau nu cutare lucru. Așa se face că am lăsat lucrurile în voia lor, dar ne trăsese semnalul „Atenție mărită“. Firește, omului nici nu-i trecea prin gînd să se complice mai mult cu ea, iar ea, deși lezată, nici vorbă să se sinucidă. Se consolează repede. Dar n-a trecut multă vreme, și povestea s-a repetat. Acum era clar: odinioară Klarissa ar fi făcut și pe dracu-n patru să iasă din sărăcie — adică și din foamea de afecțiune: nimic nu izolează mai mult o fată cu ambiții ca sărăcia. Dar atît! Odată ajunsă cu bani, saturată de omagiile care i se așterneau la picioare, adevărata — și în sărăcie imprevizibila — ei fire a ieșit la iveală: exaltare, complexe de persecuție, labilitate extremă datorită căreia nimic n-o satisface... Am micșorat sfera de cunoștințe la care avea acces și am continuat s-o folosim în unele misiuni mai dificile. Cu alte cuvinte i-am aplicat un statut temporar de tolerată. Asta în special datorită mie: mi-era și încă îmi este milă. Mă rog, exista totuși un motiv: știam foarte bine cum funcționează în cazul ei „complexul de vinovăție“: o stimulează să caute „compensații“ pentru ceea ce știe prea bine că sînt gafe grave: atunci i se trezește perspicacitatea și caută să afle lucruri utile. Ultima oară — că te-ai cam speriat de descoperirea făcută, de eventualele ei consecințe. Hai, mărturisește, ai crezut că-ți amenințăm cariera, tot viitorul pentru o jumătate de brevet, nu-i așa? (Tauffer rîse, iar eu, cu o mină vinovată, dădui spășit din cap) — Și mai ales m-a făcut să-ți intuiesc „soluția-perlă“: faptul că azi o

să ai în buzunar gata pregătite, datele „complementare“ hologramelor... Iată, ți-am spus toate acestea ca să te convingi că pentru noi nu e un secret că, în felul ei, Klarissa joacă pe două fronturi, așa că e inutil să faci pe cavalerul trecînd cu delicatețe peste micile ei momente de slăbiciune, peste lamentări, peste „confidențele“ cu care probabil a încercat să cîștige încrederea...

Nu scăpasem un cuvînt.

Instinctiv, mă străduii să exteriorizez nu ceea ce realmente simțeam, ci exact ceea ce *se potrivea* cu „destăinuirile“ lui Tauffer — adică o strivitoare surpriză.

— Ei, ce zici de Klarissa?

— Ce să zic? Pur și simplu nu-mi pot reveni: ființa aceea atît de tandră, discretă, delicată! Dimpotrivă, mi-a făcut impresia că e foarte sigură de sine, uneori chiar puțin prea sigură, prea malițioasă, prea lucidă.

— Dă-mi voie să mă mir. Cum, n-a încercat niciodată să-ți trezească mila, compătimirea, să se facă proteguită, alintată măcar din compătimire?

— Deloc! Acum îmi dau seama că poate tocmai aerul ei princiar, detașat, uneori de-a dreptul rece m-a incitat să fac eforturi pentru a-i trezi realmente interesul, deși, din cîte spuneți, nu merită.

— Bine zici: nu merită. Închipuie-ți că noi, tu — în sfîrșit, un camarad — am depinde la un moment dat numai și numai de tăria ei de caracter. N-ar fi extrem de primejdios?

Mă concentrez îndelung (rețeta clasică: frunte încrețită, privire încordată în hăul lui Sisoe) apoi foarte șovăitor:

— Știu eu? Dacă așa credeți . . .
Tauffer nu arăta prea mulțumit.
— Dar tu cum vezi lucrurile?
Iarăși concentrare, pauză, ton șovăitor etc.
— Hm! Nu-i ușor! E adevărat, v-a spus în linii mari adevărul în chestia cu Multisparkul și cu intențiile mele, dar era în misiune. V-a spus — v-a spus! Nu mă pot aștepta din partea ei la o iubire totală, perfectă, ca-n vremea lui Arthur, Guenièvre și Lancelot. Dar de făcut — chiar dacă acum regret, după cîte am aflat — mi-a făcut impresia că mă pot încrede în ea.
Tauffer stătu la rîndu-i (poate un pic prea studiat) pe gînduri.
— Mă întreb uneori, reluă Tauffer filozofînd cu voce scăzută, dacă avem dreptul să preîntîmpinăm un rău posibil săvîrșind unul preventiv. Dilemă de ordin moral și cel puțin la fel de grav una de ordin pragmatic: cunoști exact dimensiunile unui rău înlăturat preventiv, dar dacă măsura se dovedește aleatorie nu mai poți afla niciodată exact cît ai fi cîștigat dacă nu te grăbeai . . .
— Adîncul cheamă pe mai adînc, teama de rău trage după sine răul, teama de bine pe mai rău — încercai eu să-i cînt în strună, deși conștient de șubrezenia găselniței mele.
Tocmai asta însă îl binedispuse pe Tauffer:
— Dar ce te faci cu „prevederea e mama înțelepciunii?“
— Mda, *aurea mediocritas!* O fi de aur, dar tot mediocritate rămîne . . .
De data asta Tauffer izbucni în rîs:

— Nota 1, dragul meu, la originalitate și rigoare filozofică, dar felicitări pentru promptitudine.

Nu mă putui reține să nu-i zîmbesc pieziș:

— Și asta-i un test pentru verificarea oamenilor dumneavoastră?

— De ce nu? (Dădu din umeri sincer mirat). În definitiv nu de filozofie avem nevoie, ci exact de cei capabili în compania filozofilor să bată cîmpii, dar s-o facă la modul prompt, amabil, discret și cît de cît inteligent. Adică întocmai ca dumneata... Dar să ne întoarcem la Klarissa. Uite, am impresia că amîndoi am avut enorm de cîștigat discutînd foarte deschis. Și (iar se strîmbă a rîs) poate amîndoi am pierde procedînd brutal, fără menajamente, nu crezi? Recunosc, i-am îngroșat puțin cam în negru conturul, dar numai spre a ți-l face mai plastic, spre a trezi în memoria dumitale eventuale detalii cărora nu le-ai dat importanță dar care pot verifica unele impresii defavorabile. Mă bucur că n-a fost cazul. În definitiv nimeni nu poate fi perfect, nu? De asta aș vrea ca toate cele discutate despre ea să rămînă între noi. Adică raporturile noastre să continue ca și cum nu s-ar fi îmtîmplat nimic.

Nu jucam deloc teatru arătîndu-mi mirarea; Tauffer însuși îmi dădu însă o mînă de ajutor:

— Poate n-ar fi rău să încerci, cît mai rămîi pe aici, să pătrunzi ceva mai adînc firea Klarissei. O verificare în plus nu strică, așa-i?

— Bine, dar eu n-o pot verifica în *ceea ce face;* iar în rest, ce importanță ar avea?

— Ehei, și încă una foarte mare. Mai întîi, că e foarte util, măcar periodic, să ne controlăm unii pe alții. În al doilea rînd, nedispunînd de fapte con-

trolabile — şi care adesea induc în eroare — vei fi obligat să gîndeşti, să-ţi întemeiezi opinia pe deducţii, verificabile prin situaţii provocate sau simulate. În al treilea rînd chiar dacă unghiul tău e subiectiv — ţi-a ultragiat un pic orgoliul, ştiu — e totuşi un unghi unic. Oricît de imposibil ar fi un unghi, e imposibil să nu vezi ceva în plus faţă de un unghi cuminte. În al patrulea rînd e un antrenament util şi, dă-mi voie să cred, nu chiar dezagreabil. *Utile dolci*...

„În al cincilea rînd, completai eu mental, ai în felul ăsta posibilitatea să mă controlezi în continuare *şi pe mine*, şi tot dintr-un unghi unic"...

— Ei, ce zici?

— Că m-ar amuza al dracului să fiu în pielea isteţului domn Winkler şi să confrunt raportul meu despre Klarissa cu ceea ce scrie ea despre mine...

Tauffer mă cercetă cu luare-aminte şi mai întîi rînji amuzat:

— Ce vrei, trebuie să-şi motiveze logic şi Klarissa prezenţa lîngă dumneata, nu? (Apoi încruntîndu-se brusc:) Dar am impresia că pui la îndoială buna mea credinţă, că socoteşti suspiciunea — suspiciunea înţeleasă la modul meschin, abject — drept singura mea atitudine faţă de oameni. Dacă ar fi fost aşa, crezi că „Mica Doamnă" ar fi supravieţuit poveştii cu „arheologul" englez? Sau că aş avea părerea pe care o am despre tine după ce am putut citi asta?

Scoase dintr-o despărţitură a servietei sale diplomat un plic mare, cu inscripţia CONFIDENŢIAL TF şi mi-l întinse după ce a rupt sigiliul de ceară verzuie:

— Poftim, răsfoieşte-l fără grabă şi pe urmă spune-mi dacă în locul meu, şi fără să-l cunoşti pe un anume Dinu Bunea, individul te-ar mai interesa. Pînă îl citeşti, o să mă dezmorţesc vreo jumătate de ceas.

Mă lăsă în maşină, pornind spre aleile care se desprindeau radial din fundul parkingului.

Primele file conţineau o sinteză a datelor despre mine desprinse din prezentarea lui Matheos, adunate şi completate cu informaţii provenind de la surse indicate prin 01, 02, 03, 04, pînă pe la 09. După cele relatate, am putut trage concluzia că 02 era Kent, adică primul cu care avusesem de-a face, 03 era Klarissa, 04 Mircea Brumaru, iar restul, de la 05 la 09, diferiţi indivizi cu care stătusem accidental de vorbă pe la baruri şi recepţii. Cel mai mult mă intriga însă 01, din partea căruia proveneau exclusiv date referitoare la situaţia mea profesională, familială, intimă, din ţară. Cine să fie? Informaţiile erau în general destul de exacte, dar individul nu făcea parte din institut: amintea vag de existenţa unor „neînţelegeri“ cu Carafu şi faptul că sînt „în relaţii reci, de reciprocă animozitate“ cu Ileana... Urma apoi — şi lucrul acesta m-a surprins şi m-a scîrbit — un referat-caracterizare foarte minuţios, întocmit în germană, care analiza studiile publicate de mine în diferite reviste de specialitate şi se pronunţa în final (chiar mai elogios decît credeam) asupra şanselor mele de evoluţie ulterioară. Deşi referatul nu era semnat, nu mi-a fost greu să recunosc în autorul lui pe un elveţian cu care mă întîlnisem la vreo două simpozioane, unul din ţară şi altul din străinătate. Li-

cheaua! Va să zică din de-alde astea își procura dolarii de care are nevoie ca să poată face pe nababul! Că, altfel, scăfîrlia lui nu prea valora zecile de butelii de „Veuve Cliquot“ golite numai cît știam eu! Te-apucă și greața, Dumnezeule, peste ce specimene mai dai și pe la simpozioanele astea!

Dar paginile următoare — de departe cele mai captivante — m-au absorbit cu totul: raportul final al Klarissei! Multe pagini, redactate cu minuție rece și detașare, cu ironie dar și cu surprinzătoare întorsături cu pretenția că revelează subtile fețe ale eului meu intim, în realitate spunînd extrem de puțin cu aerul că mă lasă gol-pușcă. Klarissa realizase un adevărat tur de forță cu „portretul“ ăsta. Atît de convingător, încît mai că nu-mi venea a crede că *totuși nu e vorba de mine!* Cînd îmi redase în rezumat conținutul raportului, în acea neuitată duminică de pe insulă, tulburarea sau, mă rog, oralitatea, o făcuse să-i amputeze mai bine de jumătate din farmec. Altfel, nu scăpase nimic important. Să fi știut că paginile ei o să-mi cadă vreodată în mînă, și tot nu mi-ar fi reprodus mai exact esența. Draga de ea!

Întorc ultima filă, ca să descopăr o notă prinsă într-o clamă:

Extrem de pornit, dar evitînd să intre în detalii, Dinu Bunea mi-a încredințat ieri seară că este victima unei mașinații urmărind deposedarea lui și a țării sale de drepturile de coproprietar de brevet. După cîte mi-a dat de înțeles, a descoperit că îi fusese abil strecurat un obiect care lua fotografii în timp ce lucra în laborator. Se îndoiește că prin intermediul acelor imagini proprietarul aparatului s-ar

afla în posesia tuturor datelor tehnice ale descoperirii. În schimb, se teme că datorită naivității sale a permis „adversarului" să intre în posesia unor materiale de care acesta se poate oricînd folosi pentru a demonstra că s-a dedat la acțiuni de spionaj industrial în favoarea unui terț imaginar. Aceasta în ipoteza că el, Dinu Bunea, ar rezista la presiunile de șantaj. Am impresia că Dinu Bunea se pregătește să accepte negocieri formale, făcînd tot posibilul să nu se compromită. Mi-a spus: „Tocmai acum cînd datorită descoperirii acesteia prestigiul mi se consolidează poate mai mult decît credeam, tocmai acum, că sînt un om făcut, să-mi ratez cariera? Pentru nimic în lume!" Șantajul îl jignește și îl obsedează în asemenea măsură, încît îi blochează oricare alte simțăminte în afară de adversitate și repulsie violentă. Pe de altă parte, surescitarea îi reduce capacitatea de reacție; e un lucru de care probabil va profita prompt și posesorul acelui obiect de luat fotografii, alertat de scoaterea sa din funcțiune. În consecință, consider că ar trebui luate măsuri de urgență pentru depistarea celui care va căuta să-l contacteze pe Dinu Bunea.

Scrisă de mînă, evident în grabă, nota data de miercuri dimineața. Va să zică de asta mă rugase Klarissa în acea duminică să nu scot „încă vreo două zile" microfoanele din vila lui Matheos! Și totuși mă vînduse, inegalabila iubită! Scrisese cu mîna ei: „Am impresia că Dinu Bunea se pregătește să accepte negocieri formale", Adică exact ceea ce-i spusesem că voi face! Și cum să-i scape tocmai unui om de meserie ca Tauffer exact o for-

mulare ca asta, care prefigura o foarte posibilă stratagemă din parte-mi? De ce mă turnase? Şi dacă totuşi a făcut-o, *de ce a făcut-o miercuri, nu luni?* Să încerce oare să joace pe două fronturi, cum zicea Tauffer, să-şi asigure „pentru orice eventualitate" un alibi al loialităţii? Dar putea nota asta, atît de săracă în amănunte şi mai ales atît de bogată în omisii, să constituie un alibi? Admiţînd că m-ar fi dus de nas cu discuţia lui „deschisă" şi „confidenţială" despre Klarissa, şi m-aş fi apucat să-i cînt în strună, sigur că pentru „verificare" Tauffer ar fi căutat să afle de la mine amănunte, amănunte şi iar amănunte. Despre duminică sau despre marţi. Şi atunci la ce i-ar mai fi slujit Klarissei nota? Dacă există gînduri care dau frisoane, ei bine cel din urmă avea de ce să mă zgîlţîie. Căci un asemenea alibi şi-ar fi imaginat un sinucigaş naiv, nu un profesionist care îşi construieşte foarte atent rolurile dacă vrea să joace dublu. Iar Klarissa era şi ea, oricum, un profesionist. Atunci de ce m-a trădat? Dezagreabilă întrebare alungată de o alta care mereu îmi dăduse tîrcoale în ultimele zile: de ce nu reacţionase Tauffer imediat după scoaterea din funcţiune a Multisparkului? Şi încă: de ce n-a reacţionat, să zicem, miercuri sau joi?

Dar timpul zburase pe nesimţite, şi iată-l chiar lîngă portieră. Mă fixă cu superioritatea vanitos-bonomă a unchiului care şi-a lăsat interzis nepotul de 5 ani:

— O.K.?

Asta cu tonul lui „Acum ce mai spui? Suspiciune, şantaj sau dimpotrivă cea mai *english* ele-

ganță?“ Închid în sfîrșit mapa și-mi intru în pielea nepotului dat gata și spăsit:

— O.K.!

13. *GLICINE MOV ȘI ÎN MIJLOC CÎTEVA TUBEROZE*

Mașina rulează în viteză — se făcuse destul de tîrziu după-amiază. Abia ajungem la Tauffer, abia apuc să mă așez într-un fotoliu că-mi și întinde peste birou un formular. Așa, fără un cuvînt?! Îl cercetez pe îndelete. Un text laconic, lapidar, conținînd bineînțeles și o formulă rivalizînd în a-mi sublinia libertatea opțiunii cu matrimonialul „de bunăvoie și nesilit de nimeni...“ Încerc, de formă, să mai ezit, deși mi-era cît se poate de clar că n-am între ce alege:

— Dacă-l semnez, dispuneți de garanția supunerii mele. Dar eu, eu de garantarea căror condiții dispun?

Tauffer zîmbi cu siguranța celui pentru care asumarea unui risc decurge dintr-o îndelung verificată știință și căruia tocmai de aceea îi face plăcere s-o nege din cînd în cînd:

— Deocamdată aș dispune numai de garanția unui angajament, nu și de împlinirea lui efectivă, nu? Ți-am spus în dimineața asta că în două-trei zile vei avea dovada extraordinarelor resurse pe care ți le poate pune la dispoziție colaborarea noastră. Dacă nu ai încredere, nu semna și așteaptă să te convingi.

Era rîndul meu să ofer „mărinimos“ un cec în alb. Semnătura. Şi mi-am pus-o cu un aer cît mai degajat cu putinţă. Tauffer mă urmărea cu un aer grav, apoi tot grav scoase din bar o sticlă şi două pahare. Spre surpriza mea, în aer se răspîndi iute o mireasmă percutantă de prună. Ţuică! Voia, pesemne, să dea momentului o coloratură intimă, familiară.

Dar înainte de a-mi întinde paharul, scoase din corpul din stînga al biroului tartajul brun, lucios al unei mape cu clape şi panglici în care introduse plicul cu rapoarte, deasupra lui fila angajamentului, pe urmă, cu studiată ezitare, şi teancul de holograme. „Pentru orice eventualitate...“ părea să spună zîmbetul scurt pe care mi-l aruncă. Da! Generozitatea unei depline încrederi trebuie şi ea să se hrănească din ceva consistent, nu?

Tauffer îmi întinse unul din cele două pahare.

— Să fie-ntr-un ceas bun, Dinucule!

— Să vină numai ceasuri bune, domnule colonel.

— Eram sigur că pot conta pe tine...

— Fireşte, zîmbii eu politicos. Puteţi fi sigur că n-o să vă dezamăgesc. Sper să mă arăt mai capabil decît par.

Tauffer rîse deconcertant:

— Ai să ne uimeşti pe toţi, nu-i aşa?

Apoi continuă ironic şi nu fără o umbră de agasare:

— Veşnica poveste! De cîte ori am auzit cuvintele astea?

Se stăpîni însă, şi, rămaşi în picioare, cu paharele în mînă, formarăm pentru încă cinci-şase mi-

nute un cuplu desigur înduioșător: un tată distins, cu gesturi demne, domoale, dînd fiului ultimele poveţe înainte de a-l lăsa singur pe cărările vieţii. Vorbi despre frumuseţea nespectaculoasă a tenacităţii, a prudenţei, a preciziei în execuţia acelor lucruri aparent neînsemnate dar care laolaltă compun capodopera, făcu o savantă distincţie între curaj şi tot ce poate trece drept curaj dar nu e decît orgoliu, exces de zel, nechibzuinţă, pierdere a încrederii în sine, disperare ori exasperare, defini lașitatea şi precauţia excesivă drept principala sursă a celor mai grave erori pe care le poate comite un agent şi totodată principala cauză a pierzaniei multora, în sfîrşit umplu iar paharele toastînd pentru succesul „luptei noastre comune pentru o lume mai bună, mai dreaptă cu fiecare, smulsă de sub narcoza pseudoegalitarismului marxist", pentru „libertate, progres, democraţie, ordine".

Iar „fiul" îi răspunse precum se şi cuvine că e atît de mișcat, încît se teme că nu va găsi cuvintele care să exprime întreaga sa admiraţie pentru minunata împletire de înțelepciune, adevăr și frumuseţe din spusele magistrului, asigurîndu-l că-i va urma cu fidelitate îndemnurile. La care, măgulitul magistru (măgulit sau nu, n-are importanţă; oricum, tot făcea parte din program) îl întrebă dacă nu i-ar face plăcere să ia masa împreună. Flatatul învăţăcel (flatat sau nu, tot nu-l întreba nimeni) răspunse prin cuvinte de recunoștinţă, și ele întocmai prevăzute de rigorile etichetei, şi plecară.

Ne întîmpină ceremonios un ober personificînd discreţia între două vîrste. Străbăturăm în urma

lui rotonda spaţioasă, acum încă pustie, a incintei de la „Colonades". În apropierea ringului de dans oberul glisă un larg panou de stucatură. Aplica aproape oarbă pe care o aprinse în dreapta intrării risipi din umbră doar atît cît să bănui forma trapezoidală a cuibului de catifele şi cristaluri. Cu gesturi solemne, la masa din fundul separeului oberul aprinse două sfeşnice în trident şi licărul lumînărilor sidefă porţelanul fin, alergă pe argintărie şi se cuibări în limpedele curb al pîlcurilor de pahare. Îţi dau toate aceste amănunte nu pentru că aici urmează să se petreacă vreun eveniment deosebit de important, ci pentru că asemeni oricărui burlac nevoit să deschidă zilnic uşa unui local sînt sensibil la ritualul ospitalităţii, la ambianţă, la nenumăratele nimicuri care o compun, care o întreţin. Şi care din nimicul lor creează meşteşugit o anume atmosferă propice unei anume stări sufleteşti. Cu toate astea, oamenii realizează rar ponderea deosebită pe care o are mediul în trăirea cutărui sau cutărui moment.

Dar pe masa de la „Colonades" se răsfăţau somptuos trei tacîmuri. Aha! Asta era explicaţia telefonului dat de Tauffer întorcîndu-ne la birou: „Eşti gata? Perfect! Atunci peste vreo trei sferturi de oră." Dar cine să fie? Tauffer rîse:

— Dacă şi-aşa mi-am permis să-ţi fac o mică surpriză, dă-mi voie să nu ţi-o trădez înainte de vreme . . .

O surpriză? Ciorchinii grei, de glicine mov şi în mijloc albul cîtorva tuberoze alcătuiau un aranjament floral pregătit pentru prezenţa unei femei. Şi în timp ce oberul turna verdele benedictinei în două pahare, mă întrebam cine poate fi conviva.

Vreo „colegă“, vreo frumusețe proaspăt descoperită de Tauffer, sau dimpotrivă, una din acele „staruri“ supercultivate, închiriabile cu ceasul pentru ornamentarea supeurilor snoabe? Specimene mai dezgustătoare decît prostituatele, surogat burghez al hetairelor din vremea lui Pericle. Și umbra unei păreri de rău că nu putea fi Klarissa, repede alungată de amintirea iritantă a trădării.

Destins, cu o volubilitate calmă, contrapunctată nostalgic de autoironie, Tauffer povestește. Cum odinioară la Mogoșoaia, tînăr ofițer fiind, fusese surprins de nepoata unei foarte bătrîne nepoate de os domnesc în camera focoasei mademoiselle importată de prințesă de pe malurile Lemanului, și cît de oripilată se arătase nepoata prințesei și cum i se mai topise în brațe în seara următoare etc. etc. etc.

Îl ascult, dar cuvintele abia ajung pînă la mine. Înghițite într-un murmur monoton, straniu. Ce legătură între erotomanul ofițeraș de la Mogoșoaia și șeful lipsit de scrupule al unei agenturi de spionaj? Ce legătură între banal-agreabilele fleacuri ale întreținerii din separeul acesta, și deloc agreabilele și deloc banalele momente pe care de pe acum le simt pîndindu-mă din umbra lui mîine sau poimîine? Cu gîndurile astea mă desprind de mine, cel rămas în fotoliul moale, de catifea verde, pe care-l privesc critic cum zîmbește la modul automat, strecoară deferent cîteva cuvinte, întinde automat mîna spre paharul cu licoare verzuie, și desprinderea asta mă descumpănește cînd îl zăresc pe Tauffer ridicîndu-se și înclinîndu-se rituos.

Întorc capul: prin verdele dens al covorului și draperiilor de catifea plutește spre masă o umbră

bej-havan pală: a Klarissei. Ar fi trebuit să mă ridic şi eu, cu o studiată dar neostentativă greutate care să-mi marcheze răceala. Dar îmi mai acord cîteva clipe de pură delectare pentru spectacolul gustat absolut independent de propriu-i obiect. Nu o văzusem niciodată astfel. Părea înfăşurată într-o singură bucată de mătase de un mat cald, strînsă pe talie, mulîndu-i în teacă şoldurile şi dilatîndu-şi fibra în falduri largi, pînă la pămînt. În partea de sus marginea decolteului se răsfrîngea într-un rulou larg, dînd întregului un aer sobru pînă la auster în ciuda (sau poate chiar din cauza) umerilor firavi şi a spatelui lăsat liber. Deşi atît de scurt, părul, pieptănat de data asta în sus dădea gîtului o prelungire boticeliană. Tulburătoare — neaşteptată, imprevizibilă senzaţie de har. Poate impresia de extremă fragilitate se datora şi faptului că mătasea şi pielea bronzată îşi confundau pînă la identitate nuanţa culorii. Ce mai, spre noi plutea o altă Klarissă. O alta? În asemenea măsură totuşi haina poate schimba omul, sau, mă rog, să dea şocant iluzia că o face.

Tauffer însuşi era surprins. Se înclină sărutîndu-i ceremonios mîna îngustă:

— *Distinguée et altière comme la petite princesse d'un conte de fées!**

Klarissa se îmbujoră (ca să vezi!) dar în priviri îi trecu fugar o umbră de teamă. Cum se vede, şeful n-o prea blagoslovea des cu asemenea amabi-

---

* Distinsă şi mîndră ca mica prinţesă dintr-un basm cu zîne.

lităţi. Era prima constatare care nu mă mîhnea în acele clipe. Îi sărutai şi eu mîna. Tauffer rîse:

— Dintr-o mie de complimente posibile, tot cel mut al lui Dinu spune mai multe. Dar mai am şi eu unul (făcu un semn şi oberul destupă o sticlă): după cum vezi, pe tine te-am aşteptat ca să închinăm întîia cupă de şampanie pentru prezenţa printre noi a lui Dinu!

Ea abia zîmbi, fixîndu-mă:

— Atunci fac şi eu o excepţie: pînă la ultima picătură pentru tine, Dinule!

Între caviar şi coniacul de la cafea, supeul s-a întins vreo două ceasuri şi jumătate. Cunoşteam un nou Tauffer, gurmand, petrecăreţ, meşter în calambururi, snoave, dornic să strălucească (şi mai ales să se asculte...), aşa că nu-l deranjă că mă arătam mai degrabă un ascultător care ştie să stimuleze, şi nici muţenia Klarissei. În cele din urmă Tauffer îmi dădu numărul de telefon la care îl puteam găsi. Fac pe naivul şi-mi scot agenda.

— O, nu! Aşa ceva nu se notează nicăieri, niciodată. Dealtfel vei afla curînd mai multe. (Se uită la ceas:) Acum vă las, copii, încercaţi să vă distraţi cît mai bine în seara asta. În curînd n-o să mai aveţi timp!

L-am condus pînă la ieşirea din separeu. În rotondă era acum destulă lume şi prin uşa glisantă, deschisă de-o palmă, pătrundea pînă la noi muzica. Stam în picioare, faţă-n faţă, aproape de aplica oarbă. Abia îi puteam distinge trăsăturile, ochii.

— Nu vrei să dansăm?

Îi prind foarte corect talia şi braţul şi ne rotim în tăcere. Melodia se termină, mă desprind şi ne

întoarcem la fotoliile noastre. Nu beau, Klarissa fumează şi iar fumează. Fără un cuvînt. Pînă am pierdut noţiunea timpului. O privesc, pată delicată havan pe catifeaua verde. Dar nu mai e nici *princesse*, nici *distinguée*, nici *altière*. E o fată care se uită spre mine cînd mai lung, cînd mai scurt, dar care îşi întoarce privirile îndată ce ochii ni se întîlnesc. Şi care îşi introduce la un moment dat pachetul de ţigări în poşetă, cu un mic zgomot sec. Dar nu pleacă. Îl scoate (după cît timp?) iarăşi.

Pînă orchestra atacă „melodia noastră".

— Nu vrei să dansăm?

Mă ridic fără să răspund, ea îmi aşază palme uşoare pe umeri (marcînd o discretă distanţă) şi închid ochii — mască imobilă de ceară. Dansul mă pendulează între duioşie şi agasare, prea mă irita nuanţa de melodramatic din gesturile ei. Dar, odată stinse ultimele măsuri ale lui *Stranger in the night*, masca de ceară pală i se însufleţi maliţios:

— Domnul e ofuscat că „l-am trădat", nu-i aşa? Şi eu ca proasta sufăr că te-am făcut să suferi ca să-ţi fac un bine!

— Care o fi ăla?

— Tu nu-l cunoşti pe Tauffer: singurul mod de a-l cîştiga e să-i creezi iluzia că el şi numai el e mai tare, că se impune ştiind să prevadă din timp toate posibilele reacţii ale celorlalţi.

— Şi pentru asta trebuia să-i spui că mă pregătesc să negociez datele unui brevet imaginar?

— Mai întîi că *nu i-am spus*, ci doar *i-am sugerat* o atare eventualitate, şi asta în treacăt. Aşa încît Tauffer să considere că dînd atenţie *numai* ideii ăsteia, de fapt îi aparţine.

— „Am impresia că D.B. se pregătește să accepte negocieri formale, făcînd tot posibilul să nu se compromită..."

— Cum? Știi ce cuprinde ultima mea notă?

— Închipuie-ți!

— Dumnezeule, și dac-ai ști cîte variante i-am compus! Îmi închipui cu ce savoare a gustat Tauffer perplexitatea ta cînd ți-a dat de înțeles că ai în buzunar un brevet ticluit! Lui Tauffer îi plac oamenii care se zbat, care nu se dau bătuți, care caută soluții și mai ales aceia pe care perspicacitatea lui „teribilă" îi domină. Or, uimirea și stupoarea ta trebuiau să fie absolut sincere ca el să jubileze.

— Și mi-ai trădat intențiile, m-ai lăsat să mă chinui alcătuind datele unui brevet fals numai pentru atîta lucru?

— Dar dacă la început se prefăcea că-i surîde afacerea și-ți lua falsul brevet ca să-l controleze, să zicem, prin „prietenul" tău, chimistul elvețian? Trebuia să-l lucrezi în așa fel încît elvețianul să nu se poată pronunța decît ambiguu. Altfel, alcătuindu-l superficial, Tauffer, și-ar fi dat seama că *de fapt nici nu-ți trece prin minte să negociezi vînzarea brevetului*. Am preferat deci să mă arăt încîntată de soluția ta, tocmai pentru că eram convinsă de inutilitatea ei. Altceva urmărea Tauffer, dar pe atunci tu n-ai fi putut pricepe, n-ai fi acceptat să înțelegi în ruptul capului. Și ai fi stricat sau măcar ai fi complicat inutil totul. Mai întîi, însă, povestește-mi cum a decurs întîlnirea voastră de azi. Încearcă să nu uiți nici un amănunt.

— Şi dacă n-am chef? Dacă n-am chef să mai am de-a face cu cineva care mă consideră subdezvoltat?

— Atunci am să-ţi spun „la revedere“ pînă la primele noastre lecţii. Omiţi că-ţi voi fi profesoară, doar fiecare nou „coleg“ trebuie să primească o instrucţie specială...

— Şi dacă refuz o asemenea profesoară?

— Cum vrei, rîse ea. În cazul ăsta o să ai imensa plăcere să pregăteşti cu colonelul aspirant Mitty şi domeniul meu.

— Care Mitty?

— Cum care? Winkler, alias Dumitru Rădulescu!

Anton se foi tulburat:

— O clipă, te rog. Ai spus Dumitru Rădulescu? Bănuiam eu! Mă ierţi n-am vrut să te întrerup. Dar cînd mi-ai descris ticul lui Winkler, felul în care vorbeşte, mă întrebam: de unde naiba îmi sînt atît de cunoscute toate?

— Cum? Îl cunoşti?

— Mai bine zis am avut nefericirea să-l cunosc prea bine. Eram odinioară colegi la drept. Şi prieteni. Parcă poţi să-ţi dai seama dinainte cum are să evolueze cineva? Părea un tînăr ambiţios, principial, poate prea temperamental şi mai ales prea sigur de resursele inteligenţei sale. Deşi de familie „bună“, tuna şi fulgera împotriva abuzurilor, nedreptăţii, inegalităţii în faţa legii. Scria admirabil, se făcuse respectat de temuta breaslă a ziariştilor de atunci, şi într-o zi i-am cerut părerea asupra unui articol pe care tovarăşii mi-l ceruseră pentru un ziar ilegal. Rădulescu m-a ajutat, articolul a făcut senzaţie, dar în seara în care-l discutasem cu

el, adăugasem după ce plecase un pasaj care incrimina cu date noi matrapazlîcurile lui Carol în afacerea Skoda și în acapararea topului de acțiuni la Reșița. E adevărat, stătusem de vorbă despre dedesubturile afacerii, pe care el le știa de la tatăl său, prieten cu consilierul personal al regelui. Dar le cunoșteam și noi, iar el n-avea de unde să bănuiască asta. Cred că după apariția ziarului a fost un pic strîns cu ușa de serviciul special al curții. Urmarea: a devenit unul din cei mai asidui „prieteni" ai mei, mi-a arătat — și-l costase multe nopți de muncă, sînt convins — un carnet în care notase tot ceea ce putea fi socotit compromițător despre oricare din oamenii pe care-i cunoștea: politicieni, industriași, ziariști, colegi, femei etc. „Magnific, nu? Pe toți îi avem la mînă!" Așa ceva m-a scîrbit profund, însă am pus totul pe seama excesului de zel de a fi util. M-am străduit să-i arăt că ar fi o greșeală să pui pe același plan excentricele disstracții ale cutărei „înalte doamne" cu „trădarea" prostituatei întreținute de un liberal (altfel muritoare de foame), că în definitiv pe noi nu ne interesa nici una, nici alta. Și sub impulsul unei subite inspirații, îi strecor în treacăt că alte lucruri sînt cu adevărat importante, ca de pildă vasta acțiune de răspîndire a manifestelor care avusese loc cu cîteva ceasuri în urmă. Consecința: peste o oră eram arestat: „Ia spune, ce acțiune ai organizat în ultimele 24 de ore? Recunoști manifestul?" „Da, i l-am arătat colegului meu Rădulescu acum un ceas". „Crezi că ne duci, ai? Cum de-l găsirăm la tine?" „Păi, nu vedeți? E rupt la un colț și are clei pe celelalte. Chiar i-am spus lui Mitică: de ce-i lasă

siguranța să-și facă de cap?" „De unde știai că *e o acțiune vastă?*" „Care vastă? I-am spus că am văzut o mulțime în Piața Amzei, o fi un maniac, mai știi?" „Bă, șmechere! Nu tu ai scris articolul din «Scînteia»?"

Inutil să-ți mai spun cum a decurs restul interogatoriului. Norocul meu că eram anchetat de un serviciu special, care n-avea chef să mă dea pe mîna poliției, singura care putea întocmi formele „legale" de trimitere în judecată. Or, asta ar fi însemnat desconspirarea „colaboratorilor" serviciului, adică a lui Dumitru Rădulescu. Mi-au dat drumul după cîteva zile. Cum stăteam cu sănătatea, n-are rost să-ți mai spun. Că pentru un timp a trebuit să mă dau la fund, altfel îmi puneam în pericol legăturile — se înțelege. Dar n-au trecut bine cîteva luni, și Mitică al meu era căpitan în garda regală. Nu era destul pentru un om de „valoarea" lui. Am aflat pe urmă că, nemulțumit, își oferise serviciile legionarilor. Hitler, Codreanu, Moța, Sima nu însemnau oare pentru exaltarea lui atîtea personalități ivite din nimic? Peripețiile, însă, l-au făcut mai prudent. Cad legionarii, el nu-l simpatizează din cale-afară nici pe mareșal, nici curtea. În ambele cazuri se avansează numai după prea mulți ani de loiale servicii, așa că schimbă macazul spre nemți, și pleacă voluntar la „specializare" în Germania la începutul lui 1944. După război văd că nu i-a mers prea strălucit — dovadă că a trebuit să i se supună lui Tauffer.

— Poate l-a consolat, întrucîtva, soarta lui Gazinsky. Despre el, Klarissa mi-a putut da mai tîrziu unele amănunte. Șef de promoție la matematică

— şi pentru un umil fiu de perceptor nu era puţin — bun telemetrist ca locotenent de rezervă. 1944 l-a surprins şi pe el în Germania. A nimerit în zona franceză şi, ca prizonier, descărca trenuri de aprovizionare. Meticulozitatea i-a remarcat-o un maior, şef de circumscripţie financiară a unui arondisment. Tata, din România, nu-l grăbea să se întoarcă, dimpotrivă, iar maiorul franţuz, cam beţiv, l-a luat în braţe. Şi a rămas, ca mai tîrziu să aleagă între Legiunea Străină şi Tauffer. Or, ce să caute în Vietnam sau Algeria, el, care izbutise mai bine decît franţujii să se descurce cu calculele cerute de un radar dat lor de americani? Prea multă deşteptăciune strică, i s-a făcut vînt, şi l-a întîlnit pe Tauffer. Matematician, specializat de război în ale tehnicii, ocupă funcţia de adjunct al lui Tauffer pînă cînd acesta îl întîlneşte pe „Winkler" — mai apt decît Gazinsky să-l secondeze în vremurile tulburi de după război.

— Într-adevăr. Dar ne-am abătut nu glumă de la seara petrecută la „Colonades"...

Nu-mi surîdea din cale-afară perspectiva să am de-a face numai cu Winkler. Aşa că iată-mă povestindu-i Klarissei totul, pînă în cele mai mici amănunte. Fu mai puţin mirată de întîia propunere formulată de Winkler.

— Nu eşti primul căruia să i se fi vorbit astfel. Soluţia trebuie să le fi părut cu atît mai tentantă, cu cît din propriii tăi bani s-ar fi finanţat compania. Totuşi nu-mi imaginam să vină cu o asemenea soluţie: prea se dovedise în ultima vreme anemică re-

ţeaua din România ca Tauffer să nu profite de ocazie ca s-o întărească.

— Ce-ai fi zis dacă acceptam?

— Că s-ar fi ales praful de noi şi de frumoasele noastre planuri, răspunse Klarissa fără să stea pe gînduri, şi cuvintele ei mi-au mers de-a dreptul la inimă.

I-am relatat apoi brusca apariţie a lui Tauffer exact cînd disputa cu cei doi risca să devină explozivă. Apoi despre plimbarea în maşină şi cele discutate despre ea. Pe măsură ce relatarea înainta, aveam impresia că faţa Klarissei se acoperea cu straturi succesive, compacte, dintr-un fard alb. Din cînd în cînd şoptea cu o voce la fel de albă: „Ticălosul!" „Canalia!" „Ce josnicie!" „Şi tu ai putut crede aşa ceva?" Am căutat s-o liniştesc, arătîndu-i cu cîtă circumspecţie întîmpinasem de la bun început „confidenţele" lui Tauffer şi cum treptat mi-am dat seama că totul nu era decît o manevră abilă menită să mă tragă de limbă. Klarissa era profund zguduită: „Dumnezeule, dacă ar şti!" În cele din urmă se agăţă plîngînd în hohote de pieptul meu: „Dinule, am impresia că n-am să mă mai pot trezi din coşmarul ăsta îngrozitor. Doamne, cu ce ţi-am greşit? De ce să fiu în halul ăsta bătută de soartă? Dinule, numai pe tine te mai am, fie-ţi milă!" Milă mi-era, şi cui nu i-ar fi fost în locul meu? „Hai, hai, doamnă instructoare, nu te pierde cu firea! Ce prestigiu o să mai ai mîine în faţa elevului care azi te vede în halul ăsta!"

Am mai destupat o sticlă de şampanie şi am făcut-o să bea cu sila. Apoi am mai desfăcut una. Beam şi parcă alcoolul nu se prindea de noi. Dar

cel puţin a mai liniştit-o întrucîtva. Un timp căzu pe gînduri, după care mă întrebă brusc:

— Eşti sigur că mi-ai povestit tot, că nu ţi-a scăpat nimic?

— Absolut sigur. Dar ia spune, cînd ţi-a cerut să te pregăteşti pentru supeu?

— Ieri. M-a anunţat că-mi va telefona azi, în jurul orei 4, cînd ar fi bine să fiu gata.

— Aşa deci! De pe atunci era sigur de „surpriză". Dar de ce naiba o socotea surpriză?

Klarissa clătină din cap îngrijorată:

— Nu ştiu. E drept, nimic nu-l măguleşte mai mult decît să facă pe misteriosul. Dar sînt o grămadă de alte lucruri care nu-mi plac în povestea asta, Dinule. Prea a mers totul ca pe roate, prea simplu, prea uşor, prea se arăta din cale-afară de încrezător Tauffer ca să nu pregătească ceva.

— Păi nu mă are la mînă cu microhologramele?

— Nu la asta m-am referit. Bineînţeles că te are la mînă, dar poate fi sigur de adevăratele tale sentimente şi intenţii?

— Ce vrei să spui? Că o racolare se face în urma unor verificări mult mai amănunţite?

— Exact. Şi de asta mi-e teamă.

— Şi alte racolări pe ce bază s-au făcut?

— În majoritatea cazurilor, antecedentele candidatului constituie cele mai bune garanţii în sine. Nu e însă cazul tău. Exceptînd hologramele — dar să nu uităm că *nu le-ai luat din proprie iniţiativă* — n-ai probat prin nici un fel de act propriu-zis că ai antipatiza regimul comunist.

— Bănuiesc că au mai fost şi alţii fără antecedente. În cazul lor cum s-a procedat?

— Prin verificări mai amănunțite, prin aranjarea unor acțiuni-test, *provocînd* antecedentele amintite — adică făcîndu-i să se compromită față de țara de baștină...

— Cum ar fi cazul meu, nu?

— ...în sfîrșit, uneori s-a uzat și de „mijloace tehnice“: detectorul de minciuni sau ancheta sub administrare de halucinogene...

— Aha!

Simții că mă trec fiori, dar alungai amintirea sinistrelor interogatorii ale „specialiștilor“ lui Thieu sau ale „serviciilor speciale“ din cine știe ce țărișoară latino-americană sugrumată de colonei. Oribilele interogatorii relatate de presă, pelicule documentare, rapoartele lui Amnesty International. Ce lume! Dar pesemne nici bătrîna Europă nu-i scutită. Oricum, prea ar fi de tot! Îmi concentrai atenția asupra Klarissei. Abătută cum încă n-o văzusem. Splendid fiasco și seara asta!

— Ce-ai spune de o plimbare, domnișoară? Vreau să-ți fac puțină curte, dar aici n-am destul aer...

Am ieșit în sfîrșit în aerul ceva mai răcoros de afară. Pe cheiul fluviului, metropola respira prin plămîni nocturni, mai puțin otrăviți de poluare. Îmi simțeam creierii sleiți de încordare, de oboseală, mi-era lehamite pînă și să gîndesc. Klarissa îmi strînse ușor brațul:

— La ce te gîndești?

— La nimic.

— Cum se poate?

— Uite-așa. Ca în bancul ăla ardelenesc: „Ce faci bade? Stai și te gîndești?“ „No, numa' șed!“

I-am înconjurat umerii cu braţul şi strîngînd-o aşa lîngă mine ne-am plimbat pînă mi-au amorţit picioarele. Cînd am oprit un taxi, la răsărit se întredeschidea o pleoapă cenuşie.

Era pentru prima oară că pătrundeam în garsoniera Klarissei. Şi în timp ce ea pregătea o cafea, am putut să-mi dau seama că nu exagerase deloc spunîndu-mi odinioară că are o locuinţă modestă. Interior liliputan, dar intim, comod, dar nepretenţios, căruia nu-i lipsea nimic, dar n-avea nimic de prisos. Nicăieri vreo vitrină cu cristaluri, şi nici unul din obiectele-semn ale opulenţei — impozant televizor în culori sau pîntecos refrigerator, blănuri pe jos etc. Se părea că într-adevăr Tauffer veghea să nu aibă niciodată destui bani ca să-i cheltuie pe obiecte care să însemne, la o adică, o rezervă fructificabilă. Şi totuşi mie-mi plăcu din prima clipă „casa“ Klarissei, perdelele ei albe, cîteva gravuri în trompe-l'oeil şi două panouri decorative cu dragoni multicolori — lucrate de ea, dealtfel — cu divanul îngust şi jos o măsuţă şi două fotolii, un secretaire şi alături o bibliotecă cu rafturi puţine, dar cu cărţi rare — Pavese, Faulkner, Proust lîngă Camil Petrescu şi Hortensia Papadat-Bengescu lîngă Virginia Woolf, Tolstoi, iar pe un raft de poezie — Baudelaire, Whitman, Eminescu, Ion Barbu, Magda Isanos, Ginsberg. Alături doar trei albume de artă: Hokusai, Rodin şi o istorie a impresionismului. Nu-mi mai puteam desprinde ochii de pe cotoarele în legături somptuoase. Obligă-l pe cineva să-şi reducă biblioteca la 30 de volume şi fii convins că-l va defini „la marele fix“.

Klarissa aduse cafelele aburinde și două pahare de coniac. Se apropie de bibliotecă și mă privi cu o mină gravă:

— Știi, ești primul bărbat care intră aici...

Eram convins că de data asta nu minte...

14. *INDIGOURI UZATE, OPTICĂ OLIVETTI*

Zilele următoare au schimbat cu totul fața existenței mele de pînă atunci, diversificînd-o, multiplicînd-o.

Mai întîi a venit plicul de la banca elvețiană. Imediat după, o nouă întîlnire cu Tauffer: „Nu e în intenția noastră să te expunem înainte de vreme, și în țară. Avem nevoie de dumneata aici. Te vom cruța, deci, în anul pe care-l vei petrece acasă, de acțiuni propriu-zise. Asta nu înseamnă că ne-ar prinde rău să cunoaștem ce se petrece în institutul de la București — proiecte în lucru, aplicațiile lor, eventual în scopuri militare cît mai multe date despre fiecare cercetător etc. Pentru asta, în următoarele cîteva săptămîni va fi nevoie să faci un instructaj accelerat, sumar dar punîndu-ți la dispoziție strictul necesar de deprinderi de bază. Instructori îți vor fi: Gazinsky pentru partea tehnică, Klarissa în măsuri de camuflaj și Winkler pentru probleme speciale. Vom căuta să nu-ți umplem tot timpul liber: distrează-te cum poți și cît poți, altfel nu dai randament. Sper să te convingi că la urma urmei va fi un

fel de recreaţie activă pentru creierul dumitale de chimist..."

Şi aşa a început „programul de antrenament" — luni şi vineri după-amiază cu Gazinsky, miercuri după-amiază şi trei ore sîmbătă dimineaţa cu Winkler, iar în rest — „cînd va dispune Klarissa de timp", mi se spusese — cu picătura, programul ei.

N-aş fi crezut niciodată că de pe un indigou uzat se pot scoate, „în curat", fotocopiile perfect lizibile a zece pagini succesive de text. E nevoie doar de o hîrtie asemănătoare ozalidului, dar cu relief destul de adînc striat, peste ea se aşterne plombagina, aprinzi pentru o fracţiune de secundă o lampă simplă de cuarţ, developezi şi fotografia astfel obţinută va fi microfilmată din zece unghiuri a cîte 15 grade. Pelicula va conţine imaginile clare ale celor zece pagini! „Hîrtia asta *nu* conţine alte substanţe decît hîrtia simplă fotografică. Şi poate fi folosită şi ca atare. Striaţiile fin şi microscopic denivelate — în asta-i tot secretul! He, he, ai dreptul să duci 2—3 pachete de hîrtie fotografică, este? Şi ai dreptul să ţii acasă o lampă de cuarţ să-ţi bronzezi buricul, este? He, he! Ce aparat de fotografiat ai? Un Zorki-4 special? Foarte bine. Ni-l dai şi-ţi dăm în schimb unul aproape identic. Şi cu trepied exact ca ăla fabricat de ruşi. Atîta numai că manevrînd stativul vei trage imagini la precis 15 grade diferenţă. He, he! Asta-i tot!" Tot, bineînţeles numai în ceea ce priveşte trucul cu plombagina. Căci, în mîinile lui Gazinsky, Zorki-ul meu se arăta hotărît să mă uluiască de-a dreptul. Un simplu filtru, şi fu capabil să scoată prin teleobiectiv, în detalii stupefiante, imaginea altfel neclară, ştearsă, reflectată de

sticla unei ferestre oarecare, întredeschisă. Ori înzestrat cu un „nas“ flexibil de vreo 30 de centimetri, cu nara scoasă prin corpul unei banale oglinzi retrovizoare în formă de far... Cine să ia în seamă imperceptibila rotire a oglinzii retrovizoare pînă prinde imaginea pe care şi tu o vezi din maşină? Ori cu un flash aidoma celor fabricate la Riga, dar funcţionînd ciudat — o dată se aprindea, o dată nu — Gazinsky se amuza să-mi arate o peliculă zebrată de dreptunghiuri negre, pe care eu nu vedeam nimic, dar la un documator anume se dovedi că arătau exact contururile obiectelor prinse şi de flash cînd funcţionase... În sfîrşit, învîrti un şurub al flashului, trase tot filmul la întuneric peste un catalog cu schiţele tehnice ale pieselor unui Ford, rulă înapoi în casetă filmul, învîrti la loc şurubul flashului, şi se apucă să fotografieze nuduri dintr-o revistă daneză. Peste cîteva minute, filmul era developat: nuduri în fiecare careu; băgat însă în documator, pe fiecare imagine nu apărură decît schiţe ale pieselor Fordului. „He, he! Strat dublu de peliculă, cel inofensiv sensibil numai la infraroşii. Microemiţătorul, he, he! e în flash. Numai că va trebui să foloseşti tipul ăsta nu chiar de ultimă oră, «Nova-10 M» fabricat în 1965 cu caseta bateriei de condensatori separată de lampa propriu-zisă. Ca să încapă şi măţăria infraroşului, he, he! Asta-i.“ Şi nu era numai asta. Un obiectiv schimbat, ceva mai bont, o pîrghie apăsată, dinţii derulării automate „scăpau“, filmul se deplasa la fiecare declanşare cu numai cîţiva milimetri, şi Zorki-ul meu microfilma! Şi încă pe trei rînduri, ca la mag — deplasarea pe alt nivel orizontal făcînd-o un inel tronconic asimetric din corpul

obiectivului special. În loc de 36 imagini „Laika“, 540 în 7×7 milimetri! „Dar vezi mătăluţă, obiectivul e special, filmul — special, aşa ceva ţii numai la mare fereală, sub cheie. Uite şi cum faci copii rapide de pe un film normal: îl bagi în aparatul de mărit, scoţi setul de inele al aparatului şi înşurubezi direct Zorki-ul cu obiectivul ăsta special. În mai puţin de un minut tragi microcopii de pe tot filmul normal pe care îl arzi — he, he!“

Am trecut apoi la „exerciţii“ cu un microaparat de mărimea şi formele unui set de cinci lamele de chewing-gum. În afara mînuirii directe (microfotografiere de documente, sau clişee luate discret unor persoane), Gazinsky îmi mai arătă o grămadă de trucuri la care putea fi utilizat: îl maschezi abil şi, armat la „automat“, declanşează instantaneu ori de cîte ori cineva deschide uşa în lipsa ta, acasă, sau îţi cotrobăieşte într-un anume sertar ori în dulapul cu lucrări, la birou. „Grozav, cîine de pază, he? Poţi să-l şi strecori undeva şi, armat la temporizor, să-ţi ia instantanee la fiecare 5, 10, 15, 30 sau 60 de minute. Cele mai *shocking* poze de pipiţe goale le-am făcut mascîndu-l în baie, reglat la 5 şi cu declanşare la deschiderea robinetelor — he, he! Ai grijă, temporizorul e silenţios, nu are mecanism de ceas ci unul de cuarţ, nu cu pilă electrică, şi d-aia să nu te-mpingă necuratul să-l plasezi undeva fără să te asiguri că *nu există* o instalaţie de detectare a mecanismelor electrice în funcţiune, he! Şi încă ceva: iei trei bucăţi din astea cu tine: ca şi obiectivele speciale de la Zorki şi peliculă de microfilmare, ai grijă unde le pui. Asta-i!“

Într-o bună zi, Gazinsky îmi făcu cu ochiul: „Hai că ne-am ocupat destul de poze porcoase. Mai dă-le dracului! Să scoatem și altceva din tașcă. Sigur că schițe, diagrame, statistici, tabele, documente etc. — ai să le predai rezidentului nostru sub formă de microfilme. Dar cum faci cînd ai de transmis rapoarte curente sau ceva urgent, he? Uite cum: ia stai tu la mașina aia și țăcănește în cîteva cuvinte prima aiureală care-ți trece prin cap". Mă uit, o mașină de scris electrică din gama Olivetti, de care-i plină lumea. „Țăcănesc"ceva în genul lui *Alba-Lux e un detergent ideal dar nu pentru prostia lui moș Teacă* — nu-mi mai aduc aminte precis cum am formulat înțepătura la care Gazinsky, ca un autentic moș Teacă ce era, n-a reacționat în nici un fel — pentru povestirea noastră de acum e important de fapt numai primul cuvînt: ALBA. Mai auzisem, în timp ce băteam, încă un zgomot ușor — dar nu-i acordasem atenție, cum nu observasem nici firul subțire care lega mașina de un sertar. Gazinsky îl trase și scoase de acolo un minicalculator de buzunar Hewlett-Packard cu afișaj pe bandă îngustă de hîrtie. Se puteau citi unul sub altul 12 numere însoțite de semne operaționale, deci cam cîte cuvinte bătusem la mașină. Primele cifre erau 9.2.16.9, deci ALBA. „Nu-i prea simplu? După cîte știu, oricît de arbitrar s-ar stabili echivalentul numeric al unei litere, chiar pentru un calculator analitic obișnuit nu-i prea greu să descifreze că A=9, L=2, B=16" — mă adresez eu lui Gazinsky. „He, he! — behăi el scoțînd din sertar încă un minicalculator de buzunar, — de data asta un Hannimex cu afișaj luminos — Ia bate tu toate numerele de pe Hewlett

pe ăsta!“ Bat, şi spre surprinderea mea apare 1.9.4.16.12. „Acum fii atent. Hannimex-ul supracifrează. Uite-aici (desfăcu carcasa din spatele Hannimexului, arătîndu-mi ceva ce putea trece drept un element de circuit detaşabil) ăsta supracifrează potrivit codului 1, şi d-aia vezi pe afişaj 1. Cu numărul codului începe oricare mesaj. Pe maşina asta de şcoală nu trebuie să-l baţi, dar pe ălea din reţea — trebuie. Calculatorul ăsta analizează şi poziţia numerelor în cuvînt. Nu pe toate, dar pe unele le schimbă aşa cum cere codul respectiv — he, he!“

Cu alte cuvinte, codul 1 transforma 9.2.16.9 din ALBA în 9.(2+2).16.(9+3), adică lăsa prima cifră neschimbată, la a doua adăuga 2, a treia neschimbată, a patra se mărea cu 3. „Şi vă trimit o hîrtie cu 9.4.16.12?“ „He, he! Eşti mai naiv decît credeam. Păi nu ţi-am spus că foloseşti sistemul pentru rapoarte mai importante şi comunicări urgente? Uite-aici!“ Scoase cu uşurinţă de pe soclul ei dintre piesele aparatului o bobină minusculă, îi culisă căpăcelul şi extrase o spiră de sîrmuliţă subţire. „Tai cu o forfecuţă exact la nivelul orificiului ăstuia şi exact cîtă sîrmuliţă iese prin el. Pă urmă o pui cu grijă într-o bucăţică de hîrtie şi i-o dai rezidentului. În cîteva ceasuri raportul ajunge la Serviciul meu. Asta-i tot“. Deci înregistrare pe fir metalic — gîndesc eu — dar fac pe prostul: „Dar cum vă trimite sîrmuliţa asta?“ „He, he! Lasă, nu mai şti tu multe! Asta-i treaba lui. (În ce consta treaba „asta“ aveam însă să aflu mai tîrziu.) Mai bine uite-aici: vezi tu capul ăsta de şurub? Dacă stă cu crestătura perpendicular pe latura lungă a aparatului, atunci supracifrează. Dacă îl învîrţi să fie la paralel cu

crestătura, Hannimaxul funcționează ca orice minicalculator cuminte. Poftim, verifică!“ Roti cu 90 de grade șurubul și-mi întinse aparatul. Bat 9.2.16.9 — rămîne 9.2.16.9. Fac cîteva probe — 25×25 — calculatorul răspunde cuminte 625. Mîzgălesc pe hîrtie o altă înmulțire și cer pe urmă √‾ din 505 521. Calculatorul răspunde exact 711. „Și fii atent! Uite-aici un Hannimax de serie, neajustat. Compară“. Îi scot placa din spate, cercetez, părelnic exact același număr de piese. Încerc să scot elementul detașabil — nimic! Încerc să scot bobina — așijderi. „He, he, rîse Gazinsky, am păstrat întocmai numărul și forma pieselor de la aparatele de serie, atît doar că într-al nostru am băgat două elemente și două bobine în cîte o piesă. Așa am făcut loc pentru două piese noi“. „Dar capul de înregistrare pentru fir?“ îl întrerup eu. „Ha! Nu ești chiar așa de naiv cum te credeam! Păi, e drept că sub soclul bobinei am băgat și o bucată suplimentară de circuit imprimat, da' asta nu se prea vede. Că micromagnetul capului e sus, chiar sub orificiul de ieșire a firului. Fii atent! Ce, după șase luni de muncă bănoasă, nu glumă, n-ai dreptul să te întorci cu cîteva nimicuri? Ce-i aia un Olivetti și două fleacuri de calculatoare de buzunar — toate de mare serie? D-astea găsești pe toate drumurile. Și-acu, hai să-ți arăt cum bagi un cap al firului ăstuia în Olivetti și ălălalt în Hewlett-Packard.“

Dar observ că încep să mă lungesc cu povestea mea. Ar trebui să tot înșir pînă mîine numai cîte „trucuri“, „bancuri“, „scheme“ și „poante“ m-a mai

învățat Gazinsky. Și, pe deasupra, instructajele lui Winkler și Klarissa. Nu mă puteam plînge că mă înghesuia timpul liber. Asta-i! Mi-aduc aminte de o litografie a lui Jiquidi dintr-o mapă de proverbe ilustrate: o țărăncuță cu gurguie înalte la opinci, aproape cît să-i atingă burta rotunjită fără echivoc sub cătrință, stă în picioare lîngă un copăcel desfrunzit, în timp ce iarba uscată mai poartă urma unui culcuș. Dedesubt — „Plînge rîsul de-astă vară". Așa și cu după-amiezile mele: „băgînd la căpățînă din greu", cum zicea Gazinsky, plăteam cu vîrf și-ndesat „amabilitățile" cu care mă tratase Tauffer după sosire. Începusem să sufăr de oboseală cronică. La Winkler ca la Winkler, dar lui Gazinsky nu-i ajungeau cele 2—3 ore de „curs", în care „maiorul" abia apuca să-mi explice cum stau lucrurile. De exersat, trebuia să exersez „he, he! acasă", adică în vila lui Matheos care nici acum „încă nu se putea întoarce" (dixit Tauffer). Gata cu poezia serilor de hoinăreală în tovărășia Klarissei, gata cu serile de pe la recepții și baruri. „Păcat că nu prea mai ai timp de distracții, nu-i așa? Nu-i nimic, lasă că recuperezi cînd te întorci din țară!" (ibidem).

O perioadă cenușie, de oboseală cronică și mai ales de continuă iritare. Klarissa — mi-am dat seama — făcea, cum se zice, și imposibilul ca să-mi intre în voie. Dar nici ea parcă nu mai era aceeași, și un gust searbăd îmi sporea proasta dispoziție. Așa-mi apare ultima parte a șederii acolo: obosit, dezgustat, sătul pînă-n gît de tot și de toate, abia așteptam să plec odată. Odinioară mi se strîngea inima numai la gîndul că plecînd mă despărțeam

de Klarissa. Acum un asemenea gînd izbutea să mă enerveze doar: „Ce atîtea sentimentalisme?"

De fapt iritarea și oboseala mea mai aveau o cauză. La vreo săptămînă după ce începusem masiv instructajul (și perioada coincidea cu, poate, cea mai grea etapă a muncii de la institut — alcătuiau schema și făceau toate calculele volumetrice pentru instalarea stației-pilot care să verifice la scară productivă eficacitatea brevetului) — la vreo săptămînă, deci, de efort pe ambele planuri, am avut o noapte cumplită de insomnii alternînd cu coșmaruri care se instalau îndată ce izbuteam cu chiu cu vai să ațipesc. Într-unul din coșmarurile astea — și toate penibile, mai degrabă dezagreabile, decît terifiante — se făcea că sînt prizonier în cavernele stăpînite de maimuțe savante, iar una, cu chipul lui Tauffer, se minuna că, deși hominid, știu totuși să vorbesc, să judec. Drept pentru care propunea, spre disperarea unei Zira — Klarissa, să mi se facă trepanație spre a se vedea în care emisferă cerebrală mi s-au dezvoltat centrii vorbirii și ai judecății. M-am trezit pe cînd eram tîrît spre o masă grosolană de disecție.

Reușisem să sparg, zbătîndu-mă, una din frumoasele lămpi de noapte ale lui Matheos, lucrată în tije prelungi de cristal roșu și verde. Incidentul acesta m-a mai destins, dar n-am putut adormi multă vreme. Că avusesem un asemenea coșmar nu mă mira prea mult — doar mă simțisem ca niciodată umplut de oboseală în ultimele 2—3 zile. E drept, văzusem împreună cu Klarissa, nu demult, *Planeta maimuțelor* (și fără a-i nega spectaculosul, îl socotisem amîndoi sub nivelul fanteziei subtile a cărții

lui Pierre Boulle — deci tema ne preocupase, nu constituise doar un contact superficial, pasager, cu pelicula). De ce însă coşmarul calchiase acea scenă din *Planeta maimuţelor?* Prea era clară semnificaţia ei ca să nu-mi aduc îndată aminte de ultima parte a discuţiei cu Klarissa, din seara de la „Colonades“.

A doua zi m-am refugiat pentru vreo două ceasuri, spre surprinderea lui Mark, în bibliotecă: „Vreau să verific nişte calcule. Nu prea sînt în clar cu o problemă“. Şi cu una chiar că nu eram: biochimia psihoterapiei medicamentoase. Aflu, deci, dintr-o revistă de specialitate, că există nişte *neuromediatori* sau *neurotransmiţători,* adică nişte enzime care permit transferul de informaţii şi date între sistemele de recepţie şi neuroni, sau, în creier, între un neuron şi altul. Că deocamdată nu se cunosc decît foarte puţin neuromediatorii ăştia, cum ar fi acetilcolina, noradrenalina, histamina, acidul gama aminobutiric, nerotonina. Că majoritatea afecţiunilor psihice sînt efectul insuficientei sau, dimpotrivă, excesivei fabricări în organism a neuromediatorilor. Că biochimia modernă cunoaşte două clase mari de produse sintetice care accelerează sau suplinesc producerea acestor enzime, ori, dimpotrivă, le inhibă formarea excesivă. Deci substanţe *agoniste,* reproducînd efectele mediatorului slab produs, şi *antagoniste,* care îl blochează, cum ar fi neurolepticele. Aha! Ia te uită: o grămadă de neuroleptice, cum ar fi amfetamina, înşirate în tratamentul unei hiperproduceri de mediatori. „Un tratament masiv cu amfetamine asupra unui subiect sănătos provoacă apariţia unor tulburări caracteristice schizofreniei,

care pot fi suprimate prin administrarea neurolepticelor". Și peste cîteva pagini mai aflu că neurolepticele, însoțite de un tratament special, adică de presiuni, merg pînă la anihilarea personalității subiectului. Urma trimiterea la lucrările unui congres internațional de psihologie patologică.

Din fericire, biblioteca posedă și extrase din lucrările congresului. Îmi atrage atenția o comunicare a unui medic argentinian, descriind un caz de aplicare masivă a pentothalului — un neuroleptic nu grozav de activ: „Domnișoara X.X., fiica unui redactor șef la o publicație sindicală de stînga a fost răpită de membri A.A.A.* Injectîndu-i-se doze mari de pentothal, a ajuns într-o situație de completă dependență față de călăii săi, cărora, împinsă de un sentiment mereu augmentat de culpabilitate, a sfîrșit prin a le mărturisi orice. Cînd zic orice înțeleg lucruri reale — de pildă, cine anume, cînd, de cîte ori, pentru ce i-a vizitat acasă tatăl — dar și elucubrații oribile. La sugestia anchetatorilor a «mărturisit» imaginare (dar perfect logic plăsmuite) perversiuni sexuale, unele incestuoase, ca și «fraude» comise de tatăl său din fondurile sindicale. Senzații încercate în anchetă de pacienta mea, și de care și-a putut aminti după restabilire în urma unui tratament cu dopaminergice: insecuritate, instabilitate afectivă și pierderea unității organice (avea impresia că personalitatea i se desface într-o explozie de componente de care se agăța pe rînd, părăsindu-le tot pe rînd), panică provocată de groaza

* Alianța Argentiniană Anticomunistă, organizație teroristă de extremă dreaptă.

de a rămînea veșnic prizoniera halucinațiilor, care o asaltau etc."

Așa deci! Perfect: să căutăm acum produsul cu cea mai largă acțiune dopaminergică. Aha! „L-dopa. Substitut apropiat ca structură de dopamină, enzimă antagonică neurolepticelor și stimulator în cazuri avansate de apatie".

Nu eram apatic ci numai obosit, dar din seara acelei zile am început să-mi administrez doze mici de „L-dopa". La început parcă mi-a luat cu mîna oboseala, dar pe urmă parcă mă simțeam din ce în ce mai iritat. Am continuat însă.

15. *MI-AR FI FOST GREU SĂ SPUN CE PRECUMPĂNEA: RUDIMENTARUL SAU DENATURAREA*

Primele două „ședințe" din instructajul lui Winkler au constat dintr-un înfiorător melanj, în care mi-ar fi fost greu să spun ce precumpănea: rudimentarul sau denaturarea. Cocteil indigest format din slogane răsuflate despre superioritatea societății occidentale „libere și democrate" față de „totalitarismul statelor comuniste", și, printre acestea, în chip de „argumente plastice", comentarii asupra „succeselor strategice" ale intervențiilor americane în San Domingo, Vietnam etc. Era pe vremea cînd „misiunea civilizatorie" yankee în Asia de sud-est își verifica „„eficacitatea" în acele de tristă memorie „zone pacificate" și „sate strategice" din Vietnam. Și deși ofensiva patrioților vietna-

mezi dăduse deja cu vreo doi ani înainte peste cap pozițiile „invincibilei“ forțe de ocupație de peste o jumătate de milion de soldați dispunînd de cele mai sofisticate arme, deși între timp Frontul Național de Eliberare ocupa una după alta noi și noi baze americane „abandonate ca nesigure“, Winkler îmi înfățișa în culori stupefiant de roze „viața nouă, liberă, fericită, prosperă, cu dinamism economic occidental din zonele pacificate“.

Mă uitam la el aiurit: oare individul ăsta mă crede cretin? Curînd mi-am dat seama că nici pomeneală de-așa ceva. Omul era convins — la modul stupid, dar sincer convins — că „americanii vor da în Vietnam o lecție severă, nimicitoare «subversiunii comuniste», vindecînd-o să se mai infiltreze în alte puncte de pe glob. Și nici nu poate fi altfel; o cere însăși situația limită în care s-a ajuns: o înfrîngere în Vietnam și în Asia de sud-est ar însemna incontestabil că steaua Americii și a capacității de reacție a întregului Occident a început să apună. Or, ar fi absurd să luăm în serios o atare ipoteză“.

Ascultînd felul în care Winkler își argumenta convingerea în necesitatea victoriei, mi-a apărut dintr-o dată evident că nici generalii smochiniți de la Pentagon nu gîndesc probabil altfel și sînt tot atît de orbi în sinceritatea lor ca și omul din fața mea — așa că l-am lăsat să-i dea înainte.

Socotind că m-a „îndoctrinat“ destul și convingător, Winkler trecu apoi la „necesitatea ca fiecare din noi să se considere soldat, apărător al libertății și civilizației occidentale împotriva barbariei“ în „cel mai cumplit război care se desfășoară de fapt aici, nu în Vietnam — războiul ideologic“. „Prevăd

că în anii care vin — a continuat el — tot ce ține de războiul ideologic va deveni principala misiune a serviciilor speciale, cum este și acesta al nostru, și de aici necesitatea de a acorda o atenție particulară pregătirii în acest domeniu."

Winkler lăsa pe seama filozofilor să atace „în fond și în principiu slăbiciunile ideologiei comuniste". „Misiunea noastră constă în a le furniza exemple concrete, cazuri autentice care să susțină concluziile filozofilor. Adică să demonstrăm că, deși generoasă în formulări umaniste, ideologia comunistă se transformă, primejdios, ca orice utopie, în contrariul ei atunci cînd caută o formă de realizare practică a conținutului ei teoretic".

— Și cum poți demonstra asta pornind de la cîteva exemple mărunte?

Winkler rîse:

— Mai simplu decît crezi. De fapt, important este să dovedim existența unui divorț continuu între teorie și practică. *L'Homme est bon par la nature, mais la société l'a corrompu,* zicea Rousseau; *Le communisme est généreux en théorie,* vom zice noi, *mais la nature de l'homme le corrompra toujours en son contraire.**

„Ia te uită dom'le, Winkler ăsta umblă și la lucruri mai subțiri", îmi spun. Apoi, cu voce tare:

— Bine, dar comuniștii înșiși pun pe primul plan lupta pentru perfecționarea conștiinței umane...

— Fleacuri! Biologic, omul a existat înainte de

---

* *„Omul e bun de la natură, dar societatea l-a corupt,* zicea Rousseau; *Comunismul e generos ca teorie,* vom zice noi, *dar natura omului îl va corupe totdeauna în contrariul său.*

a alcătui grupuri sociale. Slăbiciunile lui — care de fapt asigură progresul omenirii — au un caracter atavic şi general-uman. Nu ţin de o anume structură socială. Comunismul presupune oameni perfecţi, lipsiţi de orice fel de vicii sau slăbiciuni. Or, în veci omul nu se va putea debarasa de setea de putere şi dominare, de pornirea de a poseda cît mai multe bunuri sau o carne mai proaspătă decît a consoartei, de dorinţa de a-şi apăra cu orice preţ poziţia socială cîştigată. Cu alte cuvinte arivism, îmburghezire, birocraţie, conservatorism, imoralitate — iată la ce se rezumă şi cum trebuie să înfăţişăm noi portretul oricărui comunist. Şi cu asta am ajuns la oile noastre.

— Cu riscul de a te scîrbi, ţi-am reprodus în amănunt discuţia cu Winkler, pentru că voiam să-ţi redau cît mai fidel modul de a gîndi al indivizilor de teapa lui.

Anton îşi încreţi gînditor fruntea:

— Ei da, sînt indivizi mai periculoşi decît s-ar crede. Nu mercenari de duzină vînduţi unor interese străine şi gata să dea bir cu fugiţii la strîmtoare, ci otrăviţi pînă în măduva oaselor de o ideologie din care extrag justificări pentru propria lor ticăloşie. Dar am observat că mereu îi zici Winkler şi nu Dumitrescu. De ce?

— Sincer să fiu, nu m-am gîndit la asta. Pur şi simplu am simţit că i se potriveşte mai bine. Dar ia spune-mi, odinioară nu i-ai mirosit cinismul?

— Hm! Pe atunci era tînăr, „încă nu se ajunsese“, şi probabil de aici masca de „justiţiar“ pe care o afişa. E drept, l-am întrebat într-o seară,

pe cînd şedeam la taclale în mansarda mea, de ce se duce să-l asculte pe Nae Ionescu. „Stabilesc procente — mi-a răspuns rîzînd — cîte grame din creierul lui sînt furate din Nietzsche, cîte din Schopenhauer, Husserl şi, desigur, din *Apocalips,* Augustin sau Loyola". Iar altă dată, tot într-o discuţie particulară, mi-a servit nişte argumente din Ortega y Gasset cu aerul că împărtăşeşte resemnarea stoică a spaniolului în faţa inevitabilului rol pe care-l vor juca, în locul elitelor, masele în istoria viitorului. „Vrei să spui că vezi la fel lucrurile ca şi el?" l-am întrebat mirat. S-a recules repede: „Da' de unde! Trebuie să recunoşti însă că în *Revolta maselor* mînuieşte cu o rară virtuozitate speculaţia filozofică".

— Laşă retractare!

— Sigur, de vreme ce îi da dreptate, în sine, lui Ortega y Gasset, nu mie, şi ar fi trebuit să mă pună pe gînduri chiar în seara aceea. Dar care tînăr, însetat de cunoaştere, nu-şi permite luxul să aprecieze eleganţa, ingeniozitatea, seducţia unei forme care drapează abil un conţinut fad, inconsistent, chiar denaturat? E una din trăsăturile psihologiei vîrstei. Nu degeaba zic proverbele populare că abia după ce te izbeşti cu capul de pragul de sus afli că nu tot ce zboară se mănîncă. „Eh, i-o veni lui mintea cu timpul", mi-am spus. Şi am greşit... Dar în sfîrşit, cum vezi, n-au de ce să te mire elucubraţiile lui, începînd cu faimosul truism: „Biologic, omul a existat înainte de a alcătui grupuri sociale..."

Instructajul intensiv al lui Winkler vădea prin complexitate şi metodică o îndelungată specializare în arta calomniei, provocării, coruperii şi șantajului. „Prin tot ceea ce facem, trebuie să pătrundem cît mai adînc în miezul realităţilor româneşti. Deci, să fim bine informaţi. Şi în domeniul acesta nu există practic detaliu nesemnificativ, care mai devreme sau mai tîrziu să nu poată fi inteligent exploatat. Un zvon neconfirmat, o bănuială, o acuză sediţioasă fructifică excelent într-un anume climat creat cu grijă. Pregăteşte ca lumea o cultură, şi vezi că bacterii inactive de mii de ani, descoperite în mormîntul nu ştiu cărui faraon, se trezesc la viaţă şi proliferează cu o viteză incredibilă. Așa și cu un «fleac» uitat din trecutul cuiva. Avem nevoie de cît mai mulţi aliaţi, adică de prieteni de voie sau de nevoie. Or, prieten de nevoie ne poate fi oricine şi chiar fără să ştie ori să-şi dea seama. Iată cum . . ."

Nu mai insist asupra nesfîrşitelor „teoretizări" de felul ăsta. Trec direct la ceea ce urma să fac eu odată întors în ţară. În primul rînd să alcătuiesc nişte fișe speciale tuturor cunoştinţelor care manipulau ori aveau acces la documente secrete sau ocupau funcţii de oarecare răspundere în institut sau aiurea. Greu de exprimat în cuvinte nesfîrşitul dezgust pe care mi l-a provocat „asimilarea precisă, cît mai precisă" a „artei fişării". Aveam senzaţia că trăiesc un coşmar similar aceluia al eroului lui Kafka din *Metamorforza*, atît doar că al meu se prefăcea nu într-un miriapod, ci într-o hienă care, tot dezgropînd la cadavrele viciilor și slăbiciunilor ascunse de fiecare rubrică a fișei, le

împrumuta miasma putredă, fetidă. „Trebuie să-ți spun că mie îmi aparține concepția acestei fișe. Desigur, mi-a pretins un pic de efort! Efort cere și completarea ei cu inteligență și pricepere dar te asigur că, dacă te ostenești cum trebuie, îți oferă o teribilă putere asupra subiectului. Adică te recompensează prin una din cele mai rare satisfacții. De fapt, ai să vezi că stăpînirea fiecărei rubrici din fișă e un izvor de delicii..." Și iată o foarte rapidă enumerare a „deliciilor" lui Winkler:

Mai întîi, date compromițătoare din trecutul profesional, intim etc. al subiectului sau al celor apropiați acestuia („părinți, copii, logodnic, mă rog, tot ce vrei"); apoi împrejurări vădind demagogia subiectului („dacă știi cum să cauți, nu se poate să nu găsești"); apoi abuzuri („sau ceea ce poate trece convingător drept abuz, nu e prea greu"), presiuni de ordin material sau moral exercitate asupra indiferent cui; indicii de căpătuială ilicită („ai grijă, o căsuță cu aspect modest poate ascunde ispahanuri, colecții de tablouri sau icoane vechi pe sticlă, adunate din stînga și din dreapta, și cînd vezi așa ceva, întreabă-te ce bijuterii a pretins în compensație consoarta; femeile iubesc lucruri mai concrete decît mistica estetică a unor vechituri"); „acum atenție la rubrica asta deosebit de importantă: dacă subiectul își alege colaboratori docili și exploatabili. Dar, să fim înțeleși! Rubrica asta o completează numai pe a doua și în nici un caz nu se confundă cu a patra! Și încă ceva — tot aici intră prin analogie și nepotismul sau favoritismul", imoralitatea, sau „în absența ei, filistinismul: de cele mai multe ori frustrarea duce la intoleranță, care prin excelență

e imorală“; în sfîrşit, „să nu uităm deosebitul impact psihologic pe care-l au zvonurile, bîrfa, micile calomnii — chiar cusute cu aţă albă — asupra persoanelor mai sensibile“.

Ceea ce ţi-am rezumat în cîteva fraze a constituit pentru mine un greţos tur de forţă pe parcursul cîtorva „cursuri“. De ajuns ca să mă conving că Winkler nu era, sau de fapt nu mai era o inteligenţă ci un maniac, victimă a propriilor otrăvi secretate în exces. Cum să-mi explic altfel fixitatea stranie a privirii lui cînd mă asigura cu o notă de triumf răguşit în voce: „fii sigur că, numai cu puţină strădanie şi abilitate, oricui — înţelegi, *oricui!* — poţi să-i pictezi un asemenea convingător portret, ca nici el însuşi să nu poată jura că nu-i al lui, chiar dacă e cel mai respingător pe care l-a văzut vreodată!“

— Bine, dar cum rămîne atunci cu obiectivitatea rapoartelor noastre?

Winkler fu descumpănit o clipă de întreruperea mea. Răspunse încruntîndu-se, pe cînd flacăra din ochi i se stingea:

— Rostul dumitale e să trimiţi rapoarte cît mai exacte, cît mai verificabile — şi să nu uiţi: activitatea îţi va fi totuşi controlată — că de interpretare are cine să se ocupe!

Cam ce anume însemna „comentarea datelor“ aveam să mă conving mai tîrziu. În cadrul „aplicaţiilor practice“, Winkler îmi dăduse pentru triere, sistematizare şi încadrare în rubricile fişei o seamă de materiale. Printre ele, m-a frapat o scurtă notă (provenind tot de la 01!) Se relata că Toma Iliescu, om de vreo 45 de ani, însurat, directorul unei fabri-

cuțe de mobilă din „B", oraș situat nu prea departe de București, frecventa garsoniera unei tinere funcționare angajată de circa un an în întreprinderea pe care o conducea. „Ei, cum fructifici informația în alcătuirea unei fișe Iliescu?" „Păi, deocamdată nu poate fi decît parțial completată rubrica referitoare la imoralitatea subiectului ...".

Winkler mă măsurase de sus, malițios, însă, contrar obiceiului, n-a căutat să mă corecteze. Peste vreo lună, după o tiradă sforăitoare pe tema: „Omul de pe stradă trebuie să aibă certitudinea că găsește în noi un sprijin absolut dezinteresat și de nădejde", îmi arăta un text dactilografiat pe vreo trei pagini, destinat după cîte puteam să-mi dau seama unei emisiuni „demascatoare". „Și acum iată o altă scrisoare pe aceeași temă — începea textul — care ne-a parvenit cu oarecare întîrziere de la prietenul nostru Nicu V. din orașul «B» ..."

Ei, și cine crezi că era ținta sarcasmului vitriolat, dar iscusit ornamentat cu elegante floricele de stil? Cine crezi că era micul „dictator" care „teroriza" cu imprevizibilele lui capricii (în dauna producției, se-nțelege!) o întreagă întreprindere, care concedia și angaja după cum îl tăia capul, sau mai bine zis după cum se arăta mai puțin înțelegător sau mai docil cutare ori cutare subaltern sau subalternă, imoral și corupt pînă-n măduva oaselor, nesinchisindu-se de familie și dînd prioritate în acordarea unei locuințe taman acelor funcționare mai tinere și mai darnice cu nurii lor? Bineînțeles, Toma Iliescu!

— Au mai sosit şi alte materiale din ţară privitoare la el, în afara notei pe care am văzut-o acum o lună?

Winkler mă privi surprins, apoi vizibil încurcat:

— Fără îndoială...

— Atunci n-ar trebui ca acuzele să se sprijine pe mai multe cazuri concrete? Altfel parcă prea plutesc în generalităţi...

— Ajunge şi-atît. Doar n-o să-i acordăm ăstuia mai multă atenţie decît merită — puse el capăt discuţiei, strîmbîndu-se.

Minţea, desigur. Nu mai primise nici o altă notă, după cum nu exista nici „prietenul nostru Nicu V.", născocit doar pentru a da întregii măsluiri un aer de informare, de veridic. Îmi venea nespus de greu să mă stăpînesc, să nu-i arunc în faţă imensa scîrbă pe care mi-o inspirau calomniile astea josnice de care era atît de mîndru, aş fi vrut să-l întreb cu cîte parale îl recompensează stăpînii pentru abilitatea laborioasă cu care-i ducea de nas. Doar reuşea să treacă drept „bun cunoscător al chestiunilor româneşti!" M-am pomenit spunîndu-i:

— Îmi închipui că domnul Tauffer o să fie încîntat de material...

Mă fixă bănuitor. Nu răspunse, şi nu putui rezista ispitei:

— Dar nu cred că ar mai fi dacă s-ar apuca să stabilească proporţia dintre adevăr şi „broderie" din, chipurile, scrisoarea asta.

— Ce vrei să spui? — şi glasul lui suna ameninţător, îngheţat.

— Că n-aş avea nici un chef să-mi „prelucrezi" în felul ăsta rapoartele...

În seara zilei următoare, Klarissa mă abordă direct, cu un zîmbet abia reținut:

— Ascultă, sînt oficial însărcinată să te descos cu discreție, cu cît mai multă discreție, deci fără să-ți dai seama, asupra neînțelegerii de ieri, cu Winkler.

— Și cine ți-a dat însărcinarea asta?

— Tauffer.

— De ce?

— Probabil vrea să știe cam cît e adevărat din încondeierea lui Winkler.

— Erai de față?

— Da.

— Și cum a reacționat Tauffer?

— Cu un „Aha!" Și pe urmă cu un: „Bine, vom vedea".

I-am povestit Klarissei totul, începînd cu nota cunoscută în urmă cu o lună și încheind cu „neliniștea serioasă" pe care o încercam gîndindu-mă ce consecințe dezagreabile putea avea măsluirea fișelor pe care urma să le trimit din țară. „Spune-i lui Tauffer că nu mi-l închipui atît de naiv să nu-și dea seama că nu-ți poți face prieteni de încredere din niște oameni care te-au prins cu minciuna". Spunînd asta, mă refeream la o altă misiune asupra căreia Winkler mă instruise între timp — și anume „cultivarea" unor „bune sentimente" cu subiectul, pentru a le putea exploata la momentul potrivit.

— Oricum, Winkler a greșit — murmură Klarissa. Nu trebuia să-ți arate amîndouă materialele. Adică nu trebuia să scape din vedere că-ți arătase cu o lună în urmă nota. Tauffer o să-i dea un pic

peste nas pentru asta. Nu-mi place însă că incidentul iar îți scoate în relief „căpoșenia“ ...

După sfatul Klarissei, a doua zi, după-amiază mă prezentam la instructaj ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Deși vădit prost dispus și parcă mereu la pîndă, în fața atenției mele concentrate, neutre, Winkler își reveni afundîndu-se în expunerea noii teme — stratagema și procedeele *exploatării în orb*. „Cu toate că e cunoscută de cînd lumea, exploatarea în orb devine abia în zilele noastre una din cele mai importante modalități de culegere a informațiilor. Diversificarea neîncetată a activităților în toate domeniile asupra cărora trebuie să dispunem de informații ar presupune, la modul teoretic, extinderea în aceleași proporții și același ritm a rețelei. Practic așa ceva e cu neputință, ca să nu mai vorbim de creșterea în proporție geometrică a șanselor de desconspirare a unei rețele prea extinse, care se dezvoltă în progresie aritmetică. Iată de ce trebuie să ne bazăm din ce în ce mai mult pe exploatarea în orb. Adică o abilă cultivare a unor raporturi constante, chiar de intimă prietenie, cu acei oameni care ne pot furniza fără să-și dea seama importante informații din sfera lor de activitate. Firește, datele astfel obținute au un caracter fragmentar, dar constituie importante nuclee între care se pot întinde punți, completate cu altele obținute din terțe surse: o comunicare științifică, un articol din presă, cunoașterea utilajului pe care o altă uzină îl pune la punct pentru uzina care ne interesează etc.“

Nu mai insist asupra procedeelor de contactare și întreținere a unei relații de „exploatare în orb“

— bănuiesc că te-ai întîlnit cu aşa ceva. Între timp, continua în paralel şi instructajul Klarissei. Deşi cel mai uşor, într-un fel îmi călca pe nervi mai mult decît celelalte. Mă agasa să mă mişc continuu pe două planuri absolut străine. Şi nu puteam fi pe de-a-ntregul şi cu naturaleţea de pînă atunci omul de alături de Klarissa, după cum, ca elev, eram mereu distras de vechea mea calitate. Fapt care-mi atrăgea în mod automat o observaţie seacă din partea ei: „Nu e bine. De cum am intrat în localul ăsta, ai pierdut atîta vreme, te-ai mişcat aşa de şovăitor, că oricine şi-ar fi dat seama că nu cauţi o masă la care să te simţi bine, ci exact singura care este punctul ideal de observare." „Nu, nu e bine, de aici nu vezi în oglinda de pe coloană decît unul din batanţii de la intrare! Nu, te-ai mişcat prea mult. Acum nu vezi decît o parte din şirul de scaune de la bar." „Vezi? Ai dansat prea absorbit. Nici nu ţi-ai dat seama cînd s-a strecurat Kent printre mesele de lîngă perete şi s-a şi instalat la bar" — ori eu ar fi trebuit, conform regulilor „exerciţiului", să-i ies brusc înainte de după ultima coloană dinspre bar.

Kent o seconda din cînd în cînd pe Klarissa, mai ales în exerciţiile auto de genul: „Ai grijă! Nu ne urmăreşte cineva?" sau: „Încearcă să scapi de Fordul albastru: se ţine scai de noi de vreo zece minute." În exerciţiile „de stradă, pe jos sau interior" de regulă o asista mărunţelul, pictorul, sau unul din oamenii disponibili din grupa lui Gazinsky. „Trebuie să te străduieşti cît de cît, dragule — mă pisa deseori Klarissa, agasată şi ea, sînt sigur, dar încercînd să arate ca răbdarea întruchipată. Altfel

ar părea suspectă lipsa ta de tragere de inimă. Un tip inteligent şi care-şi ia în serios viitorul de agent ştie că de cunoştinţele astea depinde propria-i piele, aşa că nu-i poate fi indiferent cum se descurcă. Nu le ia în serios decît cel care... Şi Tauffer ştie asta!"

Ce uşurare cînd am aflat că măcar de „încîntătoarele seri de tandreţe" cu Klarissa aveam să scap pentru cîteva zile! Pleca undeva pentru achiziţionarea cîtorva litografii din secolul al XVII-lea lucrate după *Le Coeur fier, d'amour epris*, romanul cavaleresc al lui René d'Anjou, regele Neapolului. Şi mă-ntrebam cîţi din dolarii pe care-i dă pe ele „Göring der zweite" — cum mă făcuse să-i zic lui Tauffer nu numai „pasiunea" lui pentru opere de artă — sînt storşi contribuabilului american prin intermediul emisiunilor lui Winkler...

16. *STRANGER IN THE NIGHT* ...

Din tonomatul hîrîit răzbate cel mai tabagic Frank Sinatra imaginabil: *Stranger in the night*...*

Cînd Nikos zmuceşte mixerul, sticlele de pe raftul din spate se ciocnesc cu un clinchet mărunt şi deasupra etichetelor colorate — Martini, Benedictine, Pfeffermint, Metaxa etc. — se agită vălurele limpezi de roşu, oliv, verde, chilimbariu, iar eu

* Străin în noapte...

simt că prin simpatie încep să mi se bîțîie în stomac masticile de Kios înghițite metodic, una după alta.

... *Exchanging glances* ...*

Intrasem cu o dispoziție păcătoasă la „Circe's balsam“, barul de mîna a doua al grăsunului Nikos, foarte pistruiat și foarte puțin grec. Un bar ferit, unde mai fusesem în vreo două rînduri, singur, cătrănit, să fac puțină ordine „în problema mea mentală“. Ia te uită! Individul ăla cu cravată de tweed scoțian și mutră de dihor părăsește „masa strategică“ și se cațără pe scaunul înalt de lîngă mine, rezemîndu-și pieptul de zincul barului. Ca să vezi! Mă așezasem fără să-mi dau seama, automat, conform rețetei Klarissei, puțin pieziș spre oglinda ovală de deasupra cheliei lui Nikos, și tot automat îmi aruncasem pe ea ochii ori de cîte ori se auzise ușa. Ce măgărie! Doar nu sînt „la exercițiu“! Mutra de dihor întoarce spre mine o privire tîmpă și falsează cleios:

— *Stranger in the night* ... Hai să cîntăm. Tu ai pus asta la rîșniță ...

Dau din umeri, îmi smulg reverul din mîna lui flască și ... *exchanging glances* ... mă îndrept spre draperia vișinie din colț. Idiotul!

Cînd mă întorc, Nikos îmi și livrase încă o încărcătură de mastică. Foarte păcătoase aiuritele astea de scaune înalte, și nesigure. Te bălăbănesc de parcă n-ar fi fixate pe podea. Și mastica are un gust infect. Întind un deget spre grăsun:

— Ai pus altă porcărie, ticălosule!

---

* Schimbătoare oglinzi ...

— Nu, domnule! şi se burzuluieşte brusc: Ia vezi, mă, că te azvîrl afară!

E răcoare, e plăcut, e splendid, şi îngerii șoptesc cu cea mai dulce melancolie a lui Frank: *Stranger in the night*... Şi, ai dracului, mă mai şi gîdilă. Mă-ntorc chicotind pe partea cealaltă şi piciorul meu face pleosc! în ceva foarte plăcut, răcoros şi ud. Dar coapsa dreaptă mi-e împunsă dureros — ce naiba am în buzunar? — mă învîrt iar pe stînga, și încerc să mă scotocesc. Din altă lume niște glasuri aspre, urîcioase, se bagă peste Frank Sinatra.

— *What's your name? Wie heist du? Vostro nome? Come ti chiama? Ton nom?**

Netoţii! Nu pricep? Frank Sinatra!

Amîndoi — aha! sînt doi: vlăjgani, îmbrăcaţi în haine verzui, gemeni fistichii — nişte uniforme? parcă le-am mai văzut, dar ce naiba caută aici? — mă înalţă în aer, plutesc cu ei — încerc dublul feston al lui Kent: ce să-l știe, păcătoșii? — așa că mă înșfacă mai strîns... *exchanging glances* — și unul mă pocnește peste ceafă cu ceva elastic și dur care-mi ajunge pînă peste ureche şi — Hmmîmîmîmî... Frank tace, tace...

Tipul de dincolo de masa lustruită care-şi pierde capetele-n ceaţă — geamăn şi el, uniformă verzuie — se uită ponciș, habar n-am pe care din noi întreabă cine-i stranger in the night? — Sinatra, my love! dar nu crede, și zice duceţi-l — și ăia în alb mă dezbracă, înăuntru-i verzui tot ca-n *Planeta maimuţelor* — dar nu-i Zira. Ia asta, Sinatra, o să-ţi

---

* Cum te cheamă?

facă bine — şi beau, dar vomez pe nişte fire puse pe braţ, pe picior şi nu-l nimeresc pe ăla de sub piept — dar e nostim, pînă mă-mpung cu ceva limpede în îndoitura cotului — la ce naiba le trebuie lumină roşie — şi spun bancuri aiurea, ca nişte apucaţi, aşa că le răspund serios, aiurea, deşi tare-mi vine să-i iau peste picior — da' iar mă gîdilă cu alte fire, prinse în leucoplast, deasupra sprîncenei, la colţul buzelor, pe un pomet şi pe carotidă — şi mi-e un somn de mor, dar nu pot, tremur de enervare, şi tipii mă tot întreabă de „da“ şi „nu“ — dar eu — tîmpiţii! — Desigur, domnule, numai că nu-i aşa, pentru că — şi ăştia nu mai termină, adorm cu toţii, da-i trag şi-n somn cu spune-i, şi eu le spun ce fac — degeaba, tot nu mai termină — da' nu-mi pasă, dacă o iei cu una înainte, tot aşa trage-i, nu? — şi ăştia urlă cu *in the night* şi eu cu *exchanging glances*...

— ...linii mari, e-n regulă, răspunsuri negative. Nimic aparte de semnalat. Numai că...

— Numai că?

— Hm, cum să zic? Încă n-am întîlnit o asemenea situaţie.

— Adică?

— Mă intrigă o discordanţă inexplicabilă. Proba de bază, psihoterapică — rezultate negative. Detectorul — rezultate negative. Însă mimograful...

La început nedistincte, glasurile se apropie din ce în ce mai mult, parcă pe măsură ce străbat straturile de cîlţi şi vată în care mi-au înfăşurat capul. Un cap surprinzător de gol — nu mai huruie, nu-mi mai zvîcneşte, nu mi se mai dilată pînă să mă stri-

vească — e uşor, suav de nu mi-l mai simt, parcă l-aş fi pierdut, şi asta mă face să-l pipăi. Încăperea e mică, impersonală, atît cît să încapă patul alb, metalic, şi stativul cu un recipient gol — glucoză, dextrină şi vitamine zice eticheta — spînzurat deasupra unui tub de cauciuc. Aha! Glasurile răzbat prin uşa de la picioarele patului, prevăzută cu o vizetă specială. Scumpe glasuri, dulci, unul incurabil melancolic, celălalt de înger care se uită ponciş...

— Ce-i cu mimograful?

— 20% răspunsuri concordante. În rest, parcă ar minţi detectorul de minciuni şi antagobotulina.

— Nu înţeleg.

— Nici eu şi de aceea am repetat de trei ori setul întrebărilor de control.

— Şi?

— Cu diferenţe insignifiante — acelaşi rezultat. Deşi şi aici e ceva ciudat cu toate că anamneza prezenta reacţii tipic neuroleptice, omul dumneavoastră răspundea într-un limbaj cu formulări histeriforme. Adică: angoasă, terifiere, reducerea la zero a factorilor personalitate — asta în gesturi, aspect general, conţinutul răspunsurilor; dar în formă, răspunsurile înşirau alăturări bizare de cuvinte — parcă şi-ar fi bătut joc de toate, inclusiv de propria lui persoană.

— Prag de reacţii paradoxale. Nu i-aţi administrat o supradoză?

— Nu, domnule. L-ar fi ucis ca pe o muscă. I-am administrat, după electrocardiografie, exact doza maximă limită.

— În cazul ăsta i-aţi dat cine ştie ce ser alterat. Mă dezamăgeşti, căpitane...

— Nu domnule, testăm totdeauna o probă înainte de administrare. (Glasul trăsese o duşcă de ricin.) Ne mai pricepem şi noi la chimie, nu numai alţii... (Ricinul îl gîdilă un pic pe la fiere.)

— Şi mai departe?

— Mai departe, la a treia verificare cu mimograful i-am administrat o inhalare infimă cu oxid azotos — adică gaz ilariant. Omul dumneavoastră e chimist şi face polimerizări, nu? Adică lucrează şi în mediu azotos. Rezultatul: 100% din reacţiile de la mimograf trucate.

— Deci, asta-i explicaţia?

— De vreme ce singur trageţi concluzia... (Şmecher, îngeraşul ponciş. Dacă incurabilul melancolic nu l-ar fi zgîndărit pe la amorul propriu, sigur ar fi răspuns: posibil însă puţin probabil. Doar nu de pomană avea el rezervele lui. Dar dacă mereu îl faci, aşa, delicat, ageamiu...) Rînjesc de parcă m-ar fi picnit pe dinăuntru un val de gaz ilariant. Splendid! O mînă mi se lasă brusc pe faţă şi-mi comprimă obrajii pînă gura se micşorează la loc. Ei, drăcie! Ştiu eu de undeva foarte bine aroma asta. Şi şoapta pe care abia o desluşesc, joasă, caldă, vîrîtă direct în ureche: „Stare letargică. Îţi revii abia după injecţie. O să ai cap dureros şi mare". De dincolo aud:

— Bine, căpitane. E-n regulă. Sper că mi-ai pregătit toate înregistrările. Aici nu rămîne nici o urmă. Poţi să-l trezeşti.

Închid ochii, aud deschizîndu-se uşa. Paşi, apoi o mînă îmi împinge capul spre dreapta. Cel mai greu lucru din toată aiureala aia a fost — ai să rîzi! — să nu mă strîmb, să nu tresar cînd acul de seringă mi-a împuns braţul stîng. Furnicături de parcă aş in-

tra într-o apă grozav de plăcută, răcoroasă, pe urmă un neastîmpăr de-mi venea să sar în tavan. Doză masivă de cofeină. Sînt o grenadă cu inelul smuls şi număr, şi număr, dar nu explodez, nici nu respir altfel decît înainte.

— Ce-i asta, căpitane?

— Hm, trebuia să-şi revină. Îi mai fac una.

Faci tu pe dracu! Trag aer în piept, gem, mai gem o dată, mişc slab un picior, pe urmă îmi duc cu încetinitorul braţele spre umeri şi scîncesc:

— Capul meu, ah, capul !

— Perfect, nu mai trebuie.

Deschid „împăienjenit“ ochii. Tauffer nu se mai uită la mine, răsfoieşte la picioarele patului un dosar.

— Văd aici numai mimogramele pe banda de hîrtie. Unde-i filmul de control?

— Înăuntru. Aparatul lucrează cu rolă mare. Nu pot decupa porţiunea.

— Ia ascultă, căpitane, nu ţi-am spus că aici nu rămîne nici o urmă?

— Vă dau filmul după ce consum toată rola.

— N-am chef să se copieze „din întîmplare“ porţiunea. Pricepi?

— Dar, domnule Tauffer, nu pot deschide acum aparatul!

— Mă calci pe nervi. Iar povestea aia mai veche, plus cele şapte cecuri — ultimul îl ai în buzunar de jumătate de oră, — dacă bine ţin minte — s-ar putea să-l calce pe nervi şi pe general, şeful dumitale. Hai, dragul meu, să fim rezonabili. Nu mă face să-mi pierd vremea.

Tauffer îi întoarce spatele ca să se aplece spre mine şi să-mi scuture mîna, în timp ce îngeraşul se depărtează cam mahmur.

— Ce-mi faci, domnule? De trei zile parc-ai fi intrat în pămînt! Noroc că-l cunosc pe căpitan. Umbli aşa, fără acte, şi te-apuci să fotografiezi obiective militare?

— Eu, obiective militare?

— Ai fost găsit cam cherchelit, fără acte şi cu aparatul ăsta de fotografiat (mi-l arată) în faţa unei cazărmi. Cum îţi explici?

— Ce să-mi explic? Oh, capul meu!

— Ascultă: te-am căutat şi pe la barul lui Nikos, te-ai cam întrecut cu masticile! Peste două ceasuri erai găsit beat mort dinaintea cazărmii. Cu cine ai băut?

— Cu nimeni...

— Nikos zicea că te-ai apucat să cînţi cu un tip negricios, mărunţel, cu cravată ţipătoare. Cine-i?

— Habar n-am.

— Clar. Tipul te-a folosit ca acoperire. Cînd a apărut patrula, ţi-a plasat aparatul. Dar înainte de Nikos ţi-ai schimbat hainele?

Ştiam unde vrea să ajungă. Aşa cum eram sigur că-mi pusesem portofelul în buzunarul de la haină. Nu-mi place să ţin în altă parte banii de hîrtie, şi dacă n-aveam la mine portofelul, cum i-aş fi plătit lui Nikos cît băusem? Ştiam toate astea, însă îi fac pe plac.

— Habar n-am!

— Du-l acasă, Klarissa, şi vezi dacă nu şi-a uitat pe undeva actele. Să sperăm că nu intră în alt bucluc.

Bucluc — adică du-te pe la poliție și zi c-ai fost jefuit, pe urmă la Ambasadă, explică și pe-acolo că hîr, că mîr...

Nu i-ar fi convenit lui Tauffer să atragă în vreun fel atenția asupra mea. Deci actele sînt sigur „uitate acasă".

Plecăm, lăsîndu-l pe Tauffer să recupereze („din grijă pentru mine", desigur, cum avea să mi-o spună) și bucata aia de peliculă. Mașina face un ocol evident, luînd-o spre hotel.

— De ce? N-am mai dat pe-acolo de vreo săptămînă.

— Și ai vrea ca de la recepție Tauffer să știe că nici n-am trecut pe acolo și că te-am adus direct la vilă, unde ți s-au lăsat actele? Că dai peste ele prea ușor, fără căutare, fără să te îngrijoreze un pic soarta lor?

Capul începe să-mi vîjîie abia acum, nu mă miră, atîtea droguri și antidroguri, adică invers, senzația de sleială dar cu nervii întinși la zbîrnîire, toată trambalarea asta idioată și inutilă prin hotel, în sfîrșit — vila. Klarissa mă așază într-un șezlong de pe peluză, dar la umbră, eu vreau la soare și-o sticlă de whisky.

— La soare? Whisky? N-ar fi mai bine un somnifer? De regulă unul triplu ajunge. Trebuie să dormi de-adevăratelea, să te odihnești.

— Las' că știu eu ce și cît am înghițit! Mi-aduci, ori mă duc eu?

Mut șezlongul în soarele blînd al după-amiezii, vine cu sticla. Trag o dușcă zdravănă, moleșește pu-

țin tontoroiul dintre tîmple. Ea stă alături, pe-un scaun pliant.

— Ascultă, ce-i bazaconia aia de mimograf?

Rîde încetișor, mi-ar plăcea să-mi ia mîna, dar n-o face.

— Oh, Din, nu-mi vine-a crede că s-a terminat așa de bine. Las' că-ți spun după ce te trezești.

Mai trag o dușcă.

— Spune-mi acum.

— Un truc descoperit de vreo doi ani în laboratorul de psihologie al unei universități americane. Se pare că e mai sigur ca detectorul clasic de minciuni. Funcționează pe principiul că mușchii faciali sînt cei mai mobili și mai sensibili pe care-i are omul. Fruntea la îmbinarea sprîncenelor, coada ochiului, colțul gurii, mușchii gîtului își schimbă poziția aproape la orice senzație. În fine, nu știu precis ce se detectează: diferența dintre o grimasă firească și una construită, sau o fină reacție mimică de *nu* atunci cînd spui *da*. Nu prea știu, ceva în genul ăsta.

— Aha, m-am lămurit. Dar ce mi-a pus în pahar tipul cu mutră de dihor?

— Nu ți-a pus nimic. Ți-a dat o țigară tratată cu o substanță care produce dezorientare temporară, și-atît. Degeaba te-ai înfuriat pe Nikos.

— Așa?

— Așa.

Mai trag o dușcă triplă și mă cufund în ape călduțe de somn. Cînd mă trezesc e întuneric, fosforul de pe cadran zice trei noaptea, mi-e sete, întind mîna dar dau peste umărul Klarissei, mă întind mai mult și bîjbîi pe noptieră, sticla e acolo, trag

încă un gît zdravăn și plonjez iar în apa somnului. Răcoare — calde sînt numai brațele Klarissei cînd, adormită, se-ntoarce spre mine.

Peste vreo zece zile mă înapoiam în țară.

17. *„MI-L DAȚI PE 01 — IAR EU UIT TOATĂ POVESTEA!"*

— Și nu s-a mai întîmplat nimic notabil pînă la întoarcerea în țară?

— Nu, absolut nimic. Exceptînd, firește, doza dublă de paternalism pe care Tauffer s-a simțit obligat să o decreteze la întîlnirea de adio. Vezi, doamne, trebuia să plec mișcat de grija cu totul excepțională pe care mi-o poartă. Tratament psihologic tonifiant, nu? „Te vrem întreg și nevătămat înapoi, sînt convins că vom face lucruri excepționale împreună; numai aici poți da măsura întregii tale valori, Dinucule. De aceea, vreau să te crutăm cît mai mult în anul ce vine. Tu ești un om de știință, și pentru noi calitatea asta primează. («Auzi, domnule! Și atunci la ce naiba mi-ați mai făcut instructajul?») Sigur, totul acum depinde numai de tine. Fii prudent, nu fă exces de zel — știi ce zice proverbul nostru: «decît filozof ofticos, mai bine măgar sănătos». Vei avea tot timpul să strălucești aici . . ."

— Iartă-mă că te întrerup — se precipită a mirare Anton — dar de unde pînă unde „proverbul nostru"? Tauffer e doar neamț!

— Zău? Ehe, să-l vezi cîteodată cum făcea „pe al nostru“ mai dihai decît dac-ar fi fost și mă-sa romancă!

— Dar, după cîte știu, a venit în România abia în 1934 și a rămas doar pînă în '44. Chipurile emisar al culturii germane în Diaspora. În realitate agent S.S., iar mai tîrziu un fel de instructor în organizația D.A.R.* ...

— Da, numai că prin 1938 presa de stînga și-a înteţit protestele împotriva activităţilor paramilitare patronate de Reich la noi. Tauffer face ce face și se naturalizează ... român!

— Bine, asta o știu ...

— Dar poate nu și că în aceeași calitate de „român“ a colindat lagărele de prizonieri (învăţase bine limba noastră) în compania oamenilor lui Horia Sima, ca să alcătuiască o unitate de români care să lupte „pînă la victoria finală împotriva bolșevismului ...“

— Și cînd te gîndești că facem parte dintre puţinele naţiuni din care hitleriștii n-au putut forma o astfel de unitate!

— Exact! Și exact pe asta a scontat Tauffer păstrîndu-și actele de „român“ cînd aliaţii îi vînau în '45 pe naziști. „Eu nazist, domnule? Poftim, sînt cetăţean român!“ „Atunci de ce nu te duci acasă?“ „Am nume german, știţi, și n-aș vrea să plătesc tocmai eu, și din întîmplare, oalele sparte de oamenii lui Hitler“. Cam așa trebuie să se fi petrecut

---

* Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei der Deutschen Volksgruppe in Rumänien (Partidul Muncitoresc Naţional Socialist al Grupului Etnic German din România).

lucrurile, judecînd după spusele Klarissei. L-a ajutat și întîmplarea. Sau cine știe? Chiar întîmplarea? În definitiv, Tauffer a avut de ales, și a știut să aleagă. Nu s-a predat englezilor sau franțujilor — doamne ferește! Americanii erau mai îngăduitori. Pe urmă, cum era specializat în „chestiunile românești" . . .

În fine — ca să revin la logosul lui de la întîlnirea de adio — Tauffer mi-a dat parola prin care aveam să-l recunosc pe trimisul lui: „Odată întors în țară, te vom lăsa cîteva săptămîni pentru reacomodare, apoi te va contacta prietenul nostru și îi vei da materialul adunat între timp. Nu va trebui să vă vedeți prea des. Instructajul îți va prinde bine. Și dacă, în caz de forță majoră, va trebui să-l sprijini într-un fel sau altul în îndeplinirea vreunei misiuni . . . («Și bag mîna-n foc, puișorule — mi-am spus ascultîndu-l — că se va ivi sigur cazul ăla de *forță majoră*. Klarissa doar zicea că rețeaua ta din România nu prea face două parale . . .») . . . Dar chiar și-atunci, încheie Tauffer, sub nici o formă nu-ți vom primejdui acoperirea. (Și zîmbi — un zîmbet rece, cam cum ar zîmbi un șarpe cu clopoței.) Logic, Dinucule: reprezinți o investiție prea mare, de încredere, fonduri, renunțări, ca să-mi permit s-o pun serios în primejdie. Tocmai de aceea ai grijă să n-o primejduiești singur. Urmările ar fi jenante pentru noi, dar catastrofale pentru toți ceilalți interesați în complexa noastră afacere . . ."

Mai clar nici că se putea. Telescriptorul din tărtăcuța mea transcria decodificat sensul spuselor lui Tauffer: „Ai grijă, băiețaș, nu mișca în front. Chestia cu hologramele, cu jumătatea ta de brevet poate

fi oricînd repusă pe tapet..." Şi dintr-o dată mi-a căzut fisa: „Puişor, iubiţelule, asta nu trebuia s-o spui. Te-i fi crezînd tu un micro-Richelieu ori Machiavelli — cum vrei, la alegere — dar asta nu trebuia s-o spui cu atîta orgoliu. Va să zică eşti sigur că jumătatea asta de brevet — frumuşică nu-i vorbă — plus strînsele relaţii de conlucrare dintre România şi firmă ar putea fi la o adică puse la bătaie ca să forţezi un schimb: «Mi-l daţi pe 01 — iar eu uit toată povestea».Vezi tu, rămîne de văzut dacă ai noştri or să vrea să uite toată povestea".

Şi iar interveni Anton:

— Cred că intuiţia asta, la urma urmei nu i-ai putea spune altfel, a fost cea mai grozavă din cîte ai avut. Dacă exact aşa îşi formulase Tauffer spusele, nu prea reieşea ce are de gînd să facă la o adică. De aceea am şi folosit termenul de intuiţie. Şi de fapt nu e cu putinţă să se fi petrecut altfel lucrurile. Doar Tauffer nu era prost să-şi dezvăluie cu multe mişcări înainte careul în care vrea să forţeze remiza. Nici un ageamiu în şah n-ar face aşa ceva. În sfîrşit, trebuie să-i mulţumeşti lui *Taica Bătrînu'*; a fost grozav în prevenirea remizei pe care sconta în eventual caz extrem Tauffer. Bun! Spune-mi acum altceva — asociaţia de idei funcţionează mult mai des decît s-ar crede prin contrast, ai observat? Deci, acum că ţi-am tras clopote intuiţiei: spune-mi cînd şi cum ţi-ai dat seama că erai gata să faci „gafa secolului" — parcă aşa i-ai spus lui Mihai, nu?

— Interesant, colonelul nu m-a întrebat asta. Nu prea văd la ce ţi-ar folosi, dar hai să ţi-o spun. Pur

și simplu, am avut noroc. Am avut noroc cu psihologia unei bătrînici de treabă. Uite cum: a urcat, cu un regiment de geamantane, la Linz: „Nu vă supărați, (eram numai noi doi în compartiment, trenul se pusese în mișcare, stăteam la fereastră cu fața în direcția mersului) nu-mi face bine să merg cu spatele înainte. V-ar deranja dacă am face schimb de locuri?“ (Se așezase în fața mea, tot la fereastră) „Cu plăcere“. Nu era chiar așa, mă așezasem intenționat astfel, ca tot omul nerăbdător să ghicească undeva, la marginea pustei: „Acolo, sigur, e România!“, apoi să se felicite: „Uite că nu m-am înșelat“.

Mă rog, i-am cedat totuși locul. Pe la Szolnok începuse să se agite. Își tot aranja pălărioara, își netezea mănușile de ațică neagră, mătăsoasă. Dar tăcea. De tăcut, am tăcut și eu. „Înfiptă bătrînica“, mi-am spus — avea într-adevăr aerul unei cucoane distante și care vrea să impună. La Curtici, așteptînd să se termine și cu ceilalți formalitățile vamale, i-aduc un „cico“ și o ceașcă de cafea fierbinte: „Luați astea, cît mai stăm aici. Și fiți sigură că totul o să fie cît nu se poate mai bine!“ „Mulțumesc. Numai de-ar aduce-o și pe Elsa!“ Poveste simplă: trăise împreună cu fiul ei mai mare la Linz. Dar Nikolaus moare în urmă cu doi ani și, simțindu-se tot mai apăsată de singurătate, acceptase în cele din urmă să se stabilească la Fredi, fiul mai mic, maistru mecanic la un S.M.A. din apropiere de Timișoara. Fredi urma să o aștepte cu mașina la Arad. „Elsa e soția fiului dumneavoastră?“ „Da.“ „Mă iertați, nu înțeleg: de ce țineți să fie și Elsa la întîlnirea de la Arad?“ „Vedeți, dumneavoastră sîn-

teţi tînăr şi unele mici amănunte psihologice vă mai scapă. Eu, ca femeie, ştiu ce înseamnă emoţia primului moment. Să presupunem că vine doar Fredi. Ştiu că ţine mult, foarte mult la mine, dar în cele două ceasuri pînă ajungem acasă o să se obişnuiască de fapt cu prezenţa mea. Vom ajunge şi va spune «Uite, Elsa, ţi-o prezint pe mama». Dar Elsa, care nu l-a văzut întîmpinîndu-mă pe peron, n-o să-şi dea seama cu adevărat ce însemn eu pentru Fredi!"

Ia uite, domnule, şi bătrînica umblă la lucruri subţiri! Unde te-ntorci, în lumea asta, dai numai peste chestii care te fac praf. „Eu, ca femeie, ştiu ce înseamnă emoţia primului moment..." „Dar Elsa, dacă nu-l vede întîmpinîndu-mă pe peron..." Şi Tauffer, la întîlnirea de adio, unde era de faţă şi Klarissa, privindu-mă cu înţeles: „Treci întîi pe la Nădab, sau te grăbeşti să ajungi la Bucureşti?" Cum eram în criză de timp, vroiam să dau neapărat pe la institut, apoi abia să-i fac o surpriză mamei: să mă adun puţin petrecînd împreună cu ea vreo două săptămîni de linişte, pe undeva pe la Azuga. De aceea am răspuns fără să mai stau pe gînduri. „Sigur, mai întîi la Bucureşti". Şi dintr-o dată, abia atunci, ascultînd-o pe bătrînică, un fulger mi-a legat în tărtăcuţă vreo trei grupuri de neuroni: Tauffer ştie că mă duc drept la Bucureşti şi că ajung la ora cutare; Tauffer m-a privit cu înţeles cînd m-a întrebat unde mă duc mai întîi în România, pentru că-i spusesem (şi mai să uit!) că nu de Klarissa, ci de cineva din ţară sînt cu adevărat legat sufleteşte: dacă Tauffer îi cere lui 01 să fie şi el discret de

față la descinderea mea în Gara de Nord? N-o să se întrebe cum de nu mă întîmpină iubita?

Și acum ce să fac? Descoperirea asta îmi da dintr-o dată peste cap toate planurile. Cele optsprezece minute dintre Curtici și Arad au fost unele din cele mai păcătoase. De unde naiba să iau o iubită în curs de divorț? Dacă aș fi în locul lui 01, și mi s-ar fi cerut să verific sosirea lui D.M. la București (D.M. era noua mea marcă de identitate în mapa cu scoarțe maro din seiful lui Tauffer, mapă care la ora aceea purta deja mențiunea ÎN REȚEA . . .), dacă aș fi în locul lui 01 cum aș gîndi văzînd că pe D.M. nu-l întîmpină nimeni? Mi s-ar părea cel puțin ciudat, dacă nu suspect. „Mă rog, cucoana lui D.M. o fi în divorț, se ferește să se afișeze cu el ziua-n amiaza mare, dar cine nu lasă deoparte principiul cînd nu l-a văzut pe cel drag de o jumătate de an?“ Bun, va să zică nu trebuie să aterizez în Gara de Nord din trenul ăsta. Dar n-ar fi la fel de ciudat dacă aș întrerupe pe undeva călătoria, aș lua trenul următor băgînd cheia în broasca apartamentului peste cîteva ceasuri? Gazinsky îmi demonstrase doar cît de lesne se poate afla așa ceva cînd vrei cu tot dinadinsul! Deci, fără „iubită“ nu e prea sănătos să apar, iar dacă nu apar, ce-aș face în locul lui 01? Aș căuta să aflu dacă nu cumva domnul Dinu Bunea, alias D.M., nu se află cumva la mama, la Nădab. Singurul lucru care ar justifica cît de cît plauzibil absența „colegului“ pe peronul Gării de Nord, adică brusca schimbare a programului meu. Așa că, hai la Nădab!

Mama lui Fredi mă ajută și ea cum putu să aleg soluția asta: „. . . Și ați lipsit mult de acasă?“ „Vreo

jumătate de an". „Ach, so! Îmi închipui cu ce nerăbdare vă aşteaptă mama la Bucureşti". „O, nu, locuieşte undeva între Arad şi Oradea". „Atunci coborîţi şi dumneavoastră la Arad?" Era o bucurie discretă în tonul ei şi am sesizat-o, amuzat: „Da, şi o să vă ajut să coborîţi geamantanele pe peron..."

Bun, şi de la Nădab ce fac? Voi vedea. O să am timp să mă gîndesc şi la *problema numărul 1* pe care, oricum, încă tot n-o rezolvasem: pe unde scot cămaşa cu ai mei? Cui şi cum să mă laud: „Păi ştiţi, eu, grozavul inventator, sînt şi un pic formidabilul agent D.M...." Simplu, nu? Te duci de-a dreptul acolo şi spui spăşit dar şi uşurat că o faci, deci aşa, măcar cu o deghizată mîndrie: „Păi nu prea mi-am dat seama ce fac, am cam călcat în străchini, sînt vinovat, îmi asum răspunderea, dar conştiinţa îmi dictează să-mi fac datoria". Iar cel de dincolo de birou se va ridica, îl va ocoli şi mă va îmbrăţişa înduioşat pînă la lacrimi: „Ah, ce băiat bun sînteţi dumneavoastră! Nu-i nimic, omul mai greşeşte. Dar ce frumos că ne ajutaţi! Uite, eu vă decorez pe loc pentru devotament, doar şi Isus se da în vînt după oaia rătăcită, nu după răpciugoasa de rînd din turmă!" Da, o făcusem al dracului de oaie, şi cu cît mă apropiam de casă, cu cît creştea convingerea mea că trebuie să rezolv *problema numărul 1* absolut imediat, cu atît mă pierdeam în variantele primului pas concret pe care trebuia să-l fac. „Acolo" îmi ceruse un deosebit efort să mă concentrez, *să nu mă gîndesc deloc* la ce voi face şi cum voi face odată întors în ţară; ultima verificare — cu tot tacîmul „psihoterapic", mimografic etc. — îmi dovedea că

măcar o strachină tot ocolisem procedînd astfel. Dar acum?

A doua zi îi telefonam de la mama lui Marius Carafu, adică exact omului cu care — nu ştiu cum se face, însă uite-aşa stăteau lucrurile — mereu găseam cîte ceva de-mpărţit. E drept, îmi trecuse prin minte năzbîtia: „să dau, sau nu, telefonul? Nu-i o imprudenţă? Dar dacă află Tauffer?" Înghiţisem o doză impecabilă de suspiciune *à la Tauffer*, nu-i aşa? Mîine-poimîine îmi văd umbra, mă sperii şi fac pe mine — mi-am zis furios. Cum naiba să intercepteze 01 convorbirile institutului? Ori a cumpărat gata preambalate în halate şi căşti telefonistele de la Nădab?

— De unde telefonezi? dixit Carafu.

— De la Nădab.

— Aşa, o mică vacanţă, da?

— Ascultă, bătrîne, nu te-am chemat doar ca să-mi mai dovedeşti o dată că eşti teribil de spiritual. Mai bine bagă la bilă: am dat de belea. Nu mă pot mişca de aici pînă nu spui tu asta „unde trebuie". Un Mister X. pe care l-am cunoscut în „Arcadia" mă are la mînă şi mă obligă să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala.

— Şi de ce nu vii s-o spui tu unde trebuie?

— Păi n-auzi că nu mă pot mişca de aici *oricum?*

Urmă o tăcere care mă făcu să simt aproape material fiecare metru de fir parcurs de cuvintele mele pînă la urechea lui Carafu. Într-un tîrziu, cu glas schimbat:

— Bătrîne, e chiar aşa groasă treaba?

— Cînd o să am de gînd să fac bancuri proaste, o să te anunţ ca să te prinzi!

— Las-o moartă! Şi zi-i, e nevoie de un doctor mare?

— Cît mai mare. Habar n-am cîte ţîţîni are abcesul.

— Aha! Bine, văd eu ce fac. Stai acolo. Te sun mai tîrziu.

În dimineaţa următoare, ţîr ţîr telefonul. N-a mai apucat să facă şi a treia oară, că-l înşfăcasem:

— Bravo, bătrîne, eu stau aici ca pe ace toată seara şi tu te mişti ca melcul. Eşti bun de trimis după moarte...

— Ia-o mai în buiestru, mînzule, cu tămîia, că încă nu mă dau pe doi mucoşi ca tine...

La Nădab aerul se face brusc fierbinte, irespirabil, ca-n puţurile de la Massauah, ori poate se rarefiază, că prea-mi vîjîie urechile cu rîsul lui Taica Bătrînu'?

— Ziceam s-o iei mai în buiestru, mînzule, nu să te-neci înjurîndu-l în sec pe Carafu. De data asta nu te-a lucrat, mă. S-a tot perpelit cum să-ţi găsească doctor, că tu ai vrut mare, şi-atunci hai la Bătrînu' chiar dacă-i cu-n picior în groapă...

— ...

— Cred că-n metropola aia a voastră de lîngă Arad aveţi un singur cinematograf, aşa-i?

— Da.

— Ei, atunci aşteaptă pe-acolo cam pe la trei un Fiat 1800 albastru, cu număr de Bucureşti. Am un prieten tot aşa tînăr ca mine şi tot ca mine n-a văzut Moneasa. Poate-i spui mamei că daţi o fugă pînă acolo... Apropo: am primit alaltăieri o scri-

soare oficială de la firma cu care ai lucrat. Cică ai fi făcut vreo două găuri în cer... Du-l pe amicul la Moneasa şi pe urmă hai la Bucureşti pînă nu se trezeşte ghiurghiuliul...

Nu ştiu cum m-am pierdut în bîiguiri undeva între „nu trebuia" şi „mulţumesc"; rar mi-a fost dat să fiu mai penibil ca atunci. Va să zică Taica Bătrînu' ştia că mă vîrîsem într-o chestie urîtă (şi cum mă mai vîrîsem!) şi, în loc să mă „tragă de urechi la modul protector" cum ar fi făcut oricare altul, poftim, mă lua cu ghiurghiuliul de Murfatlar. Aiurea! El şi ghiurghiuliul! Parcă pe Carafu îl sărbătorisem cu ghiurghiuliul bătrînului cînd rupsese gura ălora de la tîrgul internaţional de invenţii de la Viena! Pentru o treabă ca aia făcută cu Mark ar fi clămpănit — inimitabil! — din proteza lui dentară şi cel mult adăuga: „Hm, nu-i rău, dar cine nu vede trei paşi peste ce-a făcut, înseamnă c-a dat şi el de-o oişte proptită de gardul lui Ieremia..." Cu siguranţă, însă, ar fi mormăit: „Băiete, asta înseamnă nici mai mult, nici mai puţin că trebuie să umbli la ultimul capitol din teză. Te-ai gîndit?" Ar fi urmat un „Hîm" cu triplă interogare şi inimitabilul clămpănit. În loc de toate astea, chestia cu ghiurghiuliul. Voia să-mi dea curaj Taica Bătrînu'. M-a mişcat, nu-i vorbă, dar mult după ce-am pus receptorul în furcă mi-am dat seama cît de grijuliu se străduise să fie. Şi-mi venea să plîng ori să sparg ceva. Pierdusem într-un fel dreptul să fiu tratat aşa, mai în doi peri, bărbăteşte, de Bătrînu'...

N-am plîns, n-am spart nimic, fireşte, i-am spus mamei că Academicianul mă rugase să dau o fugă

pînă la Moneasa cu prietenul lui. „Du-te, mamă, da' tare mi-ar fi picat bine să stai batăr două zile acasă..." „Lasă mamă, mă-ntorc eu și stăm. Știam eu că iubită «verificabilă» nu mi se poate găsi cît ai bate din palme.) Și p-ormă ți-am promis că te duc batăr două săptămîni la Azuga..."

Anton turti cu năduf restul țigării — erau de mult în cabina 10, amortizoarele îi legănau moale, elegant dar fără menajamente, reprobator, ca ofuscate că trebuie să poarte o asemenea insignifiantă istorie; insignifiantă față de noaptea opacă, nesfîrșită dincolo de geamuri, față de timp, față de țăcănitul implacabilului mereu înainte al roților. Anton oftă a lehamite.

— Nu mai avem mult. Poate ar fi mai bine să tragem un pui de somn.

— Poate...

După un răstimp, îl auzi pe Dinu aprinzîndu-și iar o țigară.

— La ce te gîndești?

— Mă agasează zgomotul roților.

— Aha, și pe tine. Ascultă, ce impresie ți-a făcut la început Mihai?

— De ce mă-ntrebi?

Anton rîse:

— După cum o spui, bănuiesc că nu prea grozavă. Te-ntrebam așa, de curiozitate. El începe totdeauna altfel.

— Zău? De ce?

— Probabil încearcă *să se simtă*, poate *să se facă* un altul, ca nu cumva să se autopastișeze după cum

a gîndit, a acționat în alte cazuri. Nu știu. E numai o supoziție.

— Ca să vezi! Asta explică de ce la început mi-a făcut impresia — hm! cum să spun — că e un tip care se vrea interesant la modul puțin ridicol, iar pe urmă, practic, nu-l mai putem recunoaște. Uite de ce . . .

18. *APOLLO, PĂSTRĂVI ȘI INTERVIU LA MONEASA. LEGEA VOLUMELOR CONTRARII. EȘARFA DE MĂTASE ALBĂ CU BUCHET ASORTAT*

Mă îmbarcase în Fiat cam din zbor:

— Ai anunțat-o pe mama că lipsești o bucată de vreme?

— Da.

— E adevărat că e-o nebunie să dormi la Moneasa în zgomotul pîrîului? Iese chiar așa năbădăios din grotă? Și chiar curge pe sub ferestrele tuturor vilelor? Ai fost de multe ori acolo? E chiar așa, paradoxal, însă reconfortant?

Nu-mi venea să-mi cred urechilor. Pentru informațiile astea gonise vreo 7—8 ceasuri din București? Mă rog, dacă-l interesează . . . Și-i răspund răbdător la toate astea, pe urmă la ce cred eu despre Apollo 9, 10, 11 și despre Luther King, pe urmă cam de ce m-aș apuca mai întîi să fac dacă m-aș trezi așa, dintr-o dată, în vremea lui Ștefan cel Mare? Aș încerca să crachez într-un fel păcura

ca să obţin benzină şi i-aş înarma oştenii cu un gen de aruncătoare de flăcări, sau cred c-ar fi mai uşor să fac un fel de muschete cu repetiţie, că doar praful de puşcă se cunoştea?

Despre călătoria mea în „Arcadia“ nici o iotă! În ciuda telescoapelor Fiatului, drumul ne hurducăia zdravăn dincolo de Şebiş; conducea fără să-i prea pese, de parcă abia atunci, proaspăt ras, bine dispus, s-ar fi urcat la volan, iar eu — dă-i şi trage-i, dar atent, nu mă prea simţeam dispus să-l reped cu toate că grozav mi-ar fi căzut...

Pe urmă, la Moneasa, stopează fără să ezite drept la terasa-restaurant de pe marginea lacului, comandă fără să se dea bine jos din maşină: „Două porţii, zdravene, cu ce-ai mai bun, masa completă“, se-apucă să înfulece la aperitive fără să stea pe gînduri, apoi cotletul etc. Spre mine, a mirare: „Dumneata chiar ai de gînd să posteşti azi? Cum vrei, dar nu-i frumos“. Şi puţin ironic: „Aşa, mai trage un pahar de curaj, e-al treilea, trage dacă vrei mai multe, dar vezi, nu te fă chiar turtă“. Pe urmă dă-i, scobeşte-te — hm! cam plescăit — între măsele, şi soarbe halbă după halbă.

Rîzînd, Anton arăta de parcă l-ar fi refăcut o baie bună sau trei ceasuri de somn:

— Excelent! Auzi acolo! Mihai să se scobească, să plescăie şi să bea bere la halbă! Adică să facă exact ce nu-i place sau ce-l scoate mai mult din sărite la alţii! Asta da, „recompunere de personalitate“! Şi pe urmă?

— Pe urmă a strigat „Şefule! Un clondir de cafea!“ Şi m-a luat ca din oală: „Şeful dumitale — care mi-e prieten şi zice c-ai fi un tip nu chiar

ageamiu în profesie, cam repezit și băgăreț dar în fond cumsecade — a primit alaltăieri de la firma cu care ai lucrat o scrisoare grozavă. Se pare că ai descoperit o treabă frumoasă cu unul de-al lor și că toată povestea ar avea cinci-șase zerouri legate de coadă. Asta ar fi partea de sus a icebergului. Acum partea de jos. La un moment dat, acolo, cineva, cumva, ți-a cam forțat mîna. E drept?

— Drept!

— Din prostia dumitale, adică te-au dus cu zăhărelul, sau au pus abil mîna pe ceva și te șantajează?

— Și una și alta.

— Aha! Și cine-i tipul?

— Unul Tauffer.

— Aha! Paul Tauffer. Instructor D.A.R., pe urmă „protecție industrială, bancară etc.“ Mai poartă mustăți?

— Nu.

— Aha! Asta pentru că i-am retezat noi odată ceva din ele. Și ce-a vrut domnul?

— Mai întîi să rămîn acolo.

— Aha! Nu-i prost! O afacere de cinci-șase zerouri... Zicea că ești geniu, nu? Că-ți dă o armată de laboratoare pe mînă, nu? Dar n-ai vrut. Că ba una, ba alta... Care-i una, care-i alta?

— Întîi doctoratul, plus consolidarea prestigiului meu științific. Altfel n-ar prea fi fost șanse să fiu luat acolo în serios. Doi: probleme personale. Adică...

— Stai puțin. Tauffer îți acceptă punctul de vedere — îi dă mîna, pentru că te are la mînă — îmi

spui mai pe urmă cu ce, dar pînă te-ntorci la ei mai afli una, alta, de pe aici și te mai are o dată la mînă cu asta — spune, pînă acum am gîndit corect?

— Corect.

— Bine. Te-ntorci. Dar de ce nu poți veni oricum la București?

— Pentru că am nevoie de o iubită care să fie în curs de divorț. Dacă Tauffer îl pune pe 01 să controleze dacă mă întîmpină cineva la gară, ori dacă mă așteaptă iubita la mine acasă, ori dacă mă duc eu pe șest la ea, nu m-am ars? Ori să zicem că vin cum sînt la București, mîine 15 septembrie, și o săptămînă nu mă întîlnesc cu nici un fel de iubită, pentru că, iar să zicem, ea e undeva într-o stațiune, sau mă rog, altundeva. Pune-te pe urmă și caută o femeie — și hm! nu una oricum! — care să fie în curs de divorț, care să accepte să ne ajute, care să fi fost absentă din București o săptămînă după 15 septembrie și care nu putea sub nici o formă să vină să-și întîmpine iubitul după care plesnește de atîta amar de vreme...

— Și zici că trebuie să și plesnească?

— Îhî!

— De ce?

— Păi de-aia e iubită.

— Stai puțin, nu așa. De acord, ești mare craidon (*bourreau de coeurs**, parcă așa se zice în singapureză?), dar ce-ți pasă dacă 01 — hm, hm 01... Asta cine-i?

---

* Călău de inimi.

— 01 şi atît.

— Va să zică, om cu parolă. Şi numai dacă vine. Înţeleg. Dar ce-ţi pasă, în definitiv? Vine, nu vine, eşti aici şi gata.

— Păi mai e şi brevetul.

— Chiar aşa de imparabil şantajul? Eşti sigur? Sau mai e ceva?

— Păi... cum să zic... ar mai fi. Un om. Care e de-al nostru. Vrea să vină aici. Dacă rup brusc cu Tauffer, îl dau peste cap.

— Un om?

— O femeie.

— Aha! Hmmmm! Stai puţin! I-ai zis lui Tauffer: „Păi nu-i asta de aici, e aia din ţară". Dar de ce în divorţ?

— Pentru că, după patru luni de şedere acolo, trebuia să motivez de ce anume, în afara mamei, nu-i mai scriu nici unei femei.

— A-nghiţit-o?

— I-am mai zis că ei — închipuiţi-vă, nu i-am amintit nici un nume...

— Bogdaproste!

— I-am zis că ei îi strecor cîte un bilet în scrisoarea către un alt prieten.

— Şi nu ţi-a cerut să-i arăţi vreun rînd de la ea?

Auzind întrebarea asta directă, şira spinării mi-a cam făcut un ocol pe la pol, dar Mihai continuă:

— Lasă, mînzule — parcă aşa-ţi spune Academicianul — Tauffer nu putea să-şi turtească fesul cu „suspiciuni meschine". Dar ce făceai cu scrisorile de acasă?

— Le-am ars pe toate cum soseau.

— De ce?

— . . .

— Păi, vezi! Aici Tauffer a cam greşit. N-ai cine ştie ce stofă, altfel acu' 30 de secunde nu păleai. De ars, le ardeai instinctiv şi n-ai conştientizat nici măcar un pic că asta te-a scos basma curată!

— . . .

— Acum, mînzule, de unde-ţi fac eu rost de divorţată? Nu puteai şi tu să zici că-i văduvă, că are un frate în Cuţarida, că-i însărcinată, ori că-i plecată la dracu-n praznic şi vine abia peste 3—4 luni?

— . . .

— Ştii ceva? Hai să lăsăm pentru moment toate astea şi să facem o plimbare bună. Vreau să văd grota şi ce cameră ne dau ăştia. Pe urmă îi tragem tare cu nişte păstrăvi.

— Ce, a mîncat şi păstrăvi?

Dinu face mutră nedumerită, dar uimirea amuzată a lui Anton îl lămureşte. Dă din umeri:

— M-a convins că sînt slăbiciunea lui.

— Acum vreo trei ani s-a intoxicat cu nişte sardele. Jura că nu mai pune în gură peşte.

— A mîncat vreo trei, „grătăriţi bine şi cu mujdei". Mi-aduc aminte că m-a întrebat: „Ce zici, cît ar da Tauffer să-nfulece şi el nişte păstrăvi d-ăştia? Dar nu cred că i-ar tihni . . ."

— Şi?

— Şi pe urmă, pe la 10, eram în cameră. Exact aşa cum şi-a dorit-o. Etajul I, şi chiar deasupra pîrîului. Stătea la fereastră, a aprins o ţigară — interesant, pînă acum nu fumase.

— Stop. Va să zică Mihai a atins punctul 0. Destul de sigur de „noua lui personalitate“ ca să-și permită un gest „vechi“. Fumează. Nu mai mult de 15—20, dar fumează. Și?

— Și arătîndu-mi pe masă un teanc subțire de hîrtii, alături un Gründig — totul scos ceva mai înainte din servietă:

— Tovarășe Bunea, cel mai bun lucru ar fi să încercăm să ne culcăm. Mîine m-aș urca puțin pe dealurile astea, mi-ar place să văd cariera și grozava marmură de Moneasa, hm! și păstrăvăria, iar pe dumneavoastră vă rog să așterneți între timp pe hîrtia de colo tot ce știți despre Tauffer, tot ce vi s-a întîmplat; deci totul, dar absolut totul și încă ceva pe deasupra, vorba lui Mirandola, adică nu din burtă, ci tot ce s-ar putea numi supoziție, intuiție cît de cît îndreptățită. Aș zice să scrieți nu ceea ce s-ar chema „confesiunea dumneavoastră“, *ci străduindu-vă să vă puneți exact în locul meu.* Sînt sigur că ați ști ce anume poate prezenta *într-adevăr* interes pentru mine.

Drept să-ți spun, perspectiva nu m-a încîntat din mai multe motive. Întîi că nu-mi plăcea deloc felul cam — cum naiba să-i zic? — cam prea „de vacanță“ și „ehei, eu sînt un expert de primă mînă“, în care se petrecuseră cele șapte ceasuri de cînd eram împreună. În al doilea rînd — scrii. Bine. Înșiri verbe („am făcut așa și pe dincolo“), înșiri substantive („Tauffer, Klarissa, Winkler, Kent, Multispark, holograme“), dar cum potrivești adjectivele? Știți, am fost *naiv*, mi-am zis: în definitiv nu au cu ce mă duce, deci tip *încrezut, autosupra-*

evaluabil, Klarissa e fată *inteligentă, de bună-credință* etc. Pur și simplu aveam senzația — aici sesizează, e în alt treilea rînd — că „Sărbătoarea și focurile de articifii s-au sfîrșit, aici, tovarășe, nu-i de glumă (perfect, nu era, știam!), nu ne jucăm (parcă de joacă-mi ardea), ia să ne facem noi la modul corect datoria. Dacă nu va fi destul de clar ceva pe urmă, sîntem siguri, ne vei da lămuririle necesare". Dumnezeule, iar intram în tărbacă!

Anton (rece): Mă surprinde că ai putut gîndi astfel.

Dinu: Ai zis că vrei lux de amănunte. Uite, le ai. Oamenii gîndesc așa cum gîndesc. (Tăcere.)

Anton: Mă rog, fiecare om cu felul lui de a proceda. Cînd am citit dosarul — recunosc — înregistrarea făcută de Mihai m-a șocat. Să spunem că generalul este obișnuit cu felul lui de lucru. E o noapte de sincerități, nu? Eu, însă, dacă vrei să știi, n-aș fi procedat ca Mihai. Uite, mie mi-au rămas insuficient clarificate niște probleme. Sper că înțelegi ce vreau să spun, nu?

Dinu (cu simplitate): Înțeleg.

Anton: Sper că nu mi-o iei în nume de rău.

Dinu (măsurîndu-l îndelung, apoi deschis): Nu, și *nu ți-aș fi luat-o-n nume de rău.* Cum să iei în nume de rău un stil de lucru într-o problemă în care *n-ai voie să greșești?* Și fii sigur că nu te-aș fi înjurat chiar dacă, după ce-aș fi scris pe rupte vreo două zile, m-ai fi luat la întrebări nu știu cîte ceasuri. Ți-ai fi făcut doar datoria, și basta!

Anton (neplăcut impresionat): Ascultă, doar nu

mă iei drept un Tauffer! Chiar așa mă crezi? Vine omul la mine, îmi spune de bunăvoie uite-așa și uite-așa, iar eu: „Stai la masa aia și scrie! Nu te mișca de acolo pînă nu termini". Pe urmă, după ce omul îmi scrie două zile, brachez asupra lui reflectoarele, îmi chem băieții pentru interogatoriu încrucișat, cu schimbul, și abia cînd m-am convins că am stors tot ce se poate stoarce, ordon: „Stop!" A, nu! Știi că ești bine?

Dinu (mirat): Stai puțin, ai zis că vrei să-ți spun *întocmai* ce cred. Ți-am spus, perfect! Dar de ce ai impresia că metoda ta — pe care nici măcar n-o cunosc — mi-ar fi plăcut mai puțin? Ai reținut — primele șapte ceasuri petrecute cu colonelul Mihai îmi puseseră răbdarea la încercare. Parcă prea lua totul *intenționat la modul buf*. Și-atunci?

Anton: . . .

Dinu (dintr-o dată luminîndu-se): Ascultă, nu cumva ești — așa, cum să zic: la modul intim, secret, nemărturisit — un pic gelos pe colonel?

Anton: Eu? (apoi izbucnind în rîs): La dracu', să știi că și eu m-am gîndit la asta. N-ai idee ce soluții scoate parcă așa, din hocus-pocus, Mihai. Dacă e vorba de invidie, e totuși una frumoasă, cinstită. Dar ai dreptate: asta nu înseamnă că ne putem reține totdeauna acea rezervă involuntară pe care ne-o inspiră tot ce nu este organic și pe de-a-ntregul al nostru. Deci nu numai invidie, dar și rezerva aia. Ești mulțumit? Am fost destul de sever cu mine?

Dinu (rîzînd, dar indubitabil admirativ): Jos pălăria, maestre! Ei, așa mi-e dat mie: pe unde mă-ntorc, tot de finețuri psihologice dau!

Anton (în largul lui şi el): Hai, las-o moartă. Mai vrei un deget de cafea? Da? Bine. Şi cu „iubita", cum a rezolvat? Ştie Mihai ăsta să expedieze din două-trei cuvinte cîte-o treabă.

— Mulţumesc! (Dinu bea.) Deci, cum nu-mi ardea nici mie de somn, şi cum nu-mi prea surîdea să mă aflu a doua zi dimineaţa în faţa topului de hîrtie, aleg „alternativa conferinţei de presă", cum îi spusese colonelul. Ne-am aşezat în fotoliile din faţa ferestrei deschise spre întuneric, şi pînă dimineaţa i-am povestit, întrerupîndu-mă doar atunci cînd trebuia schimbată caseta sau cînd, rar, îmi cerea cîte o precizare suplimentară. Dinaintea mea, în răcoare, vîjîia neobosit pîrîul, pe măsuţă fîşîia casetofonul, iar în dreapta ţiuiau subţire nişte musculiţe sub semisfera metalică a unei veioze care scotea din întuneric doar carnetul colonelului Mihai şi genunchii lui osoşi. M-a mirat că recurge la carnet, dar curînd mi-am dat seama de ce nu mă întrerupea: notîndu-şi ceea ce socotea punct de reper, bara trei-patru rînduri goale sub cele scrise de fiecare dată cînd nu i se părea suficient clarificată problema. Apoi revenea la spaţiul barat abia cînd sesiza în relatarea mea pauza prin care treceam la un alt episod, şi de regulă întrebarea lui, strecurată pe un ton neutru, parcă fără să-i acorde cine ştie ce importanţă, intervenea înainte de a se sfîrşi pauza. Uite, vezi lucrul ăsta — vreau să zic tactul lui neostentativ — mi-am dat seama la un moment dat, îmi impunea respect, mă obliga.

Anton mai aprinse o ţigară:

— Profit şi eu de pauza ta: aici Mihai marchează puncte. E foarte important — şi nu numai psihologic vorbind — nu doar să afli, să cunoşti adevărul, ci să ţi-l faci aliat. Nu ştiu dacă mă exprim prea clar, dar înţelegi ce vreau să zic.

... Zorii îşi spălau cenuşiul în verdele umed al copacilor de pe celălalt mal al pîrîului. Colonelul stinse cercul pal al veiozei şi-şi întinse mădularele amorţite:

— Ei, ce să-i faci! Am să las pe altă dată cariera de marmură, păstrăvăria, împrejurimile... Poate pe cînd terminăm, ce zici?

Apoi a adormit buştean. La amiază, o masă frugală, după aceea iar hurducăturile de pe drumul Şebişului. Fără un cuvînt. Îl rog să oprească la Sîntana în apropierea gării.

— Bine, băiete, dealtfel e mai prudent să nu mai dau prin Nădab. Stai acasă şi pînă nu primeşti telefon de la mine nu te porneşti sub nici un motiv. Să văd ce pot face. Să mă consult şi cu tovarăşii. Nu-i prea simplu. Nu-i deloc simplu. Înţeles?

— Înţeles...

Vine dimineaţa următoare — „probabil acum pune treburile la cale" — vine şi seara, stau lîngă telefon pînă la ora 11 — nimic. A doua zi: „Da' nu te mai duci şi tu prin sat, maică". „Mai bine m-aş odihni pe lîngă casă, mamă". „Hodineşte-te, maică, hodineşte-te, că-i fi lucrat mult pe-acolo prin străini să nu te faci de ruşine..." Nu-ţi mai spun cam cum mă simţeam auzind-o, sau văzînd că-mi aduce la şezlong o tavă cu gustări. „Mai prinde, maică, o ţîră puteri, că te-i fi chinuit prin străini

destul". Acum mă chinuia telefonul așezat la îndemînă, pe pervazul ferestrei, dar care-și uitase ostentativ menirea. A trecut și a treia zi, mă pregăteam să ies totuși prin sat, cînd păcătoasa de mașină infernală se porni să zbîrnîie.

— Tu ești, mînzule? (glasul colonelului). Ia mătăluță mîine trenul de 9 din Arad, bei o bere-două la vagonul restaurant, cobori nerăbdător, auzi? — în Gara de Nord, te sucești și iar te sucești, te uiți a pagubă în jur, și o pornești, plouat spre ieșire. Înțeles?

— Înțeles. Iau un taxi, și cafeaua, halatul și papucii de-acasă.

— Hm, nu prea cred că o să te lase să ajungi la halat și papuci cu una, cu două! Fii atent: o să stea rezemată de ultimul stîlp al peronului la care cobori. Va avea la gît o eșarfă lungă, de mătase albă și un buchet de trandafiri, tot albi în brațe. E înaltă, brună și o cheamă Sorina. Poimîine dimineață te așteaptă săpuneala lui Taica Bătrînu'. De, n-am avut ce face, a trebuit să-l pun la curent. Înțeles?

— Da, dar . . .

Clic și gata. Pe urmă tonul.

A doua zi spre seară coboram în Gara de Nord.

— Spune drept, erai nerăbdător s-o cunoști pe Sorina?

Dinu îl fixă lung pe Anton, apoi zise încet:

— Da, însă nu cum ți-ai putea închipui. Din două motive. Primul — unul de natură psihologică, pe care, dacă stau să mă gîndesc bine, abia acum mi-l deslușesc limpede. Un fel de lege a volumelor contrarii de afect. Mai cu seamă după „verificarea psihologică de șoc" la care mă supusese Tauffer

— adică la aproximativ 10—15 zile înainte de întoarcere — tot, dar absolut tot ce vedeam, auzeam, trăiam, gîndeam acolo (excepţie nerăbdarea întoarcerii) devenea din ce în ce mai greu de suportat. Klarissa simţea prea bine asta, dar judecîndu-mă după sine, punea încordarea, puseurile mele de nemulţumire în seama durerii de a ne şti în curînd despărţiţi pentru cine ştie cîtă vreme. În consecinţă, mişcată de ceea ce credea a fi unisonul nostru afectiv, simţea nevoia să se arate încă mai ocrotitoare, mai tandră. Un proverb cinic zice că, în dragoste, cu cît dai mai puţin, cu atît primeşti mai mult. Formularea mi se pare falsă, ori cel puţin rudimentar incompletă. Pentru că nu e vorba de *mult* şi de *puţin,* ci de volume contrarii de afect. Ceea ce e cu totul altceva. Cu cît Klarissa devenea mai tandră, cu atît creştea în mine un gen de necruţătoare intoleranţă faţă de orice fel de manifestare a tandreţii, a iubirii. Iată de unde şi din punctul ăsta de vedere imensa uşurare încercată la întoarcere, despre care ţi-am mai vorbit. Crescînd „toxicitatea“ mediului în care se dezvoltase, sentimentul meu pentru ea fusese constrîns la o involuntară contaminare. Involuntară, însă atît de pregnantă, încît pentru o bucată de vreme ajunsese să se transforme aproape în contrariul său. Adică îmi repugna pînă şi ideea de dragoste, de femeie.

Al doilea motiv pentru care, apropiindu-mă de Bucureşti mă gîndeam, însă într-un anume fel la fiinţa despre care aflasem doar că e brună, înaltă şi că o cheamă Sorina: cei optimişti din fire, ştiind că-i aşteaptă o perioadă mai dificilă pe care sînt convinşi că o vor depăşi fără îndoială *într-un fel*

sau altul — remarci? cuvintele astea îmbracă exact ca o mănuşă realitatea— nu-şi prea fac probleme cu paşii de amănunt ai acestui *într-un fel sau altul*. Abia cînd se află în faţa lor caută să le descifreze amănuntele, şi uneori nu fără o panicare de moment. Aşa şi eu. În faţa coniacului şi cafelei din vagonul restaurant mi-am dat seama cu îngrijorare că întîlnirea din gară nu înseamnă o rezolvare, ci într-un fel începutul unui nou necunoscut: existenţa unei iubite nu se reduce la o eşarfă albă de mătase şi un buchet de trandafiri albi de bun sosit, plin de candoare, ci constituie o prezenţă, presupune o continuitate care, oricît de formală ar fi, este totuşi una reală.

Deci, iată, mă îndreptam spre un om alături de care eram constrîns să petrec nu numai momentul din gară. De aceea mormăise colonelul la Sîntana: „Să văd ce pot face... Nu-i prea simplu. Nu-i deloc simplu."

— Şi?

— Şi cobor, mă ridic pe vîrfuri, privesc în stînga, în dreapta, mimez dezamăgirea şi pornesc domol pe lîngă căruciorul de bagaje spre hol. Era lume multă, treceau nişte electrocare de coletărie cu pachete stivuite înalt, aşa că am zărit-o abia cînd am fost la doi paşi: „Sorina!" „Dinule!" Nici nu m-am dumirit bine cînd am trecut buchetul în dreapta, cînd ne-am îmbrăţişat, că deja şi traversam holul în apropierea ieşirii. Un taxi, şi necunoscuta de alături dă calm şoferului adresa apartamentului meu. Odată ajunşi, pînă plătesc şoferului, ea deschisese uşa. Duc geamantanele în hol, închid uşa şi abia atunci observ curăţenia, în su-

fragerie vaza de cristal cu un alt buchet de trandafiri albi, cartea de vizită cu urarea BUN SOSIT ACASĂ rezemată de un pahar. Masa pusă pentru două persoane, o sticlă cu vin alb.

— Tovarăşe Dinu Bunea, dă-mi voie să mă prezint: medic Sorina Băcilă.

Se-ndreaptă spre mine cu mîna întinsă şi pas ferm, abia acum îi remarc voluntarismul din privire, din umerii ţinuţi drept, din mersul aproape numai din şold.

— Regret, dar n-am ce face. Acum actul final, ultimul tablou.

Mă ia de braţ (aprinsesem toate luminile în lustra sufrageriei), îşi pleacă tîmpla pe umărul meu, mă trage uşor silindu-mă să traversez în diagonală spre ferestrele largi. Aici se opreşte, mă îmbrăţişează stîngaci, repede, apoi coboară jaluzelele. Apoi îmi întoarce spatele şi se îndreaptă spre un fotoliu.

— Gata spectacolul. Rolul din seara aceasta s-a terminat. Nu, mulţumesc, nu fumez din principiu. Nu, nici ca amuzament. Asta nu înseamnă că nu-ţi urez într-adevăr bun întors acasă! Mă ierţi că-ţi vorbesc cu *dumneata,* dar încerc să mă asigur că n-am să-ţi spun *dumneavoastră* cînd n-ar trebui. Cum vezi, am pătruns prin „efracţiune“ cu cheia pe care ai lăsat-o la institut. A insistat tovarăşul Mihai Mihai. Zicea că aşa ar fi mai convingător.

Văzînd că rămîn în picioare, se ridică şi ea. Rîse:

— Trebuie să fii o persoană grozav de importantă dacă au insistat pentru dumneata doi monştri sacri ai ştiinţei, plus al treilea care veghează asupra celorlalţi . . .

Am rugat-o să ia loc şi m-am aşezat şi eu.

Două zile a căutat colonelul — aşa i-a spus Taica Bătrînu' unchiului ei, un cunoscut magistrat care-i dăduse deja colonelului unele relaţii despre cazurile în care putea încerca să găsească o parteneră — dar se pare nu era ce-i trebuia. Apelase din nou la Taica Bătrînu', acesta la magistrat, hotărîndu-l să-şi „scoată din rezervă" nepoata, apoi cei trei stătuseră de vorbă cu ea.

— Sper să înţeleagă cîndva şi logodnica dumitale rămasă „acolo". Şi acum, că ţi-ai terminat ţigara, poate eşti amabil să faci o baie, ca să putem apoi mînca. Îmi închipui că te-a obosit un pic drumul, iar eu am mîine policlinică de la 8. Nu te superi, mi-am aşternut pentru noapte în camera mică. Cred că acolo deranjez mai puţin. Ţi-am pregătit şi dumitale dormitorul... Te anunţ că, întrucît locuiesc împreună cu mama, există un motiv plauzibil ca situaţia din seara aceasta să nu se mai repete.

Bineînţeles, m-am executat. La masă mi-a întins cartea ei de vizită.

— Ai aici două telefoane: cel de la policlinică şi cel de acasă. Tovarăşul Mihai Mihai spunea că nu va trebui să ne vedem mai mult de două, eventual trei ori pe săptămînă pentru o oră-două. Dealtfel mai mult nici nu mi-ar permite actuala mea stare civilă încă nedefinitivă.

Înainte de culcare i-am oferit un şal spaniol, pe care de fapt îl cumpărasem exact pentru un puf mare, de podea, din camera mică.

— Nu, mulţumesc, tovarăşul Mihai Mihai m-a întrebat dacă n-am ceva care să treacă drept un

dar din străinătate. Am adus în sacoşa de colo o poşetă. Cum vezi, darul nu are o motivaţie tactică, deci nu-i văd raţiunea.

— O raţiune există, doar mă ajutaţi.

— Dar n-o fac pentru dumneavoastră! M-au rugat alţii, adică m-am convins de necesitatea unui astfel de... cum să-i spun... aranjament care la urma urmei, într-un fel, poate fi numit şi datorie. Şi nici ca datorie nu pretinde recompensă.

— Regret — domnişoară, doamnă, cum să vă spun? — dar una din cele două valize ale mele e ticsită de micile atenţii pe care, ca tot omul, le-am adus prietenilor şi cunoştinţelor. Aşa că...

M-a întrerupt sec, cu un gest:

— După cum spunea tovarăşul Mihai Mihai, nu trebuie să-mi spui nici domnişoară, nici doamnă, nici tovarăşă, ci simplu Sorina. Iar eu nu-ţi pot spune altfel decît Dinu. Puţin fortuită familiaritatea, dar în sfîrşit... Are o raţiune. Noapte bună!

A doua zi, dimineaţa, m-am sculat înaintea ei şi am pregătit cafeaua. A mirat-o, mi-am dat seama, dar s-a stăpînit. Sorbind neutru, deşi simţeam că îi face mai multă plăcere decît mi-aş fi imaginat, spuse în treacăt, ca şi cum nu era vorba decît de un fleac (dar unul pentru care îmi făcuse proces de intenţie):

— Ştii, m-am gîndit că ar fi mai bine totuşi să primesc şalul acela spaniol. Îmi va veni mai uşor, purtîndu-l, să-mi aduc aminte cum să mă port. Deci va fi un fel de nod la batistă...

Peste jumătate de ceas eram în drum spre institut.

19. *LUNGA TOAMNĂ A AŞTEPTĂRILOR*

Ajung la institut — strîngeri de mînă, îmbrăţişări, felicitări (băieţii aflaseră cîte ceva despre scrisoarea primită de Taica Bătrînu', le mai scrisesem şi eu cîte ceva despre tema la care lucram cu Mark), „şi cum a fost?" „Păi cam aşa..." „Lasă-l, frate, să răsufle şi omul un pic... e-acasă de cinci minute, şi-i şi scoţi sufletul cu polimerii tăi! Aşteaptă, las' că ne spune el mai tîrziu pe larg ce şi cum a făcut..."

Eu stăteam ca pe ace. Aşteptam iarăşi. De data asta întîlnirea cu Bătrînu'. Carafu făcea atît de senin, atît de perfect pe mortu-n păpuşoi, că-mi venea să-l iau la palme. Ştiam că în definitiv n-aveam de ce să fiu menajat, era firesc să fie o zi păcătoasă, dar aveam senzaţia că începe mai altfel, mai străin, mai rău decît crezusem. Tumultul acesta al revederii s-a prelungit torturant mai bine de un ceas, pînă Bătrînu' a catadicsit să trimită după mine şi după Carafu. Nici ăsta nu era un semn bun. De regulă, Bătrînu', cînd se întorcea din străinătate vreun coleg, „lua la cunoştinţă" de „cum a fost pe unde ai fost?" în timpul nelipsitei lui „vizite medicale de dimineaţă". Or, astăzi trecuse de mult ora „vizitei", iar el nu apăruse. Răspundeam cît mai „relaxat" şi „bramburistic" (adverbul îi aparţine lui Carafu) întrebărilor băieţilor, dar aveam mereu ciulită urechea spre uşă. La banala întrebare a cuiva: „A fost o vară caldă pe-acolo" am răspuns că din douăzeci şi patru de ore una era caldă de-ţi prăjeai sufletul şi-n restul de douăzeci şi

trei dîrdîiai îndestul ca să ți-l răcorești, dar mi-am zis că mințeam sfruntat. Pentru mine fusese o „lungă vară fierbinte“ (grozav ne mai place să dramatizăm calchiind cuvintele sonore ale altora, ai observat?), și nici nu se terminase bine că începuse lunga toamnă a așteptărilor. Care de care mai altfel, și spînzurîndu-ți în gol zile și ceasuri cît anii, mai altcum. Mai întîi așteptasem să se termine odată blestemata aia de ședere acolo. Apoi așteptasem telefonul lui Carafu. Pe urmă petrecusem atîtea ceasuri întreținîndu-l pe colonel despre cîte-n lună și stele, dar fără să scot o vorbă despre ce mă perpelea pe dinăuntru. „Interviul“ bonom se terminase, mă despărțisem de colonel după douăzeci și patru de ore zadarnic petrecute împreună, că tot nu mă lămurise asupra celui mai important lucru: cum apreciază *exact* responsabilitatea mea în cele întîmplate. Și iar un duș copios de așteptare, în șezlong și cu telefonul pe pervazul ferestrei. Apoi altul în tren, cînd descoperisem că mă așteaptă nu numai o întîlnire în gară, ci un om despre care nu știam nimic, dar care avea să-mi complice existența, ori cel puțin să-mi stînjenească obiceiurile. Ca să nu mai vorbesc de faptul că — deși nu ți-am spus-o — atunci, în tren, printre alte trăiri contradictorii, pentru o clipă descoperirea mă întristase într-un fel greu de explicat vizavi de sentimentul meu față de Klarissa. Dar, slavă domnului! formidabila noapte de „intimitate“ cu Sorina mă liniștise, și dacă stau să mă gîndesc bine — dintre toate așteptările, numai „așteptarea Sorinei“ găsise o rezolvare cît de cît satisfăcătoare.

Acum eram în anticamera celei mai apropiate aşteptări, „a Bătrînului"; descopeream că mă îngrijorează mult mai mult decît următoarea, importantă, „aşteptarea lui 01", sau cea intermediară, într-un fel mai uşoară decît celelalte, „aşteptarea Carafu". Căci exista şi o asemenea aşteptare. De fapt şiragul lor se întindea pînă atît de departe şi înlănţuind atîtea pe care deocamdată le trădau doar golurile şirului, încît nici nu îndrăzneam să mă gîndesc la ultimele — aşteptarea din capătul şirului, cînd avea să se termine totul, inclusiv rezolvarea cazului Klarissei.

Tăcere, fluierat lung în noapte, şinele ţipară ascuţit. „Probabil mecanicul vrea să scoată ceva din întîrziere dacă intră cu viteză în curbă" gîndi mecanic Dinu, apoi rîse răguşit:

— Văd c-ai înghiţit fără să zici mîr toată pseudofilozofarea asta indigestă...

Anton se ridică în capul oaselor ca pentru a fi mai aproape de interlocutorul rezemat în colţul din cealaltă parte a cuşetei.

— Adică te-i fi crezînd zmeu, hm? Îţi zici: ia uite ce impresie grotescă fac ăstuia: un prăpădit de intelectual care se-ncurcă printre complexe de două parale ca o mîrţoagă beată — sau cam aşa ceva. Închipuie-ţi, stimabile, i se întîmplă oricui: pe om îl doare ceva, se ambalează sincer ca să fie înţeles (şi încă: să se desluşească pe sine), iar cînd termină îi e penibil de i se face de-a dreptul greaţă. De ce? — Scuză-mă: cum vezi, şi un „poliţai" poate face filozofie de două parale! De ce? Din multe cauze şi în primul rînd datorită faptului că, cu cît te cufunzi mai adînc în analiză ori în

autoanaliză, ți se pare că, progresiv, intri într-o mlaștină de nu-i mai dai de capăt. Senzația de împotrivire haotică, obositoare, inutilă și deci derizorie. De ce? Pentru că uităm sau nu ne vine la îndemînă să recunoaștem că ne limitează propria noastră condiție — doar sîntem și *zoon* pe lîngă *politikon*. Pentru că ori modestia, ori doza de egoism inerent oricăruia dintre noi ne face să vedem *exagerat personale* niște probleme care nu numai că nu pot fi rezolvate exclusiv de fiecare, dar îi privesc și pe ceilalți. Tot atît de mult, uneori chiar mai mult. Vorba marxistului: o fi socialul o limitare, dar în același timp dă și o teribilă amplificare posibilităților individului. Dar vezi că adevărul ăsta, atît de simplu că devine loc comun, îl uităm și ne-apucă uneori rușinea și lehamitea de noi dacă se-ntîmplă să fim constrînși să privim dincolo de lungul nasului. Gata — am terminat. Cum vezi, n-are rost să fii penibil. Cît despre „complexele" tale, află că mă interesează mai mult decît „caftul" lui Kent. Mă rog, o fi deformație profesională. Și tocmai curiozitatea asta n-avea cum să mi-o satisfacă Mihai cu dosarul lui, fără „acțiune în desfășurare", adică fără carnet. Deci, spre surprinderea ta, ești chemat la Bătrînu' împreună cu Marius Carafu...

— Dar, în fond, știi prea bine ce s-a hotărît acolo!

— Păi, sigur că știu: „S-a stabilit ca Dinu Bunea și Marius Carafu să lucreze împreună la alcătuirea..." etc. etc. etc. „Legătura avea să fie menținută curent în felul următor..., iar în caz de forță majoră..." etc. etc. etc. Altceva mă interesează pe

mine — nu că m-ar ajuta direct în ce am de făcut la Timișoara, ci pentru că și așa m-ai stîrnit cu complexele tale — altceva mă interesează: de pildă, cum i-a pus Taica Bătrînu' problema lui Carafu — în definitiv el știa ce știa, Carafu era singurul care trebuia pus în temă.

— Așa? Asta te interesează? Păi, hai atunci să facem un joc invers, nu de alta, dar m-ar pasiona și pe mine. Cam ce crezi că au stabilit împreună, colonelul și Taica Bătrînu', referitor la felul cum să fie solicitat Carafu?

— Cu alte cuvinte: „Colegul ți-l cunoști, arbitru sînt eu — doar am fost de față — ia să vedem cum te descurci!“ Nu numai simplu test de reconstituire a „stilului“ lui Mihai, ci chiar unul de... capacitate profesională, ai?

— Ia te uită cine-mi ținea mie teorii cu „ori modestia, ori orgoliul“! Dar, în sfîrșit, dacă vrei să privești neapărat din unghiul ăsta lucrurile, n-ai decît! Încerci, sau nu?

— Bine. Deci să mă pun în locul lui Mihai care, natural, trebuia să se pună în locul lui Carafu. S-o iau însă ușurel. De la datele generale. Ce este necesar? Concursul lui Carafu într-o treabă foarte delicată, care cere atenție, concentrare și efort, care nu trebuie să se facă însă prin daune aduse muncii lui — și-a altora, doar conduce o secție întreagă — altfel Taica Bătrînu' ar avea toate motivele, la un moment dat, să-mi aprindă paie-n cap plîngîndu-mi-se pe la toți șefii. Deci trebuie capacitat în sens motivațional *întreg interesul lui Carafu,* altfel dintr-un anume punct ar începe să simtă „oboseala“

— or, asta s-ar traduce printr-o scădere a exigenței față de sine, fie în munca de la institut, fie în colaborarea cu noi. Și într-un caz și în celălalt, urmările ar fi cît se poate de păcătoase.

Pînă aici, corect? Corect! Mai departe: cît anume și în ce termeni trebuie să afle Carafu din întreaga poveste, ca motivațional să-i fie într-adevăr stîrnit *întreg* interesul? Răspunsul corect depinde și de alt aspect al ecuației: știu din proprie experiență că „intoxicarea", dopingul adversarului constituie una din cele mai delicate și pretențioase operații posibile. Cu puerilități nu-l poți duce de nas, pe de altă parte miroase de la o poștă dacă totul este prea lucrat, „prea frumos ca să fie adevărat". Iată de ce operația nu poate fi lăsată pe seama unui singur om, ci trebuie supusă cenzurării constructive întreprinsă de o altă luciditate. Or, pentru maximă eficiență, membrii tandemului trebuie să se afle în perfectă armonie și echilibru. Corect?

Corect, dar încă n-am răspuns la întrebarea „cît trebuie să știe Carafu". Bun! Trebuie să știe exact atît încît colaborarea cu Bunea să fie — hai să nu zic chiar competitivă, ci *emulativă*. Cu alte cuvinte, Carafu trebuie să vadă în Bunea, *din toate punctele de vedere*, un egal. Hai să presupunem că — deși ar fi complet inutil, contrar celei mai elementare discreții și în consecință dăunător pentru el, iar pentru întreaga acțiune primejdios — hai să presupunem că din toată povestea Carafu ar cunoaște nu toate detaliile, ci destule ca să-i contureze totuși în linii mari principalele greșeli săvîrșite de Bunea și care l-au vîrît într-o situație fără

ieşire. (Mă ierţi, Dinule: *Amicus Plato* ...*) L-ar mai putea oare Carafu privi pe Bunea ca pe un egal? Nu! în ciuda faptului că *acum* Bunea totuşi îi este. Dar cînd e vorba să se compare cu semenii, omul mai uită să facă distincţie între *ce-a fost* şi *ce este*. În sfîrşit, Carafu nu trebuie pus în situaţia de-a uita, măcar involuntar. Corect? Corect! Destul. Acum să încerc o foarte aproximativă frîntură din scenariu — de fapt nu contează cuvintele, cît sensul lor:

Taica Bătrînu' (luîndu-te în primire din uşă; Carafu ştie că la Bătrînu' zeflemeaua deghizează *şi o laudă,* sau măcar o încuviinţare): Bravo, mînzule, ai făcut tu ce-ai făcut cu Mark ăla al tău, da' cine naiba te-a pus să-mi aduci şi o belea ca asta pe cap? Ce, vrei să ne profilezi după gusturile tale în vînători de spioni? Hai? Taci?

Tu (şi e exclus să nu fi răspuns confuz, să zicem bisilabic): Păi, ştiţi ...

Taica Bătrînu' (cu parapon): Ce să ştiu, mînzule, ce să ştiu? Mortu' de la groapă nu se mai întoarce! Ai făcut-o, ai făcut-o. Dacă trebuie, trebuie. Da' ce facem cu creştinul ăsta? (semn spre Carafu) Eu, ca eu. Da-l băgăm şi pe el?

---

* Evident, odată lansat, Anton nu se poate reţine ca pe lîngă construcţia retorică a frazei, care aparţine mai ales „lansărilor emoţionale" ale lui Dinu, să nu-i folosească şi „floricelele". În cazul de faţă, crede şic să-i plaseze o maximă latinească, *Amicus Plato sed magis amica veritas* (Mi-e prieten Platon, dar mi-e mai prieten adevărul), convins nu numai că are dreptul, dar şi că e bine să-l înţepe puţin ...

Tu: Dom' profesor, eu zic . . .

Taica Bătrînu': Ce să zici, mă? Lasă-l pe el. Ascultă, Carafule, uite cum stau lucrurile: pe unde-a fost, căposului ăstuia i-a ieșit pasiența, și cu unul de-ai lor a făcut, nu zic, ceva treabă. Și să nu-mi uit vorba: ar trebui, Carafule, să vedem cum s-ar putea dezvolta treaba. Cred că promite. Ăsta și Mark al lui n-au avut vreme să-și dea seama de implicații . . .

(Asta, Dinule, o știu de la Mihai — cam așa i-a spus Bătrînu').

. . . Da' vezi, Carafule, că pe lîngă treaba asta, Bunea a ajuns printr-un prieten, unu' Matheos care mi-a fost și mie student, să afle niște lucruri cam murdare, dar care privesc liniștea noastră, a ăstora din țară. A stat căposu' de mînz pe gînduri, să mă bag, să nu mă bag? Și-o fi zis: interese superioare, și s-a băgat. Că treaba nu-i un fleac și trebuie rezolvată, mi-a dovedit-o „doctoru' ăl mare" pe care m-ai pus tu, Carafule, să i-l caut. (Gest spre tine). Uită-te bine la el, Carafule, zănatic mînzu', da' dacă lui nu i-a fost frică acolo să-și pună pielea la bătaie, nu ne-or cădea prapurii chimiei în cap dacă punem și noi umărul un pic, că mînzu' singur, tot căpățînă de cal se cheamă . . . Ce zici, Carafule?

Carafu: Se poate, dom' profesor?

Taica Bătrînu': Fii atent Carafule! Ăsta (din nou gest spre tine) cum, necum, i-a tras pe sfoară. Sper să nu facem nici noi lucru mai slab. Domnii de dincolo i-au dat ca misiune — probabil să vadă mai întîi practic ce-i poate pielea — să-și bage nasu-n treburile noastre. Ce facem, cum facem, cît

facem, pentru ce facem, nu cumva prezintă sau ar putea prezenta interes militar, și-așa mai departe. Acum: o să chibzuim toți trei cam care din temele noastre de cercetare pot fi mai ușor știute în afară. Teme zic, nu altceva. Adică temele pentru realizarea cărora lucrăm și cu alte întreprinderi sau institute, ori teme din care am prezentat părți la congrese sau am publicat în reviste de specialitate. Alegem dintre astea toți trei, pe urmă voi doi vă puneți la lucru și o suciți și o-nvîrtiți cu tot dichisul: scheme, diagrame, buletine de analiză, dracu' lacu' — în așa fel ca ăia de dincolo să poată jura, pînă nu pun la punct verificarea, că mînzu' nostru-i dracu' gol dacă l-a apucat pe dumnezeu de-un picior. Dar fii atent, Carafule, pe tine pun bază: vezi să le-ncurcați în așa fel, ca numai un specialist uns cu toate alifiile și numai după multe strădanii și cu bătaie de cap — auzi, Carafule? timp! trebuie neapărat cîștigat timp! — să ajungă la concluzia nu că li s-au vîndut gogoși, ci că e vorba de ceva care pe ei nu-i poate interesa (de pildă facem altfel decît ei ceva ce au, ori că, deși se iau în serios, cercetările noastre o apucă spre un fals făgaș). Nu-i ușor, Carafule, ce zici? Da' o să vă ajut și eu.

Carafu: Ușor nu-i, dom' profesor, dar poate tot ne-alegem cu ceva: cînd vrei cu tot dinadinsul să greșești, dai uneori drept peste scăpări ori peste erori făcute neintenționat. Cum se-ntîmplă cu unele din materialele ajustate pentru simpozioane. În așa fel, ca să poți spune ce-ai descoperit, dar fără să-l lași pe altul să-ți ia pe gratis munca.

Taica Bătrînu': Ei vezi, Carafule, de ce am apelat la tine? Hai, mînjilor, să mergem mai departe:

voi doi o cîrpiţi, o cîrpociţi, pe urmă îmi aduceţi mie ciubota să-i dau glanţ. Numai după asta, auzi Bunea? numai după asta te-apuci să fotografiezi, dar numai în prezenţa lui Carafu. Developaţi aici şi trageţi o copie după fiecare film şi pentru noi. Sper, mînjilor, c-am fost clar.

Carafu: Şi cînd începem?

Taica Bătrînu': Peste vreo două-trei săptămîni. Bunea are dispoziţii să lucreze uşurel, şi după ce lasă să treacă un timp de „acomodare". Asta nu vă împiedică pe amîndoi să vă gîndiţi cam cu ce şi cum i-am putea îndopa. În tot cazul, Carafule, consultă-te strîns cu Bunea. Are „onoarea" să-i cunoască mai bine pe domni. Şi încă ceva: socoteşte de pe acum că mînzu' dispune de bilet de voie în alb pentru a lipsi de la treabă cînd o să i-o ceară împrejurările. Dar să fim bine înţeleşi: munca-i muncă, şi dacă mînzu' nu-şi face treaba de aici ca lumea, pe tine o să te trag la socoteală, Carafule!

— ... Aşa a fost? (Tonul lui Anton e franc, poate prea sigur).

— N-ai refăcut o iotă din adevăratul „scenariu".

— Ceee?

Dinu pufni în rîs:

— Iartă-mă, am vrut să spun că nici o frază din „scenariul" tău nu corespunde, însă n-ai scăpat nimic din esenţa celor petrecute la Bătrîn. (Apoi umbrindu-se): Sau aproape nimic. Vreau să spun că n-aveai de unde să ştii cît mă costa să-l văd pe Bătrîn cu inima îndoită. Că îi repugnă să estompeze, să cocoloşească adevărul, el, om bătrîn, împiedicat de „năzbîtiile" mele să-şi vadă de-ale lui,

nu puţine. Şi felul sever în care, la urmă, ne-a dat indicaţiile, îmi dovedea că nu greşesc.

— Într-adevăr, nu greşeşti: baţi cîmpii! În dosar Mihai a consemnat cu mîna lui: „Am considerat necesar, pentru orice eventualitate şi în folosul tuturor în cauză, să nu-l pun deocamdată la curent pe Academician cu imprudenţele condamnabile şi gravele răspunderi care-i revin lui Dinu Bunea". Şi după cîte ştiu, n-a socotit necesar s-o facă nici pînă azi...

— Ceee?

— Întocmai ce-ai auzit!

O vreme Dinu Bunea tăcu, năucit. Cînd într-un tîrziu se-ntoarse spre Anton, în privire i se putea citi şi o undă de stupoare:

— Păi asta înseamnă că reconstituirea ta...

— Asta înseamnă că reconstituirea mea (şi încă o dată: nu aveam nici un element suplimentar faţă de ce ţi-am spus acum), asta înseamnă că reconstituirea mea n-a pornit de la Carafu şi Bătrînu' spre Mihai, ci invers! Şi primul semn al prezenţei lui 01? Aşteptat cu nerăbdare, cu emoţie sau cu grijă?

— Cu nici una. Sau mai degrabă m-am bucurat cînd s-a vădit. Zic s-a vădit, pentru că n-a fost unul de contactare. Dealtfel încă nu venise vremea. Sosisem marţi la Bucureşti şi acum se făcuse sîmbătă. Era o splendidă dimineaţă de toamnă cu funigei, pulberi aurii şi miros dulce de putreziciune. Stăteam în faţa ferestrei deschise a laboratorului, gîndul îmi zbura spre alte toamne, ceţoase aproape de-atîtea pulberi aurii — petrecute în via copilăriei. Alături, unul din stagiari îmi repeta parametrii ultimei experienţe — nu-l ascultam decît cu o ureche

— cînd am auzit distinct pac-pac pac pac-pac pac. *C* în morse! Colonelul! În spatele meu stătea Carafu — el ciocănise pe marginea unui stativ. „Mai verifică o dată lista, Costele, pînă mă-ntorc."

În biroul lui Carafu — o cămăruță vîrîtă în cotlonul ferit de lîngă scara principală — niște băieți cu ecusonul poștei pe salopetă montaseră o casetă metalică adăpostind un telex. Rămase destul loc ca, discret, să mai încapă și un telefon. Am ridicat receptorul, recunoscînd imediat vocea:

— De ce nu ți-ai măturat casa, tovarășe Dinu?

— Nu-nțeleg . . .

— Casa nemăturată . . . Ai musafiri!

— Am musafiri?

— Mai bine zis ai avut dis-de-dimineață. Vreme de vreun ceas și jumătate, imediat după ce plecaseși.

— Păi asta înseamnă c-a fost și pentru dumneavoastră într-un ceas bun!

Drept răspuns — rîsul colonelului, un rîs încet, bătrînesc, parcă lipsit de entuziasm.

— Credeți că mi-a strecurat niscai „musculițe"?

— Mai mult ca sigur. Sînt unul din accesoriile curente ale etapei „control acomodare". Te rog reține: s-ar putea — eu cel puțin aș face-o în locul omului dumitale — să-ți fi plasat și vreun Maddox din ăla miniatural cu care Gazinsky imortaliza pipițe-n baie. Și închipuie-ți că te prinde în niscai imagini scotocind. În nici un caz nu te apuca să vînezi musculițe, iar dacă întîmplător dai peste vreuna, fă-te că n-o vezi. Altfel se dă la fund . . .

Sigur că așa s-ar fi întîmplat. „D.M. scotocește prin casă? De ce? Nu cumva a fost prevenit de

vizita mea? Asta înseamnă că apartamentul lui D.M. e pus sub urmărire? De cine? Nu cumva..." — cam aşa ar fi judecat 01. Iar pasul următor ar fi fost îndepărtarea materialelor compromiţătoare, anunţarea centralei, scurtcircuitarea legăturilor din reţea, şi gata! La fund! Închiderea în respectabilitate, şi încearcă să dovedeşti ceva.

— ... Ascultă Dinule, azi e sîmbătă, primul week end de la întoarcere. E de presupus că tu şi Sorina abia aşteptaţi să vină odată. Probabil printre altele omul vrea să verifice „în detaliu" şi iubirea ta din ţară. Nu trebuie dezamăgit. Uite ce faci: cumperi două sticle de şampanie, un braţ de trandafiri albi, o plasă cu niscai sardele, şuncă, brînzeturi — bănuiesc că frigiderul tău n-o să se supere dacă-l garniseşti un pic şi nici nu-i rău să le ai în casă, doar mai aştepţi o vizită, nu?

— Încă o vizită?

— A mamei...

— A mamei?

— Ia ascultă, nu ziceai că ai vrea să petreci cu mama vreo 10 zile, două săptămîni pe undeva, pe la Buşteni ori Azuga? Ei bine, dă-i telefon să vină cît mai curînd, stă aici 2—3 zile, pe urmă plecaţi la munte. Dintr-o mie de motive aş prefera să te scot din Bucureşti cît mai mult timp din „perioada de acomodare". În definitiv, de ce nu ţi-ai ţine promisiunea faţă de mama?

— Dacă aşa spuneţi...

— Deci, la capitolul ăsta ne-am înţeles. Mai departe: ajungi acasă cu plasa, florile şi şampania, te-nvîrteşti bine dispus, fluieri — poate să fie o romanţă, cum vrei — îţi place să faci preparative

pentru o lungă *partie de tendresse*, pe la 6 te uiţi pe fereastră, pe la 6 şi un sfert eşti nervos, pe la 6 şi 20 ai să primeşti un telefon de la Sorina în genul: „Iartă-mă, iubitule, nu te-am sunat pînă acum pentru că am tot sperat să scap. Dar nu mi-e cu putinţă . . ." Tu protestezi, mai întîi perplex, apoi insinuant: „Bine, dar şampania, florile, sticlele sînt la gheaţă, aşternuturile ca spuma, numai pe noi ne-aşteaptă, în ultimele zile numai la sîmbăta asta m-am gîndit" şi aşa mai departe.

Poţi să strecori şi vreo „evocare" aşa, mai caldă chipurile din trecut. Am vorbit cu Sorina şi i-am explicat de ce o rog să nu se ofuscheze. În fine, ea o să-ţi replice aproximativ în genul: „Îmi pare rău, iubitule, şi eu abia aşteptam să-ţi aduc aminte cum sînt cînd sînt cea mai dulce fată din al nouălea cer, dar ce să-i fac, mama se simte rău, iar are o criză, nu mă pot mişca de lîngă ea, te sun eu mîine dimineaţă, poate se-ndreaptă lucrurile şi măcar ziua de mîine n-o ratăm . . ." După convorbire mai trînteşti şi tu o înjurătură-două şi pleci să-ţi petreci seara cum vrei. Dimineaţă, Sorina o să te sune iar, pe la 9 jumate, ca să-ţi spună că a petrecut o noapte proastă, că abia spre zori mama a adormit etc. etc., dar că sînt semne că ar fi numai o pauză în criză; ar putea să lipsească de-acasă vreo două ceasuri, n-ai vrea să ieşiţi undeva împreună? Îi pare rău, dar după-amiaza şi seara trebuie să fie iarăşi lîngă suferindă. Înţeles?

— Înţeles.

— Te rog încă o dată: sub nici un motiv nu-mi da telefon de la tine. Poate ţi-a băgat un ţînţar şi în telefon, şi n-aş vrea să bîzîie unde nu trebuie.

Dacă ai ceva urgent, sună-mă mai bine de la un telefon public.

...Totul s-a petrecut întocmai cum fusese pus la cale. Dimineaţa făceam cu Sorina o plimbare spre Cernica, luni seara mama debarca bucuroasă nevoie-mare în Gara de Nord, iar miercuri (ei nu-i place Bucureştiul) plecam la Buşteni. Sîmbătă Sorina s-a repezit pentru o după-amiază pînă la Sinaia — o aşteptam, fireşte, trebuia să ne fie dor, nu? — iar seara se întorcea „lîngă mama".

Iată care au fost reperele oferite lui 01 pentru controlul primei porţiuni a „perioadei de aclimatizare". Şi sper că n-a fost dezamăgit. Totul a fost cît se poate de atent aranjat, iar programul respectat întocmai.

Anton interveni:

— Într-adevăr. Deşi de o serie de „alibiuri" n-ar fi fost nevoie. De pildă, întîlnirea voastră de la Sinaia. În loc să-i ardă să vă urmărească, 01 profita de răgazul sfîrşitului de săptămînă ca s-o întindă la Timişoara să-l întîlnească pe Emil Dobrescu. Dar Mihai n-avea cum să prevadă asta...

20. *PRIMUL SEMN, AL DOILEA ŞI: „CE SURPRIZĂ NE-A MAI PREGĂTIT AZI KLARISSA?"*

— În tot cazul, la Buşteni am avut timp berechet să mă fixez cu toată atenţia asupra materialului care mi se părea că se pretează cel mai

bine la prima „operaţie estetică" întru folosul domnului Tauffer. Hotărîsem să fac tot ce îmi stă în putinţă pentru a-i cruţa cît mai mult pe Taica Bătrînu' şi Carafu de eforturi: în felul ăsta parcă mă simţeam ceva mai uşurat. Întors la Bucureşti, după ce Bătrînu' şi-a dat avizul, ne-am pus pe lucru. Cum principiile generale deja erau puse la punct, nu ne-a dat prea mare bătaie de cap. La capătul a două săptămîni fotografiam cu Carafu schemele, diagramele şi referatul de bază a unui, chipurile, nou „procedeu de accelerare catalitică". Carafu puse radiind cele două ştampile confecţionate chiar de noi, prin galvanoplastie, pe ultima pagină: „Dă-i drumul, Dinule, are tot ce-i trebuie: şi STRICT SECRET, şi UNICAT. Douăzeci şi nouă de clişee de toată frumuseţea! Tipul ăla al tău ar trebui să jefuiască măcar o sucursală de mîna a treia a lui Manhattan Bank ca să ne plătească pentru o asemenea bijuterie!"

Cu ajutorul colonelului am mai redactat şi o notă fantezistă de vreo cinci pagini despre „starea de spirit din institut" — asta întrucît, zicea colonelul, din capul locului activitatea mea era bine să primească şi cauţiunea lui Winkler. Finisarea notei s-a făcut la telefon, în prezenţa Bătrînului, care trebuia să-şi dea avizul — ce mai! veritabilă teleconferinţă!

— Acum fotografiezi nota — dar fii atent! pe alt rolfilm! — şi stop maşinile. Ajunge. Nu mai întreprinzi nimic pînă la stabilirea contactului. Acum aşteptăm. Cred că n-o să dureze mai mult de cîteva zile. Pe urmă iar aşteptăm pînă „centrala" o să

miroase şi pe faţă şi pe dos materialele. Abia după asta vom afla dacă n-aţi lucrat degeaba.

Colonenul a avut dreptate. Nici n-a trecut bine o săptămînă şi într-o seară, pe cînd dezlegam cuvinte încrucişate — nu înţeleg de ce toată lumea se dă la textierii de muzică uşoară şi nimeni la ăia de „Rebus“ — deci într-o seară, pe cînd mă plictiseam copios, îndîrjit (de ce nu dădea Klarissa încă nici un semn de viaţă?), aud soneria.

În prag, un puşti cu un plic în mînă:

— Nene, dumneavoastră sînteţi tovarăşul Bunea?

— Eu.

— Nu vă supăraţi, buletinul!

Ia uite, al naibii! Bliţ în ambele emisfere — păi ăsta-i semnul! Îi dau buletinul, el mie plicul după ce se convinge că eu sînt, şi-o întinde.

Rup plicul, marca poştală din San Marino pe care mi-o arătase Tauffer — un vînător cu un setter, pe fond vernil — şi un text cu litere decupate din ziar: „La 8, la Mimoza“. Ei drăcie, e opt fără zece, de aici nu pot da telefon, numai din cabina de lîngă aprozarul din colţ. Dar cînd mă mai şi îmbrac? Iau o cravată, haina, trenciul (afară ploua), mă-ncalţ — opt fără cinci. Exact cît să ajung la cofetăria Mimoza. Aha! Trebuia să iau şi filmele, Tauffer mi-o repetase insistent: „Nu uita, cum primeşti marca de contact iei *neapărat* materialele cu dumneata.“ Mă-ntorc, le iau şi o pornesc în goană. N-ajung la colţul opus al străzii (opus faţă de aprozar), şi dau buzna peste un Renault 16 — nici gri-închis, nici verzui, nici albastru, cum e mai păcătos — care-şi deschide din mers în faţa mea portiera:

— Urcați, domnule Bunea...

Mașina acceleră fără tapaj, „momîia dracului m-ar fi văzut dacă o luam în direcția opusă, spre cabina telefonică de lîngă aprozar“ — îmi zic în timp ce-l cercetez pe tipul de la volan. Momîie sadea, ce mai! Pălărie trasă pe ochi, ochelari întunecați, fular în dreptul gurii, guler ridicat, și aș fi putut jura că-și băgase în gură vreo două dropsuri: prea-i dogea glăsciorul:

— Aveți la dumneavoastră ce trebuie? Fiți amabil și dați-mi.

— Poftim.

— Mulțumesc. Aveți nevoie de ceva? Sau credeți că ar fi bine să-mi comunicați oral ceva suplimentar?

Am căutat să răspund cît mai înghețat:

— Nu!

— Bine. Atunci la revedere, și continuați-vă treaba.

Frînă tot atît de lin, și iată-mă debarcat înainte de a ajunge la „Mimoza“. Totul durase incredibil de puțin. În fața casei, ezit: să mă reped pînă la aprozar? Nu! Afurisita aia de mașină toarce de n-o auzi, și dacă s-a-ntors și pîndește de după colț? Mai bine-l anunț mîine pe colonel. Or fi corp delict filmele, dar tipul — știu eu? să fi venit chiar 01? — nu înseamnă rețeaua. Tot nu l-ar agăța acum! Așa că am lăsat pe dimineață telefonul. Povestesc, așa și pe dincolo. Răspunsul colonelului:

— În regulă. Așteptăm decizia centrului. Și 01 așteaptă. Încă nu poate fi sigur că totul merge pe roate pînă nu se pronunță șeful: O.K. — *D.M. își vede de treabă* — dă-i drumul. Și învață să aștepți,

Dinule, pare-mi-se că n-ai ajuns încă să-ţi dai seama cam ce înseamnă asta, aşa, ca filozofie practică!

Afurisit, colonelul! Ce naiba, nu înţelegea? Să presupunem că Tauffer n-ar fi „omologat“ valoarea celor trimise de mine. Cum rămînea atunci cu brevetul, cu Klarissa şi — n-ai decît să zîmbeşti! — cu felul în care mă răscumpăram faţă de mine însumi? Eu nu mă puteam mulţumi cu jumătăţi de măsură!

Anton:

— Şi ce-ai fi vrut să ţi se spună? Că Taica Bătrînu' şi colonelul erau siguri că Tauffer „o să muşte“? Că Taica Bătrînu' s-a dus la congresul ăla din Suedia, fără să mai aştepte reacţia lui Tauffer, adică s-o preîntîmpine indiferent de rezultate, stînd de vorbă ca de la om la om cu şeful firmei? Uite, vezi, nici nu ne dăm seama cît contează pentru cei din generaţia lor — şi ei foşti colegi, nu? — relaţiile de la om la om. Să-ţi spun acum ceva. N-a fost în intenţia lui Mihai să afli, ca să nu-ţi slăbească elanul, dar află că jenat şi mînios a fost directorul executiv al firmei, fostul coleg al Bătrînului. „Mă ierţi. te rog — i-a spus. N-aş fi crezut că scursorile astea ar îndrăzni să-şi facă de cap pe spinarea mea. Dar lasă, ştiu cum să le vin de hac!“

Şi închipuie-ţi, Bătrînu' a avut atîta fler încît să-i spună: „Am vrut să fii la curent cu *ce s-ar putea întîmpla,* nu să te asigur că o să se şi întîmple. Deocamdată, pentru că e vorba de oameni şi la noi şi la voi, te rog, nu reacţiona în nici un fel. Voiam doar să fii pregătit la o adică.“

Ai văzut ce ceremonioşi pot fi bătrînii? „Te rog“

unul, „te rog“ altul, și s-au înțeles fără prea multă tevatură... Bun. Și întîlnirea cu Bally?

— Vreo zece zile mai tîrziu. Ieșeam cu Sorina de la un film — Renaultul se oprește lîngă noi, Bally mă salută cu un „Servus, Dinule“, ca-n Transilvania, și „o putem conduce pe domnișoara...“

— Băcilă.

— ... pînă acasă? Mă iertați, domnișoară, e ceva urgent. Dați-mi voie: Cristof Bally.

O conducem pînă acasă, apoi Bally face un slalom de toată frumusețea — Lipscani, Cheiul gîrlei, Grivița și mă debarcă puțin dincolo pe Podul Grant cu o valiză în mînă și cîteva miare în buzunar. La despărțire:

— Nu-mi mai dați materiale pe Leika normal. Aveți tot ce vă trebuie pentru microfilmare sau pentru cifrare. Nu uitați indicația Centralei: la prima vizită pe care vi-o fac îmi dați aparatele dumneavoastră normale: Olivetti, Hewlett-Packard și Hannimax. Aveți grijă, cînd lucrați, luați toate măsurile să nu fiți surprins. Nici măcar de domnișoara Sorina Băcilă. Apropo: e o persoană de încredere?

— Este. Dar n-aș vrea s-o amestecăm în afacerile noastre...

— Se-nțelege de la sine. Mă gîndeam numai că e mai prudent ca în cazul unei comunicări urgente să vă anunț prin intermediul dînsei. Sper că v-ar comunica ce i-aș transmite.

— Fără-ndoială. Dar comunicați, vă rog, Centralei că ar fi bine să stau trei-patru săptămîni liniștit. N-aș vrea să forțez prea curînd șansa după materialul trimis. Aș fi putut alege alte cinci-șase mate-

riale, dar nu prezentau atîta interes. Am riscat destul.

Bally păru alarmat:

— Concret, cum s-a întîmplat? Dar urcaţi iar în maşină, nu putem sta aşa ceasuri întregi!

Urc (evident, nu era în apele lui), demarează, şi-mi încep cacialmaua.

— Documentul proiectului cu cataliza se afla în dulapul metalic al şefului meu de secţie, Marius Carafu. M-am tot gîndit cum aş putea ajunge la el. Vă daţi seama: „Strict secret de importanţă deosebită“ şi „Unicat“! La noi, cu aşa ceva nu-i de glumit. Am tot chibzuit, şi am ajuns la concluzia că numai ceva absolut şocant, petrecut exact cînd lucrează cu dulapul deschis, l-ar putea face să uite de el şi să se repeadă în altă parte. Am aşteptat momentul cu aparatul pregătit, alerg la o nişă izolată pentru barbotare cu hidrogen sulfurat, de la subsol, scot siguranţa de la butelie (nu era prea mult gaz în ea) şi aprind direct la capătul furtunului subţire de cauciuc. Asta arde ca un fitil, debitul gazului nu e prea mare, trec două-trei minute, şi abia atunci flacăra ajunge la butelie. În fine, o bubuitură de toată frumuseţea, deşi nu prea mare — a spart doar oberlichtul nişei. Toţi s-au repezit acolo, şi eu...

— Foarte riscant, foarte riscant! Vă sfătuiesc insistent să nu mai procedaţi cu atîta imprudenţă. Şi dacă aţi lăsat urme? Dacă s-a descoperit deja că aţi aprins capătul tubului de cauciuc?

— Nu, în caz de explozie a buteliei, se distruge instantaneu şi arzătorul Bunsen.

— Şi siguranţa?

— Siguranţa la fel, distrusă de explozie. Sau aruncată prin oberlicht în groapa cu var din curte. E acolo o groapă de var pentru renovările parţiale în curs. Vă asigur, nimeni nu s-a apucat să scoată varul.

— Dar ce-aţi făcut cu ea?

— Am dizolvat-o în acid sulfuric concentrat. Avem mai multe băi în institut.

După cîte se părea, explicaţia mea l-a liniştit.

— Bine. Mă bucur că aţi procedat atît de ingenios. Poate ar fi fost bine să dizolvaţi şi becul Bunsen. În fine, cred că domnul Tauffer o să fie satisfăcut. Dealtfel trebuie să vă transmit mulţumirile sale personale pentru „accelerarea catalitică". Şi celălalt material e interesant. Dar pe viitor nu mai puteţi recurge la asemenea accidente înscenate, ca să pătrundeţi în dulapul metalic al lui Marius Carafu. Avem mijloace să vă asigurăm chei perfecte. Luaţi pe o bucată de chit sau pe un plastic maleabil oarecare mulajul cheii de la dulap, de la uşa cabinetului, eventual de la telex. (Am rămas paf; formidabil, aflase de instalarea telexului!) N-ar fi rău dacă v-aţi putea procura şi tiparul cheii de la uşa Academicianului şi, bineînţeles, de la seif. Încă ceva: daţi-mi voie, deşi poate e inutil, să vă sugerez că, după ce veţi dispune de chei, ar fi bine să lucraţi numai atunci cînd Carafu sau Academicianul nu se află în institut. E mai sigur aşa. Deci, pregătiţi-mi mulajele, iar eu vă voi confecţiona nişte chei excepţionale. Şi, odată cu ele, un mic detector de sisteme de alarmă în funcţiune şi anihila-

rea lor. Poate la Carafu nu sînt, dar la Academician nu se știe...

Cam așa a decurs întîlnirea cu domnul inginer Cristof Bally.

— Ce te miră că a aflat de montarea telexului? O asemenea cutie metalică nu se aduce în buzunar ci într-o *autoservice*, iar 3—4 muncitori în salopete cu ecuson nu trec chiar neobservați, nu? Dar stai puțin, altceva mă interesează și probabil se află numai în carnetul lui Mihai: ce s-a întîmplat, acum că verificarea era pozitivă, cu „ploșnițele“ și cu Maddoxul?

— Într-adevăr, am uitat să-ți spun că acolo, lîngă Podul Grant, Bally mi-a strecurat în treacăt: „Cînd vă apucați de lucru la microfilmări sau la mesaje codificate, oriunde ați fi, cercetați cu grijă încăperea: să nu existe „ochiuri magice“ sau microfoane. Dacă există, știți cum să le bruiați? (L-am asigurat că m-a instruit Gazinsky). Dar de ce să existe? Ar însemna că sînteți suspectat pentru perioada petrecută în străinătate. Dacă e așa (și se prefăcu îngrijorat) trebuie să mă anunțați imediat, fără să vă atingeți de ele. Cel mai bun lucru ar fi, de fapt, să nu lucrați acasă —luați mașina și faceți o plimbare, seara, „în natură“.

Ajuns acasă — prinde orbul, scoate-i ochii: nici vorbă de „ploșnițe“, de „ochi magic“. Am descoperit doar urme: Maddoxul fusese vîrît chiar în ochiul unui cap de cerb vînat odinioară de tata și care orna spațiul de deasupra ușii de la sufragerie. I-am relatat totul colonelului Mihai. A rămas și el surprins de dibăcia cu care acționase Bally. Nu fusese văzut vizitîndu-mă, și totuși Bally o făcuse, pro-

babil chiar pe cînd eram la cineva. Colonelul îmi repetă consemnul: „și fără microfoane, tot e mai bine deocamdată să nu-mi telefonezi de acasă, și nici cu Carafu sau Bătrînu' nu discuta de la dumneata nimic referitor la ce faceți".

În seara aceea aveam destule motive de reflecție...

Primo: trecusem cu bine examenul stagiaturii (adică al suspiciunii!) Tauffer era mulțumit (încă mai mulțumiți eram noi că el era), iar Bally „ieșise din umbră".

Secondo: intram propriu-zis în rețea, dovadă geamantanul cu „instrumente". În ultimul moment, înainte de întoarcerea în țară, Tauffer „crezuse necesar" să-mi mai dea o dovadă în plus a „deosebitelor lui sentimente pentru mine": întrucît „ar putea fi primejdios", întrucît „nu voia să mă expună riscului inutil al unui simplu control vamal mai amănunțit", socotea că e mai bine să iau cu mine un Olivetti, un Hewlett-Pakard și un Hannimax de serie, neajustate. Cum am văzut, Gazinsky era inițial de altă părere, și eu sau colonelul aveam motive să credem că „deosebitele sentimente" ale lui Tauffer pentru mine erau, din păcate, măsuri suplimentare de siguranță (a lor, nu a mea!) luate din cine știe ce obscure motive. „Multe necunoscute, băiete, în povestea dumitale — remarcase posomorît colonelul pe cînd părăseam Moneasa — prea multe necunoscute și cam aiurea plasate în ecuație..."

Terzio: acum colonelul va putea face o surpriză plăcută specialistului său în codificări. Doar cele trei aparate din valiză conțineau ultimele coduri — cele cu care lucra rețeaua de aici. Însă trebuia pro-

cedat repede, ca să nu scape nici un mesaj transmis sau primit.

Cuatro: Încă un motiv de satisfacţie pentru colonel: cu puţin noroc, urmărirea lui Bally putea să ducă la descoperirea „lăcătuşului". Să fi făcut parte din reţea? Probabil, de vreme ce Klarissa îmi vorbise într-una din discuţiile noastre din ultima perioadă despre principiul partajării specializărilor într-un nucleu de reţea.

Singurul lucru care nu-mi convenea defel era că Bally intenţiona s-o amestece în perspectivă şi pe Sorina. Să fi văzut cum a reacţionat colonelul a doua zi, cînd i-am relatat:

— Să fim bine înţeleşi, tovarăşe Bunea. Fata, sub nici un chip, nu trebuie amestecată. Zi mersi că nu ne-a trîntit pînă acum uşa-n nas. Că s-o fi săturat pînă-n gît să piardă trei jumătăţi de zi pe săptămînă. Şi acum să-l lăsăm pe ticălosul ăla s-o antreneze în cine ştie ce situaţie primejdioasă? Sub nici o formă! Spune-i tipului să se gîndească la combinaţii mai puţin neghioabe, zi-i că fetei, deşi aparent echilibrată, îi cedează nervii cam uşor cînd se ambalează şi nu se prea uită ce face. Mai zi-i că aşa n-ai putea să te simţi în siguranţă şi că te opui categoric. Dacă-i iei tare pe coarda riscului desconspirării, indivizii de teapa lui Bally fac pe ei. Înţeles?

Deşi nu mă cruţase, vehemenţa colonelului era departe de a mă deranja. Chiar îmi provoca un acces de bună dispoziţie care mă făcu să supralicitez:

— Înţeles. Aşa voi face. Am găsit în schimb aici, la institut, ceva care să-l flateze puţin pe Tauffer. Un tinerel dispus să se lase atras . . .

Telefonul părea hotărît să intre definitiv în grevă. Abia într-un tîrziu, glasul colonelului, șovăitor:

— Sper că glumești...

Îmi compun un timbru angelic și argintiu de-atîta solicitudine:

— Nu glumesc deloc. Știți că Tauffer mi-a trasat printre altele și misiunea să...

— Ascultă: cu sufletul oamenilor nu-i de joacă. Și nici cu meseria, în stilul lui „uite-agentul, nu-i agentul!" (Glasul îi suna sec, rece.) Ajunge! Pînă acum prea ai fost un Moș Crăciun păcătos. Pentru Academician, Carafu, Sorina. Vrei să-i mai bagi și pe alții?

— ...

— S-aude?

— Da, dar știți...

— Ce să știu? Doar nu te-ai lăudat lui Bally!

— ...

— Așa? (Glasul îi suna ca din fundul unui vagon frigorific): Căpitane Fulger, arestează-l!

Fusese poate cel mai neghiob banc din viața mea și m-am precipitat să-l dreg:

— Stați puțin, tovarășe colonel, îmi pare rău, de fapt n-am încercat să racolez pe nimeni, dar... recunosc, a fost o glumă cam nesărată...

Tăcere. Apoi la celălalt capăt al firului, violent:

— Căpitan Fulger, aport!

— Ham! Ham! Ham, ham, ham!

— Bine, băiatule, taci odată și lasă dracului receptorul!

Auzii cîinele scheunînd a liniștire, pe urmă glasul colonelului. Calm:

— Ascultă, Bunea, de data asta 1—1. Dar te previn că pe viitor te scarmăn la scor. Înţeles?

— Înţeles. Dar cum de m-aţi ghicit?

— Îţi spun dacă-mi răspunzi sincer: ce naiba ţi-a provocat accesul ăsta de — hm! — şagă?

— . . .

— Parcă înainte de a te picni îţi spuneam că nu admit s-o amesteci pe Sorina. Este?

— Într-adevăr . . .

— Atunci, mînzule, eu unul nu te văd bine!

Şi clic, receptorul. Tonul îmi ţiuie în ureche, un *mi* enervant, afon, ca şi intuiţia mea în a desluşi ce-a vrut să spună colonelul.

Dar n-aveam timp să reflectez prea mult la asta. Peste jumătate de oră începea o şedinţă de analiza muncii, după-amiază aşteptam vizita lui Bally — ţinea să ia cît mai curînd de la mine maşina de scris şi cele două minicalculatoare de serie — trebuia să-mi pregătesc discursul despre Sorina, iar a doua zi de dimineaţă să telefonez la numărul indicat de colonel anunţînd că mi s-a spart ţeava de apă caldă în baie, iar la amiază să-i aştept pe cei doi, „instalatori". E drept, unul din ei mi-a schimbat o bucată de conductă de plumb, pe urmă garniturile de la toate robinetele din casă — n-aş fi crezut niciodată că sînt atîtea — în timp ce (vreo două ceasuri) celălalt s-a distrat în camera mică întorcînd pe-o parte şi pe cealaltă bijuteriile lui Gazinsky. („He, he! Fii atent la mine, ai în faţă cel mai modern tip de codificare, patent Gazinsky. O adevărată bijuterie, asta-i!")

— O clipă, Dinule. Ne-am îndepărtat iar de ceea ce nu e consemnat în dosar, şi prea intrăm în ceea ce ştiu. Hai să ne întoarcem la problema Sorina.

— Păi n-a fost nici o problemă Sorina. Am stat de vorbă cu Bally exact în termenii convorbirii cu colonelul, Bally a dat înapoi exact cum se prevăzuse, asigurîndu-mă că nici prin minte nu-i trecuse „să o iniţiem în treburile noastre“, că se gîndise doar la folosirea ei ca „releu în orb“. Adică un fel de căsuţă poştală pe cît de eficientă, pe atît de discretă. La rîndul meu (intransigenţa nu trebuie să frizeze obstinaţia ilogică), l-am asigurat că n-am nimic împotriva ideii, cu o singură condiţie: „căsuţa poştală“ trebuie să rămînă „căsuţă poştală“ şi nimic mai mult:

— N-am chef absolut deloc s-o antrenăm în căderea noastră dacă noi am avea ghinion.

Am văzut că nu-şi poate reprima o înfiorare, pe cînd încerca s-o întoarcă în glumă.

— Sînteţi macabru astăzi, domnule! Păi dacă eventualitatea asta e atît de probabilă, la ce aţi mai acceptat să vă expuneţi?

Eu fac pe misteriosul:

— Uite ce, domnule Bally, am eu raţiunile mele să-mi pun pielea la bătaie. Cred că foarte serioase. De asta nu dau socoteală nimănui, nici chiar lui Tauffer.

Se pare că ultimele cuvinte l-au impresionat. Dealtfel mi-a făcut impresia unui tip prudent, undeva chiar *prea*, pentru meseria lui, ca să nu ascundă o fire impresionabilă, deci impulsivă — de cele mai multe ori impulsivitatea netranscriind la urma urmei decît o reacţie de prevenire a fricii care te încolţeşte. Hotărît, Bally nu era chiar prototipul spionului ideal. Tauffer nu-l căutase într-un roman po-

lițist, ci în viață; evident, mraja lui aici ținînd mai mult de culegere decît de alegere, se mulțumise cu ce-i picase în mînă.

Discuția avea loc într-o după-amiază de iarnă incipientă, muindu-și spre chindie asprimea gerului de dimineață. La ora aceea, în sala imensă a „Pescărușului“ nu era nimeni în afară de noi dacă facem abstracție de discreta umbră a chelnerului bătrîn. Bally se simțise aici în largul său — dovadă că era pentru prima oară că-l descopeream ca antrenat băutor de Metaxa. Dar ultimele replici îl indispuseseră, și făcu vădit eforturi să „recompună atmosfera“.

— Stai, bre, ce te superi? Doar sîntem oameni cu principii, se poate? N-ai decît să fii cît dorești de discret. Departe de mine intenția de a te descoase. Ce te formalizezi? Uite, în ce mă privește, nu fac nici un secret din mobilurile mele principiale. Și cred că-mi vei da dreptate. Hai noroc, și ca la Metaxa: Kalispera!

Zvîntă paharul pîntecos de coniac șapte stele cu o pricepere care l-ar fi făcut pe Kent să roșească de invidie, și începu să-mi debiteze metodic „punctele de rezistență“ ale „viziunii lui filozofice asupra vieții“. Le-am cam înghițit cu noduri — era tîrziu, și altele îmi huruiau prin cap atunci: „operația estetică numărul doi“ intrase pentru Tauffer într-un punct mort, mă hîrîisem cu Carafu și nici Bătrînu' nu putuse tranșa în chestia aia, așa că nici pomeneală de a lucra mai departe cu Marius înainte de a dibui unde e eroarea din construcția de pînă atunci a erorii.

Nu-mi ardea de expozeurile „filozofiei personale“ a lui Bally, dar fără să vreau am ciulit urechea:

— Remarcă, te rog — mă dăscălea el sorbind în răstimpuri din pahar de-ți venea greu să nu crezi că e la fel de încîntat de sine și de coniac — remarcă te rog că toate, dar absolut toate personalitățile din istoria omenirii s-au considerat, și poate nu de pomană, niște mari nedreptățiți. Nu că aș aspira la statutul de personalitate, dar nimeni nu mă poate opri să nu mă simt astfel. (Modest tipul!) Trebuie să recunoști că oamenii de felul nostru au o mare calitate: aceea de a-și domina propria condiție — adică tentația lui „a-mi trăi din plin viața, și-atît". Dar în ce mă privește, la ce s-ar reduce această trăire? La un compromis cu societatea. Ea să-mi îngăduie mici satisfacții — o femeie, un pahar, o mașină, o vilă — pentru care eu să plătesc prețul renunțării la afirmarea superiorității mele individuale. Mediocritatea condamnîndu-mă la mediocritate pe viață! (Genial tipul! Dacă o tot ține așa, mai că i-aș călca pe urme, adică să-l calc pe bătături! Dar mă rețin). Așa că iată-mă, așa că iată-te, domnule Bunea — iată-ne puși în situația de a răzbuna prețul a ceea ce ea, Societatea, a distrus în noi. În asta constă dimensiunea sublimă și totodată tragică a condiției noastre: refuzul de a fi subființe de serie, robii unei ciozvîrte mai bune, a unui sex mai nurliu și a lui „ce să mă leg la cap dacă nu mă doare". Calitatea superiorității noastre — gîndirea liberă, lucidă, iar forța ei — acceptarea riscului: Risc cu *R*, domnule!

Ia uite geniul, dom'le! Colosal geniu, dom'le! Asta ar da certificat de martiri la un regiment de gorile ca Kent. Admirabil, îi întrece cu o poștă pînă și pe Tauffer sau Winkler în bătutul cîmpilor. Adică ce-ai

fi vrînd să-mi gargarisești, musiu? La ce rahat ți se reduce „filozofia" și „idealul" dacă nu tot la un Browning calibru 6,75, la o pipiță mai spanchie, la un teanc slinos de bancnote. Sublim, tragic, risc cu R mare? Pe dracu': furt, vînzare, crimă pe la spate. iluzia că ești cineva deși, văd bine, de-atîta curaj îți speli cu osîrdie de șapte ori izmenele în douăzeci și patru de ore!

Tare-aș fi vrut să-l întreb pe colonel cam ce-a învîrtit individul înainte de-a ajunge pe statul de plată al lui Tauffer, dar, cum ți-am spus, pe-atunci mă perpelea impasul în care intrase treaba cu Carafu. Pe urmă au venit atîtea, că nu mi-a mai ars de *fleurs du mal* prin gunoaiele lui Bally.

— N-aș zice chiar *fleurs,* contrapunctă Anton. Povestea e mai prozaică (dar nu mai puțin murdară) decît crezi. Sigur că îndată ce ne-a căzut sub lupă, ne-am întrebat cam ce hram a putut purta de-i arde de „riscuri sublime" la patru metri de bătrînețe! Chiar unul din băieții mei a investigat lucrurile. Pe 01 al dumitale îl chema la el acasă, în Thesalia, Cristophos Balis și făcuse vreo doi ani de politehnică pînă la ocuparea Greciei de nemți. Cum le-a intrat în slujbă nu știm, cert este că la retragerea lor a considerat că e mai cuminte s-o-ntindă și el. Avea o mătușă la Brăila — bătrîna nici n-a mai trăit mult, dar a apucat să-și vadă prin '47 odorul de nepòt inginer la București. Între timp și-a mai retușat și numele, asta numai așa, din prevedere pentru cei care-l căutau acasă. Cît despre nemți — să fim sănătoși: n-au mai apucat să scoată nu știu ce din arhivele lor din Grecia. Dar vezi că

lucrurile n-au stat chiar așa ca în visele roze ale domnului Bally. Tauffer l-a găsit...

Prin fereastra vagonului, coborîtă de-un lat de palmă să iasă fumul, zorii decolorau noaptea în gri.

— Dar tot nu m-ai lămurit, Dinule, în problema Sorinei. Cum vă petreceați timpul? Doar nu discutați despre Tauffer ori Bally.

— Discutam despre Klarissa.

— Despre Klarissa? Mereu? Cum adică?

— Uite-așa. Primele noastre „plimbări" sau „seri de restaurant" au fost așa, niște „hai să ne omorîm timpul în doi, chiar dacă nu de asta ne arde". Și nu-mi ardea. O simțeam complet străină ca preocupări, preferințe, trecut, un om lîngă care eram constrîns să stau așa, de dorul lelii, cînd aveam atîtea pe cap: „operațiile cu Carafu", indicațiile colonelului Mihai: „ai grijă, nu fă cutare, ar fi primejdios...", ochii în patru pe lîngă Bally, treburile de la institut plus doctoratul.

Klarissa tăcea, mă întrebam intrigat de ce, uneori gîndul ăsta mă turtea pentru cîteva ceasuri, apoi nici n-am remarcat cum se răriseră gîndurile avînd-o ca obiect pe Klarissa (cel privitor la soarta ei rămînea, desigur, un laitmotiv de fond — deci într-un fel subînțeles). De lucrurile acestea mi-am dat seama mirat abia cînd Sorina a „reactualizat" prezența Klarissei.

Într-o seară — ieșisem pe lîngă Arcul de Triumf — Sorina mă apostrofează:

— Mă tem că dacă s-ar ține de noi cineva ar mirosi de departe că nu de plimbare, și nici unuia de celălalt nu ne arde. N-are rost să ne mai afișăm

dacă şi aşa o facem de pomană. Încerc de un ceas şi mai bine să leg un simulacru de conversaţie, şi dumneata îmi răspunzi cu mormăieli monosilabice.

— Îmi pare rău, n-am observat.

Asta păru s-o irite şi mai mult:

— În definitiv, crezi că mie-mi arde de cuceritoarea dumitale companie? Regret că ... Am să i-o spun şi tovarăşului Mihai ...

Avea dreptate, m-am grăbit s-o întrerup:

— Încă o dată, regret. Regret sincer. Dar pune-te puţin în locul meu, cu atîtea pe cap ...

Şi i le înşir, ca mai înainte ţie. Simt că se îmbunează.

— Ar fi o soluţie.

— Care?

— Simplu: să-mi povesteşti despre Klarissa. Am înţeles că, printre altele, ţi-a fost acolo un adevărat cicerone prin muzee, locuri istorice, în sfîrşit — peste tot. Încearcă să rememorezi vizita de la galeriile cutare, dar fără să-ţi scape vreun amănunt: atmosfera, cum cădea lumina prin ferestre, ce impresie ţi-a făcut cutare pînză celebră de Cranach cel Bătrîn, cînd ai văzut-o prima dată, ce-a spus despre ea Klarissa ...

— Şi a mers? întrebă Anton.

— De minune. Cum nu m-am aşteptat.

— Interesant! Dar n-aţi epuizat destul de curînd rememorările de genul acesta?

— Nu. Deşi după două-trei din „băile" astea „de trecut", care înghiţiseră aproape jumătate din capitalul meu de amintiri, m-am întrebat dacă n-o să dau curînd de fundul sacului.

— Însă n-ai dat.

— Nu. Uite de ce. Într-o după-amiază îi povestesc Sorinei despre o excursie de două zile pe marele fluviu — castele, cetăți, case memoriale. Fusese unul din cele mai plăcute momente petrecute acolo, deși fără nici un fel de semnificație pentru povestea mea cu Tauffer. În fine, îmi făcea plăcere să-mi amintesc, mă ambalasem, nu jucărie, era într-o duminică de noiembrie, afară o lapoviță înghețată, urîtă, noi, într-un fel de bufet-cofetărie pustiu de la periferie, povesteam de vreo trei ceasuri, nu-mi venea să mai plecăm, mi se părea că și Sorina se simte bine, cînd la un moment dat îmi apucă, pe masă, mîna într-a ei: „Stai puțin, Dinule. E minunat cum a putut să mă fure povestea ta. Dar cît pe-aici să uit ce voiam să te rog: încearcă să-mi relatezi *mai ales* despre Klarissa. Și cu cît mai multe amănunte. Aș vrea să o cunosc măcar așa. Iar dumitale o să-ți facă bine. Astfel ai s-o simți pentru o bucată de vreme din nou alături, și, zău, m-ar bucura mult!"

Și așa au început „peregrinările în trei" (cum le-am zis eu) prin muzee și expoziții, pe la spectacole sau recepții. Sorina mă întîmpina zîmbind și-mi lua brațul: „Ei, ce surpriză ne-a pregătit pentru astăzi Klarissa? Un muzeu sau un vernisaj?"

Mi-aduc aminte că odată mi-a venit în minte o după-amiază de rară încîntare — ceasuri întregi petrecute dinaintea unei sculpturi italiene în sticlă. O expoziție vizitată în timpul uneia din deplasările Klarissei „în provincie". Sorina îmi strînse brațul. „Ai uitat de Klarissa"... „Bine, dar ea n-a fost de față!" „Nu-i nimic, închipuie-ți c-ar fi fost. O cunoști destul de bine ca să-ți poți imagina ce i-ar

fi plăcut, ce-ar fi spus..." O privesc mirat: „Păi asta s-ar mai chema reconstituire adevărată?" „Crezi? Poate exact o reconstituire artificială ne pune mai mult în fața adevărului..."

— Excepțional! interveni înviorat Anton. Dinu sesiză unda de încîntare a celuilalt și replică puțin iritat:

— Ce găsești excepțional în asta?

— Mă rog, dacă nu vezi — nu vezi și te privește. Pe de altă parte (Anton dădu din umeri), Sorina are perfectă dreptate: ăsta-i rostul experiențelor *in vitro* din laborator: refac un fenomen natural în absența factorilor perturbanți, deci în stare pură.

— Și ce experiment dărîmător de subtil crezi că făcea Sorina pe pielea mea?

Anton îl privi mirat, ezita vizibil, apoi dădu din mînă a lehamite:

— Hai s-o lăsăm moartă. Mai bine zi-mi cîte ceva despre Bally, ipostaziat în Mecena literar. Nu de alta, dar dacă nu mă-nșel ți-a lăsat cu „limbă de plecare" sarcina de a-i continua generoasele eforturi...

21. *„TU, EXILAT IMAGINAR PE UN ATOL AL FRECVENTELOR TALE OCEANE ..." SE PARE CĂ NU-ȚI PIERZI LA MODUL DEZAGREABIL VREMEA*

— Asta s-a întîmplat cîndva, după Anul Nou, cam la vreo lună după ce-i trimisesem lui Tauffer „operația estetică nr. 2". Într-o după-amiază, Sorina îmi spune: „Știi, prietenul tău Bally a trecut

azi pe la policlinică. Avea nişte treburi extrem de urgente — pleca nu ştiu unde — încercase să-ţi telefoneze, dar nu răspundeai și m-a rugat să-ţi transmit să-l cauţi diseară pe la 10 la numărul ăsta".

Îmi dă un bilet cu un număr de telefon — sigur de undeva de la vreun restaurant. Îl sun și eu, potrivit consemnului, de la un telefon public.

— Am vești bune pentru tine. Se pare că ultima ta lucrare a fost premiată. M-am gîndit să sărbătorim și noi evenimentul. Știi ce? Ia-o pe Sorina și veniţi împreună la mine sîmbătă pe la 7. Bem un grog, mai stăm de povești, ascultăm niște muzică ... Așa, ca-n familie. Mai vin două perechi — un coleg, inginerul Plopeanu, cu soţia și Duţeștii, amîndoi profesori. În sfîrșit, Marian Jugu, un tînăr poet foarte talentat și neînţeles. Nu prea publicat pentru că nu-i place să scrie despre ceea ce el numește banalul existenţial. El vrea o poezie care să biciuie energiile spirituale și estetice de dincolo de conul de umbră al interdicţiilor morale curente, și așa ceva nu se prea consumă aici. Așa că nu trebuie să te mire dacă mă socotește un fel de Mecena providenţial".

„Interesant, mi-am spus, ia uite că dracu' face și biserici! Bally și Mecena! Trebuie să fiu atent".

În seara fixată, Sorina a ieșit ceva mai tîrziu de la serviciu, așa că invitaţii deja sosiseră. Nu termină bine Bally să regrete: „Probabil domnul Jugu a fost din păcate reţinut undeva", că în hol se și auzi soneria. Eram aproape de ușa deschisă a camerei de zi și involuntar (automatism Klarissa) am căutat cu ochii oglinda holului. Intrase un tip cam uzat pentru cei vreo 25—30 de ani ai lui, nu curat din cale-afa-

ră, cu chică lungă și părînd puțin afumat. Îl trăsese într-o parte pe Bally și, mai tare decît trebuia, îl anunță că nu-l mai socoate prieten dacă nu-i plasează subito patru-cinci bumăști albăstrii: „N-am, n-am, zău, ți-am dat destul acum două săptămîni..." „Ce mi-ai dat? Cinci sutare! Ce-i aia pentru artă? Bine, n-am nevoie. Te-am salutat, mă duc să caut în altă parte!" „Stai puțin, mi-ai promis ceva pentru seara asta..." „Și ce-ai vrea, să-ți fac numărul pentr-un nenorocit de grog? Ne-ne! Nu ține. Adio!" „Stai puțin, poate găsesc ceva, dar să știi că m-am epuizat cel puțin pentru o lună..."

Îl văd pe Bally scotocindu-se în buzunarul de la piept și extrăgînd trei bilete de-o sută. Individul le boți repede, din zbor și: „Să-ți văd cucoana! Dacă nu mă inspiră, plec".

Apăru în pragul ușii, se înclină cu un rînjet de familiaritate spre ceilalți, apoi ne descoperi mai aproape decît se aștepta. Bally se grăbi să facă prezentările, văzu dintr-o ochire noua stare de spirit a lui Jugu și adăugă: „Sper că distinsul nostru poet va fi și de astă dată în formă compunînd un poem în cinstea doamnei care se află pentru prima oară între noi. Haideți, fraților, să ne-așezăm cu un pahar în mînă, iar eu pregătesc înregistrarea".

Ne-am așezat în fotoliile miniaturale, joase, Jugu în fața Sorinei. Bău un bol întreg de grog (cum naiba de nu s-a ars), apoi își sprijini fața în palmă și cotul pe genunchi fixînd-o pe Sorina cu cea mai tîmpă dintre privirile transportate ale lui Colombo. Trebuie să recunosc, impresiona. Într-un mod straniu, dar impresiona, și inflexiunile neobișnuite ale glasului său, aruncate cursiv în microfonul întins

de Bally (şi pe care părea că nu-l observă) măreau senzaţia de spectaculos:

Pentru încrederea turnată în spasmul neaşteptatului fior
Aştept
Pentru zbaterea molatică a aripilor, tîrziu prelungită în îndoială
Aştept.
Şi dacă neîncrederea milă asudă,
Tu,
Exilat imaginar pe un atol al frecventelor tale oceane,
Vei plînge coralii rătăciţi către alt pol.
Delirul apostolului ajuns la mine pătrunde
Porii ideilor fixe şi înalţă coloane.

Nu spun că reproduc chiar cuvînt cu cuvînt versurile, deşi la capitolul memorie încă n-am să-mi fac reproşuri grave. N-or fi cuvînt de cuvînt dar pe-aproape, pentru că Bally făcuse ca de obicei înregistrarea la dublu şi una din casete i-o oferise, omagial, Sorinei. Pînă la urmă am luat-o eu şi am ascultat-o în mai multe rînduri ca să-mi fac retuşuri cît mai obiective în impresia lăsată de cele care urmaseră. Şi uite ce anume:

Jugu sfîrşise cu o plecăciune, asistenţa aplaudă (Bally, mai tare ca toţi), cu excepţia Sorinei. Naiba ştie, poate din complezenţă aş fi aplaudat şi eu, deşi mi se părea că dincolo de grandilocvenţa unor împerecheri de cuvinte nu prea găseai acel ceva care te mişcă într-o poezie—poezie, care, în fine, îţi merge la suflet. Dimpotrivă. „Oi fi

eu nepriceput şi cu prejudecăţi în ale poeziei, dar uite că Sorina e de-a dreptul sloi de gheaţă", mi-am zis în acele trei-patru secunde care au precedat cocteilul ăla de respect, ciudă şi orgoliu batjocoritor din zîmbetul-rînjet al lui Jugu:

— Nu v-a plăcut, domniţă?

— Oh! Mulţumesc, desigur, pentru atenţie, dar nu merita să vă daţi osteneala — ocoli Sorina răspunsul.

— Şi totuşi, ceva nu vă place...

— Să spunem, dar n-are importanţă. Să stricăm seara celorlalţi judecîndu-ne gusturile?

— Oare? Mă rog, nu-i o crimă să nu te entuziasmeze poezia modernă.

— Domnule Jugu, modernă sau nu, pentru mine poezia trebuie să aibă un sens.

— Şi asta n-are? (Ironia se voia lansată de undeva de deasupra unui triplu soclu).

— Din bună-cuviinţă prefer să cred că n-are. O iau ca un text original şi convenţional, şi atîta tot.

— Zău? Şi dacă n-ai face atîta caz de bună-cuviinţă?

— Nu pot, credeţi-mă. (Sorina mă uimea: cu cît se înfierbînta tipul, cu atît arăta ea mai mult calm şi chiar un dram de compătimire nedisimulată). Adevărat, fiecare din noi se simte uneori „exilat imaginar" pe „frecventele sale oceane". Dar o constatare comună nu ne defineşte pe fiecare în parte, deci nici pe mine.

— Şi restul? Atît a înţeles domniţa? rînji, fără-ndoială lubric, tipul.

— Restul, dacă v-aţi fi propus să exprime o „constatare psihanalitică" asupra mea, ar fi fost o ne-

cuviință. Plus un fals — pe deasupra. Dacă, dimpotrivă, v-ar exprima, atunci ar fi impertinență. Cum prefer să cred că nu v-ați propus intenționat nici una, nici alta, consider „poezia“ dumneavoastră un simplu exercițiu puțin teribilist — și gata!

Să mă ia naiba, fata avea dreptate. Și eu care nu mă prinsesem! Poftim, prestigiul cuvîntului „poet“ asupra oamenilor de rînd! Trebuie să ascult caseta asta, altfel n-o să pricep în ce anume pe undeva mă depășește Sorina!

Tipul hohoti grosolan: ‚Apoi, domniță, să ai parte de ceva mai bun...“ Adică mai bun decît îi „proroceau“ versurile lui? Sau „ești naivă dacă-ți închipui că ai găsi ceva mai bun decît mine?“ Sau „să ai parte de ceva mai bun decît individul cu care-ai venit?“

Nu-mi dădeam bine seama, destul că m-am ridicat în picioare. „Domnule, nu-ți permit...“, dar Bally interveni între noi „Dați-o-ncolo, fraților, îmi lăsați bunătatea de grog nebăută, ultimele bancuri nespuse, ultimele discuri Holliday în anvelope și noua mea orgă de lumini nelăudată“.

În fine, mai tîrziu l-am auzit pe Jugu perorînd într-un colț soților Plopeanu despre „libertatea artei, care înseamnă în primul rînd spirit înalt și moravuri libere“, „da, artă de moravuri noi, domnule, nu numai muncă, inundații, trecut istoric“; „omul trebuie să se elibereze de sine, doar a trecut vremea costumelor de baie pînă la genunchi, trăim în epoca marilor revoluții în gîndire, inclusiv în cea sexuală, și ha-ha-ha! închipuiți-vă o poezie cu costum de baie! Ce, dacă-mi place vino-ncoa-ul cuiva

și i-o spun cu o metaforă frumoasă, deschisă, înseamnă că mă și culc cu ea?“

Subiectul nu-l entuziasma pe inginerul Plopeanu din cale-afară, își luă consoarta la dans (Johny Holliday învîrtea deja cealaltă pereche), iar Jugu rămase să peroreze fără sfială dinaintea bolului de grog umplut iar ochi.

Am invitat-o și eu pe Sorina, au invitat-o și ceilalți. A dansat cu toți, refuzîndu-l net doar pe Jugu (venise, clătinîndu-se desigur, și cu un zîmbet tîmp: „Facem pace, domniță?“ Refuzat, tipul mi-a aruncat o privire, și probabil a înțeles că n-are haz să insiste).

Cînd pe la 12 plecam, Jugu sforăia nu metaforic, ci la un foarte inestetic propriu, pe canapeaua din hol. De atunci nu l-am mai văzut.

Mai multe am aflat la destul de pripita despărțire de Bally cînd „i-am preluat prerogativele“. Sinistră gomă, ce zici? Lui îi ardea pămîntul sub picioare, se perpelea, dar mi-a spus: „îmi preiei integral prerogativele ...“ Și, printre ele, și pe ăla de Mecena. „După ce se restabilește și contactul direct cu Centrala, vei primi fonduri din care nu uita că trebuie să rezervi ceva și pentru ajutorarea periodică a lui Marian Jugu. Se pare că departamentul domnului Winkler acordă o importanță capitală acestui aspect al activității noastre. În ultima vreme am fost mereu presat să caut oameni ca Jugu. Eh, poate vei avea mai mult noroc ca mine!“ zic: „Am impresia că sînt bani aruncați pe fereastră. Mă rog, o fi avînd și talent, eu nu mă prea pricep, dar ce folos tragem noi de pe urma unui bețivan ca Jugu?“ „Chiar că a fost sumar și accelerat instructajul pe care l-ai

primit. Altfel ai fi reţinut cît preţ pune Centrala mai nou pe forma asta de activitate. Trebuia neapărat şi prin toate mijloacele încurajaţi nemulţumiţii, scriitoraşii marginali, pentru crearea unui curent de dizidenţă". „Şi adică Jugu ăsta e un dizident, un contestatar?" Bally se făcu foc.

Vede că fac mutră lungă şi asta-l domoleşte: „Mă băiatule, dacă n-o să-ţi meargă nici ţie mai bine, adu-ţi aminte de sfatul meu: nu te lua de piept cu Winkler ori Tauffer. Vor contestaţie? Inventează un Jugu, dacă nu-l ai, şi ridică-l în slăvi. Nu înţelegi că acolo, la căldurică, nu le convine să raportezi *n-am?* Ei ştiu una şi bună: trebuie să se furnizeze dovezi ziarelor, radioului, campaniilor electorale, diplomaţilor că în Răsărit există elemente contestatare. O fi puţin vicios cercul, dar asta o ştim noi, asta se poartă, asa că bucură-te cînd dai peste vreun Jugu sau peste un altul cam ca el sau pe-aproape. Şi acum o rugăminte: dacă n-o fi să faci nici tu mare brînză, nu te scuza amintind la Centrală şi spusele mele. Poate eu, unul, sînt prea bătrîn, prea blazat. Tu eşti mai tînăr, ai mai multă energie. În tot cazul, îţi doresc mai mult noroc!"

Se strîmbă de parcă l-ar fi durut toţi dinţii, inclusiv ăia pierduţi pe cînd avea pantalonaşi scurţi şi fundiţă, şi înţelesei că n-ar paria nici fundiţa de atunci pe mai multul meu noroc.

În ce priveşte activitatea reţelei Tauffer în „literatură" — asta-i tot. Asta-i tot dacă fac abstracţie de mesajul radio pe care l-am primit de la Centrală după „retragerea" lui Bally: „Şi nu uita, încurajează pe orice cale orice nemulţumire a vreunui om de litere, fie el cît de modest şi neafirmat". Clar?

— Foarte clar, declară Anton. Vorba lui Bally: „Asta se poartă". Ei, o să treacă şi moda asta a lor ca orice modă, şi pe urmă domnii vor căuta, fii sigur, şi iartă-mi tautologia, alte găselniţe cu care să încingă filamentele emiţătoarelor de la „Free Europe". Dar, apropo, ce-ai făcut cu banii?

— Care bani?

— Banii primiţi pe „operaţia estetică nr. 2". Nu mi-o lua în nume de rău. Sînt doar curios, pur şi simplu.

— Păi, asta l-am întrebat şi eu pe colonel: „Dom'le ce să fac cu ei?" „Cheltuie-i". „Mai degrabă i-aş dona". Îl aud rîzînd: „S-a închis demult fondul pentru sinistraţi. Dacă bine ştiu, ai trimis de acolo ceva din salariul dumitale cînd cu inundaţia din primăvara trecută". „Şi atunci?" „Statul se poate lipsi de donaţii de la Tauffer". „Dar şi eu mă pot lipsi. Şi sînt convins că n-ar primi nici Carafu, deşi a tras de i-au ieşit ochii". „Mînzule, cu Carafu al dumitale mi-ai dat o idee. Cam la cît se ridică suma?" „Opt mii prima dată, douăsprezece acum. Douăzeci". „Perfect, ajunge pentru un aconto. Potrivit legii aveţi dreptul la construirea unei vile de recreaţie? Aveţi. Caută mătăluţă pe acolo pe lîngă Azuga un locşor unde practic se poate omul odihni tot anul, vorbeşti cu Carafu, faceţi un contract de începerea lucrărilor pe numele vostru, şi pe urmă cedaţi-l sindicatului vostru. Şi n-aveţi decît să vă rotiţi acolo cît vreţi oamenii la odihnă".

N-a fost însă de acord Bătrînu': „De muncit sînt munciţi banii ăştia ai voştri, dar...", şi, fireşte, clămpănitul lui inimitabil. „Altceva îmi umblă mie prin cap. Aia de la Uzina de tractoare din Braşov

își tratează toți — dar absolut toți cardiacii și cardio-vascularii cîte o lună pe an într-un sanatoriu propriu de lîngă Covasna, fără să-i scoată din producție. Concediul rămîne concediu, se-înțelege, dar cam la jumătatea perioadei dintre concedii, suferindul e dus pentru o lună la aer curat și regim sanatorial. Jumătate de oră după ce-și încheie schimbul, oamenii ajung la sanatoriu și rămîn acolo pînă a doua zi dimineața cînd autobuzele îi aduc din nou la uzină în jumătate de oră. Și după cîte știu, treaba asta deșteaptă o mai fac și alte uzine din țară. Institutul ar avea ceva fonduri: sper să conving eu pe cineva de unde trebuie, și facem o vilișoară. Cînd un microcolectiv își termină lucrările practice și trece la redactare, ar putea s-o întindă la Azuga pentru exact cîte zile i-ar lua și aici treaba. Mai ales că redactarea finală stoarce cel mai mult, și-o gură de ozon în plus nici mie nu mi-ar strica. Așa că, mînjilor, de banii voștri gîndesc că nu-i nevoie, dar dacă vreți voi să faceți acolo, știu și eu, o piscină, cine să vă oprească?"

— Și?

— Și probabil o vom face.

— O piscină ca lumea nu costă numai atît, chiar dacă nu-i olimpică. Dar ai mai făcut rost de ceva bani, nu?

— A, da, pe ăia era să-i trec cu vederea. „Fondul gratis pentru trambulină la piscină".

— Trambulină la piscină?

— Nici asta n-o știi? Nu trecuseră nici patru-cinci zile de la discuția cu banii și colonelul Mihai îmi telefonează din nou: „Tovarășe Bunea, ghici de ce te sun?" „S-a-ntors lumea cu susu-n jos și

11—35

l-a băgat pe Tauffer după gratii?" „Nu! Mai rău. De-ar fi numai atît, aş rămîne eu fără pîine. Dar aşa..." „Dar aşa?" Piscina voastră rămîne fără trambulină". „Nu înţeleg..." „Totuşi, *loco*, mi-e singurul lucru acum limpede".

Şi-mi explică: „Bally ţi-a dat acum cîteva zile 12 000; l-a vizitat pe unul Tache — ţi-o spun pentru că sper să-l cunoşti odată şi odată — şi bănuiesc că nu doar pentru a-l felicita călduros că ţi-a făcut un set de chei clasa-ntîi pentru încuietorile de la Carafu şi de la Bătrînu' — deci bănuiesc că l-a blagoslovit şi p-ăsta cu ceva; răsalaltăieri, sîmbătă, s-a pus pe tren — vorba ardeleanului — şi a-ntins-o la Timişoara, unde are un om. Să nu-mi spui că pentru a-i şopti la ureche versuri din Oscar Wilde: nu gustă asemenea fineţuri. I-o fi dat şi lui «dividentele». Şi — hai, fie! — te mai informez că bănuiam că a cumpărat aici, la Bucureşti, de la un bătrîior care ne promisese c-o să-şi vadă de treabă, un mic briliant la capitolul osteneală personală. Acum înţelegi?"

Ce-i puteam spune? „Nu!" „Vezi, am mai zis eu că degeaba te-ai umflat în pene: n-ai destulă stofă... Să sperăm că nu se-nşală Bătrînu' în ce priveşte taraba lui. Uite, mînzule, despre ce-i vorba: într-o singură săptămînă Bally a cheltuit foarte mult, Bally şi-a cam golit sacul cum n-ar fi trebuit, «turcu' păcătuieşte, dar grecu' plăteşte» se zicea la Istambul. Hai să spunem că tu ai fi turcul. Strînge-l cu uşa: «Am neapărată nevoie de 20 000. Sorina s-a băgat într-o chestie... înţelegeţi, domnule Bally, am şi eu o dată nevoie de dumneavoastră. Dacă n-ar fi presant, dacă aş fi putut face

rost în altă pare, nu v-aş fi deranjat». N-ai decît să-i adaugi: «Ştiţi, eu am un cont frumuşel la Goldmars und Sohn, nu ştiu, dacă v-a informat domnul Tauffer, aşa că nu cer din banii nimănui, ci ai mei. Şi încă urgent. Să nu-mi spuneţi că am fost tras pe sfoară...« Ai idee cam ce-o să-ţi spună?"

Ei, da, aveam idee şi i-am şi declinat-o *soto voce:* „Pe cînd vă trebuie?"

Colonelul avea şi el idee ce-o să-i răspund: „Cît mai curînd". Şi a adăugat: „Zi-i: «Cel mult trei-patru zile». E foarte important să ştim unde apelează Bally după fonduri cînd e strîns cu uşa, şi încă în fundu' gol".

Zis şi strîns. „Sînt sigur că domnul Tauffer n-o să facă obiecţie pentru un asemenea fleac. Dealtfel m-am decis să-i codific un mesaj. Mă rog, dumneavoastră n-aveţi, n-aveţi. Îi explic, şi bag mîna-n foc că dînsul o să dispună imediat suma". Zice el la-nghesuială: „Ei, ei! N-are rost. N-am spus că nu se poate, însă cere un pic de timp. Nu garantez pentru două-trei zile, dar — hai, fie! — patru. De acord?"

Peste trei zile, Sorina îmi telefona vexată: „Vrea să te vadă urgent Bally. Mi-a plasat slinos: «Ce nu face bătrînul dumneavoastră admirator cînd sînteţi la nevoie? Spuneţi-i prietenului dumneavoastră — şi cînd zicea prieten, parcă înghiţea ace de siguranţă — că am făcut rost de bani»."

Încă înainte de a-i încasa, telefonez colonelului: „S-a făcut, mi-i dă. Dar lămuriţi-o pe Sorina că n-am de gînd să-mi fac un castel de cleştar cu şapte valeţi cover-boys".

Iarăşi rîsul acela bătrînesc, de mulţumire şi oboseală *and tristesse:* „Las' că o lămureşti tu. Dar poate eşti curios să ştii de unde a făcut rost". Ba bine că nu. Dar tac. „Măcar acum pricepi şi tu că tăcerea-i de ... vidia. Parcă aşa se zice în blestematul ăsta de secol tehnicizat şi poluat pe care-l dregi tu, ai? Păi 01 al tău şi-a pus un pic de mustaţă şi plasturi ca să-i ridice o idee colţul sprîncenelor şi s-a înfăţişat (după un telefon) la barul de la Hotel Victoria. Şi şi-a schimbat din greşeală servieta diplomat cu a unui amărît ajutor de corespondent de presă al agenţiei XX ..."

Asta chiar că mă făcea praf! Dar colonelul — eh, eh, colonelul! de colo: „Ai cam fost făcut marţ, bebeluş! Hai, cătinel cu înţărcatul. Închipuie-ţi că pensionarul de la Victoria ne-a mai vizitat ţara. În linii mari — îi place ce-i pe la noi. Numai că în generoasa lui umanitate are impresia că ne-ar putea aduce unele mici retuşuri. Cum? Nu, nici pomeneală, nu-i nici măcar social-democrat. E un om de bună-credinţă, ce mai, dar de retuşarea ei au avut grijă unii din ăia ca Winkler. Hai să lăsăm teoria, şi la concret: pe Bătrînu' îl cunoaşte. Ce-ar fi să-l invite Bătrînu' la doctoratul tău? Parcă-i peste două luni, nu? Perfect. Las' să te cunoască, pe urmă — după ce se termină toată povestea noastră, bineînţeles — îi arăţi tu cum că 2×2 de-aici fac (sau ar trebui să facă) şi la el acasă 4... Cum? Ce vrei, i s-a spus, şi poate de un foarte bun prieten, că nenorocita aia de servietă diplomat o să ne facă pe noi un pic mai ... pe gustul lui. Las' că o să te asculte — bebeluşul le prinde din zbor, cînd vrea pricepe înainte de a

deschide tu gura — şi vedem noi cît de «înţelegătoare» o să-i mai fie gusturile!“

Am zis, şi cu asta gata povestea!

Anton parcă nu auzi. Se ridică, făcu trei paşi spre geam, apoi trei spre uşă, parcă ar fi fost Mihai Mihai în dimineaţa de la Moneasa. Afară cenuşiul zorilor se dilua într-o transparenţă de gheaţă, plimbăreţul nostru făcu *brr, brr!* apoi închise fereastra. Nu mai fumaseră de vreo jumătate de oră, tot cafeaua — dăunătoarea cafea înjurată de toţi medicii care-o înghit zilnic cu ocaua — i se păru remediul cel mai la-ndemînă.

— Mai bem un deget? (Zgîlţîi îngrijorat termosul.)

— Mai bem. (Şi după o vreme): Curios, glasul tău a avut ceva din inflexiunea pe care într-o seară am surprins-o în vocea Sorinei. Deşi, fără-ndoială, alta era starea ei sufletească.

— Adică?

— Era la puţină vreme după petrecerea cu grog, poezie şi muzică de la Bally, cînd a venit prima scrisoare ca lumea de la Klarissa. Cu alte cuvinte eram cam de mai bine de cinci luni acasă — interval în care, foarte rar, primisem prin intermediul unei cunoştinţe de-a Klarissei, din Elveţia, cîte o illustrată cu cîteva cuvinte mîzgălite în grabă: „Ieri toată ziua m-am gîndit la tine: presimţeam că o să primesc veşti. Mă bucur că eşti sănătos şi că lucrurile îşi merg bine“ (asta fusese după „operaţia estetică numărul 1“); sau „Aseară am ascultat numai Frank Sinatra, era grozav de noapte şi eram grozav de străină. N-ai remuşcări?“

O singură ilustrată se referea direct la cele plănuite de noi în ultimele zile petrecute alături de ea: „Aştept să-mi spui că poţi trimite scrisoarea de chemare prietenei mele din Besançon. Va face tot posibilul să-i dea curs cît mai curînd". Or, ceea ce am putea numi „scrisoarea de chemare" — „Transmite prietenei tale din Besançon că este aşteptată începînd de mîine cu toată dragostea" — fusese expediată de mine înainte de a cunoaşte rezultatele „operaţiei estetice nr. 2". (Încă de pe atunci colonelul socotise că, deşi încă nu erau adunate absolut toate detaliile asupra grupului Bally, la nevoie putea trece la anihilarea lui de îndată ce Klarissei i s-ar fi ivit o ocazie favorabilă pentru fugă.)

Or, trecuse peste o lună şi de la Klarissa — nimic. Să nu fi primit scrisoarea? Să i se fi întîmplat ceva? Să fi descoperit Tauffer micul „releu personal" din Elveţia? Sorina, în linii mari la curent cu aspectul Klarissa al întregii afaceri, acum mă întîmpina invariabil cu „încă nimic nou? Tot tăcere?"

De fapt, abia acum începusem să fiu îngrijorat: împrejurările ne obligau la extremă prudenţă şi stabilisem din capul locului cu Klarissa să nu ne scriem nici mult, nici des. Strictul necesar. Dar nici chiar aşa! Mă aşteptam ca primirea „scrisorii de chemare" să fie repede şi cu satisfacţie confirmată. Cînd colo — nici pomeneală.

Şi în sfîrşit sosise scrisoarea. Doamne ce uşurare, în ciuda tonului rece şi bizar agresiv. În esenţă, mă anunţa rituos că ... ah, iartă-mă observ că mă întind cu momentul ăsta nepermis de mult.

Replica grăbită a lui Anton veni încă în timp ce Dinu mai rostea „mult":

— Dimpotrivă, te-am mai asigurat că mă interesează cît mai multe amănunte exact la capitolul relații interumane „consemnabile rezumativ".

Cel puțin la început fu vizibil efortul lui Dinu de a comprima. Încetul cu încetul însă îl furară din nou detaliile.

— ... ar mîhni-o dacă aș socoti hotărîrea ei de atunci ca determinată expres de un impuls afectiv, care, ca toate trăirile umane de acest gen, nu poate fi decît pasager. Impulsul poate fi cu alte cuvinte considerat cel mult drept un agent de precipitare a trecerii la îndeplinirea hotărîrii, și în nici un caz drept cauză a ei. Astfel stînd lucrurile, dacă-mi închipuiam că mi-ar reveni vreo obligație morală oarecare după ce hotărîrea ei va fi adusă la îndeplinire, să fiu sigur că greșesc. Îmi preciza toate acestea întrucît, date find *recentele mele angajamente* („Se pare că nu-ți pierzi la modul dezagreabil vremea ..."), probabil mă preocupa în oarecare măsură ceea ce, eronat desigur, aș fi putut luat drept o datorie de onoare față de ea. I-ar fi părut rău deci, dacă aș fi văzut o dramă acolo unde nu era nici una, în plus s-ar fi simțit surprinsă și jenată în fața unui exces de scrupulozitate din parte-mi, întrucît asta ar fi presupus o oarecare reciprocitate la care ea nu se putea angaja ...

Iată de ce aveam toate motivele să nu prea fiu în apele mele în acea seară în care urma să mă văd cu Sorina. Scrisoarea atîta așteptată și de ea sosise. Dar ce scrisoare! N-aveam chef să mă încurc în explicații jenante, așa că am tăcut. Ne-am plimbat într-o tăcere densă, ruptă abia după vreun ceas de Sorina pe tonul acela despre care spuneam că era

atît de apropiat de-al tău: „N-ar fi mai bine să bem ceva?“ Ne aflam undeva pe lîngă Piața Dorobanți, în apropierea unui local modest, retras, în care nu demult fusesem odată cu Bally. Intrăm, ne așezăm și... surpriza!

„Poziția strategică“ (și practic vizavi de masa noastră) era ocupată de Bally foarte galant ocupat de o blondă foarte *sex appeal*, dar după gustul meu prea tînără, atît pentru el cît și pentru stratul de jumătate de deget de fard întins absolut inutil pe mutrișoara aceea înțepată.

Ea îl privea puțin de sus — era cu un cap mai înaltă — și pleoapele pe jumătate lăsate îi dădeau un aer de îngăduință ironică — lux pe care vizibil nu inteligența i-l permitea.

Unde mai văzusem eu mutrișoara asta?

Șampania, curtoazia aceea desuetă inducînd în eroare — Bally era poreclit printre prieteni „Eremitul“ pentru burlăcia și antifeminismul lui convins — a ce rimau toate astea? Bally scoase o cutie de Virginia Dunhill, apoi un pretențios Ronson auriu. Imitîndu-l, blonda, foarte Hellen Rubinstein, extrase din poșetă un Kent (nostim, ce mai inversare de preferințe?) și tot o brichetă Ronson. Sigur că Bally se repezi să-i dea foc cu a lui, o pune pe masă dar „din greșeală“ mai aproape de ea, și... schimbul de Ronsonuri se operase foarte, foarte elegant.

Clipa care îmi dezvăluise manevra se dovedi îndoit generoasă. Acum știam ce anume îmi amintea blonda!

...Fundalul îl alcătuiau cîteva arcade înalte, gotice, de pe fațada unei biserici cu peron înalt și

numeroase trepte. În fața intrării și pe treptele din stînga, sus, un grup numeros în haine de ceremonie. Fotografie color, pe care mîna sigură a Klarissei, ocolind grupul, așternuse tușe dense de ocru și verzui peste toate detaliile arhitectonice spre a da fondului un ton cît mai contrastant. În dreapta intrării, pe treptele de jos dar dominînd prin dimensiuni întreaga compoziție — personajul decorativ principal: o mireasă adăugată ansamblului prin colaj. Mireasa e blondă, înaltă, suplă, cu rotunjimi agresive, elastice, și privește cu pleoapele pe jumătate lăsate *à la Brigitte Bardot* spre colțul din stînga jos. Stă jumătate profil — jumătate față, aproape goală sub vălurile albe, și transparența neobișnuită a sutienului și a minislipului, în parte doar acoperit de alb-verdele buchetului de cale, mărește și mai mult impresia de goliciune. În stînga jos, desenat în tuș negru, aleargă spre trepte un personaj rotofei, cu părul vîlvoi și cocardă de mire. Klarissa tocmai îi adăuga o mustăcioară *à la Rudolf Valentino*. Are o mutră jovială și teribil de comună, mărunt burgheză, indexul stîngii arată spre biserică și grup, iar dreapta atrage atenția asupra spațiului gol de jos peste care Klarissa lipește o bandă cu o inscripție. Caractere groase, negre, contrast pe pavajul în ocru pal și verzui, transcriu gîfîiala personajului rotofei: „Vedeți? Ei toți așteaptă mirele . . . adică . . .pe mine, iar eu am întîrziat . . . și mă sufoc . . . Trebuia să mă scol totuși mai devreme! Cum să le explic că scumpa mea

Dunlopillo! Dunlopillo! Dunlopillo!

cea mai elastică, cea mai culantă și confortabilă saltea poartă toată vina . . .! He, he! Nurlie foc, neves-

tica mea... De mîine, Dunlopillo o să-i facă pe doi să întîrzie în fiecare dimineață!"

Iar mă năpădiseră amintirile. Sorina mă readuse undeva, pe lîngă Piața Dorobanți.

— L-ai observat pe Bally? Oare cine o fi cover-girlul?

— Cine știe...

— Dar la ce te gîndeai?

Îi spun că-mi atrăsese și mie atenția blonda de lîngă Bally, mai cu seamă că-mi aducea aminte de manechinul dintr-o reclamă la care o văzusem odată lucrînd pe Klarissa. Și-i descriu reclama, omițînd însă să-i mărturisesc că aș putea băga mîna-n foc că e vorba de același manechin.

— Bănuiesc că era mulțumită de reclamă, nu?

Ghicesc în spatele întrebării o prudent nemărturisită rezervă. Zîmbesc fără voie:

— O să te contrarieze, dar era încîntată. De ce? Foarte simplu: primise mai multe clișee cu blonda în chestiune, dintre care mai reușit era cel cu voal de mireasă. Și mai avea și comanda pentru Dunlopillo. Era încîntată că împăcase *de son mieux* cele două date ale problemei. Am întrebat-o: „Dar de ce omulețul ăsta tipic pentru mic-burghezul suficient, mărginit, și de ce un text atît de lung?" Mi-a răspuns: „Pentru că asta e categoria socială căreia, datorită costului relativ piperat, i se adresează salteaua. Iar un mic comerciant, un garajist, un cofetar ori un proprietar de drugstore nu s-ar sinchisi la un vers din Prevert: are nevoie de un text cît mai agresiv". Klarissei îi cam scăzuse entuziasmul în urma discuției și adăugase inciudat: „Crede-mă,

m-aş pricepe să fac şi lucruri ceva mai inteligente...

— Iartă-mă că te contrazic, interveni Anton, dar în ce-o priveşte pe Coca Bucureanu, Klarissa n-a prea dat dovadă de aşa ceva. Ştii că după reperarea legăturii ei cu Bally ne-a interesat să stabilim care e rolul precis jucat de ea în reţea. Şi mai ştii că, după cîte se pare n-a fost altceva decît curier. Mai tîrziu ţi-a confirmat-o şi Bally. Iată cele stabilite de una din colegele noastre, care a condus investigaţia:

Ca punct de plecare, „cariera" Cocăi Bucureanu n-are nimic ieşit din comun faţă de biografia puţinelor „frumuseţi ghinioniste" pe care uneori le mai vezi tăind frunze la cîini prin cîte o cafenea. „Odorul mămichii" — observă, iarăşi o familie dezmembrată, iar mama, o cumsecade contabilă undeva, îi făcea toate gusturile — Cocuţa, deci, dăduse de vreo trei ori fără succes examen de admitere. Bineînţeles şi la Cinematografie — dar, ghinion! Destinul ei „deosebit" întîrzia să-i zîmbească. Asta pînă în vara anului trecut cînd i-a zîmbit un turist străin şi la „Hanul piraţilor", şi la „Perla mării", şi la „Colorado" şi aşa mai departe. Dancinguri, vizite pe la „şopuri", sandăluţe cu barete aurii şi, cu asta, mare — iubire — mare şi cu tombolă asortată; el cică era fotoreporter la douăsprezece agenţii de presă şi jumătate şi „ehei, cu frumuseţea ta ieşită din comun, extraordinară, unică, ai face la noi avere, nu glumă..."

Tipul pleacă, e drept, fără să mai apuce să înainteze formele care să-i sacralizeze iubirea cea mare (chipurile era chemat acasă urgent), dar duce cu el

cîteva Eastmancolor — şi toate în omagiul „perfecţiunii“ anatomice a Cocuţei.

De-ai şti ce mîndră nevoie-mare îi arăta colegei noastre o pagină de reclamă dintr-o revistă italiană de duzină: trei sferturi din spaţiu ocupat de un pantof enorm, cu talpă cvadruplă, pe fondul unui parchet galben. Deasupra, un perete foarte alb cu un tablou sau mai bine zis cu o ramă de tablou în careul căreia se ghemuieşte un nud. Piciorul stîng spînzură peste marginea de jos a ramei — chipurile pantoful căzuse din piciorul cu pricina. Cum revista îi fusese adusă de Bally (care i-a dat cu acelaşi prilej şi 1500 de lei — „drepturi de autor“), sînt înclinat să cred că totuşi Klarissa a aranjat şi reclama asta. Nu m-ar mira să se afle ulterior din interogatoriul lui Bally că organizaţia lui Tuffer a trebuit să plătească ea pentru plasarea reclamei, numai s-o poată astfel „cointeresa“ pe Coca. Nu de alta, dar au şi italienii falitele lor şi nu cred c-ar fi deficitari la capitolul ăsta. Pentru a doua reclamă, cea cu mireasa, Coca a primit 2000 lei. Cam puţin, bănuiesc, faţă de aşteptările ei, şi în aproape un an. Ambele reclame au apărut, la foarte scurt interval, în vara anului trecut. De atunci, în ciuda faptului că „fotoreporterul“ dusese cu el cîteva rolfilme, deşi presupun — încă n-avem cum şti — că Bally i-o mai fi făcut şi el vreun film, nu de alta, dar ca să-i întreţină zelul artistic, de atunci — pauză. Însă aşa a şi putut Bally s-o folosească drept curier. „Dai Ronsonul ăsta cui îţi spun la Timişoara, are film Kodac special, şi aduci alt Ronson de acolo, deja lucrat. Nu fi curioasă şi nu deschide că se voalează. Te duci la a-ntîia, stai la care hotel vrei,

uite, ai și bani de cheltuială, sper să te distrezi puțin, mai ales că nu prea ești nu știu cît de ocupată".

— Chiar așa s-au petrecut lucrurile?

— Bănuiesc. Coca îi spunea colegei mele: „Hai, dragă, ai corp frumos, nu mai sta pe gînduri. Ai putea face niște poze excepționale. Și are niște idei prietenul meu, fotoreporterul, de te miri ce *mișto* poți arăta în revistă. Ce, parcă am fi numai noi? Uite, mai știu eu pe cineva de la ... Arad.

— Ia te uită, n-a zis Timișoara!

— N-a zis ...

— Dar cum explica faptul că fotoreporterul nu găsea la el acasă manechine?

— „Știi, dragă, logodnicul meu mi-a zis că noi avem un aer așa ... exotic. Și cititorii de dincolo s-au săturat de tipul lor de frumusețe. Păi nu-i minunat să știi că ești aleasă dintre mii? Spunea că fetele trag la așa ceva ca muștele, dar pe el nu-l interesează decît tipurile temperamentale, exotice, cum sîntem noi ..."

— Ascultă, Anton: ce-o să se întîmple cu Coca asta?

— Hm! Greu de spus, s-a făcut complice într-o afacere de spionaj. Conștient sau nu. Faptul e grav și nicăieri n-ar fi cruțată pentru asta. Ieri după-masă plîngea de să storci cearșafuri: „am făcut poze în nud, recunosc, dar vă rog cercetați și întrebați-l pe domnul Bally: poze pornografice n-am făcut și nici nu m-am culcat cu el. Altceva — jur: nimic!"

— Și?

— Și o să-i controlăm jurămîntul. Dacă n-a făcut ... O să stăm puțin altfel de vorbă cu ea.

— Dar colega voastră n-a stat?

— Ba bine că nu: „Ascultă, tu, Coca, îți închipui că te ia cineva de nevastă după ce mii de oameni te privesc goală?“ „Păi logodnicul meu spunea că pentru el nu contează“. „Crezi? Și dacă el te-a dus cu vorba ca să te bage în mai știu eu ce...“ „În ce să mă bage? E fotoreporter, și le vede, nu trage numai așa, să se afle-n treabă. Zicea că mie-n sută cîștigă dacă mă expune la vreun salon internațional de fotografie artistică... Și află, tu, că de la el am început să înțeleg de ce fotografia e a șaptea artă. Lentila nu prinde orice, oricum. Dura și 2—3 ceasuri pînă să «construiască» o imagine. Zicea că nu trebuie să pozezi decît dacă te prinde pe dinăuntru un sentiment cum n-ai mai simțit. Și bucuria să fie bucurie, durerea durere, plictisul plictis — să nu mai încapă altceva...“ „Și ce fel de artă o mai fi și asta, să ajungi șiret la un pantof, ori reclamă de saltea?“ Cocăi îi sărise paraponul: „Pentru moment, a făcut și el ce-a putut. Văd eu ce-o să mai zici cînd o deschide Rolfi expoziția cu mine. I-a și găsit un titlu trăsnet: *O capodoperă uitată — femeia.* Rolfi nu minte. Dacă ai ști ce îmi scrie...“ „Ei, ce-ți scrie? Că o să-ți deschidă expoziție la paștile cailor?“

Acuma că ai avut mai mult de-a face cu Mihai, știi prea bine că principala noastră misiune e prevenirea oricăror infracțiuni. Dacă stai să te gîndești, în mare măsură asta și încerca să facă „Liana“ pe lîngă Coca: să-i deschidă ochii. Dar Coca prea se ambalase, prea credea în Rolfi al ei, și toate o aduseseră în slujba lui Bally. A fost sau nu curier? A fost. Complice la trădare de patrie! Dar hai să zicem

că se va dovedi fără dubiu că habar n-avea la ce era folosită. Și cînd o să-și dea seama cam la ce anume se angajase în realitate... Crezi că-i puțin lucru? Și o să-și mai dea seama și de altele: ce fel de „logodnic" și de „artist" fusese Rolfi, ce-a urmărit împuindu-i capul cu „arta" lui și dînd-o pe mîna lui Bally, pînă unde putea s-o ducă asta... Mă-nțelegi, chiar cineva care n-are stofă pentru cinematografie poate să priceapă cam ce înseamnă o viață ratată la 23 de ani și încă înainte de a începe cu adevărat...

— Mira-m-aș!

Anton îl privi surprins, păru că șovăie, dar se reculese repede:

— Ei, bravo! Ia te uită ce atotștiutor! Află că am văzut eu altele și mai cu moț. N-ai idee ce poate omul. Și-n rău, de rămîi trăsnit, dar și-n bine. Lasă, o să aibă cine să judece toate și pe față și pe dos în ce-o privește pe Coca Bucureanu. Și dacă n-a știut ce face, dacă va fi evident că o să-și caute în altă parte rostul vieții decît în „capodopera uitată" a lui Rolfi, cine știe, poate n-o să cunoască „meditația la răcoare"...

Anton făcu iar cîțiva pași în spațiul strîmt al cușetei. Deschise mai tare fereastra — afară zorii își topiseră de-a binelea gheața și muiaseră totul în prospețime. Se auzi conductorul bătînd la uși: „Jumătate de oră Aradul! Radna urmează!" Își limpeziră amîndoi fața deasupra lavaboului miniatural din colț. Dinu rîse:

— Curios, mi-a trecut cu totul oboseala. Parcă aș fi dormit neîntors!

— Impresia asta o am și eu. Dar e numai impre-

sie. Dovadă — ne-am tot învîrtit în digresiuni, și nu mi-ai mai spus cum s-a terminat seara aceea.

— Care seară? Aaa, da! Cînd i-am descris Sorinei reclama cu Salteaua. S-a întristat. Am întrebat-o de ce. „Nu știu. Bănuiesc că din punctul de vedere al tovarășului Mihai, Klarissa a greșit și altfel, mai grav, de vreme ce are de-a face cu oamenii aceia pe care-i cunoști și tu. Dar — cum să-ți spun? — pe mine m-a mîhnit mult mai mult povestea cu reclama. O umbrește altfel — mi-e greu să explic — dureros cumva." Apoi se scutură și rîse: „Ca să vezi! Ce ușor îi mai judecăm pe alții! Dacă mă gîndesc bine, cît de puțin o cunosc pe Klarissa! Uite, mi-ai spus o mulțime de lucruri, dar nu mi-ai vorbit niciodată despre defectele ei. Te-ar supăra s-o faci? Cu o condiție: numai dacă nu crezi că sînt indiscretă și dacă poți s-o faci fără rețineri. Știi, n-aș vrea să-mi fac iar o imagine deformată".

Seara aceea neobișnuită, posomorîtă, blonda de vizavi, care fuma afectat, enervant, scrisoarea din buzunar — toate, cred, au contribuit să accept. Și i-am dat drumul. În linii generale, pe urmă prolix, căutînd să descopăr dovezi în cine știe ce presupuse semnificații tăinuite de un gest oarecare. Bally se înclinase discret — să nu ne „deranjeze" — și o-ntinsese de mult cu blondă cu tot, eu îi dau înainte, mai prolix încă, după ce remarcasem contrariat zîmbetul tot mai evident al Sorinei.

„În sfîrșit, ca tacîmul să fie complet, am să-ți spun și ce știu despre cele două momente sentimentale de fond din viața Klarissei"... Și-i povestesc cu lux de amănunte — simțeam nevoia să fiu foarte exact, foarte corect — cum își trăise și mai ales cum

își judecase idila cu studentul, apoi pe aceea de maturitate, începută la Byblos. Termin la „Ora închiderii, vă rog!“ încă mai nedumerit de zîmbetul ciudat și privirea fixă, cercetătoare a Sorinei. Nu mai vorbesc de mica maliție cu care m-a tratat în final: „Ciudată specie automutilantă mai sînteți voi, bărbații. Realmente crezi că toate astea i-au putut marca serios fondul sufletesc?“

22. *TACHE, DOBRESCU ȘI STRĂINUL. TOTUL ÎN JUR SE CLATINĂ. TELEGRAMA DIN VIENA ȘI UN TELEFON LA CARE NU SE AȘTEPTA NIMENI*

— Dar Mihai? El cum vedea lucrurile?

— A evitat să răspundă cînd, în vreo două rînduri și pe ocolite, am încercat să aflu ce crede.

— Hm! Interesant! Îmi zice odată (citez): „Prietenul Bunea e de părere că...“ Și după Moneasa, nu v-ați mai văzut niciodată?

— Niciodată.

— Interesant, foarte interesant. Va să zică numai la telefon...

— Numai la telefon. E drept, uneori cu ceasurile. Din cînd în cînd îl apuca iar pasiunea pentru cosmos, mă întreba cam ce puncte cred eu că va marca expansiunea spre Marte, spre Venus, și în contrapartidă îmi detalia ce puncte crede el că vor jalona ascendentul „Universității Cariova“ asupra lui „Dinamo“.

— Și totuși, despre Klarissa? Un răspuns evaziv tot înseamnă ceva mai mult decît nimic.

— Pot să-ţi spun doar atît: ultima scrisoare, a Klarissei, de acum o lună, a izbutit să-l scoată din pepeni: „Auzi, dom'le, şi eu care-mi bat capul să-l fac pe mînz să-i scrie omeneşte, să nu facă el pe înţepatul, să-i domolească sîngele rău, că numai de prostii e-n stare o femeie care umblă cu capu-n nori... (în realitate, discret ca totdeauna, colonelul îmi sugerase doar că n-ar fi rău să temperez iritarea Klarissei: «Ehei, ce scrisori ştiam eu să scriu la tinereţea mea! Şi aşa, aduse din condei să nu se prindă despre ce-i vorba părinţii neveste-mi, care mă vedeau cam pirpiriu...») ...auzi, dom'le! Spune-i că n-avem nevoie de nici un fel de dovezi de loialitate şi să-i dea dracului pe Tauffer şi banda lui împuţită, zi-i dom'le că n-avem nevoie de răzbunarea ei, cine ştie în ce prostie se mai bagă acum, la spartul tîrgului..."

— Corect. Într-adevăr aşa vede lucrurile Mihai. Cam în termenii ăştia mi-a perorat şi mie — era furios, şi pe mine mă prinsese dintre „vechi", la sediu, în seara cu scrisoarea Klarissei. Pe deasupra, pentru că mă socotea oarecum „introdus" în caz — deşi doar din întîmplare doi din oamenii mei colaboraseră cu echipa lui: bătrînul meu specialist în identificări care s-a ocupat de trecutul lui Bally, iar pentru „Liana" ne şi hîrîisem un pic; socotea că ea ar fi cel mai potrivit om pentru Coca. Şi de fapt n-a greşit... În seara aceea, m-a luat şi pe mine cu: „Auzi, dom'le, deşteapta dracului, eu întîrzii cît pot pentru ea operaţia, buboiul s-a copt de mult, eu îl tot oblojesc să nu crape singur, iar ea, de colo, poftim! n-o lasă, vezi doamne, demnitatea să se întoarcă aşa, ca din plimbare. Auzi, nu vrea să vină

cu mîna goală! Poftim, în loc s-o ștergă cum poate de prin coclauri, domnișoarei îi arde să zgîndărească puțin prin gura lupului!“

— Cu toate astea, buboiul a crăpat înainte de semnalul Klarissei.

— Cine putea să prevadă apariția ochelaristului? Dar și așa, Mihai s-a străduit din răsputeri să-i lase măcar aparent neatinse țîțînile. Tache, oricum, trebuia să iasă din pasiență, dar Bally și Dobrescu, tîrîș-grăpiș, au rămas practic pînă în ultimul moment, deși jucau numai cu cărți răsuflate.

— Cum, și Dobrescu?

— Ba bine că nu! Dar vezi că uneori, cînd prea le potrivești pe toate, pică din senin și cîte-o gafă involuntară, ca a inginerului Bretan. Mihai totuși a dres-o și pe asta cum a putut; e drept, Bally s-a dat chipurile la fund, dar Dobrescu a rămas totuși pionul tău de acoperire. Și poate nu numai al tău.

— Cum adică pionul meu de acoperire?

— Păi judecă și singur: Tache scos pe tușă, Bally la fund, Coca nu contează, Dobrescu arestat, n-ar fi fost suspect că rămîi singurul teafăr din rețea?

— Dumnezeule, scrisorile Klarissei!

— Ei, vezi? Mihai nu putea neglija amănuntul ăsta, deși la prima vedere pînă și tu erai înclinat să crezi că-i doar una din excentricitățile lui Tauffer. De ce cîtă vreme lucrai ca terminus de relație, și-l cunoșteai numai pe Bally, Tauffer n-a amestecat-o în afacerea asta pe Klarissa? De ce totuși o ia tocmai pe ea „consultantă“ îndată ce prin forța împrejurărilor a trebuit să te introducă în toate treburile rețelei? O fi mirosit el încă de mult că povestea stă puțin altfel, și acum i-o fi venit ideea. Zi-i

intuiţie machiavelică, zi-i excentricitate, zi-i cum vrei, dar ţine cont de ea. Şi, cum vezi, Mihai a ţinut.

— Da, a ţinut. Însă abia acum realizez cît de greu i-a venit. Mai ales de cînd lucrurile au început să se precipite în trombă, acum două săptămîni.

— Te-a luat pe nepusă masă, ai?

— Recunosc că da. Mai ales în prima seară, cînd Bally a dat literalmente buzna: „Regret că te deranjez, dar a intervenit o situaţie neprevăzută: astăzi nu pot conta pe omul care trebuia să mă ajute. N-am încotro, sînt obligat să apelez la dumneata. Pregăteşte-te, în cel mult un sfert de ceas trebuie să plecăm." „Dar ce s-a întîmplat? E ceva grav?" „Nu-ţi fă griji, nimic deosebit." „Păi atunci de ce nu amîi? Domnul Tauffer mi-a promis că nu mă va expune. Are nevoie de mine dincolo." Bally rînji: „Crezi că mie mi s-a spus altceva la început? Am impresia că nu reproduci prea fidel cuvintele domnului Tauffer. Nu cumva sunau cam aşa: «voi face tot posibilul, şi numai în caz de extremă nevoie . . .» Aşa e?". „Şi ce-i cu asta?" „Nimic decît că s-a ivit cazul de extremă nevoie!" „Bine, dar peste vreun ceas trebuia să mă întîlnesc cu Sorina". „Contramandezi!" „De ce, durează?" „Pînă pe la miezul nopţii, poate la unu." „Şi practic ce vom face?" „Lasă, ai să vezi. Dă mai iute telefonul ăla că deja am intrat în criză de timp. Zi-i că nu te simţi bine, sau cam aşa ceva."

Formez numărul Sorinei. Colonelul îmi atrăsese de mult atenţia: „Ai grijă, nu te angaja în nici un fel de acţiune fără să te consulţi în prealabil cu mine. Te-ai putea vîrî în cine ştie ce complicaţii, iar

noi, neavertizați, n-am ști de unde și cum să te luăm. Dacă totuși ești nevoit într-un caz de extremă urgență să-i dai drumul pe cont propriu, ai grijă, ai mare grijă, și încearcă să lași ceva urme..." La naiba, toți umblă numai cu cazuri de extremă urgență! Însă urme se cădea să presar. Uite că mai era bună și pentru altceva Sorina, nu doar de plimbat cît e Bucureștiul de mare. Dar o fi acasă? Atît ar mai trebui, să nu fie! Era. „Dezolat. Sorina dragă, dar în seara asta nu te pot însoți la petrecere. Cere și-n numele meu scuze prietenilor noștri, dar sînt nevoit să plec... A, nimic grav, numai că trebuie să lipsesc cîteva ceasuri... Nu pot veni mai tîrziu... Ți-am mai spus: nimic grav. O rudă în dificultate mă roagă să mă reped cu ea pînă la Zimnicea...Nu, nu pot refuza sub nici o formă, înțelegi... Încă o dată îmi pare rău, transmite scuzele de rigoare, și încearcă să te distrezi."

Bally avea o bună dispoziție de buldog zădărit prin gard: „De ce atîtea amănunte? Nu puteai găsi o explicație mai bună?" „Care explicație mai bună? Că am făcut infarct cu juma' de ceas înainte de petrecere? Sau ai fi vrut s-o vezi că aleargă să-mi pună prișnițe cu muștar?" S-a mai domolit: „Plecăm de aici cu mașina dumitale". Am plecat. Ieșim noi pe calea Giurgiului, Bally tot privește ceasul și mă grăbește, pînă ajungem lîngă halta Jilava.

Aici — Renaultul 16 al lui Bally tras deștept la camuflajul unor boscheți. Oprim la doi pași: „Acum uite ce trebuie să faci — zice Bally. Gonești cît poți pînă lîngă halta Vlad Țepeș, tragi frumos mașina să nu bată la ochi, și o iei înapoi pe calea ferată pînă la Comana, 5 kilometri — îi faci în vreo 50 de minute,

Nu te-arăţi în faţa haltei pînă nu apare trenul, urci în ultimul vagon şi — uite-aici un patent C.F.R. — deschizi uşa de la coada trenului. Te apleci bine şi desprinzi de sub bara dintre tampoane o cutie metalică pe care ai s-o găseşti acolo. Are cam forma unui talkie-walkie şi se prinde magnetic de fier: e aparatul nostru automat de emisie. Dacă vezi că în tren e lume, ieşi chipurile pe scară, şi nici de acolo nu-i mare lucru să ajungi la radio. Dar — ai grijă! — nu dispui între Comana şi Vlad Ţepeş decît de 7 minute. Îţi dai drumul de pe scară cînd trenul încetineşte, te pierzi în umbră şi, repede la maşină. Porneşti spre Călugăreni, coteşti spre sud pe naţionala 5, aici te pierzi în fluxul de maşini — fii atent, cum semnalizează vreun binevoitor «atenţie, miliţia controlează!», încetineşti şi arunci aparatul. Te uiţi bine unde, ca să ştii de unde să-l iei după aceea. De pe 5 o iei la dreapta spre Stoeneşti—Schitu—Ghimpaţi, urci pe naţionala 6 pînă la Mihăileşti şi, cum treci podul peste Argeş, dai de Renaultul meu. Ia harta asta, ai pe ea însemnat tot traseul. În două ore şi jumătate socotind de acum ne întîlnim la Argeş. *Good luck!*"

— Operaţiune organizată chiar prea complicat, prea minuţios, cu prea multă precauţiune, dacă ţii cont că şansele de identificare a unui post clandestin scad foarte mult cînd aparatul are emisie accelerată.

— Da, într-un minut comprimă un mesaj cu durată normală de zece.

— Şi dacă mai şi emite în mişcare, dintr-un personal de linie secundară...

— Numai trasee de-astea alegea Bally. Peste trei zile, repetam operaţia pe linia Tîrgovişte—Titu, cu „abatere auto“ în viteză spre Dobra — Bilciureşti — Ploieşti.

— Şi cum a fost cu tentaţia de a deschide emiţătorul?

— Îţi vine să rîzi, nu? Am cîştigat în prima acţiune cîteva minute pe traseul Stoeneşti — Ghimpaţi, mi-am zis că pot încerca, şi zău c-aş fi făcut-o dar mi-a trecut prin minte: dacă iese prost, colonelul o să-mi zică „bine-bine, pleci fără să mă anunţi, înţeleg, dar de ce a trebuit să-l alertezi pe Bally fără să mă-ntrebi?“ A doua zi colonelul mă felicita în felul lui: „Bravo, mînzule, sînt atît de mulţumit că n-ai sărit în aer, că-mi vine să nechez!“ De sărit, n-aş fi sărit, dar dacă încercam să-l desfac, acţionam sprayul acid care distrugea circuitele. Asta am aflat-o însă abia la „predare“.

— În tot cazul, aventura cu emisiunea ţi-a arătat că Bally foloseşte un „om mîna a doua“ la radio, dar nu puteai şti dacă este sau nu acelaşi cu „omul care face chei“. Mihai însă bănuia că e vorba de unul singur, de Tache. După telefonul alarmat al Sorinei, şi ştiindu-l pe Tache acasă, a putut fi sigur.

— Dar, în definitiv cine-i Tache ăsta? Drept să-ţi spun, undeva mi-a făcut impresia unui om mai capabil, mai periculos ca Bally. De ce oare Tauffer nu i-a încredinţat lui conducerea reţelei?

— Greşeşti. Te induce, poate, în eroare şi faptul că nu Bally, ci Tache a fost contactat de a doua reţea. Dar asta se datorează întîmplării. Pur şi simplu de urmele lui dăduseră. Erau mai evidente. Judecă singur: face liceul, e singurul băiat al unui cîr-

ciumar amărît dintr-un sat încă şi mai amărît, tînărul „intelectual“ n-are însă chef de tejghea, vine la Bucureşti, tatăl îi moare, are ceva bani, mult chef de viaţă, dar prin '38 concentrările încep să se înmulţească. Face ce face, şi intră în poliţie. Poate te miră luxul ăsta de amănunte pentru perioada mai îndepărtată a vieţii lui: fii sigur că nu le-a fost deloc uşor băieţilor să-i caute foştii colegi care mai trăiesc, şi să-i descoase cu binişorul. Intră deci în poliţie, dar ca agent acoperit, lucrează la fisc, controlează măsurile şi cîntarele de prin dughene, umblă mult, aude multe. Bălaia înţarcă prea repede şi, ce-i mai prost — prin '40 se cam înhăitase cu verzii şi uneori cam prea sărise peste cal, avea motiv să se teamă că prea o făcuse de oaie. De aici nevoia unui protector, şi n-a putut găsi unul decît printre „scumpii noştri aliaţi“. Sau l-au găsit ei pe el. Din 1944 rămîne „în conservare“, în '47 — avea 34 de ani — îşi dă demisia, vinde casa din Pantelimon, cumpără pe numele unui bunic alta, înspre Bragadiru, peste un an, şi „se dă la fund“ mai adînc: pleacă pe un şantier din Moldova, se califică sculer şi lăcătuş de întreţinere, se tot mută cu şantierul pentru a-şi pierde urma, şi se întoarce în Bucureşti abia prin '62. Mai lucrează ce mai lucrează la o cooperativă, şi pe la 52 de ani se pensionează de boală. Economii are, casă are, maşinuţă are — trai neneacă! Nu cred că i-a căzut deloc cu tronc „reactivarea“ de acum doi ani, dar probabil prea ştia Tauffer multe pagini glorioase din trecutul lui ca să-l poată refuza.

În rest, o fi avînd mai mult sînge rece şi nervi mai tari, însă Bally dispunea de o serie de alte

avantaje: formaţia profesională — permiţîndu-i să poată aprecia mai obiectiv importanţa unei informaţii; şansele de acces la secrete sau măcar acelea de a stabili o legătură cu cei care lucrează cu ele; libertatea de mişcare aici şi în străinătate — Tache nu-i un poliglot (închipuie-ţi-l luînd legătura cu ziaristul de la Victoria); în sfîrşit, închipuie-ţi-l pe ex-poliţaiul dat la fund ca şters şi retras pensionar, cu o căsuţă spre Bragadiru, întreţinînd relaţii cu „lumea subţire", făcînd pe rafinatul într-ale poeziei moderne, muzicii şi ducînd-o cu zăhărelul într-ale „fotografiei artistice" pe una „cu pretenţii", cum e Coca.

Bănuiesc că impresia pe care ţi-a făcut-o Tache e mai degrabă una de „reacţie", aşa-i?

— S-ar putea. Tache mi s-a părut la capitolul ăsta net superior lui Bally. Ştii că în situaţia deosebit de gravă creată de intrarea pe fir a „concurenţei", Centrala i-a ordonat lui Bally să mă introducă în problemă şi împreună să luăm decizii. Trebuia, deci, să fiu pus „pe viu" la curent cu cele întîmplate. Nu-ţi mai spun, a fost o întreagă halima cu măsurile de precauţie luate de Bally în aranjarea întîlnirii cu Tache. A împrumutat „Dacia" Predeştilor, număr fals, acte false, am aşteptat la Obor un ceas la adăpostul unor tarabe, Tache venise paşnic şi cu o coşniţă chipurile la piaţă, şi într-un ceas eram aşezaţi pe vine în faţa undiţelor, pescari sadea, pe malul lacului Căldăruşani. Idioată idee să stau acolo în soare, simţeam că mă fac leoarcă de apă sub peruca artistic căruntă pe la tîmple, obrazul şi barba nerasă de două zile mă mîncau al naibii. Ca să par sensibil mai în vîrstă, Bally îmi

oxigenase din loc în loc firele, îmi potrivise o mustață înspicată și ea în alb, iar cît se mai vedea din față pe lîngă ochelarii negri și cît toate zilele fuse dres cu un strat masiv de bronzol. Măsuri duble de conspirativitate, dictate și de o urmărire eventuală a celorlalți. Pe deasupra, la rîndul lui, „Tache contaminatul" nu trebuia să-mi cunoască adevărata identitate. I-am fost prezentat ca făcînd parte din Centrală, venit special să mă interesez de concurență și urmînd să rămîn în țară pînă la rezolvarea problemei. La Căldărușani, Tache e pus să povestească și pentru mine toată tărășenia. Dar asta o știi: că în seara cu pricina tocmai lucra în micul lui atelier lipit de garaj la developarea ultimelor două imagini trase de pe indigoul de calculator adus de Bally, cînd ușa cămăruței s-a deschis brusc și apăru ochelaristul: „Nici o mișcare, Tache dragă, absolut nici una, că te-ai putea perfora dacă încerci să te atingi de comutator. Lumina asta verde e cum nu se poate mai potrivită. La doi pași în spatele tău, lîngă perete e scaunul. Dai încet înapoi, cu fața spre mine, și te așezi pe el. Așa! Ia să văd: ce lucrai? Aha, două mici peisaje pitorești pentru domnul Tauffer. Nu-i rău! Cît primești pe unul? O sută, două? Puțin! Ce-ai zice — oricum îți pierzi nopțile în loc să visezi frumos — dacă ai cîștiga dublu? Fii atent, nu mișca, am un deget foarte supărăcios, n-ascultă de mine, intră automat în mișcare".

Bally: Ascultă, te mai întreb o dată: în aparatul de mărit aveai numai ultimele două imagini de pe indigou?

Tache: Ți-am spus: numai ultimele două.

Bally (spre mine): Ca măsură de precauţie pentru orice eventualitate, stabilisem cu domnul Tache să lucreze în felul următor: să copieze indigoul pe hîrtia specială în relief, apoi să-l bage în ascunzătoare; să tragă imaginile succesive pe film şi în timp ce developează filmul, să distrugă hîrtia în relief într-o baie de acid — în felul ăsta, dacă ar fi surprins, ar putea spune: „developam un film, şi-atît", iar sursa de procurare a indigoului ar rămîne în afara oricărei primejdii; după developare, filmul se usucă rapid şi se taie pe cadre; se duce în ascunzătoare împreună cu obiectivul special de la aparatul de fotografiat; în fine, lucrează mereu *numai cîte un clişeu*, scos pe rînd din ascunzătoare: în caz de surprindere — cum s-a şi întîmplat — să poată spune „atît am primit într-un plic, asta e tot ce am". De ce nu m-ai ascultat, domnule Tache? De ce aveai în aparat două clişee şi în tancul de developat două imagini?

Tache (mormăind): Nu puteam să mă fîţîi la fiecare jumătate de oră toată noaptea între garaj şi ascunzătoare, ţi-am mai spus-o o dată. Dintre vecini, nu toţi au somn şi . . .

Bally (iritat, spre mine): Vezi domnule? Dacă . . .

Eu (sec): Lăsaţi asta, n-am venit pînă aici să ne certăm. (Spre Tache:) Şi vizitatorul a rostit întocmai numele domnului Tauffer?

Tache: Cum m-auziţi şi cum v-aud.

Eu: Şi mai departe?

Tache: I-am zis: „Păi, cumpăraţi clişeele de la domnul Tauffer, dacă-l cunoaşteţi. N-am chef pentru o sută-n plus să dau ortu'popii în vreun accident de circulaţie". El: „Poate Tauffer n-o să fie aşa

de înţelegător cum o să fii tu". „Şi de ce-aş fi eu mai înţelegător?" „Pentru că n-ai încotro". Zic: „Domnule, n-am chef să fac joc dublu. Prea mult să te ştii la o adică vînat de trei". El: „Ascultă, fii băiat de treabă. Parcă trebuie să afle cineva? N-am nevoie de fotocopii. Îmi tragi pe un film clişeu după clişeu, e-un fleac, nu ocupă nu ştiu cît loc, aştepţi să te anunţ unde şi cum ne vedem — îmi dai filmul, îţi dau banii de n-o să observe nici ăia care or fi pe lîngă noi într-o piaţă ori într-un autobuz". „Şi dacă nu vreau?" „Păi — zice el — n-ai putea rezolva problema decît ducîndu-te la Securitate: «Domnilor, vă dau doi iepuri dacă mă lăsaţi în pace». Numai că n-ai să te duci, şi ei n-o să te lase-n pace. Ia închipuie-ţi că un ziar din Israel şi alte cîteva din Occident ar publica un lung reportaj povestind cam cum a „preluat" domnul Tache Păunescu într-o frumoasă noapte din 1940 prăvălia domnului Marcu Abramovici, şi altele. Ştiai că Raia Abramovici trăieşte? Ar fi bucuroasă să afle numele celui care i-a dat o palmă un pic cam prea tare bătrînului. Şi dacă românii ţi-ar ierta povestea de-acum cu clişeele pregătite pentru unii şi pentru alţii, nu ţi-ar ierta poveştile mai vechi! Nu e stilul lor".

Bally: Va să zică te-au mai şantajat şi cu altele. Cu ce?

Tache (mîrîind): Păi n-a zis nimic în plus care să nu ştie domnul Tauffer.

Eu: Şi de unde ştii ce ştie domnul Tauffer?

Tache (rînjind): Păi şi ăilalţi au ajuns probabil la aceleaşi hîrtii vechi ca şi domnul Tauffer. Altceva n-au cum să ştie, or, pe dumneavoastră vă interesează ce pot şti ei, nu?

Eu: Ne interesează să aflăm cît cunosc ei din cît știm noi. Nu-i sigur că au ajuns la aceleași hîrtii. Poate au dat pe undeva numai peste o simplă menționare a numelui dumitale.

Tache: Și chestia cu Abramovici pe care o știe și domnul Tauffer? Ei știu în plus unde-i fata aia, a negustorului. (Și, încolțit:) Da' ce-i asta? Vă interesați mai mult de mine, decît de ei?

Eu: Ușurel, stăm și noi de vorbă și o să-ți dai singur seama ce ne interesează mai mult. Ia spune, de ce ne-ai povestit toată istoria? Puteai să-i dai clișeele și să taci...

Tache: Nu se prinde! Și de unde știu eu că pe tipul cu ochelari nu l-a trimis totuși domnul Tauffer, ca să-mi verifice credința?

Eu: Mă rog, nu-i așa, deși putea să fie. Și dumneata, în locul domnului Tauffer, ai folosi cîteodată sistemul ăsta ca să te asiguri...

Bally (întrerupîndu-mă nervos, cu panică abia deghizată): Ai idee în ce chestii te-ai și ne-ai băgat?

Tache: Fiți mai calm, domnule! Prea vă aprindeți repede. Ei au interesul să pună mîna pe informațiile noastre fără mare bătaie de cap. Iar mie nu-mi puteau forța prea mult mîna: trebuia să ia de bune ce le spuneam eu. Și nu le-am spus decît că m-a contactat acum cîteva luni cineva pe care nu l-am văzut bine într-o seară, mi-a vorbit de trecut, mi-a promis că-mi dă bani, că a trebuit să accept și că de atunci găsesc din cînd în cînd un clișeu sau două într-un plic strecurat în cutia de poștă.

Eu: Nu i-a părut ciudat că ți se cer fotocopii cînd aveam la dispoziție clișee?

Tache: Ba da. Așa că n-am avut încotro și i-am arătat numai Hawlett-Packardul care avea montat codul numărul 2. Tipul și-a notat codul și zice: „Bun, înțeleg că cifrezi numerele de pe clișeul care, văd bine, copiază o hîrtie de calculator; pe urmă dai mai departe banda de hîrtie care iese din calculator cu textul numeric gata cifrat. Dar cum procedezi cu un clișeu pe care sînt litere, nu numere?" „În nici un fel, domnule — îi răspund eu — așa ceva încă nu mi s-a dat de făcut".

Bally: Bine cel puțin că ai respectat indicația mea de a pune aparatele în ascunzători separate.

Bănuiesc că în prima lor explicație Bally, panicat, se cam pierduse cu firea, iar Tache nu-l mai prea lua în serios. Vorbea evident numai pentru mine, răspundea prompt, dar dincolo de rînjete, mîrîieli etc., vedeam clar că trecuse de frămîntări, de disperare și ajunsese la granița lui „fie ce-o fi, nu mai depinde de mine, oricum aș da-o — prost iese, lucrurile trebuie lăsate să meargă de la sine".

Și Tache continuă flegmatic, fără să-l ia în seamă pe Bally: Zice el: „De pe ce calculator sînt trase clișeele? De unde?" „Nu știu, nu erau decît ele în plic, și-atît". „Și cum și cui predai sulul de bandă?" „Păi încă la prima întîlnire omul domnului Tauffer mi-a zis să duc sulul într-o zi din cinci în cinci — 2, 7, 12, 17 și așa mai departe — și să-l las în scorbura unui copac de lîngă Săftica". „Și tu n-ai fost curios să cunoști cine-i omul?" „Ba da, dar mi-am dat seama cînd am ajuns prima dată acolo că n-are rost. Gîrnița cu scorbura e chiar lîngă șosea, circulația mare zi-noapte, oricînd poate trece

pe-acolo, şi doar n-aveam cum să stau cine ştie cîte zile pînă vine omul după sul".

Bally: Scorbura aia există?

Tache: Sigur că există, şi individul mi-a zis să-i descriu precis locul. „Poate îl văd eu, că banda de calculator nu mă interesează. Mie-mi dai cînd îţi fac eu semn un film cu toate clişeele, pe care o să le ai între timp în lucru. Pui bine filmul şi aştepţi. Scrii şi un raport, de mînă: cînd ai primit clişeele, cînd ai pus sulul la Săftica, dacă s-a ivit sau nu omul lui Tauffer, cum arată, cine-i. Fotografiezi şi raportul pe film după fiecare operaţiune făcută pentru Tauffer şi aştepţi semnul nostru. O să venim rar, eu sau altcineva, o dată la două-trei luni. Parola va fi «Salutări de la mătuşa Raia» şi tu-i răspunzi: «Mulţumesc. I-au plăcut portocalele mele?» Nu fi fraier, domnule Păunescu, te umpli de bani fără nici un fel de risc. Tauffer e discret, cum vezi, şi mie-mi place discreţia. Nimeni n-are interes «să te vîndă», iar dumneata te-alegi numai pentru clişeele astea două cu o mie de lei". Asta-i tot.

Bally (către mine în franţuzeşte şi mai repede): N-avem ce face. Deocamdată îl scoatem din circuit pe domnul Tache.

Eu (întrerupîndu-l cu un gest): Domnule Tache, ai procedat de minune. Te-ai descurcat ca un mare maestru. Sîntem foarte mulţumiţi de dumneata Deocamdată însă, trebuie să avem mare grijă. Vei găsi din cînd în cînd în cutia de poştă clişee, baţi după ele sulurile pe minicalculator şi le duci în scorbura de la Săftica. Faci pe un film cópii cum ţi s-a cerut, le dai omului lor şi încasează-ţi liniştit banii.

Tache: După cîte înţeleg, mă treceţi în rezervă.

Da' cu banii ce facem? Mă aleg numai cu cît îmi dau ei? Nu vă fie cu supărare — am eu pe cineva și dac-o fi să calc rău, vreau să se aleagă cu ceva de pe urma mea. (Bally mi-a spus mai tîrziu că e vorba de o fostă ibovnică de-a lui cu care încă mai bate cîte o carte la o cafea și dulcețuri).

Eu: Fii liniștit, vei primi ca și pînă acum. N-o să treacă multă vreme și scăpăm noi de musafirul dumitale.

Bally: Pînă una-alta, ne-ai pus pe cap o muncă-n plus și degeaba. Cum ai putut să te lași prins lucrînd?

Tache (agasat): Ți-am mai spus, domnule. Am încuiat ușa de la garaj pe dinăuntru, am lăsat cheia-n ușă și am intrat în atelier. Broasca e bine unsă, să n-audă vecinii, și individul a răsucit de afară cu un clește în cioc cheia. (Și către mine:) Vă mulțumesc, domnule, spuneți domnului Tauffer că-mi văd de treabă. Dealtfel nici n-am de ales, și, zău, ar fi foarte bine să rămînem pe una, că mie nu-mi plac prea multe. Poate dă Dumnezeu și vă scăpați mai iute de ăilalți. Ca să fie bine pentru toată lumea!

Brusc, lumina solară și seninul se solidificară într-o materie străvezie, densă; trenul pătrunse în ea ca într-un tunel săpat de milioanele de pîrîituri care-i precedau înaintarea printre nesfîrșite coline de pietriș. În colțul lui, Dinu se ridică într-un cot și privi afară:

— Carierele de balast de la Ghioroc... (Apoi, rezemîndu-și iar comod umerii în unghiul pereților:) Înțeleg că-i vorba probabil de o răfuială între două agenții cam de același tip. Dar nu înțeleg cum de

tolerează autoritățile din țara lui Mark frecușul ăsta intestin între fracțiuni rivale.

— Hm! „Autoritățile“ e cam mult spus. Constituțional, activitatea „secundară“ de spionaj a ambelor agenții e interzisă în egală măsură. Dar e tolerată „neoficial“ de un anume politician, ajuns cu prilejul schimbării de guvern într-o înaltă funcție oficială, pentru că fiecare agenție e sprijinită de cîte un grup de potențați care fac parte din propriu-i partid.

— Și dacă „acoperirea“ asta transpiră în presă, nu se expun unui scandal care poate costa guvernul?

— Da, riscul există, nu-i deloc neglijabil, dar nici nu trebuie exagerat. Depinde ce și cît ajunge să cunoască presa. Or, presa rareori ajunge să cunoască tot. Să presupunem că se află ceva. Atunci înaltul funcționar cere să răspundă unei comisii parlamentare lucrînd cu ușile închise „din rațiuni de securitate“. Și în fața ei are la îndemînă două argumente forte. Întîi: „Domnilor, nu guvernul nostru a tolerat apariția celor două organizații. Noi ne-am aflat puși în fața unei existențe de fapt și rezolvarea unor probleme atît de delicate cere timp. În asemenea împrejurări e preferabil ca lucrurile să se simplifice de la sine, or, ne facilităm misiunea lăsînd fracțiunile să se răfuiască între ele“. Al doilea: „La urma urmei, domnilor, situația aceasta delicată și căreia — vă asigur! — îi vom pune în timp util capăt, are și o parte pozitivă pentru noi: ne permite să cunoaștem indirect, aș zice chiar să controlăm activitatea acestor formații“. Asta ca declarație în fața parlamentarilor de opoziție. În realitate, o to-

lerează din cu totul alt motiv: principiul „dublei asigurări".

— Cum adică „dublă asigurare"?

— Foarte simplu: pe de o parte — verificăm prin canalul B informaţiile intrate iniţial prin canalul A. Operaţia mai are şi alt aspect: prin „dărnicia" sau „zgîrcenia" fiecăruia din canale se verifică gradul de „loialitate" al celuilalt. În al doilea rînd, „dubla asigurare" are în vedere caracterul complementar al activităţii celor două canale: ce-i scapă lui A nu-i scapă lui B, şi invers.

— Aşa, deci. După cîte înţeleg, în înfruntarea dintre Tauffer şi organizaţia „ochelaristului" funcţiona mai degrabă primul criteriu.

— Din fericire, da. Pentru că, evident, grupul „X" a căutat să se dezvolte la noi „înghiţind" reţeaua lui Tauffer. Şi, într-un fel, modul acesta de instalare a unei reţele — deşi prezintă avantajul de a pune rapid mîna pe ceva gata constituit — ascunde şi un mare inconvenient pentru ea: creşte apreciabil riscul „descoperirii". Cum s-a şi întîmplat.

— Dacă nu-ţi cer dezvăluirea unui secret: spune-mi, cine-i ochelaristul?

— Un comis-voiajor. N-a fost mare lucru identificarea lui, după ce tu cu Bally i-aţi mai trîntit două-trei clişee prin Tache. E purtător de mostre la o foarte respectabilă firmă cu care ţara noastră întreţine bune relaţii de multă vreme. Şi, sigur, face joc dublu: dacă firma ar şti, l-ar azvîrli afară fără multe discuţii. Care-i grupul „X" al cărui agent este în realitate ochelaristul, bănuim. În tot cazul, a şters-o fulger din ţară ca să ducă stăpînului marea

veste că a pus mîna pe Tache, cu alte cuvinte că a scurtcircuitat rețeaua Tauffer.

— Și l-ați lăsat să plece?

— Păi, nu ducea trofeul a 5 clișee de două ori false și scurtcircuitarea unei rețele care, practic, nici nu mai exista? Asta le va întîrzia cu cîtva timp tentativa de instalare a unei rețele proprii — i-am controlat atent fiecare pas, n-a încercat să contacteze pe nimeni altcineva, venise numai pentru Tache — și dacă va avea chef să facă pe eroul, poftească — îl așteptăm...

— Apropo: ai pomenit de clișee de două ori false. Înțeleg că Bally primea de la Dobrescu indigouri de calculator trucate; pe ultimul, noi l-am „descompus" pe hîrtie fotografică în relief, i-am dat lui Tache trei clișee după trei din fotocopii pe care le trucasem. Dar Dobrescu știa că-i trimite lui Bally indigouri deja trucate?

— Nici vorbă. Uite cum s-au întîmplat lucrurile: pe Bally l-am interceptat cînd ți-a instalat microfoanele și ochiul magic. Ți-am spus că, pe cînd te întîlneai la Sinaia cu Sorina, Bally era în drum spre Timișoara. Așa am dat de Dobrescu. Probabil cu prilejul acelei călătorii i-a cerut să intre cumva în relații cu cineva care lucrează la calculator, pentru că abia după aceea Dobrescu s-a dat peste cap să facă cunoștință cu o operatoare ceva mai vîrstnică, văduvă. Schema: mare iubire mare, plimbări, cofetării, un spectacol, vizite, apoi o vizită la centrul ei de calcul, spre terminarea programului, cînd,

nonşalant, i-a cerut un indigou „şi-aşa e uzat", pentru că era mare „exact pe dimensiunea care-mi trebuie ca să copiez o schiţă" şi pentru că „de dimensiunea asta nu găsesc în comerţ, ori n-am lucrat pe calc, ca să trag copie la ozalid, iar xerox n-avem". „Dar avem noi — i-a zis mirată operatoarea — îţi pot aranja să tragi cópii cîte vrei". „Nu, prefer s-o fac eu, e un proiect original, vreau să fie o adevărată surpriză". Motivul era legat cu aţă albă, operatoarei nu i-a scăpat: ca să copiezi cu indigou un plan, trebuie să treci încă o dată peste fiecare linie a lui: atunci de ce să n-o faci curat, pe calc, şi cu ozalid îl poţi multiplica şi acasă?

Aşa că s-a frămîntat ce s-a frămîntat, şi a doua zi a venit ea la noi. Era clar ce voia Tauffer: informaţii exacte asupra activităţii unor întreprinderi, doar calculatoarele nu fac numai programări de aprovizionare, comenzi, flux de producţie şi desfacere, ci şi preiau bună parte din operaţiile contabile: salarii, circulaţia fondurilor, bilanţuri. Mină de aur, nu alta — informaţii de două ori vandabile: o dată „cui trebuie", şi a doua oară firmei „X" care intenţionează să intre în relaţii cu firma „A" de la noi şi vrea „să ne cunoască mai bine". Prejudecăţi, mă rog, puţine firme serioase din Occident se pretează la aşa ceva, dar, uite, mai e cîte un patron care are naivitatea să-şi închipuie că poate negocia „mai altfel" cu firma noastră dacă îi „cunoaşte exact" potenţialul real. Asemenea „curiozitate" violează însă un secret de stat, şi îţi închipui cam pe ce „reale" indigouri a putut pune

Dobrescu mîna cînd în răstimpuri, să nu bată la ochi, i-a mai cerut „prietenei“ cîte unul...

— Și „gafa“ lui Bretan?

— Odată reperat Dobrescu, am stat de vorbă cu șeful lui, inginerul Bretan, ca să-l atenționăm asupra pericolului „scurgerii“ de secrete. L-am rugat să nu le mai țină pe cele cu adevărat importante în dulapul său metalic, ci în seifurile compartimentului de documente secrete, și să „închidă ochii“ dacă observă că i-a fost violat dulapul. Or, acum cîteva zile, într-o seară, uitase ceva și vroia să intre în birou. Vede scăpărări de lumină pe sub ușă, se apropie „pe șest“ să se uite prin gaura cheii. Se apleacă, genunchii îi trosnesc, și aude cum cineva strînge precipitat niște hîrtii. Se trădase, acum era totuna, așa că intră. Restul îl știi. Bretan se preface că înghite explicația lui Dobrescu: „Ți-am găsit fișetul deschis, eu tot trebuia să plec într-un concediu medical și mi-am zis că-ți fac o surpriză plăcută dacă rezolv detaliul la care ne-am poticnit cu proiectul nostru“. Bretan îi face, chipurile, morală că fotografiase schițe care nu trebuiau scoase din incinta întreprinderii, și-i cere filmul, atrăgîndu-i „prietenește și sever“ atenția că altă dată să nu se mai repete, altfel va fi nevoit să anunțe conducerea, deoarece încălcase dispozițiile legale cu privire la apărarea secretului de stat.

Întîmplarea l-a alarmat pe Bally, prea fusese flagrant incidentul cu Dobrescu, ia să-și pună el pielea la adăpost. Raportează scurt lui Tauffer că-ți lasă urgent „prerogativele“, explicații va da prin

viu grai „acasă", şi încheie cu: „Nu pot aştepta mesaj. Terminat". Ia el un concediu medical, că pe Dobrescu l-a pus „să şi-l amîne", şi cumpără un bilet pentru Covasna, în realitate se ascunde la marginea Bucureştiului să vadă ce se întîmplă, iar dacă „se întîmplă", nu strică să facă pe mortul două-trei săptămîni, „mai slăbeşte vigilenţa". Abia apoi urma „să-şi ia zborul" cu paşaportul fals cu care s-a legitimat ieri la politicoasa dorinţă a lui Mihai...

Dar uite turnurile termocentralei din Arad. Cu alte cuvinte, la ţanc: gata istoria, gata călătoria. Eh, să-mi strîng lucrurile.

Frînele scrîşnesc, prin dreptul ferestrei defilează stîlpii peronului. Anton, în picioare lîngă uşă, strînge puternic mîna lui Dinu Bunea. Puternic poate pentru a-şi ascunde emoţia care-l surprinde puţin şi pe el.

— Drum bun, Dinule, şi încă o dată ai grijă: nu prea circula cu Klarissa prin Viena. Cine ştie la ce vă puteţi expune. Rămîneţi cît mai mult cu putinţă în hotelul din apropierea ambasadei române pînă primeşte şi Klarissa viza. Diseară ori cel tîrziu mîine sînteţi înapoi, dar oricum, ai grijă! Circulaţi pe cît posibil în public...

Adăugă parcă pentru a mai destinde clipa:

— Ascultă, am consimţămîntul tău să fiu şi eu de faţă alături de Mihai şi Sorina la „mica primire" pregătită Klarissei?

— Mica primire pregătită Klarissei?

— Îţi spun ce ştiu de la Mihai.

— Va fi de față și Sorina? nu-și putu Dinu reține uimirea.
— Și . . .

Curtici. Trenul se oprește, urcă vameșii. Cîmpul e nespus de verde, verde pînă departe în zare. De-a lungul garniturii aleargă un grănicer. Se oprește în dreptul vagonului, privește circular la ferestre:
— Tovarășu' Bunea, tovarășu' Bunea!
— Eu sînt!
— Vă rog poftiți pînă la pichet. Aveți un telefon urgent de la București.
Îl întîmpină vesel, curtenitor, un tînăr locotenent:
— Pe aici, vă rog. Vă dăm imediat legătura. Mi s-a spus că știți ce număr trebuie să cereți . . .
„Păi ăsta nu poate fi decît numărul colonelului!“ Strîngere de inimă, și o autoinfuzie de curaj. „Probabil vreo dăscăleală părintească de ultimă oră . . .“. Într-adevăr, în scoica receptorului, glasul lui:
— Cum e, Dinule, ai călătorit bine?
— Cum altfel?
— Ascultă, băiatule, hm!, știi, am impresia că n-are rost să te mai duci la Viena. Tauffer a dat de urma Klarissei . . .
— Cum?
— . . . și, înțeleg, n-are rost să te expui . . .
— Bine, dar ea? Trebuie s-o ajute cineva!
— Stai puțin, băiatule, nu te pripi. Mă tem că n-ai mai putea s-o ajuți . . .
— Atunci, cine?
— Hm, hm, nimeni. Am primit acum douăzeci de minute un telefon urgent de la Viena. Și mi s-a

21*
11—35

citit un articol care face pagina întîi la cîteva ziare de dimineață. În cursul nopții, trei ziariști ieșeau de la un bar de undeva, de pe malul Dunării, și după un colț văd o mașină lovind pe cineva. Accident și-au zis — și uite că șoferul e de treabă, vrea să transporte accidentatul la spital. Dar din mașină coborîseră doi tipi care parcă scotoceau silueta prăbușită. Ziariștii s-au repezit și ei, unul pune la iuțeală flașul în funcțiune, cei doi tipi se îmbarcă în mașină și dispar. Pe trotuar — bănuiești, o femeie. Căzuse cu geanta sub ea. A putut spune ziariștilor doar cine sînt făptașii. Unul din ei, cred că intuiești, Kent.

— Asta înseamnă că trăiește!

Prin fereastra deschisă a pichetului se zărește drumul. Un autoturism de teren apare în goană. Și silueta unui om coborînd grăbit: Anton.

În receptor tăcere, apoi glasul binecunoscut scăzînd aproape în șoaptă:

— Îmi pare rău, băiete, a mai trăit la spital numai două ceasuri. Încă în cursul nopții a sosit — de ce ne-ar mira? — o depeșă, chipurile din partea bătrînei care a crescut-o pe Klarissa: vrea trupul, pentru înmormîntare. Așa că, vezi, băiatule, n-ai ce-i face: știi și tu cum stau lucrurile: loteria asta care a-nghițit-o pe biata Klarissa are toate numerele necîștigătoare . . .

Anton îi strînge iarăși puternic mîna, de data asta fără un cuvînt.

Abia în mașină, spre Arad, într-un tîrziu, îi spune încet:

— Dacă asta ar putea să te mîngîie puţin, uite ce mi-a spus Mihai: mi-a dat telefon la Arad: Klarissa a apucat să predea ziariştilor un microfilm nu prea mare, vreo opt clişee, publicate şi ele de un ziar: date esenţiale despre activitatea întregii „firme“ Tauffer, cu identitatea oamenilor ei, inclusiv a celor suprimaţi ... Îţi dai seama ce înseamnă asta: probabil autorităţile de dincolo au şi început ancheta. Şi nu numai de dincolo ... Iar „Firma Tauffer“ nu mai există ...

Sfîrşit

CUPRINS

1. La revedere, copii! 7
2. Uneori mă întreb: ce crezi despre mine? 19
3. Îmi placi, Kent, ești un dur! 41
4. Polimeri, poluare, Multisparkuri și... Articolul 311 52
5. La doi pași de rai. „Luați-l pe domnul cercetător la întrebări!" 68
6. La doi pași de rai. „Ajustăm și reparăm îmbrăcăminte". Statuiete de Tanagra. Acum, asta ar însemna, practic, sinucidere 79
7. La doi pași de rai. Wonderful meat for dogs 91
8. La doi pași de rai. „Nu despre asta e vorba!" „Dar despre ce?" „Despre tine..." 99
9. La doi pași de rai. Mi-ai înșira la *dacă* pînă-n calendele grecești 113
10. Zece puncte! Exact în inima ținteil Bine, bine, vă lămuriți voi! 126
11. — Stai puțin, domnule Gazinsky, nu te pripi! 143
12. Și totuși mă vînduse, inegalabila iubită! 149
13. Glicine mov și în mijloc cîteva tuberoze 163
14. Indigouri uzate, optică Olivetti 180
15. Mi-ar fi fost greu să spun ce precumpănea: rudimentarul sau denaturarea 191
16. Stranger in the night... 204
17. „Mi-l dați pe 01 — iar eu uit toată povestea!" 214
18. Apollo, păstrăvi și interviu la Moneasa. Legea volumelor contrarii. Eșarfa de mătase albă cu buchet asortat 226
19. Lunga toamnă a așteptărilor 243

20. Primul semn, al doilea și: „Ce surpriză ne-a mai pregătit azi Klarissa?" 257

21. „Tu, exilat imaginar pe un atol al frecventelor tale oceane." Se pare că nu-ți pierzi la modul dezagreabil vremea 277

22. Tache, Dobrescu și străinul. Totul în jur se clatină. Telegrama din Viena și un telefon la care nu se aștepta nimeni 302

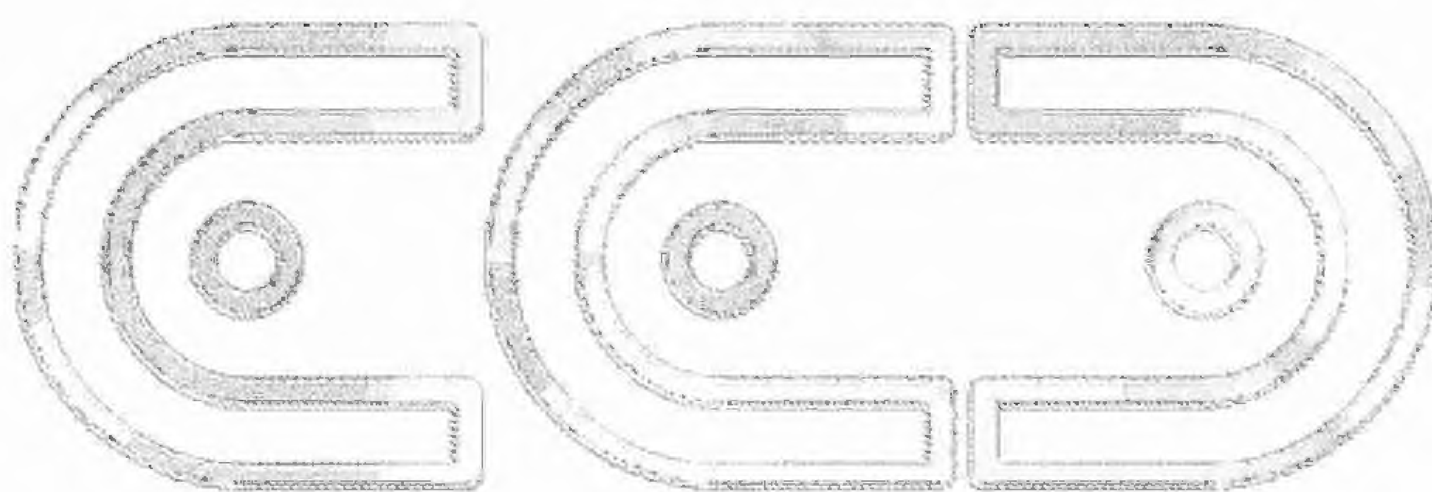
Redactor: MIRCEA OPRIȚĂ
Tehnoredactor: CONSTANTIN RUSU

Apărut: 1977. Bun de tipar: 27.10.1977. Comanda nr.: 1553. Coli de tipar: 10,25. Tiraj: 70.000+90 broșate. Hîrtia: semivelină 63 g/m². Format: 70×100/32. C. Z. pentru biblioteci: 859.0—32.

Tiparul executat sub comanda nr. 402/1977
la Întreprinderea Poligrafică Cluj, Municipiul Cluj-Napoca
str. Brassai nr. 5—7.
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

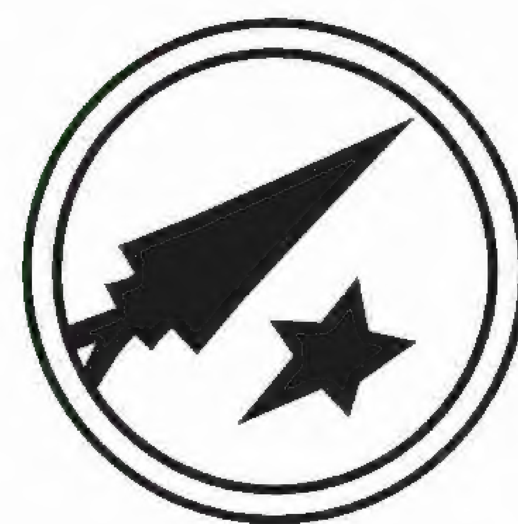

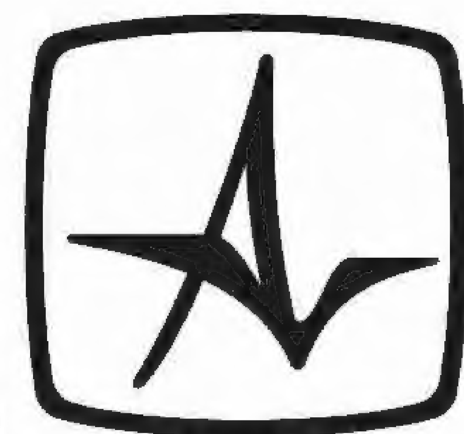
Anonim

și

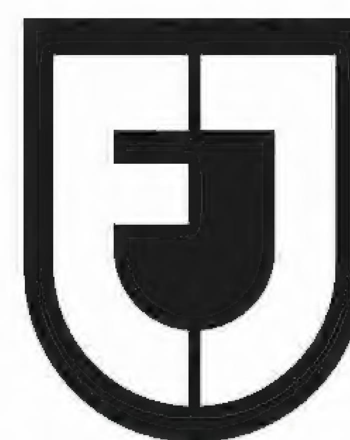

CAT Graur

Antwerpen

2023

